

ZONNEPARK DASLEVER

Ruimtelijke onderbouwing

BiedtRuimte
het vizier op de leefomgeving

COLOFON

Dit document is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. BiedtRuimte is op geen enkele manier aansprakelijk voor de conclusies en vervolgwerkzaamheden die worden uitgevoerd op basis van dit document.

Auteurs: E. Dokter,
H. klein Teeselink

BiedtRuimte
Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen

Oprachtgever:
Duurzaam Daslever B.V.

Projectnummer: 2022-238

Versie:
Definitief

Datum:
Mei 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
1.3	Geldende planologische situatie	7
1.4	Leeswijzer	7
2	Planbeschrijving	8
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Toekomstige situatie	9
2.2.1	Regeneratief landbouwbedrijf	9
2.2.2	Participatie en lokaal eigenaarschap	10
2.3	Zonnepark Daslever	11
2.3.1	Initiatief voor een zonnepark	11
2.3.2	De locatiekeuze	11
2.3.3	Technische gegevens zonnepark	12
2.3.4	Landschappelijke inpassing	12
2.3.5	Ontsluiting en parkeren	15
2.3.6	Bouw	15
2.3.7	Operationeel	15
2.3.8	Looptijd	15
3	Beleidskader	16
3.1	Algemeen.....	16
3.2	Rijksbeleid	16
3.2.1	Nationale omgevingsvisie	16
3.2.2	Besluit ruimtelijke ordening (Bro)	16
3.2.3	Energieakkoord voor duurzame groei	18
3.2.4	Klimaatakkoord	18
3.2.5	Rijk investeert in duurzame energie	18
3.2.6	Conclusie	18
3.3	Provinciaal beleid.....	18
3.3.1	Omgevingsverordening Overijssel en regels m.b.t. zonneparken	18
3.3.2	Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving	20
3.3.3	Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken	22
3.3.4	Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel	24
3.3.5	Conclusie provinciaal beleid	31
3.4	Gemeentelijk beleid	32
3.4.1	Structuurvisie Olst-Wijhe (2017)	32
3.4.2	Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon (2019)	33
3.4.3	Landschapsontwikkelingsplan Salland	35
3.5	Conclusie	35

4	Toets aan de ruimtelijke en milieukundige aspecten.....	36
4.1	Algemeen.....	36
4.2	Bodem	36
4.2.1	Algemeen	36
4.2.2	Onderzoek	36
4.2.3	Conclusie	36
4.3	Archeologie.....	37
4.3.1	Algemeen	37
4.3.2	Onderzoek	37
4.3.3	Conclusie	37
4.4	Cultuurhistorie.....	37
4.4.1	Algemeen	37
4.4.2	Onderzoek	37
4.4.3	Conclusie	38
4.5	Flora en fauna.....	38
4.5.1	Algemeen	38
4.5.2	Onderzoek	39
4.5.3	Conclusie	39
4.6	Rail- en wegverkeerslawaaai en industrielawaaai	40
4.6.1	Algemeen	40
4.6.2	Onderzoek	41
4.6.3	Conclusie	41
4.7	Luchtkwaliteit	41
4.7.1	Algemeen	41
4.7.2	Onderzoek	42
4.7.3	Conclusie	45
4.8	Bedrijven en milieuzonering.....	45
4.8.1	Algemeen	45
4.8.2	Onderzoek	46
4.8.3	Conclusie	46
4.9	Externe veiligheid	46
4.9.1	Algemeen	46
4.9.2	Onderzoek	47
4.9.3	Conclusie	48
4.10	Verkeer en parkeren	48
4.10.1	Algemeen	48
4.10.2	Onderzoek	48
4.10.3	Conclusie	48
4.11	Lichtreflectie.....	49
4.11.1	Algemeen	49
4.11.2	Onderzoek	49
4.11.3	Conclusie	49

4.12	Elektromagnetische straling.....	49
4.12.1	Algemeen	49
4.12.2	Onderzoek	50
4.12.3	Conclusie	50
4.13	Kabels en leidingen	50
4.13.1	Algemeen	50
4.13.2	Onderzoek	50
4.13.3	Conclusie	52
4.14	MER-toets.....	52
4.14.1	Algemeen	52
4.14.2	Onderzoek	53
4.14.3	Conclusie	53
4.15	Conclusie.....	54
5	Waterhuishouding	55
5.1	Watertoets	55
5.1.1	Algemeen	55
5.1.2	Onderzoek	56
5.1.3	Conclusie	57
5.2	Overstromingsrisico	57
5.2.1	Algemeen	57
5.2.2	Onderzoek	58
5.2.3	Conclusie	58
5.3	Conclusie.....	58
6	Uitvoerbaarheid.....	59
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	59
6.1.1	Omgevingsproces	59
6.1.2	Zienswijzen	59
6.2	Economische uitvoerbaarheid.....	59
6.3	Technische uitvoerbaarheid.....	60
6.4	Conclusie.....	60
7	Conclusie	61
Bijlagen	.....	62
	Bijlage 1: Technische tekening	62
	Bijlage 2: Inrichtingsplan	62
	Bijlage 3: Historisch bodemonderzoek	62
	Bijlage 4: Quicksan Flora en Fauna	62
	Bijlage 5: Watertoets	62
	Bijlage 6: Flexibiliteitsnotitie zonnepark Daslever	62
	Bijlage 7: EMC analyse	62

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2023 16% moet zijn en in 2030 27% duurzame energie. De provincie Overijssel heeft het doel om in 2023, 20% van haar energie uit duurzame energiebronnen te halen. Ook de gemeente Olst-Wijhe heeft de doelstelling geformuleerd dat 20% van de gebruikte energie duurzaam opgewekt moet worden (in 2020).

Duurzaam Daslever B.V. heeft bij de gemeente een verzoek ingediend om op de locatie Landgoed De Gelder in Wijhe, een zonnepark te mogen realiseren op gepachte gronden voor de periode van maximaal 25 jaar.

Dit zonnepark van Duurzaam Daslever B.V. wordt ontwikkeld naast plannen voor biologische regeneratieve landbouw. Met dit zonnepark van 13 hectare, waarvan circa 6,2 hectare zonnepanelen, levert het park een aanzienlijke bijdrage in de elektriciteitsbehoefte van het landgoed en de omgeving.

De vereiste van 51% lokaal eigendom wordt alternatief vormgegeven. Onderdeel van de plannen vormt de inzet van 20 hectare om extensieve regeneratieve landbouw te realiseren. De omschakeling en exploitatie hiervan is onrendabel en kan alleen met een financiële drager worden bereikt. Vandaar dat de revenuen terugvloeien naar het investeren in de exploitatie van deze extensieve landbouw.

Omdat de gronden waar het zonnepark komt, gepacht worden van het landgoed, draag het zonnepark op indirecte manier ook bij aan de instandhouding van het landgoed. Het landgoed is grotendeels opengesteld, waardoor de lokale samenleving meeprofiteert. Ook wordt een jaarlijkse bijdrage geleverd aan een gebiedsfonds. Ondanks dat er geen sprake is van een lokale energiecoöperatie, is hiermee op een alternatieve vorm toch sprake van lokaal eigendom. Door dit lokale en vrijwillige initiatief wordt op lokale schaal invulling gegeven aan de energietransitie.

De gemeente heeft aangegeven aan dit plan medewerking te willen verlenen onder een aantal voorwaarden, waaronder een landschappelijk inpassingsplan.

Om op deze locatie een zonnepark planologische mogelijk te maken (voor een termijn van maximaal 25 jaar), dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Voorliggende onderbouwing dient als ruimtelijke motivatie behorende bij de omgevingsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt tussen de Daslever en Hamelweg, gemeente Olst-Wijhe. Kadastraal is het plangebied aangeduid als een deel van het perceel gekenmerkt als Wijhe, Sectie G, Nummer 2072. Het ligt circa 1,5 kilometer ten noordoosten van de woonkern Wijhe en wordt omgeven door landelijk gebied.

Figuur 1.1: Ligging plangebied (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

Landgoed De Gelder ligt in de gemeente Olst-Wijhe, ten noordoosten van Wijhe. De oppervlakte van het landgoed bedraagt circa 300 hectare. Hiervan is ongeveer 100 hectare bos en natuur en 200 hectare landbouwgrond. Het zonnepark wordt circa 13 hectare (zie figuur 1.2). Rondom het zonnepark zullen de agrarische gronden in gebruik worden genomen voor biologische regeneratieve landbouw, echter staat dit los van de ontwikkeling van het zonnepark met betrekking tot de investering in ruimtelijke kwaliteit.

LANDSCHAPSPLAN DASLEVER

EEN VERSMELTING VAN BIODIVERSITEIT, TECHNOLOGIE EN TRADITIE!

Figuur 1.2: Begrenzing zonnepark (geel omkaderd) en omliggende biologische regeneratieve landbouwgronden

1.3 Geldende planologische situatie

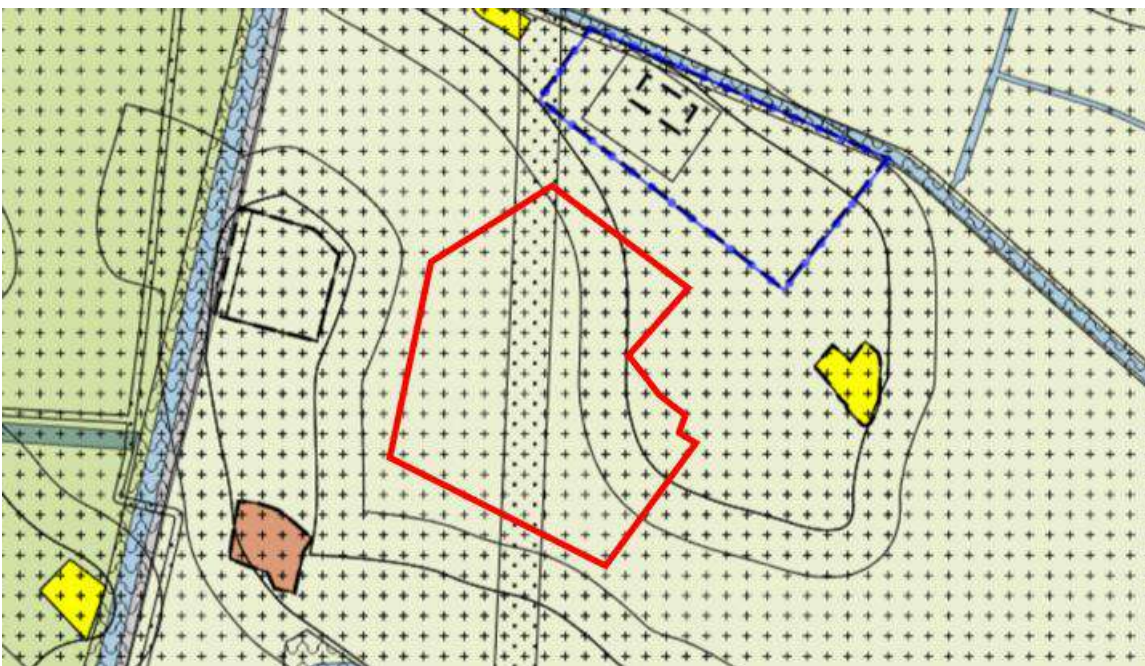
Het plangebied is gelegen in het 'Bestemmingsplan Buitengebied Olst-Wijhe', met plan ID nummer: NL.IMRO.1773.BP2020001001-0301 (vastgesteld 12 april 2021).

Volgens dit bestemmingsplan heeft het plangebied de bestemming 'Agrarisch', de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie – 1 en 2', 'Waarde - Landschap - 2' en 'Leiding - Hoogspanningsverbinding'.

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf. De voor 'Waarde - Archeologie - 1' en 'Waarde - Archeologie - 2' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden in een archeologische verwachtingszone met respectievelijk hoge en een middelhoge archeologische verwachting.

De voor 'Waarde - Landschap - 2' aangewezen gronden zijn - behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) - bestemd voor behoud, versterking en ontwikkeling van waarden die samenhangen met de kommen.

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding' aangewezen gronden zijn – behalve voor de andere aldaar voorkomende bestemming(en) – mede bestemd voor een bovengrondse hoogspanningsverbinding van ten hoogste 110 kV. De regels van deze dubbelbestemming gelden primair ten opzichte van de regels van iedere andere bestemming, waarmee deze dubbelbestemming samenvalt.

Figuur 1.3: Uitsnede geldend bestemmingsplan ter hoogte van plangebied (rood) (Bron: Ruimtellijkeplannen.nl)

De voorgenomen realisatie van een zonnepark past niet binnen het huidig planologische regime.

1.4 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de bestaande en nieuwe situatie gegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van rijk, de provincie en de gemeente beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op alle relevante milieu- en omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 wordt de waterhuishouding besproken en hoofdstuk 6 gaat in op de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan. In hoofdstuk 7 wordt in de conclusie weergegeven of er sprake is van goede ruimtelijke ordening.

2 Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit agrarisch cultuurland, onverharde wegen en laanbomen. Het agrarisch cultuurland, is deels in gebruik als akkerland en deels in gebruik grasland. Het akkerland bestaat uit een soortenarme vegetatie en wordt intensief beheerd. Het aanwezige grasland is verruigd, zie figuur 2.1.

Figuur 2.1: Impressie grondgebruik plangebied (zomer 2022)

2.2 Toekomstige situatie

Het zonnepark is onderdeel van een grotere ontwikkeling, met regeneratieve landbouw. Daslever moet een vooruitstrevende plek worden waar biodiversiteit, techniek en productie samenkomen. Het streven is dan ook om innovaties toe te passen op het gebied van grondgebruik, agrarische activiteiten, energieopwekking en opslag. Duurzaam Daslever pacht in totaal 33 hectare grond van landgoed De Gelder. Het zonnepark omvat daarvan 13 hectare, waarvan 3,5 hectare wordt ingericht als landschappelijke inrichting en 9,5 hectare ingericht als zonnepark, waarvan ca 6,2 hectare bedekt met zonnepanelen. De overige 20 hectare wordt ingericht als regeneratief landbouwbedrijf. Het verkrijgen van een biologisch certificaat duurt minimaal 3 jaar, het rendabel maken van biologische landbouw duurt ca. 6-13 jaar. Om dit te realiseren moeten eerst hoge kosten worden gemaakt. Het zonnepark dient daarom als drager in de kosten die gemaakt moeten worden voor langdurige verbetering van de grond.

2.2.1 Regeneratief landbouwbedrijf

De gronden aan de Daslever zijn jarenlang gebruikt voor intensieve landbouw. Conventionele landbouw maakt gebruik van synthetische chemicaliën en meststoffen om de opbrengst van een bepaald gewas of een reeks gewassen, die typisch genetisch gemodificeerd zijn, te maximaliseren. Deze methode vereist een aanzienlijke hoeveelheid chemische en energie-input en verzwakt de ecologie van een landschap. De grond wordt verslaafd aan input van buitenaf. Met als gevolg een lager als gewenste grondkwaliteit; minder micro organisme, minder nutriënten in de grond, compactere grondsamenstelling, minder waterdoorlatend, lagere waterretentiecapaciteit, lagere CO₂ verwerkbaarheid en minder biodiversiteit onder en boven de grond.

De filosofie van regeneratieve landbouwmethode is de grondkwaliteit en -weerbaarheid weer op pijl krijgen. De grond moet op een natuurlijke manier herstelt worden, door middel van verschillende methode vrij van chemische middelen (biologisch). De grond wordt natuurlijk verrijkt met nutriënten, de grond wordt weerbaarder, het bodemleven keert terug zowel onder (o.a. micro organisme) en op termijn boven de grond, de waterretentiecapaciteit stijgt en de CO₂ opname / opslag capaciteit stijgt. Met op termijn als gevolg een hogere productie opbrengst met gebruik van minder water en energie. En zonder bodem- en watervervuiling doordat er geen chemische kunstmest of bestrijdingsmiddelen gebruikt worden.

De meest voorkomende regeneratieve landbouwmethoden zijn:

- **Gewasrotatie** - door achtereenvolgens meer dan één soort gewas op een stuk land te verbouwen verrijkt de grond. En draagt bij aan het terugbrengen de juiste compactheid graag van de grond (doel: minder massief worden). De bedoeling is te werken met meng- en strookteelt. Biologische landbouw vereist een gewasrotatie van 1 op 6.
- **Gewasbedekking / Groenbemesters** – Telen van gewassen met als doel grondverbetering ipv oogsten o.a. stikstofgehalte of organische stof in grond verhogen (door gewas onder te ploegen of mulchen), tegengaan onkruid ontwikkeling, temperatuur regulatie.
- **Minimaal ploegen** - door zo min mogelijk te ploegen blijft het organische stofgehalte in de bodem hoog, wat zorgt voor een rijk bodemleven en minder bemesting nodig is.
- **Gecontroleerde begrazing** - het laten grazen van onder andere kippen, schapen en koeien bevordert de natuurlijke plantengroei.
- **Permacultuur** - het idee van permacultuur (agroforestry) is om een ecosysteem na te bootsen waarbij eenmalig veel verschillende soorten meerjarige gewassen op een stuk grond worden geplant. Dit ecosysteem houdt zichzelf in stand.

- **Strokenteelt** - verschillende gewassen dicht bij elkaar telen in stroken van +/- 15m breed, ter bevordering van biodiversiteit met betere natuurlijke gewasbescherming tot gevolg.
- **Mengteelt (intercropping)**– verschillende gewassen door elkaar telen, scheiding vindt plaats na oogsten. Ter bevordering van biodiversiteit met betere natuurlijke gewasbescherming tot gevolg.
- **Geen chemische bestrijdingsmiddelen** - door o.a. robots en drones te gebruiken kunnen regeneratieve boeren beter monitoren wat gewassen nodig hebben, naast de kracht van de natuur is ook mechanische plaagbestrijding

Duurzaam Daslever B.V. betaalt een marktconforme pachtprijs voor de hectares zon en agrarische grond aan Landgoed de Gelder. De hectares zon geven het landgoed een hoger pacht inkomen dan het zou ontvangen indien de gronden uitsluitend aangewend worden voor agrarische doeleinden. Door de hogere pacht inkomsten voor Landgoed de Gelder draagt het project Daslever bij aan de langdurige instandhouding van het landgoed. Echter, er is bewust gekozen voor een ruimere opstelling van de op grotendeels op zuid gerichte panelen en hoge mate van landschappelijke inpassing, om een duurzamer alternatief te zijn dan de meest efficiënte zonneparken. Dit komt de biodiversiteit en natuur ten goede.

Voorop staat, dat het zonnepark nooit ten koste mag gaan van natuur of landschap. Onderzoek heeft uitgewezen, dat een goed in het landschap ingepast zonnepark een positieve invloed heeft op de biodiversiteit. Daarom zijn geen chemicaliën meer nodig.

2.2.2 Participatie en lokaal eigenaarschap

Een van de eisen in het Toetsingskader zon-en-wind gemeente Olst-Wijhe is een financiële participatie van 51% lokaal eigenaarschap. Tussen de ontwikkelaar en Energiek Boerhaar zijn positieve gesprekken geweest over (financiële) participatie. In september 2022 heeft Energiek Boerhaar per brief aan de OmgevingsAdviesRaad (hierna OAR) laten weten dat zij voor zonnepark Daslever besloten hebben af te zien van participatie¹. Ook zijn er gesprekken geweest met EC De Elshof/Goed veur Mekare, maar dat heeft niet tot samenwerking geleid.

In de Omgevingsovereenkomst Zonnepark Daslever (bijlage 8) zijn afspraken vastgelegd voor de ontwikkeling het zonnepark. Het is een weergave van de afspraken gemaakt tussen de stakeholders in de o.a. de ontwikkelaar (Duurzaam Daslever b.v.) van het zonnepark, met de belanghebbenden uit de omgeving.

In deze overeenkomst zijn ook de afspraken over het lokaal eigenaarschap vastgelegd. De businesscase van dit plan zijn gedeeld in de werkgroep financiën en afspraken zijn vastgelegd in de Omgevingsovereenkomst. In deze overeenkomst is een memo van de werkgroep financiën over de gebiedsgebonden bijdrage van zonnepark Daslever opgenomen (zie bijlage 12.6 in de Omgevingsovereenkomst).

Het bewonersplatform heeft een standpunt opgesteld ten aanzien van financiële participatie en zeggenschap bij het zonnepark Daslever. Zij zijn bereid om af te zien van het recht op 51% lokaal eigendom, zoals dat wordt geëist in het gemeentelijk toetsingskader, omdat zij geloven dat de toekomst en bestaanszekerheid van het biologisch-dynamische boerenbedrijf ten goede zal komen. En het is juist de komst van dit boerenbedrijf die maakt dat zij kunnen instemmen met de komst van het zonnepark.

---

¹ Er is een zeer goede en prettige samenwerking is geweest met Energiek Boerhaar. Wegens intrinsieke goedkeuring door Energiek Boerhaar is gezamenlijk besloten af te zien van financiële participatie. Ook de buurt heeft in de Omgevingsovereenkomst haar goedkeuring hierover aangegeven.

De vereiste van 51% lokaal eigendom wordt hiermee alternatief vormgegeven, zie paragraaf 2.2.1. Onderdeel van de plannen vormt de inzet van 20 hectare om extensieve regeneratieve landbouw te realiseren. De omschakeling en exploitatie hiervan is onrendabel en kan alleen met een financiële drager worden bereikt. Vandaar dat de revenuen terugvloeien naar het investeren in de exploitatie van deze extensieve landbouw. Vanaf het moment van exploitatie van het zonnepark, worden de gronden op extensieve wijze geboerd. Dit is controleerbaar doordat er vanaf dat moment geen kunstmest, drijfmest en chemische gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Een jaarlijks verslag over de resultaten van de landbouwkundige resultaten van het regeneratieve landbouwbedrijf (dus bouwplan, monitoring biodiversiteit, oogst) wordt jaarlijks met de OAR-groep gedeeld.

Als tegemoetkoming voor deze positie wenst het Bewonersplatform het volgende:

1. Een extra inbreng in het Gebiedsfonds. Gebruikelijk is hierin 1-2 % van de omzet onder te brengen, waarna de omwonenden kunnen beslissen over de besteding hiervan.
2. De mogelijkheid voor omwonenden om obligaties te kopen met een marktconform rendement.
3. De afspraak, opgenomen in de Omgevingsovereenkomst, dat in geval van verkoop of faillissement wel voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden. In geval van vrijwillige verkoop dienen eerst bindende afspraken met de omgeving te worden gemaakt over de landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en financiële participatie.
4. De afspraak, opgenomen in de Omgevingsovereenkomst, dat in geval de biologische boerderij onverhoopt toch geen doorgang vindt of wordt beëindigd, wel voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden van het zonnepark.
5. Een jaarlijkse evaluatie van de financiële participatie met de direct omwonenden (als agenda-onderdeel van de evaluatie van de Omgevingsovereenkomst). Direct omwonenden zijn zij die binnen de burenregeling (volgens een verdeelsleutel) een jaarlijks percentage uit het Gebiedsfonds verkrijgen. Doel van deze evaluatie is o.a. om te bepalen waar de overige gelden uit het Gebiedsfonds aan worden besteed. Daarnaast kan worden beoordeeld of aan de afspraken uit de Omgevingsovereenkomst wordt voldaan, en er dus grond blijft bestaan om te willen blijven afzien van de 51% lokaal eigendom.

2.3 Zonnepark Daslever

2.3.1 Initiatief voor een zonnepark

Dit zonnepark Daslever wordt ontwikkeld door Duurzaam Daslever B.V. naast plannen voor biologische regeneratieve landbouw (zie figuur 1.2 en paragraaf 2.2). Met dit zonnepark met circa 29.000 zonnepanelen kan een substantiële bijdrage worden geleverd aan de duurzame energievoorziening van de omgeving, zie bijlage 1 Technische tekening. Het realiseren van zonneparken is noodzakelijk om de overheidsdoelstellingen tot opwekking van duurzame energie te behalen. Belangrijk is ook dat er voldoende grond beschikbaar blijft voor de landbouw en de natuur. Dit zonnepark is onderdeel van een groter plan met biologische regeneratieve landbouw. Het is de bedoeling de gronden onder het zonnepark ecologisch te beheren, zodat ze na ontmanteling van het zonneveld als biologische grond gebruikt kunnen worden.

2.3.2 De locatiekeuze

Duurzaam Daslever pacht in totaal 33 hectare grond van landgoed De Gelder. Het zonnepark omvat daarvan 13 hectare, waarvan 3,5 hectare wordt ingericht als landschappelijke inrichting en 9,5 hectare ingericht als zonnepark,

waarvan ca 6,2 hectare bedekt met zonnepanelen. Deze gronden zijn beschikbaar voor realisatie van een middelgroot zonnepark. Direct rond het plangebied liggen relatief weinig woningen. Deze erven zijn grotendeels landschappelijk ingepast met stevige groenstructuren. Het zonnepark wordt landschappelijk en natuurlijk goed ingepast. Zo'n 3,5 hectare grond wordt gebruikt voor de groene inrichting van het zonnepark. De overige grond, zo'n 20 hectare, gaat door Duurzaam Daslever gebruikt worden om biologische regeneratieve landbouw uit te oefenen.

2.3.3 Technische gegevens zonnepark

Het plangebied voor de ontwikkeling van het zonnepark is bruto circa 13 hectare groot. Ondanks dat het zonnepark zo efficiënt mogelijk wordt ingericht, wordt niet het gehele oppervlak benut. Zo wordt er ruimte gereserveerd voor landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting en komen er paden. De stellages met zonnepanelen worden maximaal circa 1,85 meter hoog ten opzichte van maaiveld. Voor de technische details wordt verwezen naar de flexibiliteitsnotitie bij deze ruimtelijke onderbouwing, zie bijlage 6.

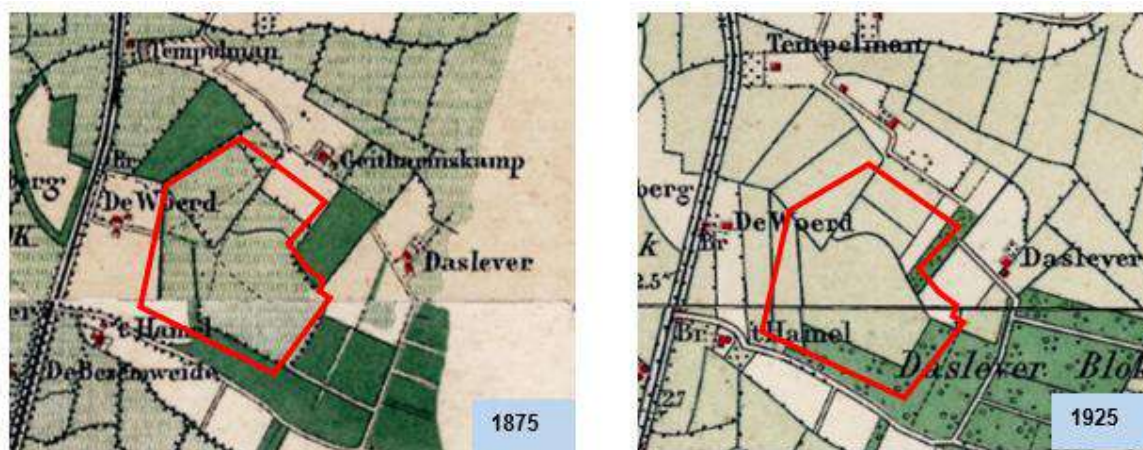
Een initiatiefnemer kan het college van B&W conform artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verzoeken om in de vergunning te bepalen dat gedetailleerde gegevens en bescheiden van het te realiseren zonnepark (inclusief fundering) uiterlijk drie weken voor aanvang van de bouw worden verstrekt. NB. hier kan ook een andere termijn dan 3 weken voor worden aangehouden indien de gemeente dat wenst.

2.3.4 Landschappelijke inpassing

Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast. Hiertoe is een inrichtingsplan opgesteld, welke separaat is bijgevoegd. Deze paragraaf bevat een beknopte weergave van het inrichtingsplan.

Schaal en maat van het plangebied

De schaal en maat van het plangebied is de laatste decennia groter geworden. Met name door het verdwijnen van kavelgrensbeplanting. Ook zijn de percelen groter geworden. Het plangebied voor het zonnenveld bestrijkt vier percelen die momenteel gescheiden worden door een randbeplanting. In het Landschapsontwikkelingsplan wordt de ambitie uitgesproken het verschil tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Hier betekent dit het openheid van het landschap met randbeplanting. Op oude topografische kaarten zijn bospercelen kenmerkend voor het plangebied, zie figuur 2.2. In de loop der tijd zijn de bossen verdwenen en is het landschap gevormd door agrarische activiteiten en zijn de gronden momenteel in gebruik als bouwland voor conventionele landbouw.

Figuur 2.2 Landschap plangebied in 1875 en 1925 (Bron: Topotijdreis)

Wijzigingen aan huidige landschap

Om het zonnepark te realiseren verdwijnen bestaande laanbomen, daarentegen wordt het zonnepark royaal groen ingepast, die hieronder.

In overleg met het Waterschap Drents Overijsselse Delta is afgesproken de sloten die door het plangebied lopen voor de ontwatering van de gronden te dempen. Het zijn kleine C-watgangen die voor het systeem belangrijk zijn. Omdat deze watgangen onder de panelen niet te onderhouden zijn, zullen rondom en door het plangebied nieuwe watgangen worden aangelegd. Ter hoogte van toegangswegen zijn duikers geplaatst om de sloten met elkaar te verbinden. Meer hierover in hoofdstuk 5 Waterhuishouding.

Landschappelijke singels, hagen en hoogstamfruitbomen als randbeplanting

De inrichting van het zonnepark is gericht op het zo natuurlijk mogelijk opgaan van de technische installatie in de omgeving, zie bijlage 2 Inrichtingsplan en figuur 2.3. Gekozen is om rondom het zonnepark opgaande landschappelijke singels, hagen en hoogstamfruit te planten als randbeplanting. Naast de esthetische eigenschappen hebben deze hagen ook een daadwerkelijk functie:

“Het aanleggen van bomen op landbouwgrond kan helpen om veel van de negatieve effecten van de landbouw te verzachten, bijvoorbeeld door het reguleren van de bodem -, water-en luchtkwaliteit, het ondersteunen van biodiversiteit, het verminderen van de input door natuurlijke regulering van ongedierte en een efficiëntere nutriëntencyclus, en door het wijzigen van lokale en mondiale klimaten.” (Smith, Pearce, and Wolfe 2012)

Daarnaast dragen deze hagen bij aan het verrijken van de biodiversiteit. Ze zullen een langdurige positieve impact maken op de omgeving. Er lopen enkele paden door het zonnenveld die het vlak in vier delen splitst. Langs het pad dat van oost naar west loopt een heg aan de zuidzijde van het middenpad met daarin enkele kleine bloesembomen.

De kavelgrensbeplanting bestaat uit een natuurlijke vegetatie. De zoom rondom het zonnepark bestaat uit hagen met een uiteindelijke onderhoudshoogte circa 4 meter breed en 3 meter hoog (o.a. meidoorn, sleedoorn, roos, kornoelje, wilde kamperfoelie). Door het aanplanten en jaarlijks snoeien ontstaat een dichte onderbegroeiing die het zicht op de panelen vrijwel volledig wegneemt.

Aan de noordwest, west en zuidoostzijde worden de hagen versterkt door de aanleg van gemengde landschappelijke singels van 10 meter breed en 5 - 8 meter hoog aangeplant. Deze singels bevatten onder andere meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, krent, gewone vlier, kornoelje, roos en wilde kamperfoelie. De bedoeling is dat een dichte begroeiing ontstaat, die het zicht op de panelen volledig wegneemt. Dit sluit aan bij agrarisch natuurdoeltype A13.02 Struweel en ruigte.

Aan de noordoostzijde komt ter versterking van de haag, een robuuste zone met 3 rijen hoogstam fruitbomen van circa 8 meter hoog. Ook hier zal het zicht op het zonnepark volledig verdwijnen achter de beplanting. Daarnaast leveren de fruitbomen ook een productieve bijdrage aan het biologische regeneratieve landbouwconcept en natuurwaarde.

Ontwikkeling tot kruiden en faunairijk grasland

De ruimte onder en tussen de panelen, evenals de beheerpaden, worden ingezaaid als kruidenrijke grasland, een meerwaarde voor de biodiversiteit. Dit is een belangrijk aspect bij biologische regeneratieve landbouw. De verhouding zonnepanelen en open ruimte voor groen is daarom ook 50%-50% in plaats van 80%-20%. Daarmee blijft er voldoende licht lucht en water beschikbaar voor de ontwikkeling van een gezonde kruidenrijke vegetatie op een gezonde bodem. Deze vegetatie sluit het beste aan bij N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland. Tussen de rijen wordt een afstand van circa 1,8 meter aangehouden. Enigszins afhankelijk van de voedselrijkdom, is het op termijn

voldoende om 1 à 2 keer per jaar te maaien. In het begin zal twee keer per jaar maaien en afvoeren van het maaisel nodig zijn. Door laat in de winter te maaien (februari) blijft er bedekking en voedsel staan voor fauna. Het beheer zal bestaan uit gefaseerd maaien, het maaisel zal gebruikt worden op het landgoed of lokaal worden afgezet. Omdat het nu nog niet duidelijk is hoe de vegetatie zich zal ontwikkelen onder de panelen moet het beheer regelmatig worden bijgesteld om daarmee vegetatiegroei en het bodemleven te stimuleren.

Figuur 2.3 Landschapsplan planlocatie (geel omkaderd) en omliggende biologische regeneratieve landbouwgronden

Afstand tot de omgeving

De ontwikkelaar en overige stakeholders inclusief omwonenden hebben actief geparticipeerd in de OmgevingsAdviesRaad. Het ontwerp en overige afspraken zijn een resultaat van dit intensieve en positieve traject en vastgelegd in de Omgevingsovereenkomst. In het inrichtingsplan is zoveel mogelijk met het zicht van omwonenden op het zonnepark rekening gehouden, door aanplant. Met de situering van de poort in het hek, aan de zuidzijde, waar met name tijdens de bouw enige verkeersbewegingen zijn, is afstand gehouden tot entrees van de erven in de omgeving.

Hekwerk

Vanuit de verzekeringsmaatschappij (verzekeren is een voorwaarde van de subsidieverstrekken en financiers) geldt de voorwaarde dat het zonnepark omheind wordt. Rondom het perceel wordt een groen hekwerk geplaatst, met op een aantal plaatsen fauna passeerbaar. Afrastering is nader te bepalen op voorwaarden van de verzekeraar en de technische mogelijkheden, daarom verwijzen we naar de flexibiliteitsnotitie. De afrastering wordt aan de binnenzijde van de groene inpassing (hagen en singels) geplaatst en is daarmee onderdeel van de technische inrichting en vrijwel niet zichtbaar. Aan de zuidzijde bevindt zich het belangrijkste toegangshek tot het zonnepark. Dit toegangshek zal voor Tennet 24/7 toegankelijk. Ook aan de oost- en westzijde van de hoofdpaden zullen toegangshekken komen, zodat het zonnepark via verschillende kanten toegankelijk is voor beheer en onderhoud.

Panelen, hoogte en oriëntatie

Er is door initiatiefnemer gekozen voor een zuidgeoriënteerde opstelling. Tussen de rijen panelen wordt circa 1,80 meter ruimte aan gehouden. Tussen de panelen en het hekwerk rondom wordt een afstand van 3 meter aangehouden voor onderhoudsstrook. De constructie wordt maximaal 1,85 meter hoog ten opzichte van maaiveld en begint op circa 0,60 meter boven maaiveld. Zo wordt het ecologische beheer makkelijker mogelijk. Het panelenveld wordt doorsneden door twee beheerpaden, die elkaar kruisen.

Transformatoren, omvormers en compactstation

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer zet de stroomopbrengst van zonnepanelen om naar wisselstroom. Ze worden op metalen rekken onder de zonnepanelen gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud dienen de compactstations eenvoudig toegankelijk te zijn. De inkoopstations komen aan de zuidzijde aan de nabij de Daslever (toegankelijk vanaf de weg) en aan de westzijde aan de Hamelweg (toegankelijk van de weg). De exacte locatie is nader te bepalen, in overleg met de netbeheerder en op basis van de technische mogelijkheden. Voor de technische uitwerking wordt verwezen naar de flexibiliteitsnotitie zonnepark Daslever in bijlage 6.

Interactie met de omgeving

Met de omgeving is afgesproken dat gedurende de gehele looptijd van het zonnepark, inclusief aanlegperiode, er jaarlijks een vergadering is tussen Duurzaam Daslever B.V. en de omgeving. Ook zal een nieuwsbrief worden uitgebracht.

2.3.5 Ontsluiting en parkeren

Dit onderdeel is in paragraaf 4.1 verder uitgewerkt.

2.3.6 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om het zonnepark aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.3.7 Operationeel

Zodra het zonnepark gerealiseerd is zal het beheerd worden en de gronden onderhouden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnepark, calamiteiten en diverse administratieve werkzaamheden.

2.3.8 Looptijd

De looptijd van het zonnepark betreft 25 jaar.

3 Beleidskader

3.1 Algemeen

Bij ruimtelijke plannen moet worden weergegeven hoe rekening is gehouden met relevant beleid. In de volgende paragrafen wordt het relevante beleid op nationaal, provinciaal en lokaal schaalniveau en de relatie van dit beleid met de voorgenomen ontwikkeling behandeld.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale omgevingsvisie

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan grote opgaven waardoor Nederland de komende 30 jaar verandert. In de NOVI wordt aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 de langetermijnvisie in beeld gebracht. Het Rijk wil sturen op de nationale belangen. De inzet van het Rijk is samengevat in vier prioriteiten:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Sterke en gezonde steden en regio's.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Het versterken van de omgevingskwaliteit staat in de NOVI centraal. Dit houdt in dat alle plannen met oog voor de natuur, gezondheid, milieu en duurzaamheid gemaakt moeten worden. De NOVI maakt bij het maken van keuzes gebruik van drie afwegingsprincipes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies,
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en
- Afwentelen wordt voorkomen.

De beleidsdoorwerking van de NOVI vindt plaats door middel van wet- en regelgeving, NOVI-gebieden, Gebiedsagenda's Grote Wateren en de Omgevingsagenda's. Het beleid heeft derhalve geen directe doorwerking voor dit bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan sluit wel aan bij de prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie'.

In de NOVI wordt de voorkeur gegeven aan de plaatsing van zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. In het geval dat niet lukt, komen onbenutte stukken grond binnen de bebouwde omgeving in aanmerking. Wanneer dat ook geen optie is, wordt de blik gericht op het landelijke gebied. Hierbij is het van groot belang dat deze zonnevelden zorgvuldig ingepast worden in het landschap. De voorkeursvolgorde zon is meegegeven als input voor de Regionale Energie Strategieën (RES'en). In de RES wordt nader uitgewerkt hoe en waar projecten voor zonne-energie (en windenergie) gerealiseerd kunnen worden (zie 3.2 Regionaal beleid) .

3.2.2 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Bij alle ruimtelijke plannen streeft het Rijk naar zorgvuldige afwegingen en heldere besluitvorming. Dit doet het Rijk via het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In het Bro is de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen (artikel 3.1.6). De Ladder voor duurzame verstedelijking is ingericht voor een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten waardoor de ruimte in stedelijke gebieden optimaal benut wordt. De Ladder luidt als volgt:

De toelichting bij een plan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

In welke gevallen er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling is niet concreet vastgelegd. Het realiseren van een zonnepark is inherent aan het buitengebied. Er worden geen gebouwen gerealiseerd (behoudens een beperkt ontvangststation voor elektriciteit) en er ontstaat geen leegstand elders. De ladder is vooral gericht op het voorkomen van leegstand in binnenstedelijk gebied. In lijn met de jurisprudentie wordt geconcludeerd dat er in dit geval geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Een nadere toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking is niet nodig.

Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte, bij Rijk, provincie Overijssel en gemeente Olst-Wijhe, om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonnepark draagt bij aan deze behoefte.

2. Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend circa 13 hectare. Binnen de bebouwde kom is wel ruimte voor zonnepanelen op daken. Echter zijn de daken veelal in particulier eigendom waardoor de eventuele realisatie van zonnepanelen afhankelijk is van particulier initiatief. De realisatie van zonnepanelen op daken is sterk afhankelijk van de wil van de particulier en draagt in beperkte mate bij aan de ambitieuze duurzaamheidsambitie. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om op het eigen dak zelf in eigen duurzame elektriciteitsopwekking te voorzien. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn en ook nog vele ogenschijnlijk geschikte daken toch niet geschikt blijken te zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructie technisch bezwaren, te klein dakoppervlak, hinderlijke schaduw, en netwerkaansluiting-beperkingen.

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn daartoe ook zonneparken noodzakelijk. Voor een economisch rendabel zonnepark dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonnepark met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Olst-Wijhe. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.

Het plangebied van deze ontwikkeling is beschikbaar en is onderdeel van een grote ontwikkeling in combinatie met biologische regeneratieve landbouw. De realisatie is financieel uitvoerbaar en het zonnepark is ruimtelijk en landschappelijk hier goed inpasbaar is. Het is financieel essentieel dat het zonnepark binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Ook is het bijvoorbeeld van belang dat er weinig tot geen schaduw is, zoals in het voorliggende plangebied. Het plangebied betreft een aantal landbouwpercelen, welke momenteel agrarisch in gebruik zijn. Het zonnepark is goed te bereiken en het zicht op de zonnepanelen wordt, door goede landschappelijke inpassing van het zonnepark geminimaliseerd. Het zonnepark wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd in de huidige staat.

3. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten via de ontsluiting aan de Daslever.

3.2.3 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 27% in 2030.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het zonnepark levert de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 27% duurzaam opgewekte energie in 2030.

3.2.4 Klimaatakkoord

Het kabinet heeft in het nationale Klimaatakkoord van 28 juni 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van zonnepark Daslever draagt bij aan het genoemde centrale doel. Ook de groene inpassing en biologische beheer van de gronden draagt bij aan doelen uit het klimaatakkoord.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneparken kan SDE+ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Conclusie

De ontwikkeling voor duurzame energievoorzieningen wordt voornamelijk overgelaten aan de provincie en gemeente. Op nationaal niveau maken het Rijk en de regio, in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES), afspraken over de opwekking van zonne-energie. Het Rijk, de provincie en gemeenten stellen kaders vast voor de realisatie van zonneparken. Gemeenten verlenen vervolgens de vergunning. Uit het voorgaande blijkt dat het rijksbeleid geen belemmeringen vormt voor de ontwikkelingen binnen het plangebied. Het realiseren van een zonnepark draagt, mits landschappelijk goed ingepast, juist bij aan het behalen van de nationale klimaatdoelstellingen, zoals opgenomen in het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsverordening Overijssel en regels m.b.t. zonneparken

Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken kleur' en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 vastgesteld. Dit betreft een revisie van de Omgevingsvisie en –verordening. De provincie Overijssel heeft geformuleerd dat in 2023 20% van de energiebehoefte uit hernieuwbare bronnen moet bestaan. De ambitie voor 2030 ligt op 30%. Het opwekken van hernieuwbare elektriciteit gebeurt voornamelijk uit zonne- en windenergie. In het provinciale beleid is geen vaste energiemix (hoeveelheid zonne- en windenergie) bepaald waarmee in 2023 20% hernieuwbare energie wordt opgewekt. De provincie geeft aan dat installaties voor

de opwekking van zonne-energie onmisbaar zijn voor de provinciale doelstelling voor de toepassing van hernieuwbare energie. Om het opwekken en gebruik van zonne-energie te stimuleren stelt de provincie (via het Programma Nieuwe Energie Overijssel en het Energiefonds Overijssel) ook subsidies en fondsen beschikbaar. Het tussenresultaat bestaat uit vijf thematische contouren (hernieuwbare energie, gebouwde omgeving, industrie en bedrijven, duurzame mobiliteit, lokale initiatieven) met daarin een eerste inventarisatie van ideeën en projecten. Deze vijf contouren vormen nog geen gezamenlijk programma maar geven inzicht in de eerste ideeën en beoogde projecten per thema.

Met betrekking tot zonne-energie is de doelstelling 2-3 petajoule (PJ) in 2023. Dit betekent maximaal 1.000 hectare aan oppervlak. Dat is minder dan 1% van het oppervlak van Overijssel. Als indicatieve verdeling is 40% op daken aangehouden en 60% in veldopstellingen. De doelstelling van 600 hectare aan veldopstellingen in 2023 lijkt realiseerbaar met een 100-200 hectare momenteel in de pijplijn, maar de eerste projecten moeten nog wel gerealiseerd worden. Van groot belang is om hiervoor een sterk maatschappelijk en politiek draagvlak (juist ook in de gemeenteraden) te verkrijgen. Het tijdig betrekken van stakeholders en een transparante, open communicatie zijn hierbij essentieel om vertragingen te voorkomen.

Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik wil de provincie zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur bebouwing. Daarom dienen zonnepanelen in principe geplaatst te worden in bestaand bebouwd gebied, op daken of bijvoorbeeld op braakliggende gronden en op bedrijventerreinen. Tevens kunnen zonnepanelen geplaatst worden op bestaande bouwvlakken in de groene omgeving.

Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op technische en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien. Daarom biedt de provincie de mogelijkheid om in de groene omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Dit is vastgelegd in artikel 4.106 (kwaliteitsimpuls zonnevelden) van de Omgevingsverordening. Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. Het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden moeten in voldoende mate worden gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving. De extra investering in ruimtelijke kwaliteit is geformuleerd als een bijzondere vorm van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving zoals die is opgenomen in artikel 4.11 (kwaliteitsimpuls Groene Omgeving) van de Omgevingsverordening. Betreffende de maatschappelijke meerwaarde hecht de provincie aan participatiemogelijkheden voor omwonenden.

Relatie met initiatief

In het voorliggende plan wordt een zonnepark gerealiseerd, als onderdeel van een grotere ontwikkeling met biologisch regeneratieve landbouw. Met het plan wordt invulling gegeven aan de ambitie voor een duurzame energiehuishouding, middels het opwekken van duurzame energie door zonnepanelen. Dit plan is getoetst aan artikel 4.106 van de Omgevingsverordening (Kwaliteitsimpuls Zonnevelden).

Artikel 4.106 lid 1

Omgevingsplannen laten zelfstandige opstellingen van zonnepanelen alleen toe in de Groene Omgeving in de vorm van tijdelijk (mede)gebruik van gronden en als:

- *a. de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond;*

- *b. het verlies van ecologische of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen in ruimtelijke kwaliteit in de omgeving; en*
- *c. de zelfstandige opstelling van zonnepanelen plaatsvindt op gronden binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water, is de compensatie gericht op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.*

In het voorliggende plan wordt een tijdelijk zonnepark gerealiseerd, voor een termijn van maximaal 25 jaar. In de KGO motivatie is nader ingegaan op de investeringen in ruimtelijke kwaliteit en de maatschappelijke meerwaarde van dit plan. Het zonnepark wordt niet gerealiseerd binnen het NNN, of in een gebied waar het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water geldt. Toetsing aan dit lid is dan ook niet aan de orde.

Artikel 4.106, lid 2

Een omgevingsplan dat zelfstandige opstelling van zonnepanelen toestaat bevat een onderbouwing van de maatschappelijke meerwaarde die ingaat op:

- *a. de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;*
- *b. maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken of te compenseren;*
- *c. de mate waarin wordt aangesloten op de gebiedskenmerken die van toepassing zijn op de locatie zelf en de omgeving; en*
- *d. de bijdrage die geleverd wordt aan maatschappelijke doelen*

In het voorliggende plan is er sprake van een maatschappelijke meerwaarde en er is geen sprake van een verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden. Er zijn bewust royale paden tussen de stellingen aangehouden, zodat er voldoende lichtval op de bodem is. Bovendien kan regenwater goed infiltreren in de bodem.

De gronden worden ecologisch beheerd, zodat ze na 25 jaar als biologische grond gebruikt kunnen worden. De landschappelijke impact wordt zoveel mogelijk beperkt door de royale omzoming van het zonnepark met bomen en hagen. Zo wordt het zonnepark op termijn volledig aan het zicht van buitenaf onttrokken. Door de landschappelijke en natuurlijke inpassing en ecologisch beheer is er gedeeltelijk sprake van meervoudig ruimtegebruik.

Hoewel bestaande laanbomen verdwijnen en de sloten worden verlegd, wordt met de gekozen landschappelijke inpassing aangesloten op de karakteristieken van het landschap en de biodiversiteit in het gebied versterkt door gebruik te maken van inheemse beplanting.

Het plan betreft een initiatief, waarbij veel ruimte is geweest voor procesparticipatie. Het zonnepark Daslever levert via de opwekking van duurzame energie een substantiële bijdrage aan duurzaamheidsdoelstelling die de Provincie Overijssel en gemeente Olst-Wijhe heeft gesteld. Het levert daarnaast actief een bijdrage aan de bewustwording van het maatschappelijk belang voor duurzame opwek van energie, waardoor onomkeerbare duurzaamheidsmaatregelen getroffen kunnen worden.

3.3.2 Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Het beleid Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO-beleid) is ontstaan om ontwikkelingen in het landelijk gebied mogelijk te maken in ruil voor een impuls van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse. De 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving' is ontwikkeld als een eenduidige bundeling van diverse regelingen. Er is een werkwijze ontwikkeld om principes van ontwikkelingsplanologie toepasbaar te maken voor sociaaleconomische ontwikkelingen in de groene omgeving. De basis ligt in de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, de ontwikkelingsperspectieven en de

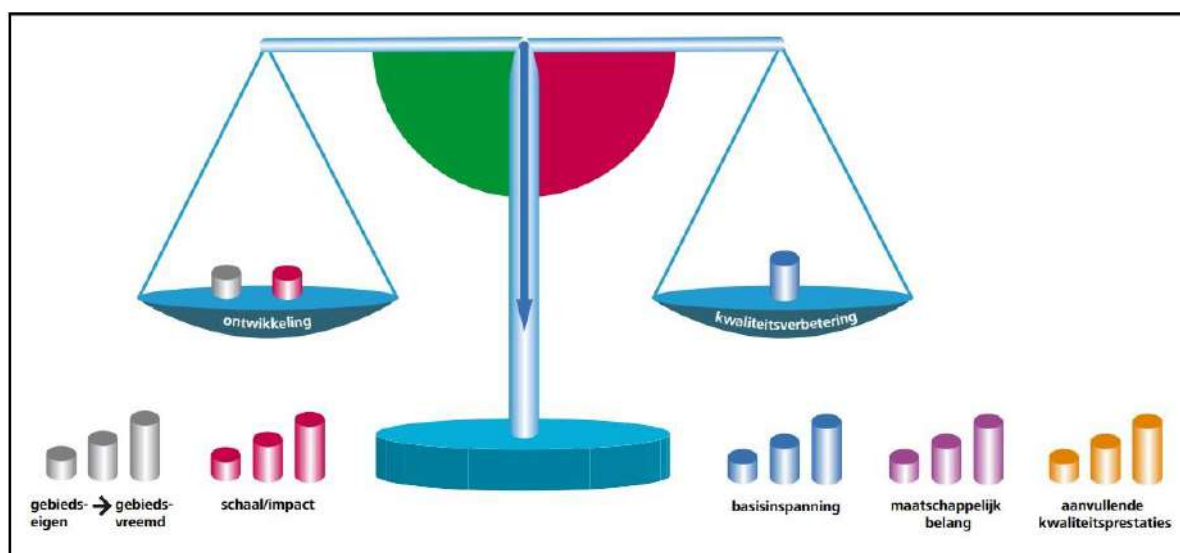

'Catalogus Gebiedskenmerken'. De gemeente Olst-Wijhe heeft het KGO-beleid ook van toepassing verklaard en nader uitgewerkt in de 'nota Ruimtelijke Kwaliteit'.

Toetsing beleid

Omdat de ontwikkeling in het landelijk gebied plaatsvindt, moet het initiatief voldoen aan het KGO-beleid. Twee principes zijn hierbij leidend:

- Elke ontwikkeling moet bijdragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
- De ontwikkelingsruimte die men krijgt moet in evenwicht zijn met investeringen in de ruimtelijke kwaliteit.

Figuur 3.1: Balans ontwikkeling vs Kwaliteit verbetering (bron: provincie Overijssel)

Uitgangspunt is dat plannen ontwikkelingsruimte krijgen als deze passen binnen het generieke beleid en de ontwikkelingsperspectieven van de provincie en worden uitgewerkt conform de gebiedskenmerken. Voorwaarde daarbij is dat de geboden ontwikkelingsruimte in evenwicht is met de te leveren kwaliteitsprestaties. Bij elke ontwikkeling hoort een basisinspanning in de vorm van een goede ruimtelijke inpassing, zoals situering van gebouwen en erfbeplanting. Voor het bepalen van de hoogte van aanvullende kwaliteitsprestaties wordt het plan getoetst aan de volgende drie variabelen:

- Is de ontwikkeling gebiedseigen of gebiedsvreemd;
- Wat is de schaal van de ontwikkeling en de impact op de omgeving;
- Dient het initiatief een eigen belang, of ook maatschappelijke belangen.

Gebiedseigenheid van de ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling is in beginsel gebiedsvreemd. Een zonnepark betreft een relatief nieuw fenomeen in het Nederlandse landschap. Het zonnepark past hier, door een goede landschappelijke inpassing, wel binnen de ruimtelijke en landschappelijke context.

Schaal van de ontwikkeling en impact op de omgeving

Het zonnepark heeft een relatief groot oppervlakte en daarmee ook impact. Door een goede landschappelijke inpassing, met gebiedseigen beplanting, wordt deze impact wel beperkt. Het zonnepark wordt volledig aan het oog onttrokken door een robuuste strook beplanting rondom. Direct rond het plangebied liggen relatief weinig woningen,

en vanuit de woningen is er momenteel relatief weinig zicht op het plangebied. De erven zijn grotendeels landschappelijk ingepast met stevige groenstructuren.

Eigen belang versus maatschappelijke belangen

Het project vult een groot maatschappelijk belang in. Het opwekken van fors meer duurzame energie is een doelstelling van de overheid (de energietransitie) en draagt bij aan een schoner leefmilieu.

Conclusie

Naast een goede landschappelijke inpassing van het zonnepark, zijn ook extra investeringen in ruimtelijke kwaliteit nodig. Met het voorliggende plan worden deze extra investeringen gedaan. Er wordt voor deze 13 hectare uitgegaan van een 50-50 referentie: 50% ruimte bedekt door panelenveld en 50% ruimte voor groen en/of water. Daarmee wordt 2,5 keer meer ruimte gegeven aan groen dan de Overijsselse zonneladder voorstelt: 50% van het areaal in plaats van 20%. Het zonnepark kent brede paden en wordt royaal landschappelijk ingepast, zodat het niet meer zichtbaar is vanuit de omgeving, zie paragraaf 2.3.4. DE KGO inspanning is met de extensieve opstelling (65%-35%) (6,2 hectare van de 9,5 hectare) en de ruime landschappelijke inpassing (3,5 hectare), ruim voldoende om aan de provinciaal genoemde 80 - 20 verdeling te komen.

- Extra robuuste landschappelijke inpassing, deels met fruit en notenbomen, die ook een bijdrage leveren aan de grotere ontwikkeling van biologisch regeneratieve landbouw;
- De robuuste inpassing versterkt tevens de biodiversiteit;
- Ecologisch beheer van de gronden, zodat ze na 25 jaar als biologische agrarische grond gebruikt kunnen worden en deel uit gaan maken van de grotere ontwikkeling van biologisch regeneratieve landbouw.
- Het zonnepark dient als financiële drager voor het regeneratieve landbouwbedrijf. De verwachting is het regeneratieve landbouwbedrijf na 7- 15 jaar break-even te krijgen. In de eerste jaren zal de exploitatie van het regeneratieve landbouwbedrijf onrendabel zijn vanwege omschakeling, lagere opbrengst en hoge kosten. Hierin is de veerkracht van de natuur een bepalende factor, die vooralsnog niet te voorspellen is.
- Maatschappelijk belang doordat het zonnepark een substantiële bijdrage levert aan schone energieopwekking en dus schone leefomgeving in Olst-Wijhe.

Conclusie is dat het voorliggende plan past binnen het KGO-beleid, zoals vastgelegd in artikel 4.11 van de Omgevingsverordening.

3.3.3 Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken

De provincie Overijssel heeft een Handreiking Kwaliteitsimpuls Zonneparken opgesteld. De handreiking is vastgesteld door GS op 21 april 2020. Deze handreiking biedt verdere handvaten om tot een goede balans te komen tussen de ruimte voor de ontwikkeling enerzijds, en de mate van aanvullende kwaliteitsprestaties anderzijds.

De handreiking is opgebouwd in twee delen. Deel 1 bevat de essentie van het beleid voor (de kwaliteitsimpuls) zonnevelden samengevat. Het hoofdstuk gaat in op de zonneladder en de vier principes van het provinciaal kwaliteitsbeleid:

- Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik
- Inpassen in of bijdragen aan het landschap
- Beperken en compenseren van de effecten op landschap en ecologie
- Evenwichtige verdeling van lusten en lasten door realisatie van maatschappelijke meerwaarde

Met de zonneladder geeft de provincie haar voorkeursvolgorde voor locaties voor zonne-energie installaties. Alle typen locaties en opstellingen zijn nodig om de energieopgave te realiseren, waarbij zoveel mogelijk stedelijk gebied

(waaronder daken), erven en stads- en dorpsranden worden benut om het beslag op agrarische grond zo beperkt mogelijk te houden. Zonnevelden in het landelijk gebied zijn bij voorkeur onderdeel van gebiedsontwikkelingen of krijgen een multifunctionele invulling met andere opgaven in de groene ruimte.

Deel 2 bevat een toelichting op en achtergrondinformatie bij het beleid, zoals opgenomen in deel 1. De toepassing is maatwerk en met streefbeelden, maatgevende referenties, ontwerpprincipes, indicaties, inspiratie en goede raad wordt dit maatwerk ondersteund.

De Overijsselse Zonneladder

De Overijsselse zonneladder en aanpak kent drie treden. Een multifunctionele invulling van een zonneveld in de groene ruimte is uitgangspunt (trede 1 'Stimuleren' en 2 'Combineren'). Pas als gemeente en initiatiefnemer hebben verkend en gemotiveerd dat trede 1 en 2 niet mogelijk zijn, dan komen monofunctionele zonnevelden (trede 3) aan de orde. Goede landbouwgrond wordt daarbij ontzien.

Trede 1. Stimuleren van:

Productie van zonne-energie op daken in bebouwd gebied: woningen, bedrijven, agrarische gebouwen, etc.

Gebruik van te bebouwen gebieden of bruikbare restruimte: ongebruikte gronden, bedrijventerreinen, boven parkeerterreinen en geluidswallen.

Kleine, goed ingepaste velden op agrarische erven (tot ca. 2 ha).

Kleine, goed ingepaste zonnevelden van lokale initiatieven in stads- en dorpsranden (tot ca. 2 ha).

Trede 2. Combineren met:

Gebiedsopgaven in stads- en dorpsranden en in de groene omgeving zoals klimaatmaatregelen (waterberging en tegengaan bodemdaling), extensivering van landbouw, herstel landschap en biodiversiteit, etc. Door verschillende opgaven onder, tussen en rond de panelen te realiseren wordt de ruimte multifunctioneel gebruikt. Dit op basis van de 80-20 referentie: 80% ruimte voor het panelenveld en 20% ruimte voor groen en/of water. Dit is enkel voor 'grote velden (meer dan 2 ha) in het landelijk gebied noodzakelijk.

Gebiedsontwikkeling in de groene omgeving, waarbij zonnevelden aansluiten op andere gebiedsontwikkelingen of een energielandschap vormen. Door opgaven met elkaar te verbinden wordt het mogelijk lokale maatschappelijke en sociale doelen te incorporeren in de gebiedsontwikkeling. Dit op basis van de 80-20 referentie: 80% ruimte voor het panelenveld en 20% ruimte voor groen en/of water.

Trede 3. Limiteren van:

Monofunctionele zonnevelden op agrarische grond of op water, primair gericht op produceren van duurzame energie. Dit op basis van de 80-20 referentie: 80% ruimte voor het panelenveld en 20% ruimte voor groen en/of water. Omdat meervoudig ruimtegebruik ontbreekt, wordt dit gecompenseerd met investeringen in maatschappelijke opgaven buiten het project. Bij locatiekeuzes worden goede landbouwgronden ontzien.

Relatie met onderliggend initiatief

Voor het zonnepark van Duurzaam Daslever B.V. is sprake van trede 2, hier wordt de behoefte aan duurzame energie gecombineerd met landschappelijke inpassing en biodiversiteit. Er wordt voor deze 13 hectare uitgegaan van een 50-50 referentie: 50% ruimte bedekt door panelenveld en 50% ruimte voor groen en/of water. Daarmee wordt 2,5

keer meer ruimte gegeven aan groen dan de Overijsselse zonneladder voorstelt: 40% van het areaal in plaats van 20%.

Zonnepark Daslever betreft een royaal landschappelijk ingepast zonneveld, zodat het niet meer zichtbaar is vanuit de omgeving en betreft een lokaal initiatief. Bovendien draagt dit plan via de hogere pachtgelden bij aan de instandhouding van landgoed De Gelder. De onderliggende agrarische gronden worden ingericht als fauna en kruidenrijke graslanden en ecologisch beheerd, zodat ze na 25 jaar als biologische grond kunnen dienen. Hiermee kan onderliggend initiatief gezien worden als een multifunctionele invulling van een zonneveld in de groene ruimte.

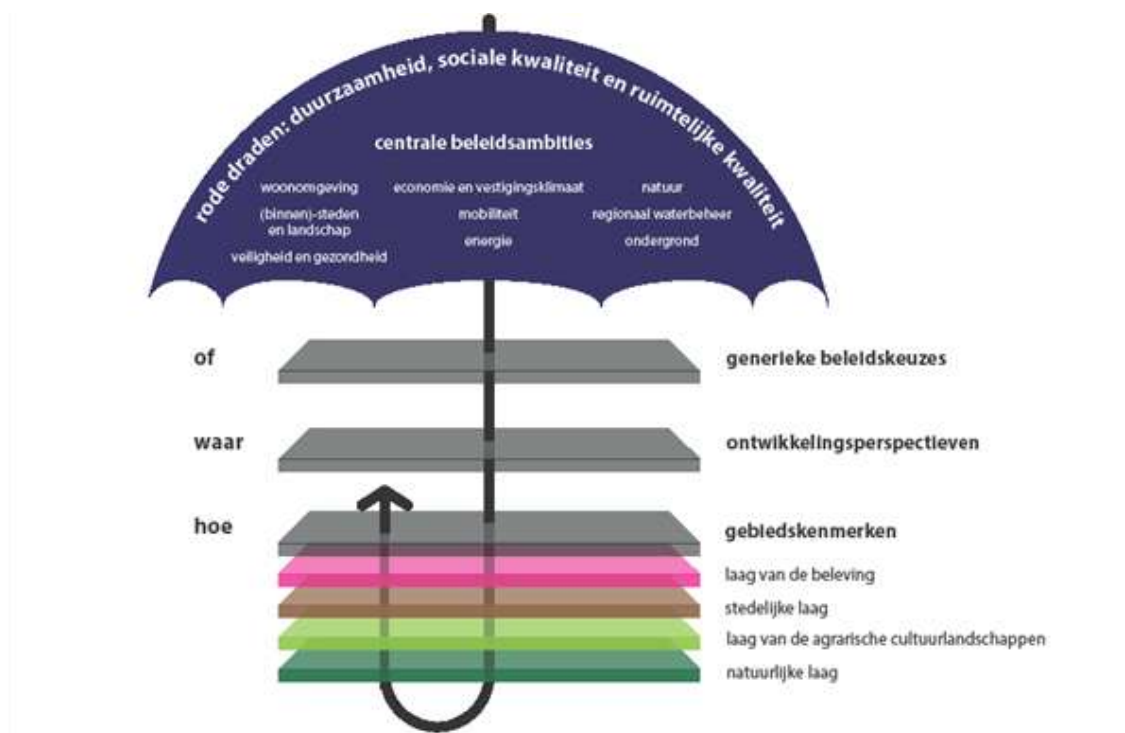
3.3.4 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities van de provincie Overijssel, wordt het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel gebruikt. Dit model is gebaseerd op drie verschillende niveaus. Aan de hand van deze drie niveaus kan worden bepaald of er een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de Omgevingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. In dit uitvoeringsmodel staan de volgende stappen centraal:

Of - generieke beleidskeuzes

Waar - ontwikkelingsperspectieven

Hoe - gebiedskenmerken

Figuur 3.2: Uitvoeringsmodel omgevingsvisie Overijssel (Overijssel, 2021)

Of- generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Ook wordt in deze fase het zgn. principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik gehanteerd. Hierin komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaand bebouwd gebied wordt benut, voordat er uitbreiding in de groene omgeving kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwonwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en verbindingzones enzovoorts. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Waar- ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenoemde ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de in de visie beschreven beleids- en kwaliteitsambities.

De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. Daar waar generieke beleidskeuzes een geografische begrenzing hebben, zijn ze consistent vertaald in de ontwikkelingsperspectieven.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en - opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Aan de hand van de drie genoemde niveaus kan worden bezien of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden.

Toetsing van het initiatief aan de uitgangspunten Omgevingsvisie Overijssel

1. Generieke beleidskeuzes

Of een ontwikkeling nodig of mogelijk is, wordt bepaald op basis van generieke beleidskeuzes. Hierbij is onder andere het uitgangspunt van zorgvuldig en zuinig gebruiken van ruimte van belang die ervoor staat dat in eerste instantie bestaande bebouwing en bebouwde percelen wordt benut, voordat er nieuwbouw in de groene omgeving plaatsvindt.

Het voorgenoemde plan voldoet aan de rijks-, provinciale-, en gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzame energie. Daarnaast moet het plan ook voldoen aan de criteria van Natuurnetwerk Nederland (NNN), externe veiligheid, ligging in het grondwaterbeschermingsgebied, waterveiligheid etc. Geconstateerd wordt dat het voorliggende plan past binnen deze generieke beleidskeuzes.

Ook is het plangebied aangeduid als 'Boringsvrije zone Salland Diep'. Hier bevinden zich beschermende bodemlagen tussen het maaiveld en het watervoerende pakket waaraan het grondwater wordt onttrokken. Het is verboden in een boringsvrije zone binnen een inrichting waarvoor een omgevingsvergunning is vereist, een lozing uit te voeren of een bodemenergiesysteem te installeren, voor zover deze activiteiten plaatsvinden: dieper dan vijftig meter onder het maaiveld in de boringsvrije zone Salland Diep, met uitzondering van de boringsvrije zone Engelse Werk te Zwolle. Met het voorliggende plan is hier geen sprake van. Tot slot is het plangebied aangeduid als 'Overstroombaar gebied'. Dit aspect wordt nader toegelicht in paragraaf 5.2.

De Overijsselse zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie. Daarbij bestaat trede 1 uit het bestaand gebied op daken, bedrijventerreinen en braakliggende gronden ofwel in de Groene Omgeving op bestaande bouwvlakken. Via trede 2 kunnen zonneparken aanvullende daarop ook in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur, worden ontwikkeld. De ontwikkeling van het zonnepark past binnen trede twee en is niet in strijd met overige beleidskeuzes zoals schoon drinkwater (het zonnepark heeft geen negatieve invloed op de waterkwaliteit)

en waterkwantiteit (het zonnepark draagt niet bij aan een verdere verharding van de ondergrond; hemelwater infiltreert ter plekke in de bodem).

In de handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie onder andere aan dat zolang er niet aan de energiedoelen is voldaan, de of-vraag positief te beantwoorden is: er is immers sprake van noodzaak. Het initiatief past daarmee binnen de generieke beleidskeuzes.

2. Ontwikkelingsperspectief:

Een ontwikkelingsperspectief schetst een ruimtelijk perspectief voor een combinatie van functies en geeft aan welke beleids- en kwaliteitsambities leidend zijn. Het ontwikkelingsperspectief geeft zo richting aan 'waar' wat ontwikkeld kan worden. In de Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden geeft de provincie al aan dat de waar-vraag in veel gevallen geen belemmeringen oplevert. Zonnevelden zijn op voorhand nergens uitgesloten. Het ligt echter niet voor de hand om zonnevelden te realiseren binnen het Natuurnetwerk Nederland. Het plangebied ligt niet in NNN-gebied.

Figuur 3.3: 'Agrarisch ondernemen in een grootschalig landschap' en 'Wonen en werken in kleinschalige mixlandschap'

Binnen het plangebied is het ontwikkelperspectief 'Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap' en 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' geldend, zie figuur 3.3.

Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap

In dit perspectief is sprake van gebieden waar verdere modernisering en schaalvergroting van de landbouw in combinatie met verduurzaming de ruimte krijgt. Die ruimte kan verdiend worden door te investeren in

kwaliteitsvoorwaarden. Onder verduurzaming wordt verstaan: realisatie van de waterkwaliteitsdoelen, gezondheid en welzijn van mens en dier, bijdrage aan de energietransitie, natuuropgaven, klimaatbestendigheid en ketenoptimalisatie, en ontwikkelen met aandacht voor - en waar mogelijk in dialoog met - omwonenden. Agrarische ondernemers staan voor de uitdaging om hun - vaak grote - gebouwen en erven zo vorm te geven dat ze passen bij maat en schaal van het landschap en de ruimtelijke en milieukwaliteit versterken.

Initiatieven binnen het ontwikkelingsperspectief 'Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap' mogen de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw in principe niet beperken en dienen aan te sluiten bij de bestaande bebouwing, weginfrastructuur en openbaar vervoer (ov)-routes. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de landbouw, rekening houdend met specifieke omstandigheden en de grenzen aan de mogelijkheden van het waterbeheer (onder andere door de klimaatverandering).

Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap

In het ontwikkelperspectief 'Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap' is sprake van gebieden die gericht zijn op het in harmonie met elkaar ontwikkelen van de diverse functies in het buitengebied. Aan de ene kant melkveehouderij, akkerbouw en opwekking van hernieuwbare energie als belangrijke vormen van landgebruik. Aan de andere kant gebruik voor natuur, recreatie, wonen en andere bedrijvigheid.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, maar ook die voor de andere sectoren, wordt in dit ontwikkelingsperspectief nadrukkelijk verbonden met behoud en versterking van cultuurhistorische, natuurlijke en landschapselementen. Het waterbeheer richt zich op optimale condities voor de lokaal aanwezige functies, rekening houdend met de klimaatopgave en de kenmerken van het watersysteem.

Conclusie

Met voorliggend plan wordt duurzame energie opgewerkt in een zonnepark. Deze (tijdelijke) functie is niet beperkend voor andere bestaande functies. Het zonnepark wordt landschappelijk ingepast, waarbij de landschapskenmerken van het plangebied en de omgeving worden versterkt. Hiermee past de ontwikkeling van een zonnepark binnen het perspectief dat de provincie Overijssel voor dit gebied schetst.

3. Gebiedskenmerken:

De provincie wil nieuwe ruimtelijke opgaven verbinden met bestaande gebiedskenmerken. De gebiedskenmerken spelen zo een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief invulling kan krijgen. Onder gebiedskenmerken verstaat de provincie de ruimtelijke kenmerken van een gebied of een gebiedstype die bepalend zijn voor de karakteristiek en kwaliteit van dat gebied of gebiedstype. De provincie onderscheidt de gebiedskenmerken in vier lagen:

1. de natuurlijke laag
2. de stedelijke laag
3. de laag van de beleving
4. de laag van het agrarisch cultuurlandschap

Bij toetsing van het voornemen aan de gebiedskenmerken in vier lagen is van belang dat de locatie een al bestaande locatie betreft. Het plangebied is niet gelegen in het stedelijk gebied. Dit betekent dat de 'Stedelijke laag' buiten beschouwing kan blijven. Hierna wordt ingegaan op de relevante de 'natuurlijke laag', de 'laag van beleving' en de 'laag van agrarisch cultuurlandschap'.

1. *Natuurlijke laag*

De natuurlijke laag is de laag van de bodem, het reliëf, het watersysteem en de natuur die zich hier 'van nature' op vestigt. Deze natuurlijke laag is het resultaat van de wisselwerking tussen abiotische (fysische) en biotische factoren en processen.

Figuur 3.4: Natuurlijke laag de dekzandvlakken en ruggen

Dekzandvlakte en ruggen

Het plangebied ligt in een gebied welke is getypeerd als 'Dekzandvlakte en ruggen'. De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische en biotische processen inwerken op de ondergrond van bodem en geologie. Van oudsher bestaat er een sterke samenhang tussen het natuur- en watersysteem. Vervolgens heeft de natuurlijke laag plek en betekenis gekregen in het menselijke occupatieproces. Lange tijd is de natuurlijke laag sturend geweest voor een groot deel van de ruimtelijke ontwikkelingen. Mensen vestigden zich op de droge plekken en wegen werden aangelegd bij goed doorwaadbare plekken in de beek. Pas de laatste eeuw is deze samenhang door technische mogelijkheden verminderd en zijn de kwaliteiten van de natuurlijke laag aangetast. Het beter afstemmen van de ruimtelijke ontwikkelingen op de natuurlijke laag kan voorkomen en ervoor zorgen dat natuurlijke kwaliteiten weer medebepalend worden.

De ambitie is de natuurlijke verschillen tussen hoog en laag en tussen droog en nat functioneel meer sturend en beleefbaar te maken. Dit kan bijvoorbeeld door een meer natuurlijk watersysteem en door beplanting met 'natuurlijke' soorten. En door de (strekings)richting van het landschap te benutten in gebiedsontwerpen.

Richtinggevende uitgangspunten:

- Als ontwikkelingen plaats vinden, dan dragen deze bij aan het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de hoogteverschillen en het watersysteem. Beiden zijn tevens uitgangspunt bij (her)inrichting.
- Bij ontwikkelingen is de (strekings)richting van het landschap, gevormd door de afwisseling van beekdalen en ruggen, het uitgangspunt.

Met het voorliggende plan voor een zonnepark wordt het huidige reliëf in en om het plangebied niet aangetast. Ook wordt de strekkingsrichting van het perceel niet aangetast, deze wordt versterkt door de aanplant of het laten groeien van zoveel mogelijk inheemse soorten. Op deze manier gaat de ontwikkeling van het zonnepark gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit.

3. *Laag van de beleving*

De laag van de beleving betreft de dimensie van het welbehagen, het plezier, de trots en de beleving toe. Deze laag is het domein van de beleving, betekenis en identiteit. Deze laag voegt eigen kenmerken toe, zoals landgoederen, recreatieparken en recreatieve routes, maar benut vooral de kwaliteiten van de andere drie lagen. Het stelt kwaliteiten zoals de natuur, de productielandschappen en de steden in een ander daglicht en maakt ze beleefbaar en tot een beleving.

Figuur 3.5: Laag van de beleving: Donkerte en IJssellinie inundatieveld

Donkerte is een te koesteren kwaliteit. De ambitie is de huidige 'donkere' gebieden, ten minste zo donker te houden, maar bij ontwikkelingen ze liever nog wat donkerder te maken. Dit betekent op praktisch niveau terughoudend zijn met verlichting van wegen, bedrijventerreinen e.d. en verkennen waar deze 's nachts uit kan of anders lichtbronnen selectiever richten. Structureel is het vrijwaren van donkere gebieden van verhoging van de dynamiek het perspectief. De ambitie is het rustige en onthaaste karakter te behouden, zodat passages van autosnelwegen en regionale wegen

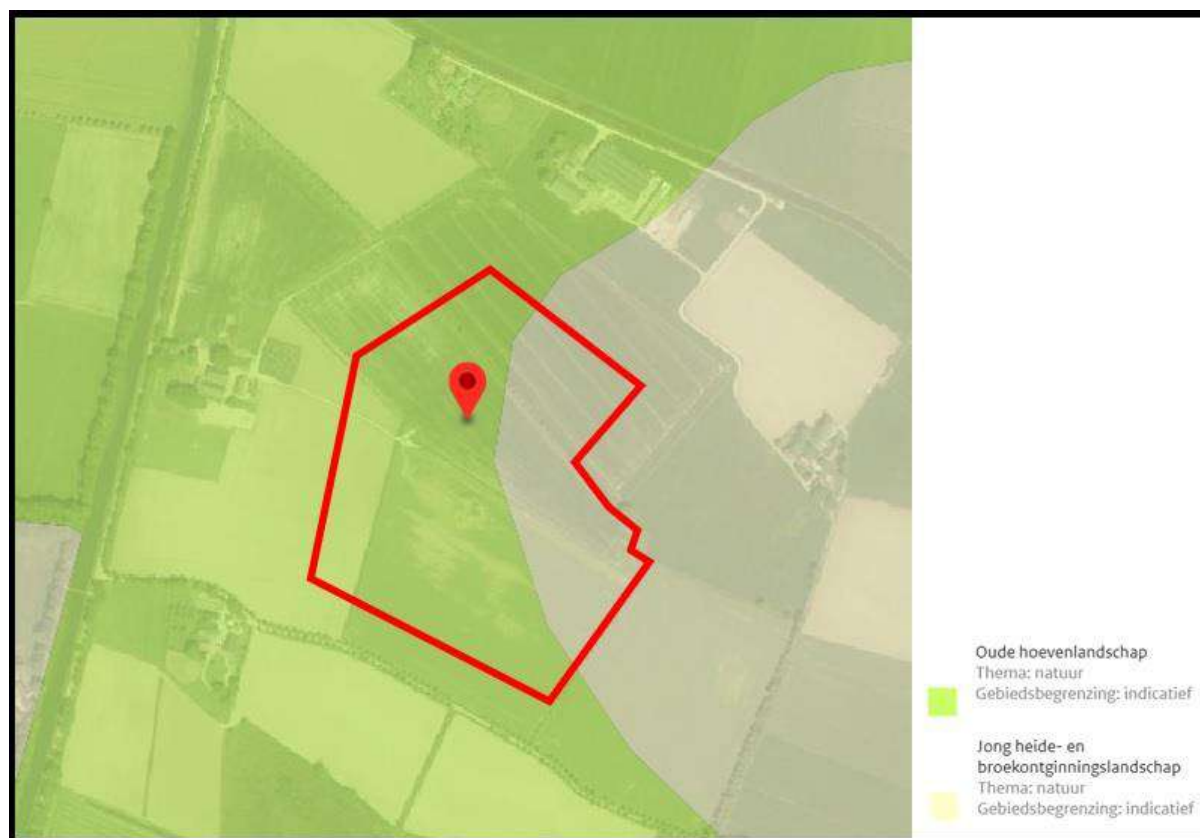

niet leiden tot stedelijke ontwikkeling aan eventuele op- en afritten. Bundeling van stedelijke functies en infrastructuur in de 'lichte' gebieden.

Er wordt in/om het zonnepark tijdens de gebruiksfase geen extra permanente verlichting aangebracht. Voor het plangebied geldt de aanduiding IJssellinie inundatieveld, dit heeft geen rechtstreekse doorwerking op het voorliggende plan. Daarmee is het initiatief in lijn met de laag van de beleving.

4. *Laag van het agrarisch cultuurlandschap*

In het agrarisch cultuurlandschap gaat het erom dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Vanuit de nederzettingen zijn de omliggende gronden ooit ontgonnen waardoor een sterke ruimtelijke en functionele relatie met het omringende landschap is ontstaan. Afhankelijk van de stand van de techniek en de beschikbaarheid van meststoffen is door de eeuwen heen een geschakeerd patroon van akkers, weiden, hooiland en bebouwing gegroeid. Dit verschil in tijd geeft mede richting aan de ontwikkeling van deze gebieden. Het plangebied is gelegen op de grens van 'Oude hoevenlandschap' en 'Jong heide- en broekontginningslandschap', zie figuur 3.6.

Figuur 3.6: Laag van agrarisch cultuurlandschap - Oude hoevenlandschap, jong Heide- en broekontginningslandschap.

Oude hoevenlandschap

Kenmerkend voor het oude hoevenlandschap is dat het landschappen zijn met verspreide erven. Het werd ontwikkeld nadat de complexen met de grote essen 'bezet' waren en een volgende generatie boeren nieuwe ontwikkelingsruimte

zocht. Die vonden ze bij kleine dekzandkopjes die individueel werden ontgonnen. Dit leidde tot een landschap dat dezelfde opbouw kent als het essenlandschap, alleen in een meer kleinschalige, meer individuele en jongere variant.

De ambitie is het kleinschalige, afwisselende oude hoevenlandschap vanuit de verspreid liggende erven een ontwikkelingsimpuls te geven. Deze erven bieden veel ruimte voor landbouw, wonen, werken, recreatie, mits er wordt voortgebouwd aan kenmerkende structuren van het landschap: de open esjes, de routes over de erven, de erf-en landschapsbeplantingen.

De essen en esjes krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van de karakteristieke openheid, de bodemkwaliteit en het reliëf. Als ontwikkelingen plaats vinden in het oude hoevenlandschap, dan dragen deze bij aan behoud en accentuering van de dragende structuren (groenstructuur en routes) van het oude hoevenlandschap, en aan de samenhang en de karakteristieke verschillen tussen de landschapselementen:

- de erven met erfbeplanting;
- open es(je); beekdal; voormalige heidevelden;
- de mate van openheid en kleinschaligheid;

Jong heide- en broekontginningslandschap

Het jonge heide- en broekontginningslandschap bestaat uit heidegebieden en nattere delen van het landschap die zijn ontgonnen en/of vergaand ontwaterd. De dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken, waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende grote ruimtematen bepalen het beeld in dit type agrarisch cultuurlandschap. De ambitie is om de ruimtelijke kwaliteit van deze gebieden een stevige impuls te geven en soms een transformatie wanneer daar aanleiding toe is. Als ontwikkelingen plaatsvinden in de agrarische ontginningslandschappen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuur.

Met de inrichting van zonnepark Daslever, kan er meerwaarde worden bereikt door aan te sluiten bij de karakteristieken van het Oude hoevenlandschap en Jonge heide- en broekontginningslandschap. Door het zonnepark rondom landschappelijk in te passen, door struweelsingel aan te planten en een deels drie rijen dikke bomen wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. Het kleinschalig landschapspatroon van het zonnepark wordt versterkt met karakteristieke beplantingselementen. Bovendien wordt onder het zonnepark een kruiden- en faunairijk grasland ontwikkeld dat ecologisch wordt beheerd. Op deze wijze gaat de ontwikkeling van zonnepark Daslever gepaard met een investering in ruimtelijke kwaliteit en wordt een bijdrage geleverd aan de energiedoelstellingen.

3.3.5 Conclusie provinciaal beleid

Geconcludeerd kan worden dat de voorliggende ontwikkeling in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie Overijssel verwoorde en in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid. Daarnaast sluit deze ontwikkeling aan bij het provinciale beleid in de zin dat het bijdraagt aan de doelstelling voor hernieuwbare energie. Ook wordt voldaan aan de specifieke eisen die in de Omgevingsverordening zijn gesteld: het projectgebied wordt na de exploitatietermijn van maximaal 25 jaar in biologische staat gebracht. Aan de eis om de zonneladder zo veel mogelijk toe te passen, wordt voldaan. Er is sprake van lokaal initiatief. Het is een gebiedsontwikkeling in de groene omgeving, waarbij het zonnepark bestaande natuurlijke waarden benadrukt en versterkt.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie Olst-Wijhe (2017)

Met de Structuurvisie wordt richting gegeven aan de toekomstige ontwikkeling van Olst-Wijhe en voldaan aan de verplichting conform de Wet ruimtelijke ordening. Een toekomst waar gezamenlijk aan gewerkt wordt en waarbij de gemeente regie voert waar nodig en initiatiefnemers stimuleert en faciliteert om gewenste ontwikkelingen te realiseren. Ontwikkelingen die een bijdrage leveren aan de identiteit en kwaliteit van het landschap en de leefomgeving. Het motto van deze ruimtelijke visie is het behouden en versterken van de identiteit (kernkwaliteiten) van het unieke Sallandse landschap aan de IJssel met de landgoederen en dorpen tussen de twee Hanzesteden Zwolle en Deventer. Nieuwe ontwikkelingen kunnen mede van onderaf tot stand komen met behoud en versterken van de kernkwaliteiten van het landschap en de leefomgeving. De ontwikkelingen op het platteland zijn geclusterd in de volgende 5 thema's:

1. Duurzaamheid, ruimtelijke- en sociale kwaliteit (landschap en (cultureel) erfgoed);

Met dit plan wordt significante bijdrage geleverd aan de opwekking van duurzame energie voor de regio. Door de royale landschappelijk inpassing, ecologisch beheer en veel ruimte voor procesparticipatie, wordt tevens voldaan aan ruimtelijke en sociale kwaliteit.

2. Leefkwaliteit dorpen en buurtschappen (voorzieningen, wonen, werken en bedrijvigheid);

Duurzame energieopwekking draagt bij aan een schoner leefmilieu voor de omgeving en draagt daardoor sterk bij aan de leefkwaliteit. Daarnaast draagt het zonnepark door hogere pachtopbrengsten bij aan de instandhouding van Landgoed De Gelder. Met het zonnepark als nieuwe economische drager, wordt op Landgoed De Gelder ook ruimte geboden voor duurzame toekomstgerichte ontwikkelingen.

De landgoederen zijn echter niet alleen plekken uit het verleden. De nog bestaande landgoederen kennen ook duidelijke economische dragers, noodzakelijk om in beheer en onderhoud te kunnen voorzien en een toekomstwaarde te kunnen bieden.

3. Vrijtijdseconomie als verbinder (recreatie, (cultuur)toerisme en routenetwerken);

Overijssel is één van de provincies met de meeste landgoederen. Veel landgoederen zijn opengesteld voor recreatief medegebruik Landgoed De Gelder is een belangrijk recreatieve trekpleister. Het zonnepark zal door haar hogere pachtbijdrage, deels bijdragen aan de instandhouding en gratis openstelling van het landgoed. Daarmee blijft het park toegankelijk voor het publiek.

4. Dynamiek van het landschap (landbouw, landgoederen, natuur, ecologie, water en waterveiligheid);

Vanwege het grote maatschappelijk belang streeft de provincie naar de instandhouding van landgoederen. De landgoedeigenaren geven aan dat de eigenheid en identiteit van hun landgoed mede bepalend is voor een toekomstige vitale exploitatie. Met zonnepark Daslever wordt hier invulling aan gegeven. Bovendien is het onderdeel van een grotere ontwikkeling met regeneratieve landbouw en draagt bij aan de doelstelling voor biologische landbouw.

5. Bereikbaarheid en mobiliteit (infrastructuur, veiligheid en openbaar vervoer).

n.v.t.

In de Structuurvisie zet de gemeente Olst Wijhe nadrukkelijk in op “het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie” en “stimuleren van

windenergie in daarvoor geschikte gebieden in combinatie met grootschalige participatie". De visie geeft hier concreet invulling aan door ruimte te bieden voor duurzame energieprojecten in de gemeente.

Voorliggend plan geeft invulling op 4 van de 5 thema's uit de gemeentelijke visie, het plan is daardoor in lijn met het geldend beleid.

3.4.2 Ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon (2019)

De gemeente Olst-Wijhe wil haar verantwoording nemen en een bijdrage leveren aan de energietransitie, waarin overheden, bedrijven en burgers samenwerken om de doelen voor duurzame energietransitie, waarin overheden, bedrijven en burgers samenwerken om de doelen voor duurzame energie te verwezenlijken.

De energietransitie heeft onmiskenbaar invloed op het landschap en onze fysieke leefomgeving. De gemeente stelt zich ten doel de nieuwe energiebronnen op een verantwoorde wijze in te passen in de omgeving en heeft daarom de ruimtelijke visie duurzame energie met wind en zon opgesteld.

Met de visie heeft de gemeente de mogelijkheid om ruimtegebruik voor duurzame energie te sturen, zowel op ruimtelijke als op sociale kwaliteit.

In het Duurzaamheidsprogramma 2016 – 2020 (2015) en het Koersdocument (2017) zet de gemeente in op het mogelijk maken van de grootschalige opwek van duurzame energie. Daarbij wordt nadrukkelijk ruimte geboden aan initiatieven vanuit de samenleving.

Toekomstige beleid

Klimaatakkoord

Het Klimaatakkoord, dat in 2019 is ondertekend, zet in op 49% CO₂-reductie in 2030. Op 21 december 2018 is het Ontwerp van het Klimaatakkoord gepresenteerd waaruit blijkt dat er veel moet gebeuren om deze doelstelling te halen en alle sectoren én inwoners van Nederland hun bijdrage moeten leveren. Zo moet in Nederland op land en op de Noordzee in het minste geval 84 TWh aan duurzame energie worden opgewekt in 2030. In het Ontwerp wordt ook gesproken over gelijkwaardige samenwerking in de ontwikkeling, bouw en exploitatie van hernieuwbare energieprojecten. Gestreefd wordt naar een vertaling in een eigendomsverdeling waarbij 50% van de productie in eigendom is van de lokale omgeving

Regionale energie strategieën

Een belangrijke pijler van het Klimaatakkoord is de opzet van Regionale Energiestrategieën (RES). In de RES staat de energieopgave van een regio centraal met daarbij het potentieel voor duurzame energieopwekking en -besparing en de concrete plannen om de vraag (het eigen verbruik) en het aanbod bij elkaar te brengen. De strategieën worden in regionaal verband (gemeenten, waterschappen, provincies) opgesteld. Doelstelling is om gezamenlijk te voorzien in 35 TWh duurzame energie.

De opgave en aanpak voor de regio West-Overijssel is in de RES 1.0 vastgelegd en dit is in de zomer van 2021 vastgesteld door de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van de waterschappen. Daarin is voor 2030 door Olst-Wijhe een bod gedaan van 64 GWh zon-op-veld.

Ruimtelijke afweging

Op basis van het planMER en het gebiedsproces is bepaald aan welke ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie ruimte wordt geboden en met welke voorwaarden rekening moet worden gehouden bij de voorbereiding van

concrete projecten. Deze voorwaarden verschillen per landschapstype en zijn gebaseerd op de landschappelijke beoordeling in het planMER.

Zonnevelden met een omvang vanaf 20 hectare of meer worden getypeerd als grootschalige zonnevelden die mogelijk zijn in grote aaneengesloten ruimtes. Bijvoorbeeld de ruimte die in het Landschaps Ontwikkelings Plan wordt benoemd als Kommenlandschap. In andere landschapstypen, zoals het oeverwallenlandschap, is sprake van onaanvaardbare aantasting van de landschappelijke karakteristieken van een gebied. In deze gebieden is wel ruimte voor middelgrote zonneparken (circa 3 tot 20 hectare). De omvang van het zonneveld, bouwhoogte en ontwerp van de randen moeten worden afgestemd op de aanwezige landschapkenmerken.

Zonnevelden met een omvang van minder dan 3 hectare worden beoordeeld als lokale, erf- of bedrijfsgebonden ontwikkelingen die niet onder de landschappelijke beoordeling in de planMER vallen. In het verlengde van agrarische bouwblokken en bedrijfslocaties worden hiervoor goede mogelijkheden gezien. Ook voor zonnevelden met een omvang tot circa 3 hectare moet een landschappelijk inpassingsplan worden opgesteld.

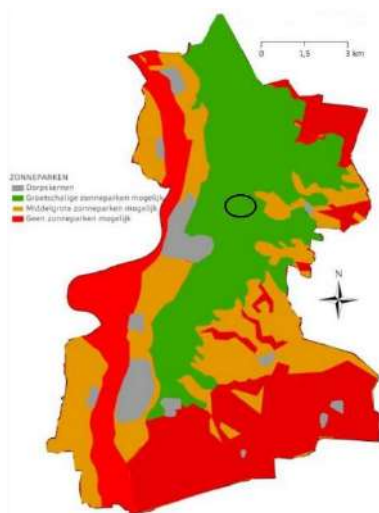
Draagkracht

Bij zowel de ontwikkeling van grote als middelgrote zonnevelden moet rekening worden gehouden met de draagkracht van het landschap, zoals is geanalyseerd in de landschappelijke beoordeling. Wanneer de draagkracht ten volle is benut, moeten nieuwe initiatieven elders in de gemeente worden ontplooid om ongewenste aantasting van het karakter van een gebied te voorkomen.

Bij zowel de ontwikkeling van grote als middelgrote zonnevelden geldt dat ter voorbereiding op een omgevingsvergunningaanvraag een landschappelijk ontwerp moet worden opgesteld waarin wordt aangesloten bij de beschrijving van kwaliteiten uit het planMER. Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij gebiedseigen randen en of beplanting /onderbegroeiing wel of niet passend is.

Ruimtelijke mogelijkheden zonne-energie

Figuur 3.7 geeft ruimtelijk weer waar de gemeente geen zonnepark, waar middelgrote en grootschalige zonneparken mogelijk wil maken. Bij de beoordeling van concrete projectvoorstellen voor grondgebonden zonnevelden houdt de gemeente rekening met de draagkracht voor landschapstypen die in het MER is bepaald.

Figuur 3.6: Ruimtelijke mogelijkheden zonne-energie gemeente Olst-Wijhe

Relatie met initiatief

Zoals uit figuur 3.7 blijkt is het plangebied (zwarte cirkel) gelegen in een gebied waar grootschalige zonneparken mogelijk zijn. Voor dit plan, dat een middelgroot zonnepark betreft, is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Het plan voldoet daarmee aan ruimtelijke afweging en draagkracht. Op basis hiervan past de ontwikkeling volgens de visie van de gemeente Olst-Wijhe.

3.4.3 Landschapsontwikkelingsplan Salland

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Salland is vastgesteld in 2008 en zet in op het benutten van gebiedsdynamiek om de verschillende landschapstypen te versterken. Het gaat daarbij in eerste plaats om landbouw, waarbij ook schaalvergroting een 'motor' kan zijn. Ook waterbeheer, natuurontwikkeling, recreatie en 'rood' in het landelijk gebied kunnen aanleidingen bieden voor kwaliteitsverbetering.

In het Landschapsontwikkelingsplan wordt een nadere detaillering gegeven op de uitgangspunten vanuit het provinciaal landschapsbeleid als richting voor toekomstige ontwikkelingen. Rond de planlocatie is het landschap sterk beïnvloed door de aanleg van de weteringen (Soestwetering en Oude Wetering). In het landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Olst-Wijhe wordt aan dit gebied aangemerkt als Kommenlandschap en wordt landgoed De Gelder genoemd als waardevol gebied. In het LOP staat benoemd dat de inrichting aansluiting moet zoeken met:

- Natuurlijk patroon van en hogere ruggen en steilranden (zand) en lage gronden (klei) geeft een afwisselend landschapsbeeld;
- Kronkelige oost-west verbindingen over hogere (mengel-) gronden (Bremmelerstraat, Kappeweg, Daslever, Waterstraat, Boerlestraat, Hagenvoorde, Holstweg)
- Bebouwing en erfbeplantingen in losse setting op hogere gronden;
- Incidenteel wegbeplanting op hogere gronden, de uitstraling van de lanen reageert op het omliggende landschap. Dit principe geldt ook voor de inpassing van de spoorlijn in dit gebied;
- Lagere gronden hebben open karakter;
- Bosblokken (populier) op lagere gronden (waaronder De Gelder); veelal vroeger in gebruik als snijgriend (wilgentenen)
- Lierder- en Molenbroek onderscheiden zich door grootschalige openheid, spaarzame bebouwing, rechte wegen, strokenverkaveling;
- Erven in open (lagere) gebieden kennen rationele indeling en sluiten met erfinrichting aan bij het natte karakter.

Met de inrichting van het zonnepark wordt zo goed mogelijk aangesloten op de gebiedskenmerken. Door het zonnepark landschappelijk in te passen met inheemse soorten, door o.a. de hagen bestaande uit meidoorn, sleedoorn, roos, kornoelje, wilde kamperfoelie wordt de ruimtelijke én bovendien visuele impact voor de omgeving beperkt. Bovendien wordt door aanleg van de diverse soorten beplanting de biodiversiteit versterkt.

Aan de noordoostzijde komt ter versterking van de haag, een robuuste zone met 3 rijen hoogstam fruitbomen van circa 8 meter hoog. Ook hier zal het zicht op het zonnepark volledig verdwijnen achter de beplanting. Daarnaast leveren de fruitbomen ook een productieve bijdrage aan het regeneratieve landbouwconcept en natuurwaarde.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale en gemeentelijk beleid.

4 Toets aan de ruimtelijke en milieukundige aspecten

4.1 Algemeen

Ingevolge artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in dit hoofdstuk een beschrijving opgenomen van de wijze waarop de milieu- en omgevingsaspecten bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de in dit kader van belang zijnde milieu- en omgevingsaspecten.

4.2 Bodem

4.2.1 Algemeen

Bij de verkenning van mogelijkheden om nieuwe functies in een gebied te realiseren dient de bodemkwaliteit te worden betrokken. Inzicht in eventuele beperkingen aan het bodemgebruik (i.v.m. milieuhygiënische risico's voor mens, plant en dier) is noodzakelijk om te beoordelen of de grond geschikt is voor de beoogde functie. Er mogen namelijk geen nieuwe gevoelige functies op een zodanig verontreinigd terrein worden gerealiseerd, dat schade is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu. Bovendien dient een bodemonderzoek uitgevoerd te worden indien gebouwen worden gerealiseerd voor menselijk verblijf.

4.2.2 Onderzoek

In juli 2022 heeft Kruse Milieu BV voor het plangebied een vooronderzoek conform norm NEN 5725 uitgevoerd (zie Bijlage 3). Het vooronderzoek dient om inzicht te krijgen in hoeverre verontreinigingen kunnen zijn ontstaan door huidige en/of voormalige (bedrijfs)activiteiten en of dat er mogelijk sprake is van een (historische) verontreiniging.

Het besluitvormingsgebied is in gebruik als landbouwgrond (weiland en akker). De landbouwgronden zijn toegankelijk via een betonweg vanaf het erf aan de Hamelweg 14.

Uit de historische topografische kaarten blijkt dat het besluitvormingsgebied voornamelijk in gebruik is als landbouwgrond (tot 1934 betrof een deel van het gebied ook bos). De oudste bebouwing rondom de locatie betreft de boerderij 't Hamel aan de Hamelweg 12 en is gebouwd in 1660.

Voor zover bekend is het besluitvormingsgebied nooit bebouwd geweest. Met uitzondering van het huidige betonpad, is het besluitvormingsgebied nooit verhard geweest. Op basis van de topografische kaarten is er binnen het besluitvormingsgebied tussen 1890 en 1934 één sloot of greppel gedempt. Rond 1993 zijn enkele sloten aan de noordzijde van het besluitvormingsgebied verlegd/rechtgetrokken. Verder zijn er door de jaren heen nieuwe sloten aangelegd.

Op basis van de Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland (CSO Adviesbureau, d.d. januari 2013) wordt verwacht dat de boven- en ondergrond voldoen aan de klasse AW2000.

Er is geen informatie waaruit blijkt dat de bodem mogelijk verontreinigd is. Het besluitvormingsgebied kan daarom als onverdacht worden beschouwd. Vanuit milieukundig oogpunt is er geen bezwaar tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging en is het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek niet noodzakelijk. De bodem wordt geschikt geacht voor het beoogde gebruik (zonnepark).

4.2.3 Conclusie

Het aspect bodem is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.3 Archeologie

4.3.1 Algemeen

Wet op de archeologische monumentenzorg

In de Wet op de archeologische monumentenzorg (2007) zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta (1992) binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen, waarbij in beginsel geldt: "de veroorzaker betaalt". Het belangrijkste doel van de wet is het behoud van het bodemarchief "in situ" (ter plekke), omdat de bodem de beste garantie biedt voor een goede conservering van de archeologische waarden. Het is verplicht om in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Op die manier komt er ruimte voor overweging van archeologie vriendelijke alternatieven.

Sinds 1 juli 2016 bundelt de Erfgoedwet bestaande wet- en regelgeving voor het behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Samen met de toekomstige Omgevingswet maakt de Erfgoedwet een integrale bescherming van ons cultureel erfgoed mogelijk. Zolang de Omgevingswet nog niet in werking is getreden, vallen de artikelen waarin de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving zijn vastgelegd, nog in de overgangsregeling van de Erfgoedwet.

4.3.2 Onderzoek

Het plangebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied Olst-Wijhe', welke is vastgesteld op 12 april 2021. Hierin zijn de archeologische verwachtingswaarden per gebied aangegeven, door middel van dubbelbestemmingen. Binnen het plangebied heeft een gedeelte de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie-1' en een gedeelte de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie-2'

Bij ontwikkelingen waar de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie-1' geldt, moet er een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd indien het ontwikkeling meer dan 2.500 m² bedraagt.

Bij ontwikkelingen waar de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie-2' geldt, moet er een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd indien het ontwikkeling meer dan 5.000 m² bedraagt.

Om de zonnepanelen goed te bevestigen wordt de grond beperkt geroerd. Het aantal m² grond dat geroerd zal worden t.b.v bevestiging, kasten en aansluitingen zal minder dan 2.500 m² bedragen, waardoor een archeologisch onderzoek niet noodzakelijk is.

4.3.3 Conclusie

Archeologie is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

Ook voor het vrijgegeven plangebied bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Op grond van artikel 5.10 van de Erfgoedwet, dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

4.4 Cultuurhistorie

4.4.1 Algemeen

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

4.4.2 Onderzoek

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten.

4.4.3 Conclusie

Er worden, met de realisatie van het zonnepark, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Flora en fauna

4.5.1 Algemeen

Wet natuurbescherming

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden opgenomen als afzonderlijke hoofdstukken, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen. Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland (NNN), waarvoor de provincies beleid maken.

Natura 2000

De wetgeving met betrekking tot Natura 2000-gebieden is vastgelegd in Hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die op Europees niveau worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vanuit deze richtlijnen worden specifieke diersoorten en hun habitat beschermd om de biodiversiteit te behouden, te herstellen of uit te breiden. Het ondernemen van projecten, plannen of activiteiten in en in de omgeving van een Natura 2000-gebied kan mogelijk leiden tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Indien het niet mogelijk is om negatieve effecten op voorhand uit te sluiten, dan is er sprake van een vergunningsplicht en moet een habitattoets uitgevoerd worden. In een habitattoets worden de projecten, plannen of activiteiten getoetst op hun invloed op de instandhoudingsdoelstellingen en of (onder bepaalde voorwaarden) toestemming voor de uitvoering kan worden verleend.

Soortbescherming

De Wet natuurbescherming kent naast het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden drie beschermingscategorieën onder het hoofdstuk 'soortbescherming':

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (art 3.1).
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (art. 3.5).
- Nationaal beschermde 'andere soorten' (art.3.10) als vermeld in Bijlage A van de Wet Natuurbescherming alsmede alle de vaatplanten van de soorten genoemd in bijlage B van de Wet Natuurbescherming.

De Soortbescherming is alleen (met uitzondering van de zorgplicht) van toepassing op soorten genoemd onder deze drie beschermingscategorieën.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland (NNN), waarvoor de provincies beleid maken. Het NNN is ruimtelijk in de Provinciale Structuurvisie vastgelegd. Het vormt een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen deze gebieden.

Ook de beheersgebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot het NNN. De planologische verankering van het NNN vindt plaats in (gemeentelijke) bestemmingsplannen. Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen een bestemmingsplan wijziging moet worden doorgevoerd dient altijd een 'Nee, tenzij'-toets te worden uitgevoerd. Hierin wordt beoordeeld of er als gevolg van de voorgenomen maatregelen significante effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het netwerk optreden.

4.5.2 Onderzoek

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is in augustus 2022 door Natuurbank Overijssel onderzocht wat de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming zijn (zie Bijlage 4).

Het plangebied is onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde gebieden:

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft het initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied 'De Rijntakken' (circa 1,5 km) kan op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of het opstellen van een effectbeoordeling of passende beoordeling wordt niet nodig geacht. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen ook worden uitgesloten.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten:

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het plangebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er vogels en bezetten veldmuizen er een vaste rust- of voortplantingsplaats. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied maar benutten het wel als foerageergebied. Het plangebied vormt geen geschikt functioneel leefgebied voor amfibieën.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet verstoord, beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren, beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de laanbomen verwijderd en het zonnepark aangelegd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk veldmuizen gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en voortplantingsplaats van een veldmuis beschadigd of vernield. Voor de veldmuizen, die een vaste rust- en voortplantingsplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Er geldt geen vrijstelling voor het doden van veldmuizen. Om te voorkomen dat veldmuizen gedood worden dienen ze weggejaagd te worden of weggevangen te worden (en elders losgelaten). Indien niet voorkomen kan worden dat een veldmuis gedood wordt, dient een ontheffing aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde en toepasbare gedragscode. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor verschillende foeragerende diersoorten af. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

Resultaten van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels;
- Geen veldmuizen doden

4.5.3 Conclusie

Dit aspect is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.6 Rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai

4.6.1 Algemeen

De Wet geluidhinder (Wgh) bevat geluidnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan indien het plan een geluidgevoelig object mogelijk maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt. Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

Wegverkeerslawaai

Met betrekking tot geluid veroorzaakt door het wegverkeer is in de Wet geluidhinder de verplichting opgenomen tot het verrichten van onderzoek naar de geluidsbelasting op de gevels van (nieuw geprojecteerde) woningen en andere geluidgevoelige objecten. Op grond van artikel 74 van de Wet geluidhinder (Wgh) hoofdstuk VI, afdeling 1 bevindt zich aan weerszijden van een weg een zone. Als in deze zone geluidgevoelige bebouwing wordt geprojecteerd dan dient akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. De breedte van deze zone is afhankelijk van:

- de ligging van de weg in stedelijk of buitenstedelijk gebied;
- het aantal rijstroken.

In stedelijk gebied worden twee typen wegen onderscheiden, met aan weerszijden van de weg de volgende zonebreedtes:

- wegen met een of twee rijstroken: 200 meter;
- wegen met drie of meer rijstroken: 350 meter.

In buitenstedelijk gebied worden drie typen wegen onderscheiden, met aan weerszijden van de weg de volgende zonebreedtes:

- wegen met een of twee rijstroken: 250 meter;
- wegen met drie of vier rijstroken: 400 meter;
- wegen met vijf of meer rijstroken: 600 meter.

De volgende wegen hebben op grond van artikel 74 Wgh geen zone:

- wegen gelegen in een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen met een maximum snelheid van 30 km/uur.

Spoorweglawaai

Spoorwegen hebben een zone, waarvan de breedte afhankelijk is van de hoogte van het geluidsproductieplafond. In artikel 1.4 van het Besluit geluidhinder is de breedte van de zone aangegeven. De zonebreedte varieert van 100 tot 1.200 meter. Bij ontwikkelingen rond geluidsgevoelige bestemmingen in de zone of wijzigingen aan de spoorlijn moet akoestisch onderzoek worden gedaan. Op basis van de uitkomsten kunnen zo nodig maatregelen worden overwogen.

De voorkeursgrenswaarde en maximaal toegestane geluidsbelasting bedragen respectievelijk 55 en 68 dB (Lden), afhankelijk van de situatie.

Industrielawaai

Rondom industrieterreinen waarop de mogelijkheid aanwezig is tot vestiging van zogenaamde grote lawaaimakers, is op grond van art. 41 van de Wgh een geluidszone vastgesteld. In geval van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone of een wijziging aan het industrieterrein of de geluidszone is een akoestisch onderzoek vereist. Op basis van de uitkomsten kunnen zo nodig maatregelen worden overwogen.

De voorkeursgrenswaarde en maximaal toegestane geluidsbelasting bedragen respectievelijk 50 en 65 dB(A) (Letm), afhankelijk van de situatie. Buiten de zone mag de geluidsbelasting nooit meer dan 50 dB(A) (Letm) bedragen. Er dient te worden gewaarborgd dat deze waarde, en de eventuele vastgestelde hogere grenswaarden niet worden overschreden. Middels zogenaamd zonebeheer wordt daarvoor continu de totale vergunde geluidsbelasting vanwege het industrieterrein beheerd.

4.6.2 Onderzoek

Een zonnepark is geen geluidsgevoelig object, het zonnepark hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonnepark. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De compactstations/transformatoren en het klantstation worden niet dichtbij omwonenden gesitueerd. Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog. Tevens brengt de ontwikkeling van een zonnepark nauwelijks extra verkeersaantrekkende werking met zich mee. Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.6.3 Conclusie

Geluid is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.7 Luchtkwaliteit

4.7.1 Algemeen

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden en sindsdien staan de hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen beschreven in de Wet milieubeheer (hoofdstuk 5 Wm). Artikel 5.16 Wm (lid 1) geeft weer, onder welke voorwaarden bestuursorganen bepaalde bevoegdheden (uit lid 2) mogen uitoefenen. Als aan minimaal één van de volgende voorwaarden wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt ‘niet in betekende mate’ (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Het Besluit NIBM

Deze AMvB legt vast, wanneer een project niet in betekende mate (NIBM) bijdraagt aan de concentratie van een bepaalde stof. De achtergrond van het beginsel ‘Niet in betekende mate’ is dat de gevolgen van een ontwikkeling voor de luchtkwaliteit in een aantal gevallen (beschreven in de ministeriële Regeling NIBM) worden tenietgedaan door de ontwikkeling van bijvoorbeeld schonere motoren in het gehele land.

Op 1 augustus 2009 is het nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL) in werking getreden. Nu het NSL in werking is getreden is een project NIBM, als aannemelijk is dat het project een toename van de concentratie

veroorzaakt van maximaal 3%. De 3% grens wordt gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM10) of stikstofdioxide (NO2). Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor zowel fijn stof en NO2. Als de 3% grens voor PM10 of NO2 niet wordt overschreden, dan hoeft geen verdere toetsing aan grenswaarden plaats te vinden.

Achtergrondwaarden

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door hoofdstuk 5.2 luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer (ook wel Wet luchtkwaliteit genoemd, Wlk). De Wlk bevat grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood en koolmonoxide en benzeen. Hierbij zijn in Nederland met name de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO2) en fijn stof (PM2,5 en PM10) van belang. De vigerende grenswaarden voor stikstofdioxide en fijn stof zijn in de navolgende tabel weergegeven. De grenswaarden gelden voor de buitenlucht, met uitzondering van een werkplek in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet en op plaatsen die niet toegankelijk zijn voor publiek en waar geen vaste bewoning is, zoals akkerland en de rijbaan en ontoegankelijke middenbermen van wegen.

stof	toetsing van	grenswaarde
stikstofdioxide (NO2)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³
fijn stof (PM10)	jaargemiddelde concentratie	40 µg/m ³
fijn stof (PM2,5)	jaargemiddelde concentratie	25 µg/m ³

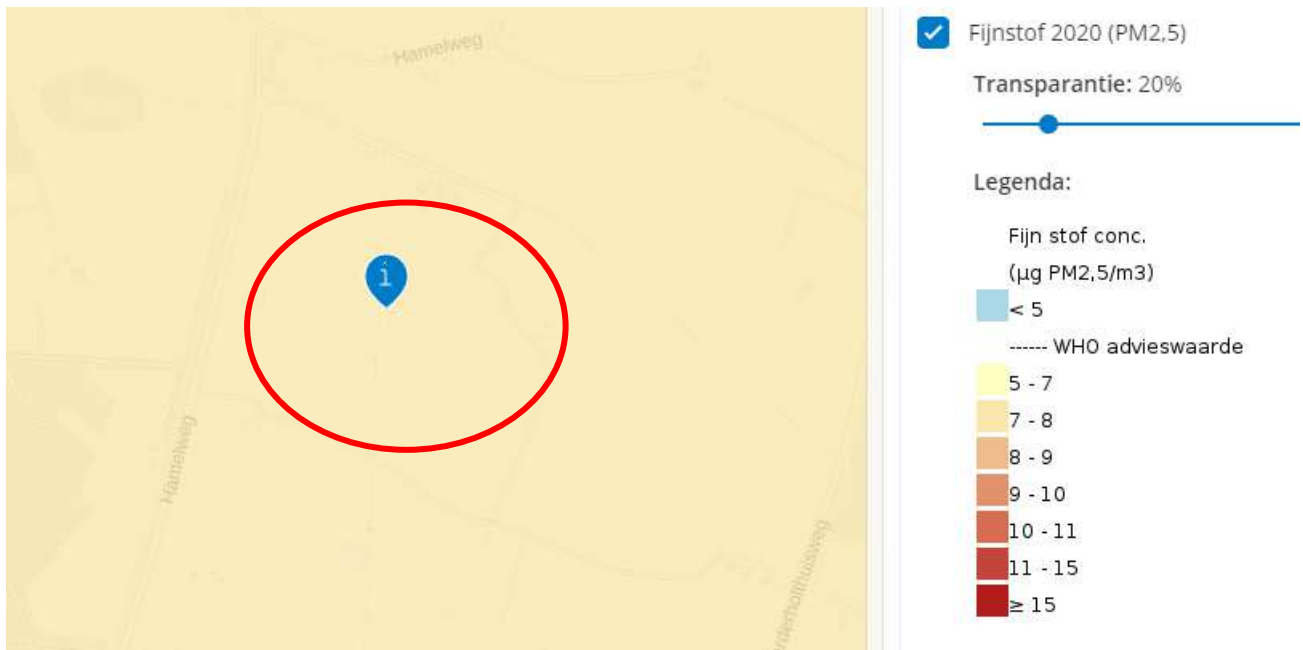
Grenswaarden Wlk

4.7.2 Onderzoek

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient bepaald te worden of de kwaliteit van de lucht ter plaatse goed genoeg is voor de realisatie van het plan. Volgens de Grootchalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu – RIVM) is:

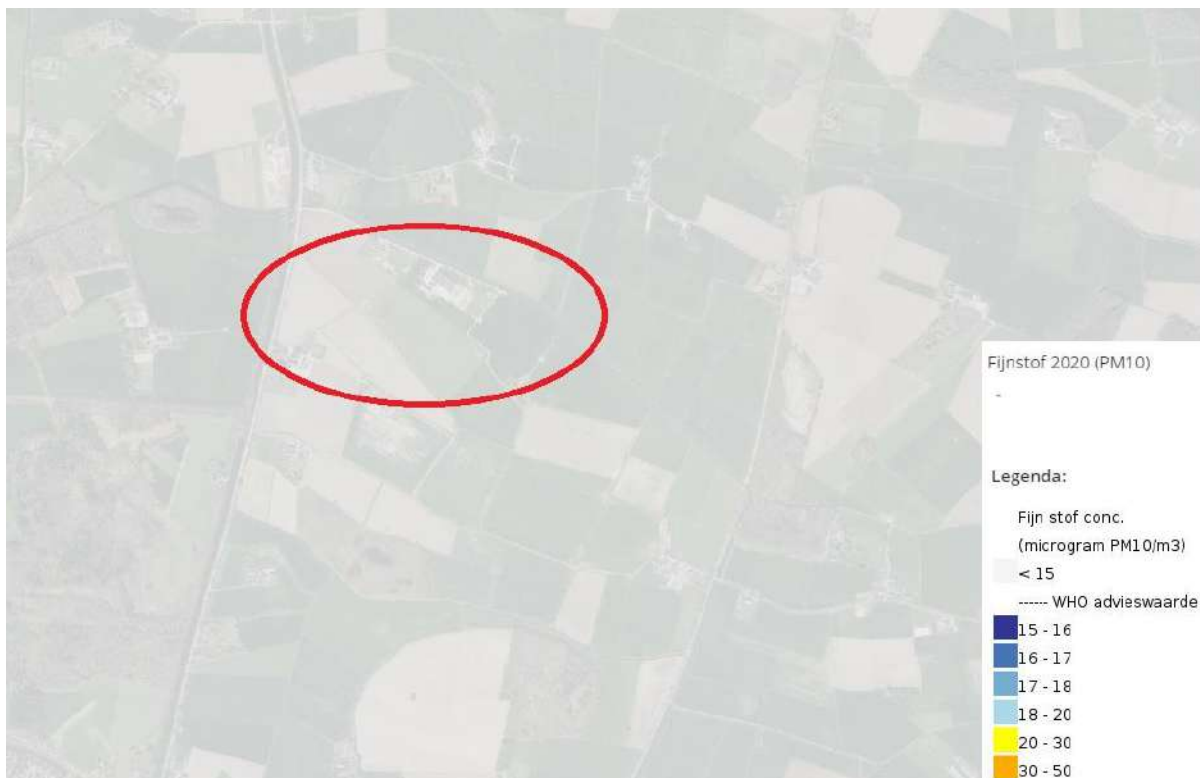
- de concentratie PM2,5 in 2020 ter plaatse gelegen tussen de 7 en 8 µg/m³

Figuur 4.1: Fijnstof (PM2,5) ter hoogte van plangebied (Bron: Atlasleefomgeving.nl)

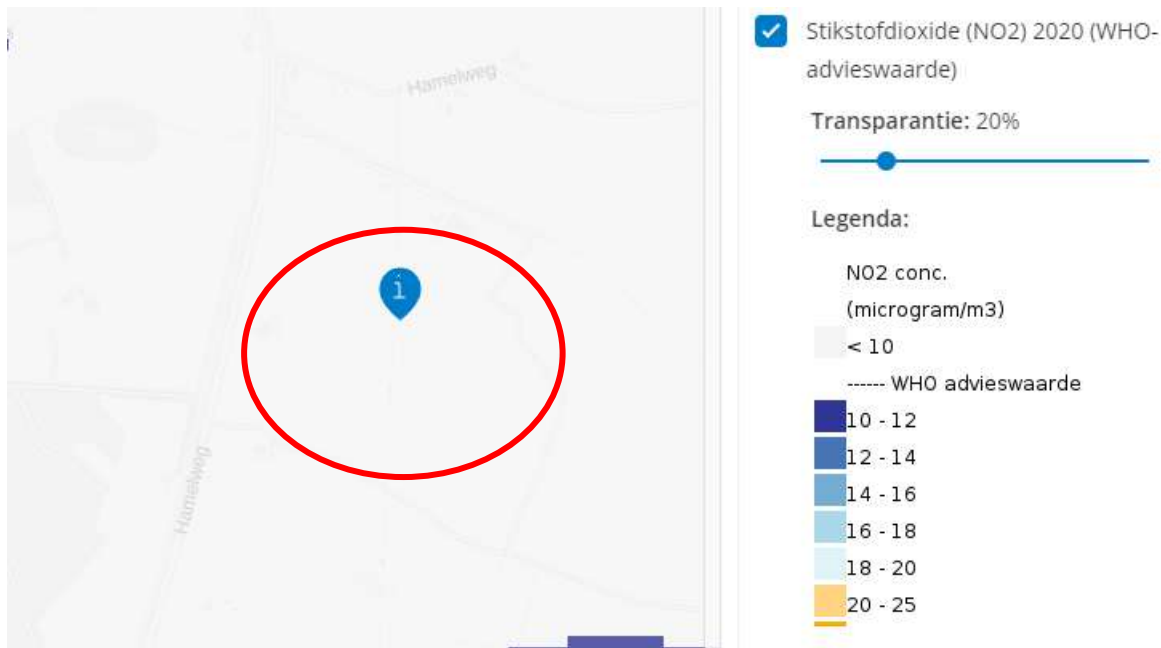
De concentratie PM10 in 2020 is minder dan 15 µg/m³

Figuur 4.2: Fijnstof (PM10) ter hoogte van plangebied (Bron: Atlasleefomgeving.nl)

De concentratie NO₂ in 2020 ter plaatse is lager dan 1,0 µg/m³.

Figuur 4.3: Stikstofdioxide (NO₂) ter hoogte van plangebied (Bron: Atlasleefomgeving.nl)

Volgens de kaarten van het RIVM is de luchtkwaliteit ter plaatse ruimschoots voldoende en ruimschoots onder de gestelde grenswaarde. Daarnaast zal naar verwachting de luchtkwaliteit in de toekomst nog verder verbeteren door voortschrijdende technologie. Bovendien draagt de ontwikkeling van een zonnepark o.a. bij aan schonere vervoersbewegingen.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonnepark. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonnepark met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie. Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de norm voor bijdrage verslechtering luchtkwaliteit, zie figuur 4.4. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekenende mate' worden gezien. Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022

Jaar van planrealisatie	2023
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	40
Aandeel vrachtverkeer	10,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,07
PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Figuur 4.4: Nibm-tool berekening extra verkeer plan (Bron: Atlasleefomgeving.nl)

Met het plan wordt bovendien, mede gelet op de zeer beperkte verkeersaantrekkende werking in de gebruiksfase, geen functie toegevoegd die van relevante invloed op de luchtkwaliteit in de omgeving zal zijn.

4.7.3 Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.8 Bedrijven en milieuzonering

4.8.1 Algemeen

Milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) in de directe omgeving van zogenoemde milieuhinder gevoelige bestemmingen (zoals wonen) kunnen hinder vanwege geur, stof, geluid, gevaar en dergelijke veroorzaken. Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, zoals dat uitgangspunt is van de Wro, dient te worden aangetoond dat ter plaatse van milieuhinder gevoelige bestemmingen sprake is van een 'goed woon- en leefklimaat'.

VNG-publicatie 'Bedrijven & milieuzonering'

Om niet alle ontwikkelingen bij voorbaat te onderwerpen aan een onnodig langdurig en kostbaar onderzoek is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) de publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' uitgebracht. Deze uitgave maakt gebruik van het principe 'functiescheiding'. Door voldoende afstand aan te houden tussen nader bepaalde milieubelastende activiteiten en milieugevoelige bestemmingen kan eenvoudigweg in veel gevallen worden aangetoond dat sprake is een 'goed woon- en leefklimaat'. De VNG-publicatie betreft zgn. pseudowetgeving (geen wetgeving maar een algemeen door de rechter aanvaarde methode).

De VNG-publicatie maakt gebruik van een basiszoneringslijst waarin voor nader gedefinieerde bedrijfscategorieën richtafstanden zijn bepaald. Een richtafstand wordt beschouwd als de minimaal aan te houden afstand tussen een milieubelastende activiteit en de milieuhinder gevoelige bestemming waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van milieubelastende (bedrijfs)activiteiten betreffende geluid, geur, stof en gevaar redelijkerwijs kan worden uitgesloten. De genoemde maten zijn indicatief; met een goede motivering kan hiervan worden afgeweken.

Naast de gegeven richtafstanden hanteert de VNG-publicatie twee omgevingstypen, namelijk: een rustige woonwijk/buitengebied en een gemengd gebied. In een rustige woonwijk of buitengebied (omgevingstype 1) wordt functiescheiding nagestreefd. Tussen milieuhinder gevoelige functies en bedrijven dient de minimaal aan te houden 'richtafstand' in acht te worden genomen. In geval van een gemengd gebied (omgevingstype 2), waar sprake is van functiemenging, kan een verkleinde richtafstand worden gehanteerd. In tegenstelling tot rustige woongebieden worden in dergelijke levendige gebieden milieubelastende activiteiten op kortere afstand van milieuhinder gevoelige functies acceptabel geacht. De richtafstand mag in deze gebieden met één afstandsstap worden verkleind (10 meter behorende bij milieucategorie 1 wordt 0 meter, 30 meter van milieucategorie 2 wordt 10 meter van milieucategorie 1, etc.).

De gegeven richtafstanden zijn in het algemeen richtafstanden en geen harde afstandseisen. Ze moeten daarom gemotiveerd worden toegepast. Dit betekent dat geringe afwijkingen in de lokale situatie mogelijk zijn.

Relatie tussen milieucategorie, richtafstanden en omgevingstype:

Milieucategorie	Richtafstanden tot omgevingstype rustige woonwijk en buitengebied	Richtafstanden tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

4.8.2 Onderzoek

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De compactstation/transformatoren en het klantstation hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA, en omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van maximaal 100 kW. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor de benodigde technische installaties wordt een richtafstand voor geluid aangehouden van 30 meter. De dichtstbijzijnde woning ligt op ruime afstand van de rand van het zonnepark (meer dan 30 meter). Hiermee wordt voldaan aan de richtafstand. Het aspect milieuzonering levert geen belemmeringen op voor de ontwikkeling.

4.8.3 Conclusie

Dit aspect is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.9 Externe veiligheid

4.9.1 Algemeen

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico op zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten

en provincies verplicht om bij besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daartoe wordt binnen het werkveld van de externe veiligheid veelal het plaatsgebonden risico en het groepsrisico gehanteerd.

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf en transport vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen deze kans 1×10^{-6} (één op de miljoen) bedraagt.

Het groepsrisico (GR) is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Voor bepaalde risicovolle bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

Transport van gevaarlijke stoffen (water, spoor, weg)

Voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt), met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet en de bijbehorende regeling Basisnet.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

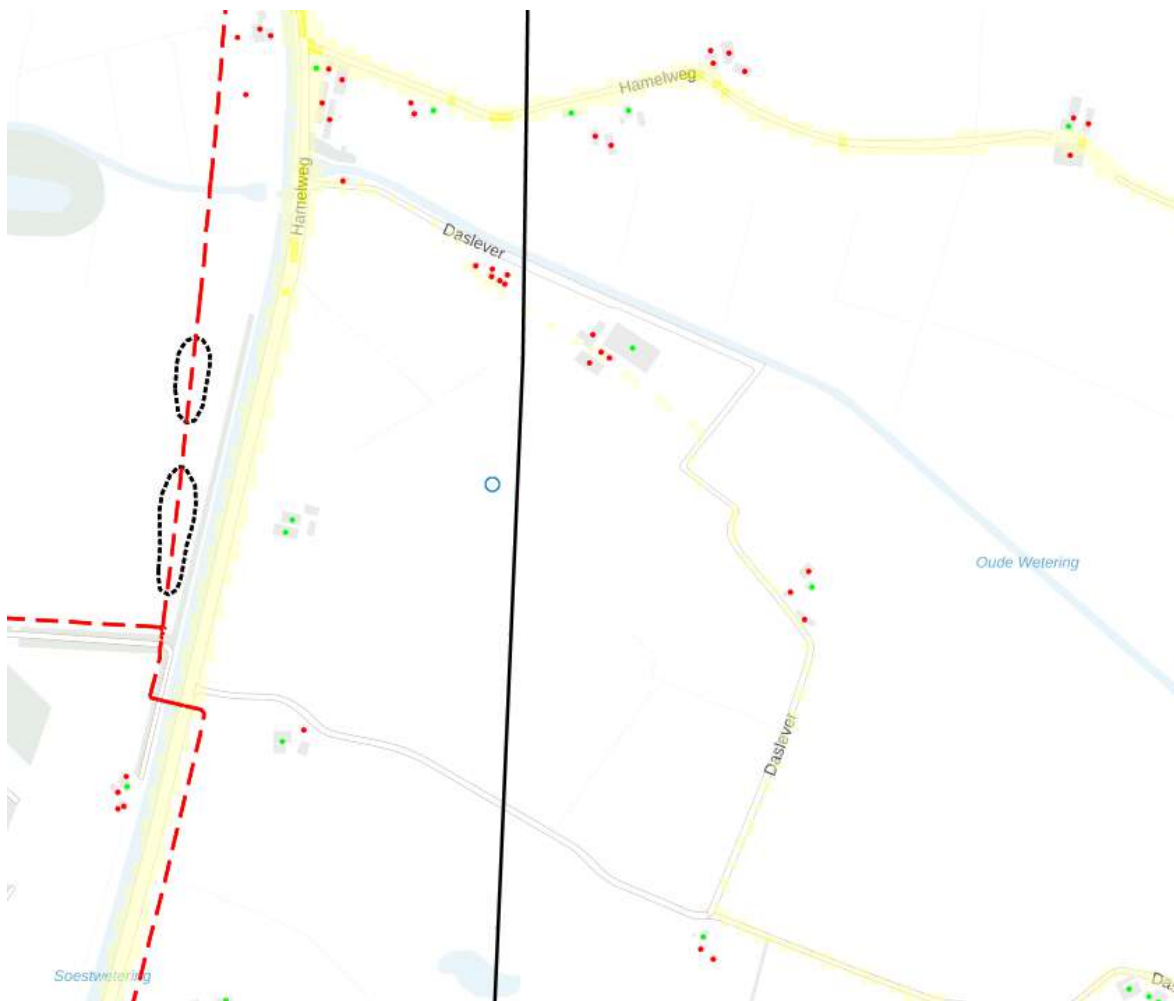
Voor de beoordeling van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Naast de toetsing aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is hierin vastgelegd dat aan weerszijden van een buisleiding een bebouwingsvrije afstand moet worden aangehouden voor beheer en onderhoud aan de buisleidingen.

4.9.2 Onderzoek

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 4.5. Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Wel is in overleg met Tennet afgesproken dat zij te allen tijde toegang kunnen hebben tot de hoogspanningsleidingen die door het zonnepark lopen. Ook is het zonnepark zo ingericht, in overleg met Tennet, dat zij werkzaamheden aan de hoogspanningsleidingen ten alle tijden kunnen uitvoeren en niet belemmerd worden door de opstellingen in het zonnepark.

Een zonnepark betreft op zichzelf ook geen gevoelig object of inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnepark een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een hek rondom het zonnepark, waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnepark niet openbaar toegankelijk. Het park kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het park geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

Figuur 4.5 Uitsnede risicokaart ter hoogte van plangebied (Bron: Atlasleefomgeving.nl)

4.9.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt derhalve geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.10 Verkeer en parkeren

4.10.1 Algemeen

Voldoende parkeervoorzieningen en een goede ontsluiting is een belangrijke voorwaarde voor bijna elke ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van een zonnepark moet deze voornamelijk in de aanleg en in de ontmantelingsfase bereikt kunnen worden. Daarnaast dient het zonnepark enkel bereikt te worden ten behoeve van het onderhoud en beheer van het zonnepark.

4.10.2 Onderzoek

Het zonnepark kan op een veilige manier worden ontsloten aan de zuidzijde via de Hamelweg. De realisatie van het zonnepark leidt niet tot een significante toename in verkeer. Enkel gedurende de aanleg- en ontmantelingsfase zal er tijdelijk een toename zijn van het aantal verkeersbewegingen. Tijdens de looptijd van het zonnepark beperkt het extra verkeer zich tot het beheer en onderhoud van het zonnepark. Dit is voor de omliggende wegen geen probleem. Binnen het plangebied is voldoende ruimte om te parkeren ten tijde van aanleg van het zonnepark en onderhoud.

4.10.3 Conclusie

Verkeer en parkeren is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

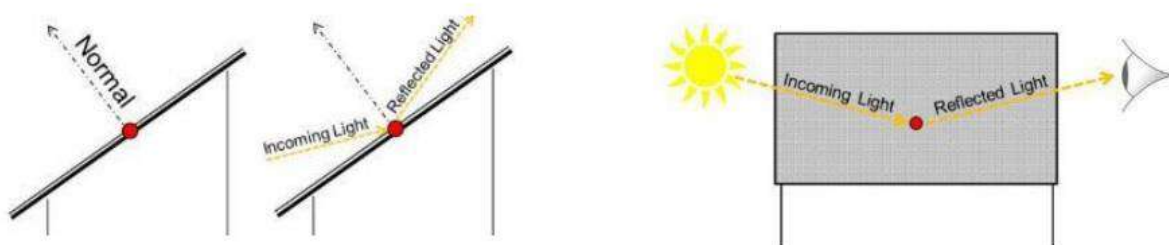

4.11 Lichtreflectie

4.11.1 Algemeen

Het zonnepark bestaat onder andere uit de realisatie van pv-panelen, welke het zonlicht opvangen. Hierdoor is het mogelijk dat het zonlicht zorgt voor schittering van de pv-panelen. Indien er sprake is van schittering door de pv-panelen, dan is dat op moment dat de zonnestralen zo erg reflecteren op de pv-panelen, dat de lichtweerkaatsing in het oog waargenomen kan worden. Voor de lichtweerkaatsing zijn twee soorten licht, welke gereflecteerd kunnen worden. Dit betreffen direct licht en diffuus licht. Direct licht wordt al meest hinderlijk ervaren, doordat direct bestaat uit zonlicht welke niet weerkaatst of afgebogen wordt. Bij reflecties van direct licht kan de schittering, ondanks de beperkte kans, in een uiterst geval zorgen voor verblinding. Diffuus licht is licht dat is verstrooid, doordat het bijvoorbeeld door wolken heen schijnt. Het licht komt hierbij niet uit één plek. Verblinding door diffuus licht is zeer onwaarschijnlijk.

Het licht dat weerkaats wordt heeft altijd dezelfde uitgaande hoek als ingaande hoek (zie figuur 4.6). Hierdoor zijn factoren, zoals hoogte, oriëntatie en de hellingshoek van de pv-panelen van belang voor de lichtweerkaatsing. Daarnaast zijn ook de locatie van de waarnemer en de hoogte en hoek van de zon relevant voor de lichtweerkaatsing.

Figuur 4.6: Reflectie van zonlicht, waarbij de inkomende hoek gelijk is aan de uitgaande hoek

4.11.2 Onderzoek

In het zonnepark worden pv-panelen van de modernste generatie toegepast. Deze zijn zwart of doorzichtig van kleur en voorzien van anti-reflectie coating die het licht grotendeels absorbeert. Zodoende ontstaat er geen hinderlijke schittering als gevolg van lichtweerkaatsing op de panelen. De panelen hebben een vlakke ligging met een kleine hellingshoek, waardoor enige restschittering/glinstering bijna tot geen overlast leidt. Daarnaast wordt het plangebied omzoomd met een losse struweelhaag die hoger is dan de panelen, waardoor het zicht (en daarmee ook mogelijke hinder van reflectie) wordt weggenomen.

4.11.3 Conclusie

Lichtreflectie vormt geen belemmering voor de ontwikkeling van het zonnepark.

4.12 Elektromagnetische straling

4.12.1 Algemeen

Omvormers en transformatoren veroorzaken extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF). Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonnepark, door de afstand van een zonnepark tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt.

In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid

van transformatorstations. Hoe groter de afstand tot de bron, hoe meer de sterkte van de velden afneemt. Op een afstand van maximaal 7 meter van de onderzochte transformatorstations werd een straling van 0,4 μ T gemeten.

4.12.2 Onderzoek

De woningen rondom het plangebied staan op geruime afstand van het zonnepark, waarmee kan worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt en dus niet leidt tot een belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is bovendien een EMC analyse uitgevoerd, zie bijlage 7. Het EMC-rapport wordt voor de uitvoeringsfase aangeleverd.

4.12.3 Conclusie

Elektromagnetische straling is geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

4.13 Kabels en leidingen

4.13.1 Algemeen

In het kader van het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van ondergrondse planologisch relevante leidingen (hoofdtransportleidingen). Indien daartoe aanleiding bestaat dient rondom een leiding een zone te worden aangegeven waarbinnen mogelijke beperkingen gelden.

4.13.2 Onderzoek

Aardgastransportleidingen

In het plangebied of in de nabijheid hiervan bevinden zich geen aardgastransportleidingen.

Hoogspanningsleidingen

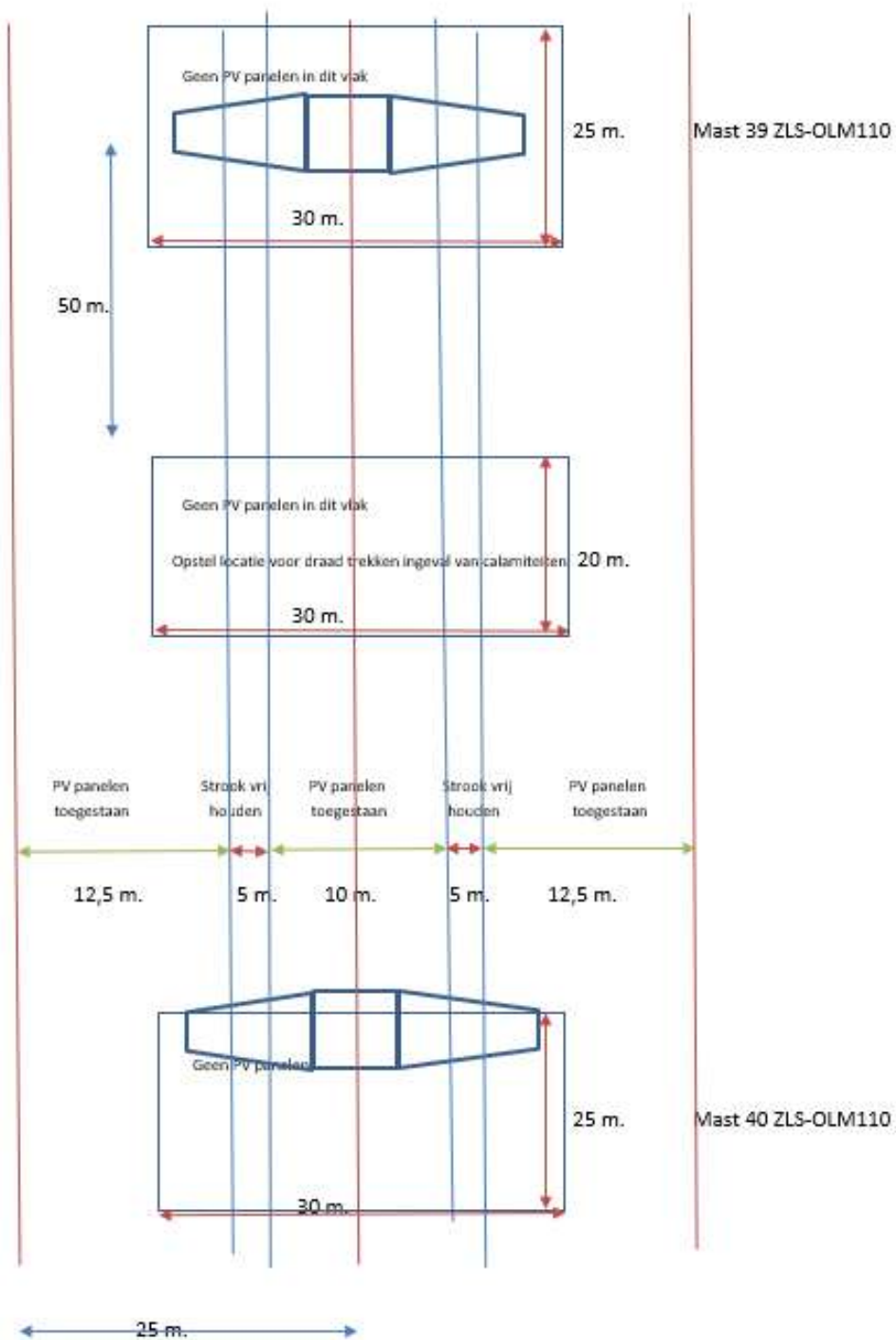
In het plangebied bevindt zich een hoogspanningsleiding van 110 kV.

In plannen moet voor wat betreft bovengrondse hoogspanningslijnen bij nieuwe situaties, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, vermeden worden dat gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone van 0,4 microTesla komen te liggen. Bestemmingen waar kinderen (tot 15 jaar) langdurig kunnen verblijven worden aangemerkt als gevoelig. Het gaat hierbij specifiek om woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen. "Zoveel als redelijkerwijs mogelijk" houdt in dat er een zorgvuldige afweging dient plaats te vinden tussen voor- en nadelen van het besluit en dat de specifieke lokale omstandigheden ertoe kunnen leiden dat er besloten wordt om dergelijke functies toch binnen de zone toe te staan. Gemeenten, provincies en het rijk moeten hierbij hun eigen verantwoordelijkheid nemen bij het maken van keuzen.

Zonnepanelen worden niet aangemerkt als 'gevoelig'. Met het plan wordt rekening gehouden met het feit dat 2 keer 10,5 meter vrij moet blijven onder de hoogspanningsleiding. Tevens is een EMC-analyse uitgevoerd, deze is als bijlage 7 bijgevoegd. Tennet heeft op 11 november 2022 de volgende reactie gegeven middels brief op de aanvraag voor toestemming:

"Wij hebben geen bezwaar tegen de aanleg van het zonnepark binnen de belemmerde strook van bovengenoemde hoogspanningsverbinding, mits voor de uitvoering van het werk daarbij strikt aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan." Zie figuur 4.7

Figuur 4.7 Zonnepanelen onder 110 kV mast en vrij te houden zones (Bron: Tennet)

Riolleidingen

De riolleidingen leiden voor dit plan niet tot enige belemmering.

Watertransportleidingen

In het plangebied of in de nabijheid hiervan bevinden zich geen watertransportleidingen.

Straalverbindingen

In het plangebied of in de nabijheid hiervan bevinden zich geen straalverbindingen.

Kabels en niet planologisch relevante leidingen

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning wordt de wettelijk verlichte KLIC-melding uitgevoerd. Een dergelijke melding zorgt ervoor dat netwerkbeheerders van kabels en leidingen een melding krijgen van geplande werkzaamheden in de ondergrond. Aan de hand van de melding sturen netwerkbeheerders tekeningen naar de aanvrager. De tekeningen kunnen vervolgens gebruikt worden om na te gaan of er kabels en leidingen aanwezig zijn op de plaats waar gegraven gaat worden. Tijdens het bouwrijp maken van het plangebied worden deze bestaande kabels en leidingen zo nodig verwijderd dan wel omgelegd.

4.13.3 Conclusie

Er is overleg geweest met Tennet over de inrichting van het zonnepark in combinatie met de 110kV hoogspanningsmast die door het plangebied loopt, daarop is het plan aangepast en is ruimte vrijgehouden. Ook zal Tennet 24/7 toegang krijgen tot het zonnepark om (bij nood) werkzaamheden te kunnen uitvoeren. In en nabij het plangebied van dit bestemmingsplan zijn verder geen voor dit plan, planologisch relevante leidingen en/of verbindingen aanwezig. Er zijn daarom geen belemmeringen te verwachten. Bij graafwerkzaamheden op het terrein dient wel rekening te worden gehouden met eventueel aanwezige kabels en niet-planologische leidingen.

4.14 MER-toets

4.14.1 Algemeen

De milieueffectrapportage is een wettelijk instrument met als doel het aspect milieu een volwaardige plaats in deze integrale afweging te geven. Een plan kan op drie manieren met milieueffect-rapportage in aanraking komen:

- Op basis van artikel 7.2a, lid 1 Wm (als wettelijk plan); Er ontstaat een m.e.r.-plicht wanneer er een passende beoordeling op basis van art. 2.8, lid 1 Wet natuurbescherming nodig is.
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 3); Er ontstaat een m.e.r.-plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 3 (plannen).
- Op basis van Besluit milieueffectrapportage (bestemmingsplan in kolom 4); Er ontstaat een m.e.r.- (beoordelings)plicht voor die activiteiten en gevallen uit de onderdelen C en D van de bijlage van dit besluit waar het bestemmingsplan genoemd is in kolom 4 (besluiten).

In het Besluit m.e.r. neemt het bestemmingsplan een bijzondere positie in, want het kan namelijk tegelijkertijd opgenomen zijn in zowel kolom 3 als in kolom 4 van het Besluit m.e.r.. Of het bestemmingsplan in deze gevallen voldoet aan de definitie van het plan uit kolom 3 of aan de definitie van het besluit uit kolom 4 is afhankelijk van de wijze waarop de activiteit in het bestemmingsplan wordt bestemd. Als voor de activiteit eerst één of meerdere uitwerkings- of wijzigingsplannen moeten worden vastgesteld dan is sprake van 'kaderstellend voor' en voldoet het bestemmingsplan aan de definitie van het plan. Is de activiteit geheel of gedeeltelijk als eindbestemming opgenomen voldoet het aan de definitie van het besluit.

Een belangrijk element in het Besluit m.e.r. is het (in feite) indicatief maken van de gevalsdefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). In het geval dat een activiteit wel genoemd staat in de D-lijst maar onder de genoemde drempelwaarde blijft, is een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig.

4.14.2 Onderzoek

Artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming

Bij elke activiteit die een extra stikstofdepositie met zich meebrengt, dient te worden getoetst of er sprake is van significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden. In dit geval gaat het om de ontwikkeling van een zonnepark, welke weinig extra verkeersbewegingen met zich meebrengt.

Het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische en archeologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied wel een archeologische verwachtingswaarde kent, maar geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere gebieden. Het realiseren van een zonnepark op de planlocatie is goed onderzocht in het kader van de onderzoeken welke deel uit maken van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu

In augustus 2022 is daarom nagegaan of er sprake is van stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden (zie Bijlage 4). Ten behoeve van de exploitatie van het plangebied, zullen op jaarbasis enkele verkeersbewegingen worden uitgevoerd. Daar staat tegenover dat het de bewerkingen van de grond met tractoren stopt. Ook wordt geen mest of kunstmest meer opgebracht. Er is sprake van een afname van de emissie van stikstofoxiden en ammoniakale stikstof vanuit het plangebied. Een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden.

Drempelwaarden Besluit m.e.r.

Het project maakt een tijdelijke functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonnepark betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). Er is geen sprake van een landinrichting als bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied. De ontwikkeling van een zonnepark valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject. Daarnaast geldt dat voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie (D22.1) bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, een drempelwaarde geldt van een vermogen van 200 megawatt (thermisch) of meer (voor een elektriciteitscentrale) en, indien het een wijziging of uitbreiding betreft:

- het vermogen met 20% of meer toeneemt, of
- de inzet van een andere brandstof tot doel heeft.

Het voorliggende project betreft een zonnepark met ruim minder opgewekt vermogen en er wordt geen stoom en warm water geproduceerd. Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het zonnepark valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage.

Gelet op de kenmerken van het project (zoals het karakter in vergelijking met de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r., de verwachte milieuhinder en cumulatie met andere projecten), de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten zullen geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Eén en ander is tevens bevestigd in de in Hoofdstuk 4 opgenomen milieu- en omgevingsaspecten en de daarvoor, indien van toepassing, uitgevoerde onderzoeken. Deze paragraaf wordt in dit geval beschouwd als de vormvrije m.e.r.-toets.

4.14.3 Conclusie

Dit bestemmingsplan is niet m.e.r.-plichtig. Tevens zijn geen nadelige milieugevolgen te verwachten als gevolg van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

4.15 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante ruimtelijke- en milieukundige aspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen met zich meebrengt.

5 Waterhuishouding

5.1 Watertoets

5.1.1 Algemeen

Het is verplicht om in een ruimtelijke onderbouwing een waterparagraaf op te nemen. In deze waterparagraaf wordt een overzicht gegeven van het beleid dat van toepassing is op het plangebied. Bij nieuwe ontwikkelingen moet worden aangetoond dat in het plan mogelijkheden bestaan voor een goede waterhuishouding.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Het grondgebied van de gemeente Olst-Wijhe behoort tot het stroomgebied van de Rijn, deelgebied Rijn-Oost. Voor dit deelgebied is in maart 2022 'Stroomgebiedsbeheerplan Rijn, Maas, Schelde en Eems 2022-2027' vastgesteld.

Rijksbeleid

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan (NWP) geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2022-2027, met een vooruitblik richting 2050. Nederland heeft te maken met grote wateropgaven die bovendien in de toekomst steeds groter en complexer worden. Dit komt door een aantal samenhangende uitdagingen: klimaatverandering, bodemdaling, milieuverontreiniging, biodiversiteitsverlies en ruimtedruk. In de uitvoering ligt bovendien een grote opgave om verouderde infrastructuur zoals bruggen en sluisen in stand te houden en waar nodig te vervangen of te renoveren. De wateropgaven waar Nederland op dit moment voor staat, de uitdagingen richting de toekomst en de noodzaak van een integrale aanpak vormen de basis voor 3 hoofdambitie van dit NWP:

- Een veilige en klimaatbestendige delta.
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta.
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur.

De wateropgaven staan niet op zichzelf; een integrale aanpak met andere opgaven in de fysieke leefomgeving, zoals de energietransitie, de woningbouw, herstel natuur en de landbouwtransitie is noodzakelijk.

Waterbeleid 21e eeuw

Met het Waterbeleid 21e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het gaat hierbij om onder andere de klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelrijzing. Het Waterbeleid 21e eeuw heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd, te weten de tritsen:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

De trits vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt, wanneer nodig, het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden. Wanneer vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd.

Bij de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoongehouden wordt. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk van elkaar gescheiden. Wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, wordt het verontreinigde water gezuiverd.

Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met Waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld. De Provinciale Staten hebben de wettelijke bevoegdheid tot het instellen en opheffen van waterschappen, tot regeling van hun gebied, taken, inrichting, samenstelling van hun bestuur en tot de verder reglementering van waterschappen. De manier waarop de waterschappen hun taak uitoefenen is onderhevig aan provinciaal toezicht doordat het waterbeheerplan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten behoeft. Dus de provincie stelt de regels en de waterschappen doen verder de uitvoering van het waterbeheer.

5.1.2 Onderzoek

In het moderne waterbeheer (waterbeheer 21e eeuw) wordt gestreefd naar duurzame, veerkrachtige watersystemen met minimale risico's op wateroverlast en watertekorten. Belangrijk instrument hierbij is de watertoets, die sinds 1 november 2003 in ruimtelijke plannen is verankerd. Het doel van de watertoets is te garanderen dat waterhuiskundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuiskundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan van verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met het hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

In juni 2022 is de digitale watertoets uitgevoerd en daarmee is het plan afgestemd met waterschap Drent Overijsselse Delta (zie Bijlage 5), er volgt een korte procedure. Daarnaast is er contact geweest met de casemanager van het waterschap, conclusies uit dat overleg zijn verwerkt in dit hoofdstuk.

Voorkeursbeleid hemelwater- en afvalwater

Bij de afvoer van overtollig hemelwater moet het afstromend hemelwater ter plaatse in de bodem dan wel op het oppervlaktewater worden teruggebracht. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's geniet daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratierool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. Als infiltratie niet mogelijk is, kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

In overleg met het Waterschap Drents Overijsselse Delta is afgesproken de sloten die door het plangebied lopen voor de ontwatering van de gronden, te dempen. Het zijn kleine C-watgangen die voor het systeem belangrijk zijn. Omdat deze watgangen onder de panelen niet te onderhouden zijn, zullen rondom en door het plangebied nieuwe watgangen worden aangelegd. Ter hoogte van toegangswegen zijn duikers geplaatst om de sloten met elkaar te verbinden. Dit is ook opgenomen in de omgevingsovereenkomst.

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd en tussen de panelen zijn open rijen, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk

minder dan de grens van 1500 m². Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

Energiewinning

Door de energietransitie doen zich verschillende ontwikkelingen voor op het gebied van duurzame energiewinning die mogelijk ook impact hebben op de waterhuishouding. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan). In de nabijheid van het plangebied liggen geen A of B- watergangen en onderhoudsstroken. De C-watergangen worden rondom het zonneveld gelegd, zoals hierboven beschreven, waardoor ze beter te onderhouden zijn en er geen verslechtering van het watersysteem plaatsvindt. Dit is ook opgenomen in de omgevingsovereenkomst met omwonenden.

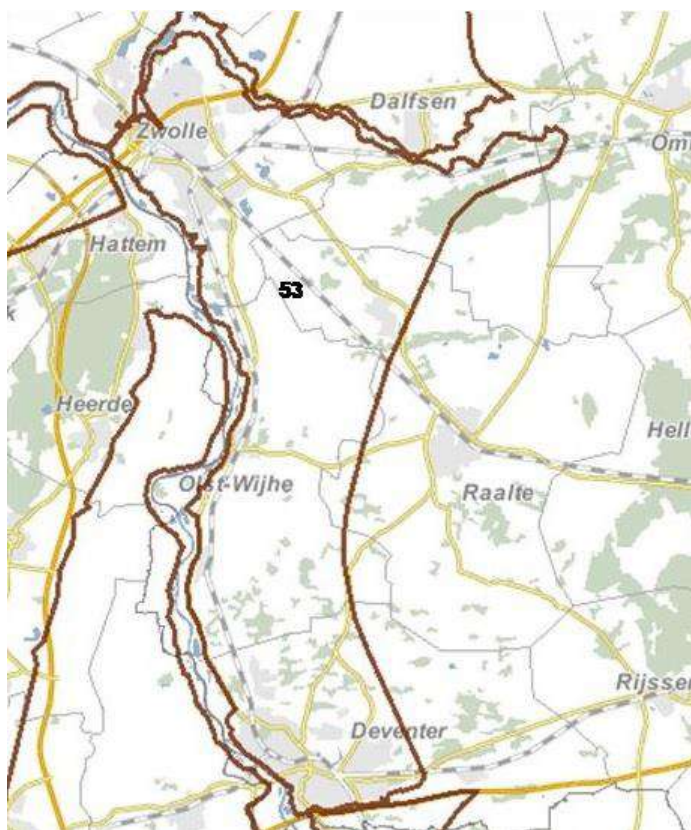
5.1.3 Conclusie

Uit de watertoets blijkt dat er geen belemmering is voor de realisatie van het zonnepark.

5.2 Overstromingsrisico

5.2.1 Algemeen

Het plangebied ligt binnen de dijkkring 53: Salland. Dit is een wettelijk vastgelegd dijkkringgebied, waarbinnen alleen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk zijn indien in het bestemmingsplan voorwaarden worden opgenomen om de veiligheid ook op lange termijn voldoende te waarborgen. Door klimaatveranderingen moet meer rekening gehouden worden met de gevolgen van een overstroming. Inzet is het voorkomen van slachtoffers (rampenbeheersing) en van economische schade (gevolgenbeperking). In deze overstromingsrisicoparaagraaf wordt ingegaan op de risico's bij overstroming en de stand van zaken van maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen of te beperken.

Figuur 5.1: Dijkkring 53

De dijkkring betreft een gebied met een risico op overstroming (minder snel en ondiep onderlopende gebieden) en heeft volgens de Waterwet een gemiddelde overschrijdingskans van 1/1000 per jaar. De primaire keringen worden op veiligheid beoordeeld door de beheerders. De Europese richtlijn overstromingsrisico's (2007) verplicht tot het inzetten van drie instrumenten voor een betere bescherming tegen overstromingen: een voorlopige risicobeoordeling (gereed in 2011), kaarten (gereed 2014) en risicobeheersplannen (in werking per 22 december 2015). De richtlijn geldt voor de binnendijkse (dijkkringen) en buitendijkse gebieden van de IJssel. Voor woon- en werkgebieden dienen rampenplannen opgesteld te worden.

5.2.2 Onderzoek

De gemeente Olst-Wijhe heeft een rampenplan. Onderdeel daarvan is "Hoe te handelen bij een overstroming". Er wordt ook voorlichting gegeven zodat de bewustwording over de gevaren bij burgers groeit. Zo weten mensen wat ze kunnen doen in geval van nood.

Het plangebied ligt in 'overstroombaar gebied'. Ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het 'Overstroombaar gebied', voorzien alleen in nieuwe stedelijke functies binnen deze gebieden als in het desbetreffende plan zodanige voorwaarden worden gesteld dat de veiligheid ook op lange termijn voldoende is gewaarborgd. De toelichting op ruimtelijke plannen die betrekking hebben op deze gebieden, voorzien in een overstromingsrisicoparagraaf die inzicht biedt in:

- de risico's bij overstroming;
- de maatregelen en de voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Dit plan betreft de realisatie van een zonnepark. In en rond het zonnepark verblijven niet permanent mensen, maar alleen heel af en toe (bij onderhoud). Daarnaast is de locatie vanaf een toegangsweg goed te bereiken, waardoor bereikbaarheid en zelfredzaamheid bij calamiteiten verzekerd is.

Waterschap Drents Overijsselse Delta wijst erop dat de zonnepanelen en bijbehorende apparatuur op voldoende hoogte worden gebouwd in verband met de kans op overstromingsgevaar. De initiatiefnemer zal hiermee rekening houden tijdens de technische uitwerking van het plan. Met betrekking tot de installatie worden maatregelen genomen, zodat mogelijke overstromingen

5.2.3 Conclusie

Het overstromingsrisico blijkt geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

5.3 Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de realisatie van het zonnepark.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1.1 Omgevingsproces

Omwonenden die mogelijk een direct zicht hebben op de locatie zijn op de hoogte gesteld van het initiatief. Dit geldt ook voor eigenaren en pachters (voor zover bekend) van de omliggende percelen grond. Met een aantal omwonenden zijn meerdere concrete gesprekken gevoerd over het initiatief. Er is in samenspraak met de gemeente Olst-Wijhe een omgevingsovereenkomst (bijlage 8) gesloten met daarin een weerspiegeling van de afspraken die gemaakt zijn tussen de ontwikkelaar Duurzaam Daslever b.v. van het zonnepark met de andere belanghebbenden in de omgeving. Er is in anderhalf jaar op een prettige manier met elkaar samengewerkt.

Vooroverleg

In het kader van het overleg ex artikel 3.1.1.Bro en artikel 6.18 Bor moet een omgevingsvergunning aan verschillende overheidsinstanties voorgelegd worden. Hierna een korte samenvatting.

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Overijssel

Het voorgenomen plan wordt afgestemd met de provincie Overijssel.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Vooroverleg met het Waterschap heeft plaatsgevonden via het invullen van de digitale watertoets (bijlage 5). Naar aanleiding van de watertoets wordt de korte procedure gevolgd, zie paragraaf 5.1.

Veiligheidsregio IJsselland

Het plan wordt afgestemd met de Veiligheidsregio IJsselland. Het zonnepark, met o.a. de omvormers, zal goed bereikbaar zijn voor de brandweer. Deze bereikbaarheid is met de toegangsweg en de ruimte tussen de rijen panelen geborgd.

6.1.2 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze termijn kan iedereen zienswijzen indienen bij de gemeenteraad van Olst-Wijhe. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een ruimtelijke procedure dient op grond van artikel 3.1.6 lid f van het Bro onderzoek plaats te vinden naar de economische uitvoerbaarheid van het plan.

Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

Financiering zonnepark

De ontwikkeling van het zonnepark wordt gedaan door Duurzaam Daslever B.V.. Hierbij wordt SDE+ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.3 Technische uitvoerbaarheid

Het plangebied voor de ontwikkeling van het zonnepark is bruto circa 13 hectare groot. Ondanks dat het zonnepark zo efficiënt mogelijk wordt ingericht, wordt niet het gehele oppervlak benut. Zo wordt er ruimte gereserveerd voor landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting en komen er paden. De stellages met zonnepanelen worden maximaal circa 1,85 meter hoog ten opzichte van maaiveld. Voor de technische details wordt verwezen naar de technische tekening (bijlage 1) en de flexibiliteitsnotitie bij deze ruimtelijke onderbouwing, zie bijlage 6.

Een initiatiefnemer kan het college van B&W conform artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verzoeken om in de vergunning te bepalen dat gedetailleerde gegevens en bescheiden van het te realiseren zonnepark (inclusief fundering) uiterlijk drie weken voor aanvang van de bouw worden verstrekt. NB. hier kan ook een andere termijn dan 3 weken voor worden aangehouden indien de gemeente dat wenst.

6.4 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

7 Conclusie

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat er geen belemmeringen zijn voor de realisatie van het zonnepark en dat er sprake is van goede ruimtelijke ordening.

Bijlagen

Bijlage 1: Technische tekening

Bijlage 2: Inrichtingsplan

Bijlage 3: Historisch bodemonderzoek

Bijlage 4: Quicksan Flora en Fauna

Bijlage 5: Watertoets

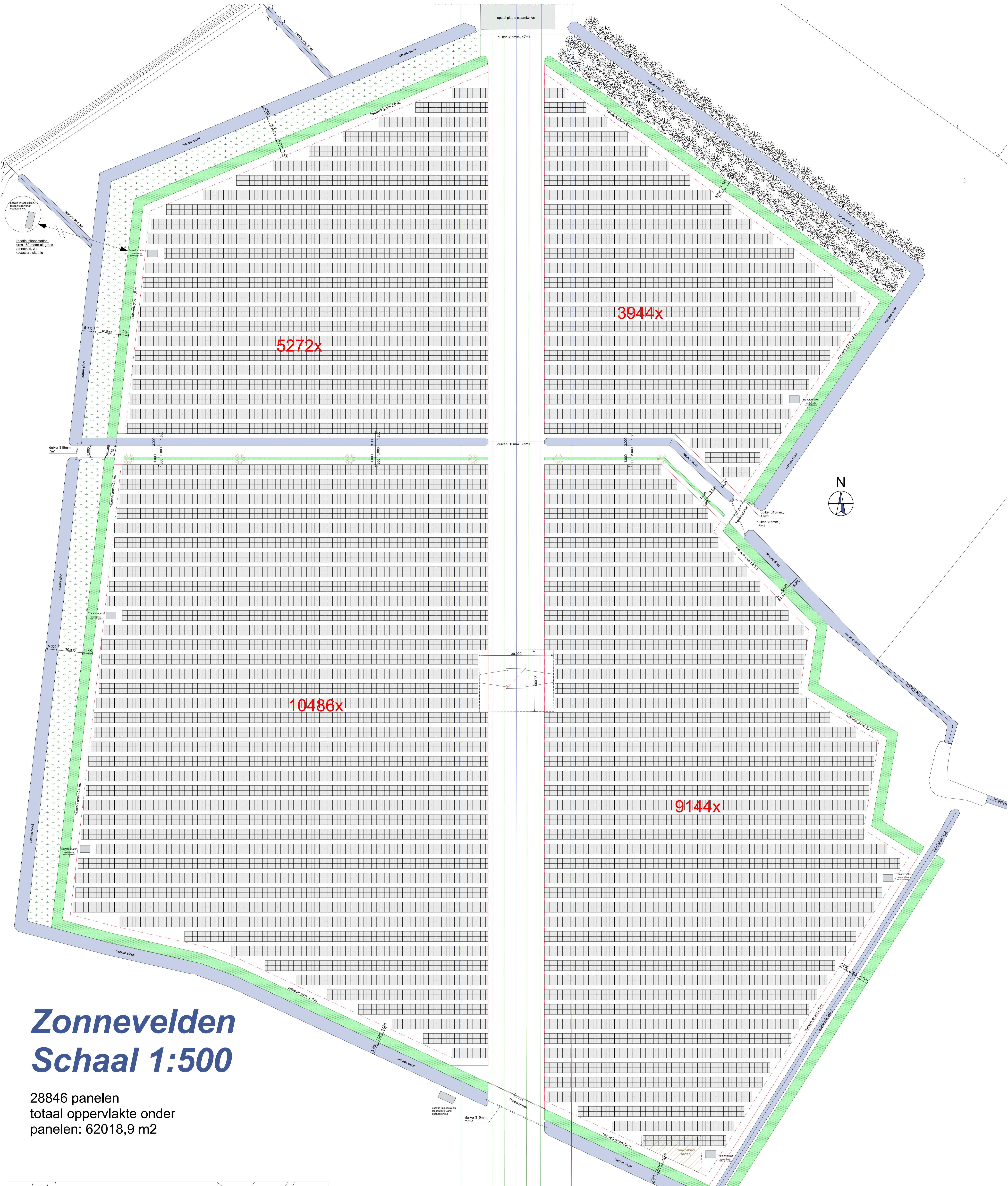
Bijlage 6: Flexibiliteitsnotitie zonnepark Daslever

Bijlage 7: EMC analyse

Bijlage 8: Omgevingsovereenkomst

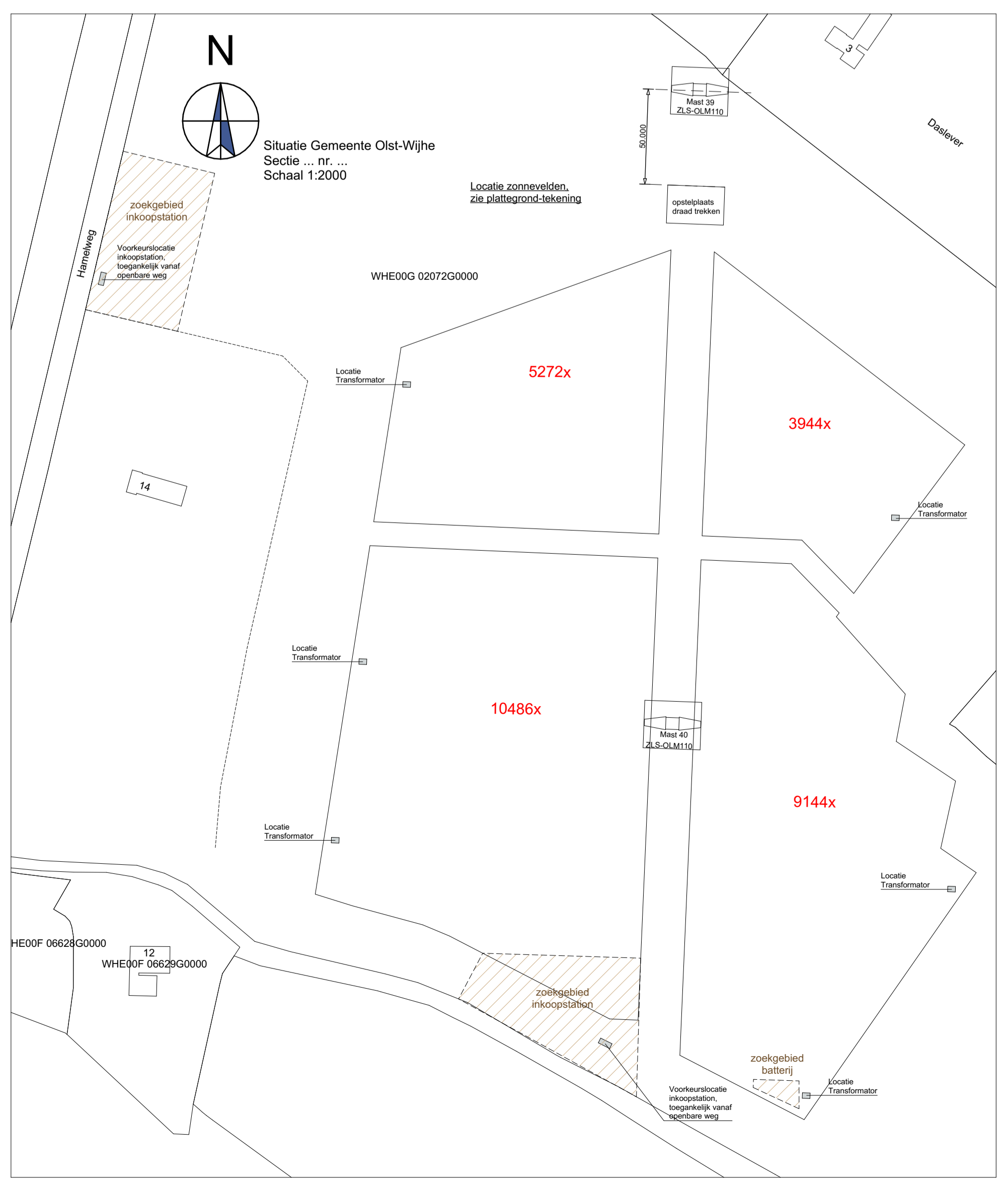

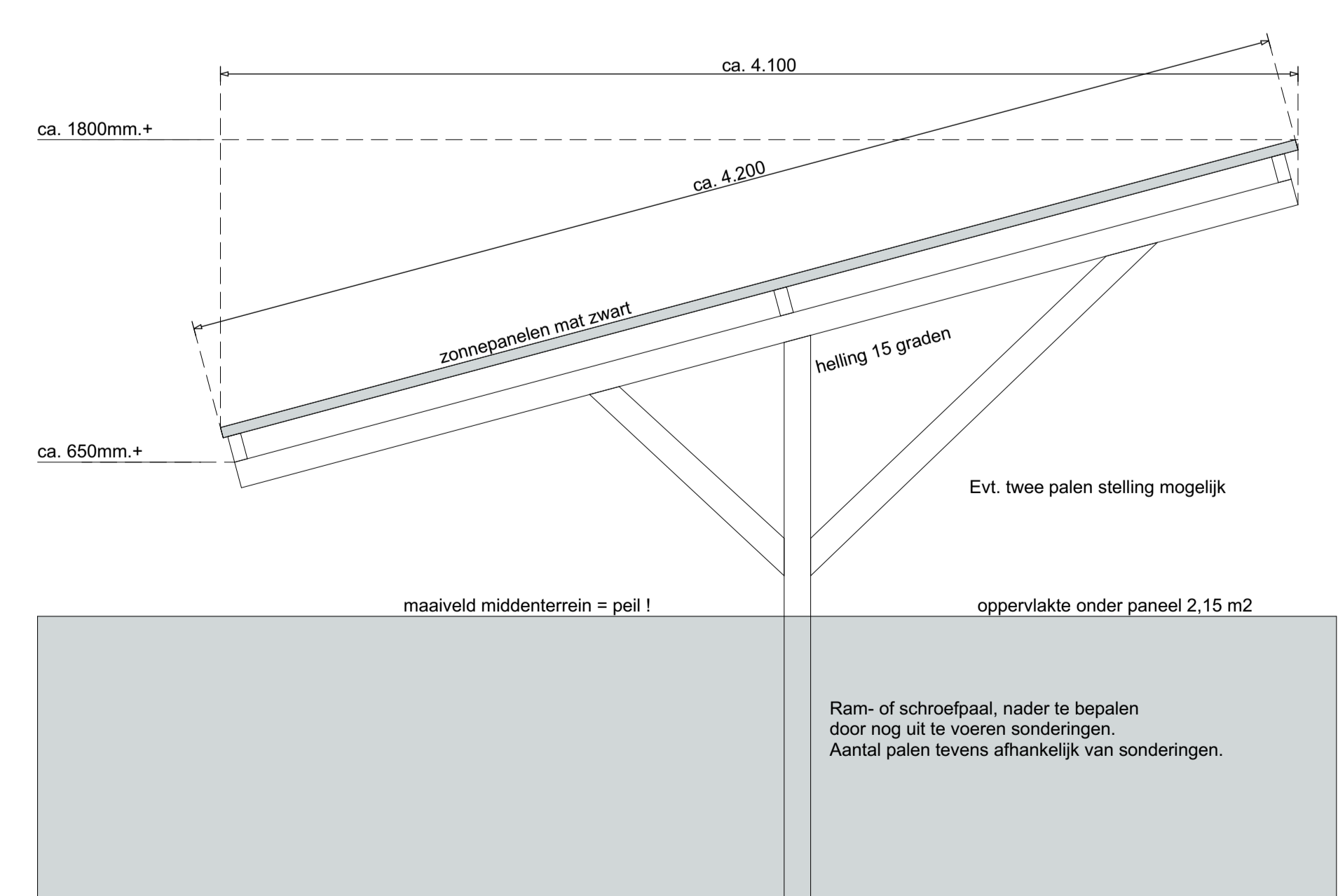
Zonnevelden Schaal 1:500

28846 panelen
totaal oppervlakte onder
panelen: 62018,9 m²

Beplanting schematisch weergegeven, exacte uitvoering conform landschappelijke inpassing !

- 6 stuks kleine bloesembomen
- hoogspanningskabel
- bliksemdraad
- mast
- heg middenpad, ca. 1,2m. hoog, 2m. breed
- heg rondom, ca. 3m. hoog, 4m. breed
- gemengde landschappelijke singel ca. 5-8m. hoog, 10m. breed
- hoogstamfruitbomen ca. 8m. hoog

Principedetail stelling
Schaal 1 : 20

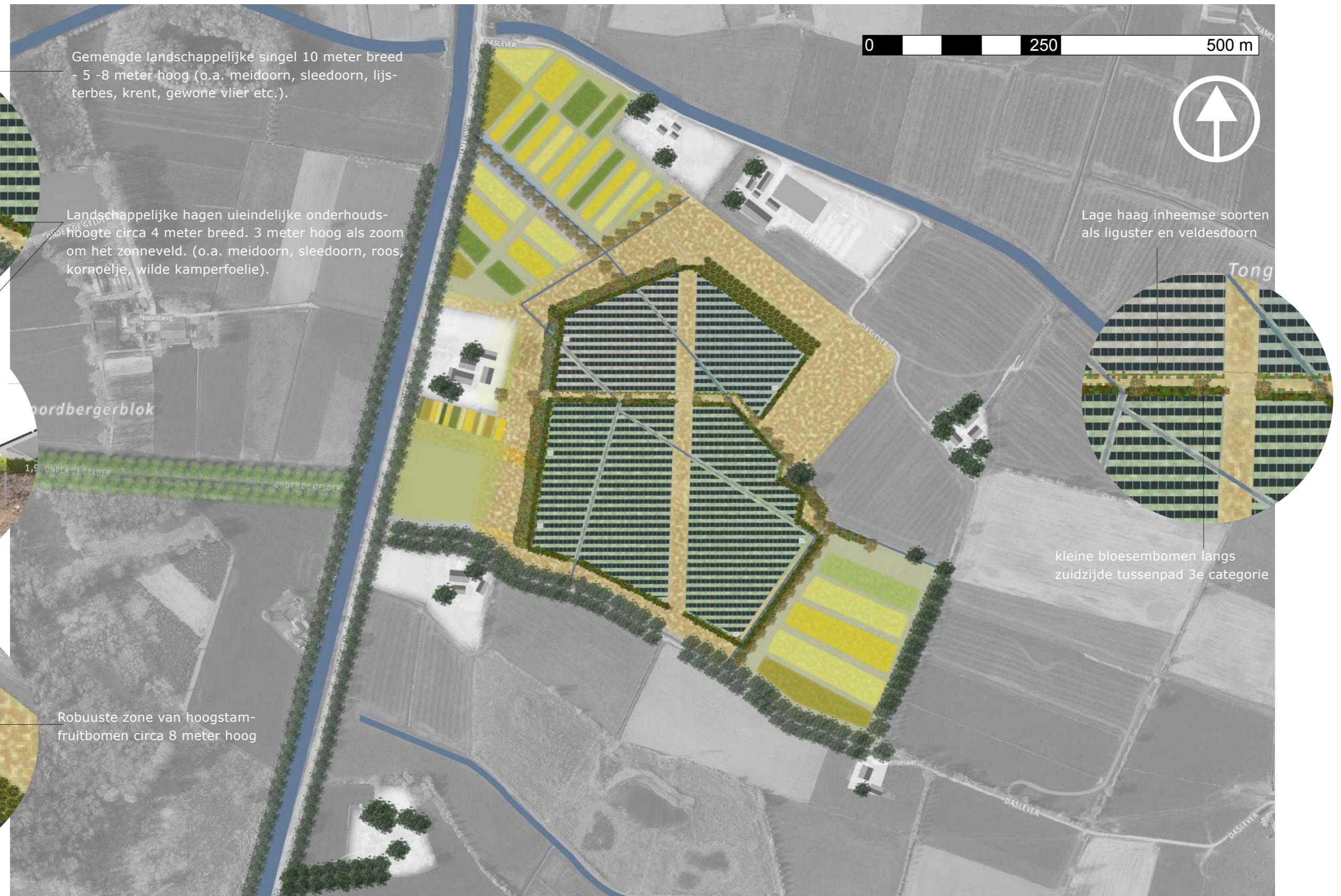
Revisie I	22.03.2023	Revisie J	13.04.2023
Revisie H	01.02.2023	Revisie K	23.05.2023
Revisie G	13.12.2022	Revisie L	27.05.2024
Revisie F	09.12.2022	Revisie M	
Revisie E	12.11.2022		
Revisie D	13.10.2022		
Revisie C	06.10.2022		
Revisie B	26.09.2022		
Revisie A	12.09.2022		
Datum	01.08.2022		

Project: Plaatsen zonnevelden a.d. Hamakweg in Wijhe
Opdrachtgever: BiedtRuimte Groenweg 8 8101 NB Raalte tel: 06 38642490
Schakel: Janny Bouwveld tel: 06 52200334
Werknr: 22 - 077 - 01
Schaal 1:200

LANDSCHAPSPLAN DASLEVER

EEN VERSMELTING VAN BIODIVERSITEIT, TECHNOLOGIE EN TRADITIE!

(schaal 1:5000)

RAPPORT VOORONDERZOEK
conform NEN 5725
Hamelweg - Wijhe

Opdrachtgever:
BiedtRuimte

Locatie:
Zonnepark Hamelweg / Daslever
Hamelweg 14
8131 RV Wijhe

Juli 2022

KRUSE GROEP
INFRA | MILIEU | SLOOPWERKEN | VASTGOED

Kruse Milieu BV

Adres:

Huyersenseweg 33
7678 SC Geesteren
Tel: 0546 - 63 96 63

KvK: 06068751

BTW-nr: NL 8019.25.125.B01

Internet:

info@krusegroep.nl
www.krusegroep.nl

Bankgegevens:

ABN AMRO:
NL34ABNA0501538739

Rapport Vooronderzoek conform NEN 5725 Hamelweg - Wijhe

Opdrachtgever:

BiedtRuimte
Drosteweg 8
8101 NB Raalte

Locatie:

Zonnepark Hamelweg / Daslever
Hamelweg 14
8131 RV Wijhe

Projectcode: 22042625

Rapportagedatum: 21 juli 2022

Auteur: ing. J. Lammers

INHOUD

	Pagina	
1	Inleiding	1
2	Locatiegegevens	2
2.1	Algemene gegevens	2
2.2	Bodemsamenstelling en geohydrologie	2
3	Werkwijze	3
3.1	Verzamelen van de historische en huidige gegevens	3
3.2	Methodiek en beschikbare informatie	3
4	Beschikbare informatie	4
4.1	Historisch gebruik	4
4.2	Milieudossiers	4
4.3	Bodemdossiers	4
4.4	Huidig gebruik van de locatie	5
4.5	Toekomstig gebruik van de locatie	5
5	Conclusies	6

Bijlagen

- I Luchtfoto met geografisch besluitvormingsgebied
- II Historische topografische kaarten
- III Fotoreportage terreininspectie
- IV Inrichtingsplan zonnepark

1 Inleiding

In opdracht van BiedtRuimte heeft Kruse Milieu BV een vooronderzoek conform norm NEN 5725 uitgevoerd voor een locatie ten oosten van de Hamelweg 14 in Wijhe.

De aanleiding voor het vooronderzoek is de voorgenomen aanleg van een zonnepark (Zonnepark Hamelweg / Daslever), waarvoor een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk is.

Het vooronderzoek dient om inzicht te krijgen in hoeverre verontreinigingen kunnen zijn ontstaan door huidige en/of voormalige (bedrijfs)activiteiten en of dat er mogelijk sprake is van een (historische) verontreiniging. Het doel van het vooronderzoek is het opstellen van een hypothese over de bodemkwaliteit (aanleiding A uit norm NEN 5725).

Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens norm NEN 5725:2017, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek", NNI Delft, oktober 2017.

2 Locatiegegevens

2.1 Algemene gegevens

De algemene gegevens van het te onderzoeken terreindeel zijn:

Adres	: Hamelweg, ten oosten van huisnummer 14 8131 RV Wijhe
Kadastrale registratie	: Gemeente Wijhe, sectie G, nummer 2072 (ged.).
Oppervlakte geografische besluitvormingsgebied	: Circa 13.000 m ² (toekomstig zonnepark)
Coördinaten RD-stelsel	: centrale punt x = 207.80 en y = 489.65

2.2 Bodemsamenstelling en geohydrologie

De regionale geohydrologische situatie rond de locatie is als volgt:

- Het maaiveld bevindt zich ongeveer 1.5 tot 2 meter boven NAP.
- De deklaag (circa 1.5 meter) bestaat uit matig fijn zand afgewisseld met sterk zandig leem. Tot circa 30 meter diepte bestaat de bodem uit matig grof zand (Formatie van Kreftenheye, derde en vierde zandige eenheid). De doorlatendheid bedraagt circa 500 tot 1000 m²/dag. Tot circa 80 meter diepte is een slecht doorlatende kleilaag aanwezig (Formatie van Kreftenheye, eerste kleiige eenheid).
- Het freatisch grondwater stroomt vermoedelijk in noordwestelijke richting. De grondwaterstand bedraagt circa 1.0 tot 1.5 meter min maaiveld.
- Circa 200 meter ten westen van het besluitvormingsgebied stroomt de Soestwetering. Circa 150 meter ten noorden van de locatie stroomt de Oude Wetering. De IJssel stroomt op circa 2 kilometer ten westen van de locatie. De stromingsrichting van het freatisch grondwater wordt mogelijk beïnvloed door de IJssel.

3 Werkwijze

3.1 Verzamelen van de historische en huidige gegevens

Ten behoeve van het verzamelen van historische en huidige gegevens hebben de navolgende raadplegingen van bronnen plaatsgevonden:

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen vooronderzoek

Bron	Specificatie	Relevante informatie
Eigenaar / opdrachtgever	Vroegere en huidige gebruik locatie	Ja
Locatiebezoek	Door medewerker Kruse Milieu BV	Ja
Omgevingsdienst IJsselland	Milieuvergunningen en bodeminformatie	Ja
Kruse Milieu BV	Archief eerder uitgevoerde bodemonderzoeken	Nee
Omgevingsrapportage	https://overijssel.omgevingsrapportage.nl/	Ja
Google Maps	https://www.google.nl/maps	Ja
Topotijdreis	https://www.topotijdreis.nl/	Ja
BAG-viewer	https://bagviewer.kadaster.nl/	Ja
Perceelloop	https://perceelloop.nl/	Ja
Ruimtelijke plannen	https://www.ruimtelijkeplannen.nl/viewer/	Ja
Grondwatertools	https://www.grondwatertools.nl/gwsinbeeld/	Ja
DINOloket	https://www.dinoloket.nl/	Ja
AHN-viewer	https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/	Ja
Bodemkwaliteitskaart	Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland, CSO Adviesbureau, d.d. 30 januari 2013	Ja

De aldus verkregen informatie is samengevat en geïnterpreteerd in hoofdstuk 4.

3.2 Methodiek en beschikbare informatie

Alleen informatie, die betrekking heeft op het geografisch besluitvormingsgebied (met een buffer van 25 meter), wordt in dit vooronderzoek behandeld. Het geografisch besluitvormingsgebied betreft de locatie van het toekomstige zonnepark (Zonnepark Hamelweg / Daslever).

In bijlage I is een luchtfoto opgenomen, waarop het geografisch besluitvormingsgebied is aangegeven.

4 Beschikbare informatie

In dit hoofdstuk worden de verkregen resultaten en inzichten behandeld van informatie van de gemeente, opdrachtgever en historisch kaartmateriaal.

4.1 Historisch gebruik

Op de topografische kaart van 1890 is het besluitvormingsgebied grotendeels in gebruik als landbouwgrond en deels als bos. Het kanaal de Soestwetering en de wegen Hamelweg en Daslever rondom het besluitvormingsgebied zijn ook weergegeven op de topografische kaart van 1890. Binnen het plangebied zijn tevens enkele afwateringssloten en greppels gelegen. Op de topografische kaarten vanaf 1934 is er geen bos meer aanwezig en is het besluitvormingsgebied geheel in gebruik als landbouwgrond.

De boerderijen rondom het toekomstige zonnepark (Hamelweg 12 en 14 en Daslever 3 en 5) zijn weergegeven op de topografische kaart vanaf 1890. Uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) blijkt dat de eerste bebouwing al in 1660 is gebouwd (boerderij "t Hamel" aan de Hamelweg 12).

De hoogspanningsleiding die in noord-zuidrichting over het besluitvormingsgebied loopt, is weergegeven op de topografische kaarten vanaf 1965. Centraal op de locatie en circa 50 meter ten noorden hiervan zijn hoogspanningsmasten aanwezig.

Op de topografische kaart van 1993 is van het erf aan de Hamelweg 14 het betonpad te zien, dat toegang biedt aan de weilanden en de akkers. De betonweg is grotendeels binnen het besluitvormingsgebied gelegen.

Voor zover bekend is het besluitvormingsgebied nooit bebouwd geweest. Met uitzondering van het huidige betonpad, is het besluitvormingsgebied nooit verhard geweest. Op basis van de topografische kaarten is er binnen het besluitvormingsgebied tussen 1890 en 1934 één sloot of greppel gedempt. Aangenomen wordt dat de sloot is gedempt met gebiedseigen grond. Rond 1993 zijn enkele sloten verlegd/rechtgetrokken aan de noordzijde van het besluitvormingsgebied. Verder zijn er door de jaren heen nieuwe sloten aangelegd.

De historische topografische kaarten en luchtfoto's zijn weergegeven in bijlage II.

4.2 Milieudossiers

Er is navraag gedaan bij de Omgevingsdienst IJsselland en de gemeente Olst-Wijhe. Er is een milieudossier beschikbaar van de locatie aan de Hamelweg 14 (veehouderij circa 50 meter ten westen van het besluitvormingsgebied). Het besluitvormingsgebied zelf is altijd in gebruik geweest als landbouwgrond (akker en weiland).

4.3 Bodemdossiers

Binnen het besluitvormingsgebied of in de directe omgeving hiervan is voor zover bekend niet eerder een bodemonderzoek uitgevoerd.

Op basis van de Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland (CSO Adviesbureau, d.d. januari 2013) wordt verwacht dat de boven- en ondergrond voldoen aan de klasse AW2000.

4.4 Huidig gebruik van de locatie

In bijlage I is een luchtfoto van de huidige situatie opgenomen, waarop het besluitvormingsgebied is aangegeven. Van de terreininspectie is een fotoreportage weergegeven in bijlage III.

De locatie is in gebruik als landbouwgrond (weiland en akker). Binnen het plangebied zijn drie sloten gelegen. De percelen zijn toegankelijk via een betonweg vanaf het erf aan de Hamelweg 14. Aan het eind van de betonweg zijn momenteel bijenkasten aanwezig.

Centraal op de locatie is een hoogspanningsmast aanwezig. De hoogspanningsleiding loopt in een noord-zuidrichting over het besluitvormingsgebied.

4.5 Toekomstig gebruik van de locatie

Ter plekke van het weiland zal een zonnepark gebouwd worden (zonnepark Hamelweg/Daslever). In het kader van de bouw van het zonnepark dient de huidige agrarische bestemming gewijzigd te worden.

Binnen het plangebied worden op 4 deellooties met een totaal oppervlakte van circa 9.5 hectare zonnepanelen geplaatst. Het overige deel van het besluitvormingsgebied wordt ingericht als groen (landschappelijke inpassing) of blijft in gebruik als sloot.

De huidige watergangen binnen het plangebied blijven behouden en er worden geen sloten gedempt. De hoogspanningsmast en hoogspanningsleiding blijven behouden. Ter plekke hiervan zijn geen zonnepanelen gepland.

In bijlage IV is het inrichtingsplan van het zonnepark opgenomen.

5 Conclusies

Het besluitvormingsgebied is in gebruik als landbouwgrond (weiland en akker). De landbouwgronden zijn toegankelijk via een betonweg vanaf het erf aan de Hamelweg 14.

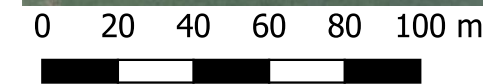
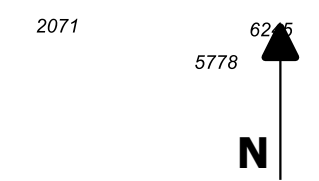
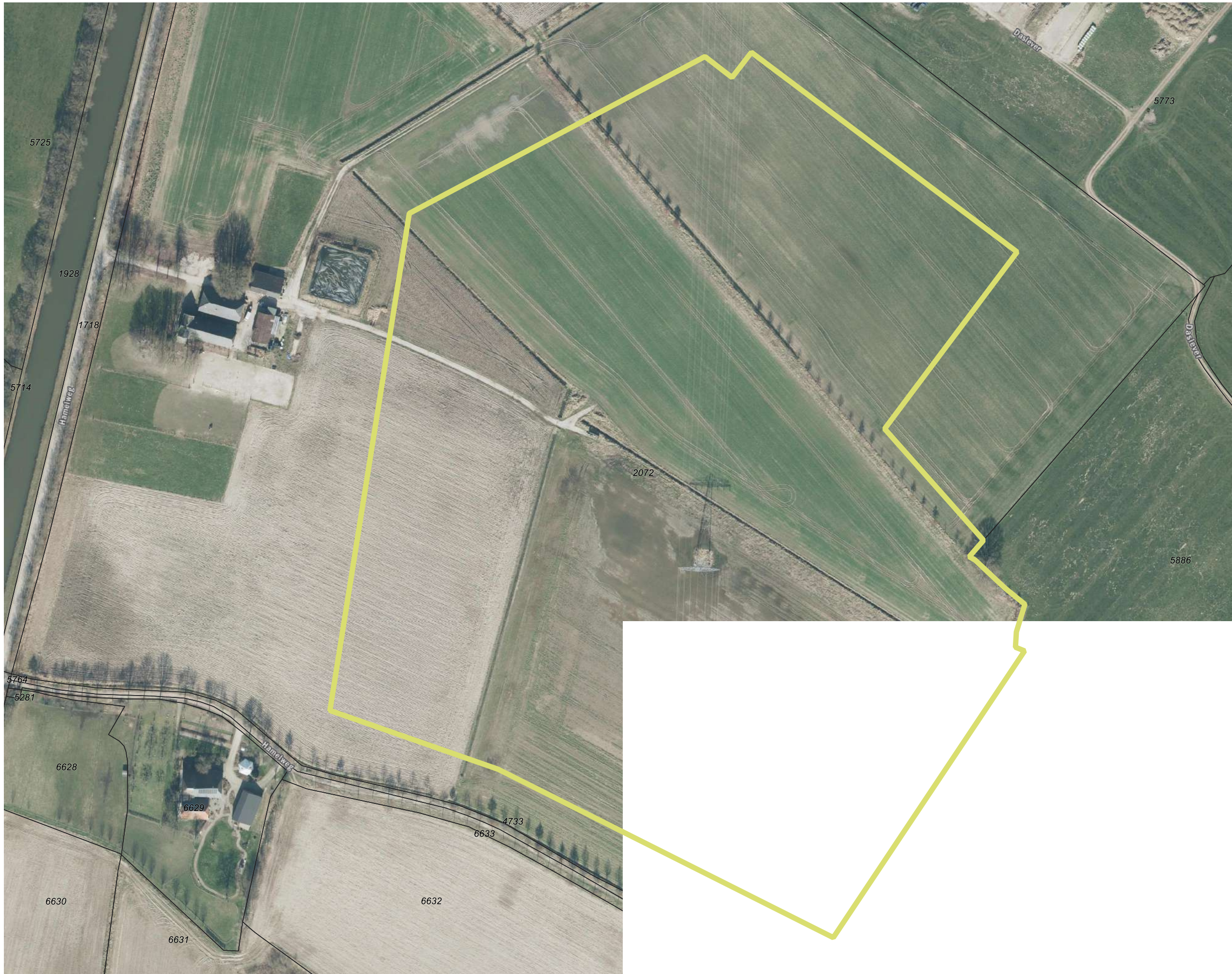
Uit de historische topografische kaarten blijkt dat het besluitvormingsgebied voornamelijk in gebruik is als landbouwgrond (tot 1934 betrof een deel van het gebied ook bos). De oudste bebouwing rondom de locatie betreft de boerderij 't Hamel aan de Hamelweg 12 en is gebouwd in 1660.

Voor zover bekend is het besluitvormingsgebied nooit bebouwd geweest. Met uitzondering van het huidige betonpad, is het besluitvormingsgebied nooit verhard geweest. Op basis van de topografische kaarten is er binnen het besluitvormingsgebied tussen 1890 en 1934 één sloot of greppel gedempt. Rond 1993 zijn enkele sloten aan de noordzijde van het besluitvormingsgebied verlegd/rechtgetrokken. Verder zijn er door de jaren heen nieuwe sloten aangelegd.

Op basis van de Bodemkwaliteitskaart Regio IJsselland (CSO Adviesbureau, d.d. januari 2013) wordt verwacht dat de boven- en ondergrond voldoen aan de klasse AW2000.

Er is geen informatie waaruit blijkt dat de bodem mogelijk verontreinigd is. Het besluitvormingsgebied kan daarom als onverdacht worden beschouwd. Vanuit milieukundig oogpunt is er geen bezwaar tegen de voorgenomen bestemmingsplanwijziging en is het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek niet noodzakelijk. De bodem wordt geschikt geacht voor het beoogde gebruik (zonnepark).

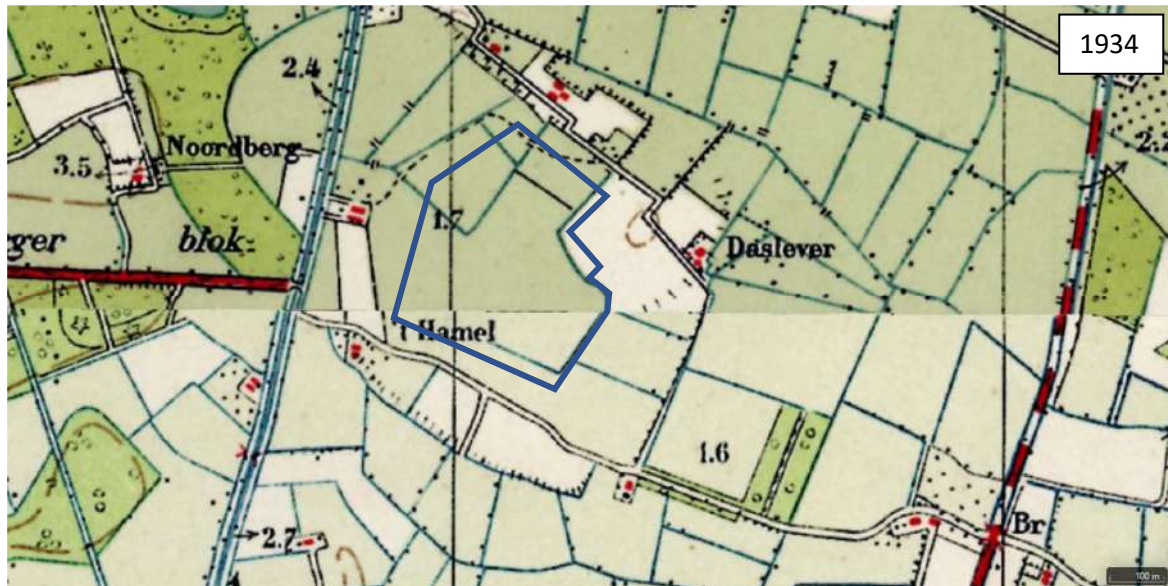
Bijlage I
Luchtfoto met geografisch besluitvormingsgebied

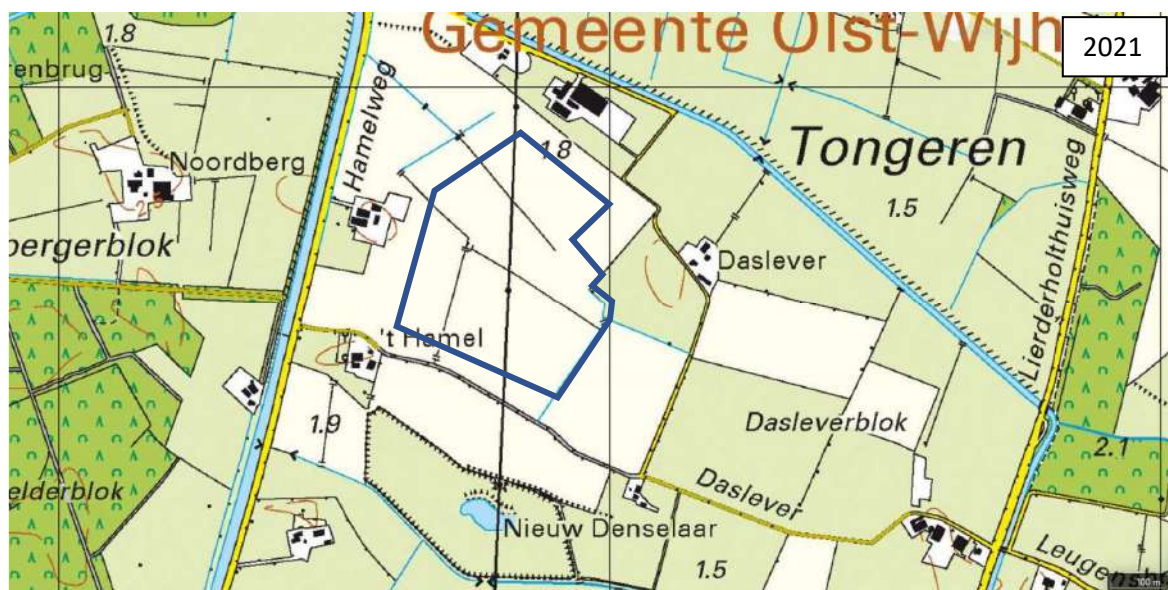
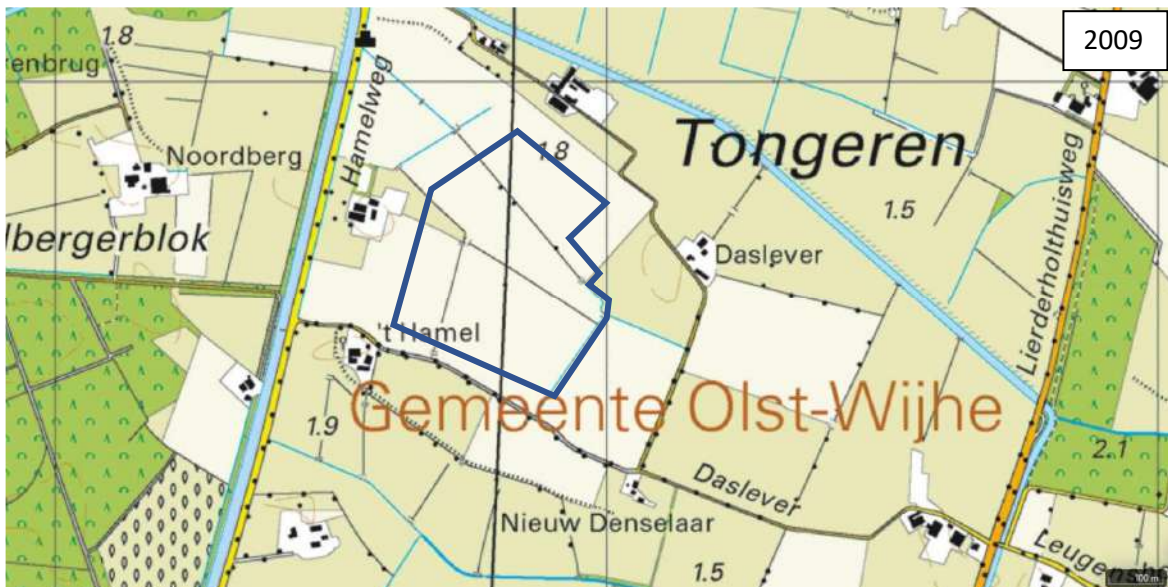
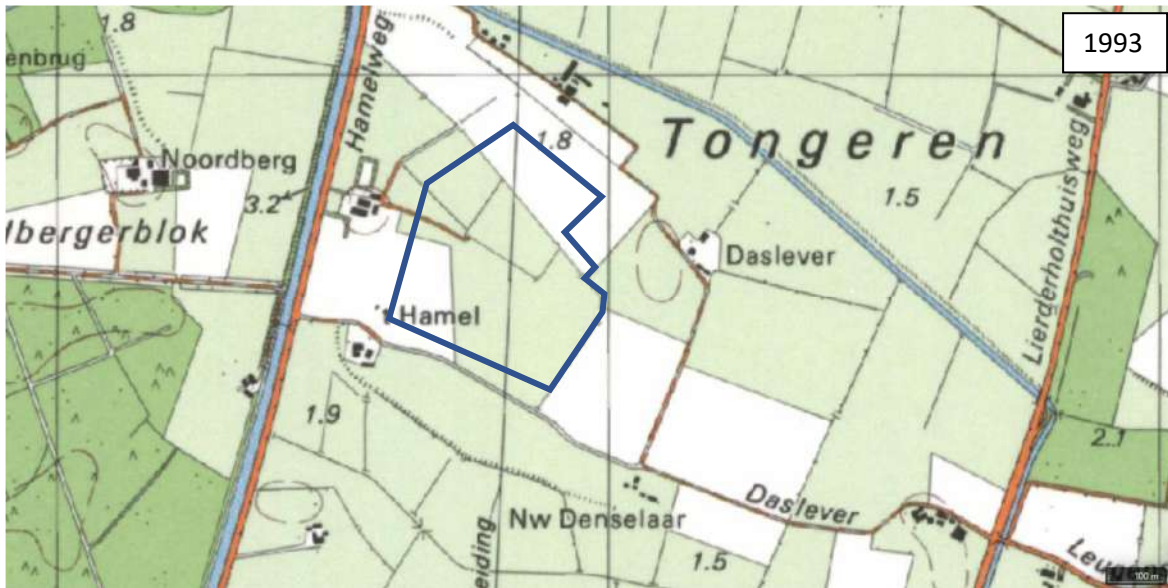

 Besluitvormingsgebied

Bijlage II
Historische topografische kaarten

Bijlage III
Fotoreportage terreininspectie

Weiland ten noordoosten van Hamelweg 14

Sloot ten noordoosten van Hamelweg 14

Akker ten zuiden van Daslever 3

Weiland in de richting van Hamelweg 14

Akker ten zuidoosten van Hamelweg 14

Sloot ten zuiden van betonweg

Einde betonweg met hoogspanningsmast

Bijenkasten en houtwal in de achtergrond

Sloot in het verlengde van de betonweg

Richting Hamelweg 14 vanaf betonweg

Akker zuidelijk deel plangebied

Vanaf Daslever (bij huisnr. 3) richting zuiden

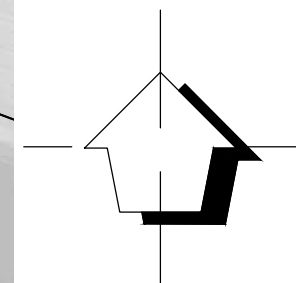
Bijlage IV
Inrichtingsplan zonnepark

SCENARIO 9,51 Ha ZON
Sector A (stippellijn GROEN) totaal circa 33 ha

Deelgebied Zon incl. landschappelijke
inpassing randen (stippellijn GRIJS) totaal 13,03 ha
3,52 ha landschappelijke inpassing (27%)
en 9,51 ha panelenveld (73%)

4 deelgebieden ZON in totaal 9,51 ha zon
zuidopstelling met max. netto zonoppervlakte van 60%

Projectnaam
Natuurinclusieve boerderij de Gelder met zon op land

Tekening
Scenario 9,51HA zuid

Datum getekend
07-06-2022

Schaal
1 : 5000 (A3)

Quickscan natuurwaardenonderzoek Daslever ongenummerd Wijhe

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en
Natura 2000

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Daslever ongenummerd Wijhe

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Opdrachtgever: BiedtRuimte

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 4454 versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Daslever ongenummerd Wijhe	Rapportdatum: 17-08-2022
Auteur: H. van Gijn	Veldwerk uitgevoerd door: Ing. P. Leemreise

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	4
Hoofdstuk 2 Het plangebied	5
2.1 Situering	5
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	5
Hoofdstuk 3 Voorgenomen activiteiten.....	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden	6
3.3 Vaststellen van de invloedssfeer	7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied	7
Hoofdstuk 4 Toetsingskaders.....	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000	8
4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming.....	8
4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland	9
Hoofdstuk 5 Gebiedsbescherming.....	10
5.1 Algemeen	10
5.2 Natuurnetwerk Nederland	10
5.3 Natura 2000.....	11
5.4 Slotconclusie.....	12
Hoofdstuk 6 Soortenbescherming	13
6.1 Verwachting en bureauonderzoek	13
6.2 Methode.....	13
6.3 Resultaten	14
6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	17
6.5 Historische gegevens en overige bronnen	19
6.6 Volledigheid van het onderzoek.....	19
Hoofdstuk 7 Conclusies.....	20

SAMENVATTING

Er zijn plannen voor de realisatie van een zonnepark van 9,51 hectare op agrarisch cultuurgrond tussen de Daslever en Hamelweg en ten zuiden en westen van Daslever 1 te Wijhe. Aangenomen wordt dat de aanwezige onverharde wegen en laanbomen worden verwijderd. Het plangebied wordt nadien landschappelijk ingepast, middels aanplant van houtsingels, hagen en hoogstam fruitbomen. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 29 juni 2022 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde gebieden:

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft het initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of het opstellen van een effectbeoordeling of passende beoordeling wordt niet nodig geacht. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen ook worden uitgesloten.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten:

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het plangebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er vogels en bezetten veldmuizen er een vaste rust- of voortplantingsplaats. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied maar benutten het wel als foerageergebied. Het plangebied vormt geen geschikt functioneel leefgebied voor amfibieën.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet verstoord, beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren, beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de laanbomen verwijderd en het zonnepark aangelegd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk veldmuizen gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en voortplantingsplaats van een veldmuis beschadigd of vernield. Voor de veldmuizen, die een vaste rust- en voortplantingsplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Er geldt geen vrijstelling voor het doden van veldmuizen. Om te voorkomen dat veldmuizen gedood worden dienen ze weggejaagd te worden of weggevangen te worden (en elders losgelaten). Indien niet voorkomen kan worden dat een veldmuis gedood wordt, dient een ontheffing aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde en toepasbare gedragscode. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor verschillende foeragerende diersoorten af. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

Resultaten van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels;
- Geen veldmuizen doden;

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Er zijn plannen voor de realisatie van een zonnepark van 9,51 hectare op agrarisch cultuurgrond tussen de Daslever en Hamelweg en ten zuiden en westen van Daslever 1 te Wijhe. Aangenomen wordt dat de aanwezige onverharde wegen en laanbomen worden verwijderd. Het plangebied wordt nadien landschappelijk ingepast, middels aanplant van houtsingels, hagen en hoogstam fruitbomen. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland).

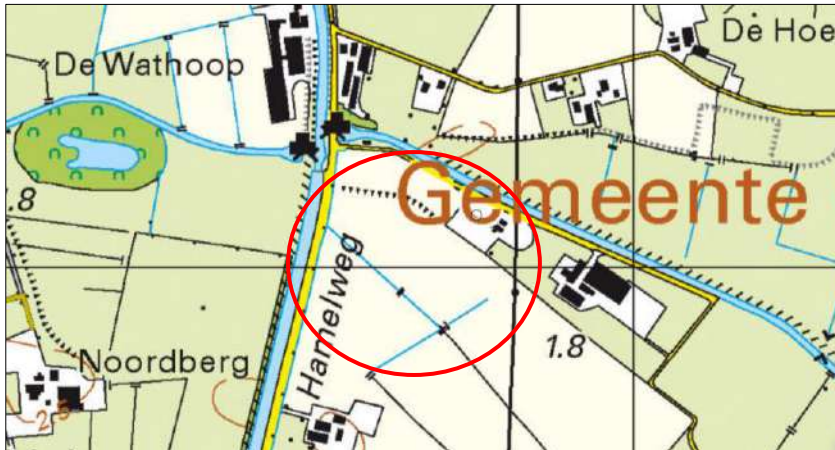
Doel van deze rapportage:

De Quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering. Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied ligt tussen de Daslever en Hamelweg en ten zuiden en westen van Daslever 1 te Wijhe, gemeente Olst-Wijhe. Het ligt circa 1,5 kilometer ten oosten van de woonkern Wijhe en wordt omgeven door landelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit agrarisch cultuurland, onverharde wegen en laanbomen. Het agrarisch cultuurland, tijdens het veldbezoek deels in gebruik als akkerland en deels in gebruik grasland. Het akkerland bestaat uit een soortenarme vegetatie en wordt intensief beheerd. Het aanwezige grasland is verruigd. Door het plangebied lopen enkele onverharde wegen en langs de meest noordelijk gelegen onverharde weg staan laanbomen. Het plangebied grenst aan agrarisch cultuurland en onverharde weg. Op onderstaande luchtfoto is de begrenzing van het plangebied aangegeven. Voor een verbeelding van de huidige situatie wordt verwezen naar de fotobijlage.

Begrenzing van het plangebied; deze wordt met de gele lijnen aangeduid (bron luchtfoto: ruimtelijkeplannen.nl).

3.1 Algemeen

Het voornemen bestaat om het plangebied in te richten als zonnepark. Het zonnepark wordt opgesplitst in vier deelgebieden met verschillende oppervlakten (totaal 9,51 ha). De westzijde van het zonnepark wordt begrenst met de aanplant van houtsingels (bestaande uit o.a. meidoorn, sleedorn, lijsterbes, krent en gewone vlier). Tevens worden er rondom en door het zonnepark hagen aangeplant (bestaande uit o.a. meidoorn, sleedoorn, roos, kornoelje en wilde kamperfoelie). In het noordelijke deel van het plangebied worden hoogstam fruitbomen aangeplant. Aangenomen wordt dat de onverharde wegen en de laanbomen worden verwijderd. Op onderstaande afbeelding wordt een plattegrond van het wenselijk eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijk eindbeeld (bron: Odin Landschapontwerpers).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Verwijderen laanbomen;
- Aanleggen zonnepark;
- Aanleggen houtsingels, hagen en fruitbomen;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedssfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedssfeer. De omvang van de invloedssfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden zoals het aanleggen en exploiteren van een zonnepark en het verwijderen van laanbomen.

Beoordeling van de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit:

Om de effecten van voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan een onverharde weg en agrarisch cultuurland. De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is groter dan het plangebied.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Er zal er sprake zijn van geluid en optische verstoring tijdens de aanleg van het park in een strook van ca. 200 meter open landschap rondom het plangebied. Om de effecten van de voorgenomen ontwikkeling volledig in beeld te kunnen brengen, dient ook buiten het plangebied gekeken te worden. Er is gekozen voor een uitbreiding van het onderzoeksgebied met 200 meter in open agrarisch cultuurland, omdat dit een reële verstoringafstand is voor nestelende weidevogels.

Begrenzing van het plangebied (gele lijn) en onderzoeksgebied (rode lijn).

HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS

4.1 Algemeen

In dit Hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

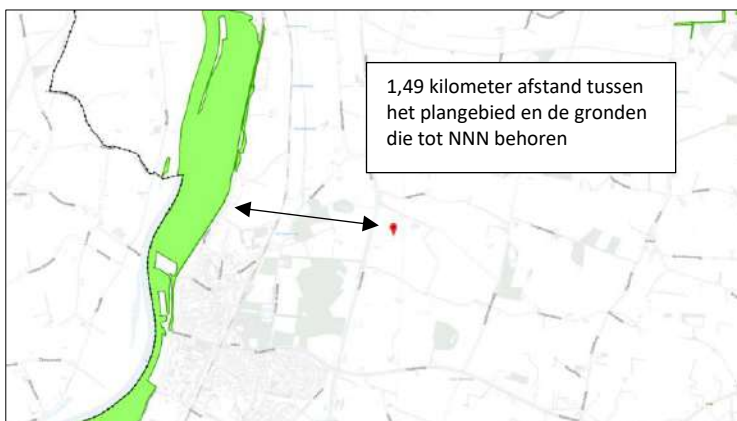
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken) Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal 1,49 kilometer afstand van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de lichtgroene kleur op de kaart aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Beschermingsregime

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking.

Toetsing aan provinciaal beleid

Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime

De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.

Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000

Het plangebied ligt op minimaal 1,49 kilometer afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, is Rijntakken. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de blauwe marker aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de lichtgroene en lichtblauwe kleur aangeduid (bron: pdok.nl).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Met uitzondering van het aspect stikstof, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebied uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht. Dat houdt in dat stikstofemissie welke ontstaat tijdens de ontwikkelfase, niet beoordeeld hoeft te worden op mogelijk negatieve effecten op Natura 2000-gebied. Wel dient de gebruiksfase beoordeeld te worden.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Ten behoeve van de exploitatie van het plangebied, zullen op jaarbasis enkele verkeersbewegingen worden uitgevoerd. Daar staat tegenover dat het de bewerkingen van de grond met tractoren stopt. Ook wordt geen mest of kunstmest meer opgebracht. Er is sprake van een afname van de emissie van stikstofoxiden en ammoniakale stikstof vanuit het plangebied. Een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden.

5.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft het initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of het opstellen van een effectbeoordeling of passende beoordeling wordt niet nodig geacht. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen ook worden uitgesloten.

HOOFDSTUK 6 SOORTENBESCHERMING

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

Uit de bureaustudie (bronnenonderzoek & NDFF) zijn geen veldbiologische gegevens naar voren gekomen die bruikbaar zijn voor deze studie.

Het plangebied bestaat uit agrarisch cultuurland, onverharde wegen en laanbomen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde planten, maar wel tot een potentieel geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde diersoorten. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, behoort het plangebied mogelijk tot functioneel leefgebied van sommige algemene en weinig kritische diersoorten uit onderstaande soortgroepen:

- vogels;
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren;
- amfibieën;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als reptielen, libellen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten, haften en kreeftachtigen omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die (soms) moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren, reptielen en voor planten.

6.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 29 juni 2022 tijdens de daglichtperiode (ochtend) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecooloog;
- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);
- NDFF;

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels. Veel vogels vertonen territorium-indicerend gedrag en veel vogels hebben een bezet nest of zelfs al uitgevlogen jongen in deze tijd van het jaar.

In het plangebied is gekeken en geluisterd naar vogels, (oude) nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijfsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek en onderzoek naar voortplantingslocaties.

Er is in het plangebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen hebben de winterverblijfplaats verlaten en bezetten de zomerverblijfplaatsen.

Er is in het plangebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied is bezocht op een moment op de dag dat vleermuizen niet foerageren en geen lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het plangebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën en onderzoek naar voortplantingswateren. Sommige volwassen amfibieën hebben de voortplanting voltooid en hebben de voortplantingswateren al weer verlaten (kamsalamander, gewone pad, heikikker) en zitten overdag weggekropen in holen en gaten in de grond, of onder strooisel, bladeren, takken, rommel of opgeslagen goederen. Soorten als 'groene kikker' en rugstreeppad moeten nog beginnen aan de voortplanting.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het plangebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

6.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels

Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en vermoedelijk nestelen er jaarlijks vogels in het plangebied. Vogels kunnen een nestlocatie bezetten in de laanbomen en op het agrarisch cultuurland. Vogelsoorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn merel, vink, zwartkop, zanglijster, houtduif, tjiftjaf, Kievit, veldleeuwerik en roodborsttapuit. Er zijn in het plangebied geen nestlocaties voor huismussen aanwezig. Verder zijn in het plangebied geen aanwijzingen gevonden dat uilen of roofvogels een vaste rust- of nestplaats in het plangebied bezetten. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vogels waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is zoals van steenuil en huismus. Het plangebied vormt wel foerageergebied voor tal vogels die foerageren in het open agrarisch cultuurland.

Gelet op het gebruik van het plangebied vormt het plangebied een sub-optimaal leefgebied voor wulp. De wulp is een vogel met een jaarrond beschermd nest en valt onder categorie 5. De wulp beschikt over voldoende flexibiliteit om zich elders te nestelen. Het plangebied wordt omgeven door grote oppervlakten aan agrarisch cultuurland waardoor er voor de wulp voldoende alternatieve leefomgeving buiten het plangebied aanwezig om zich te kunnen vestigen. Tevens zijn er in de Nationale Databank Flora- en Fauna geen nestelende wulpen in het plangebied opgenomen (NDFP, 2022).

Door het verwijderen van de laanbomen tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een vogel gedood en een bezet vogelnest beschadigd of vernield. Als gevolg van het aanleggen van het zonnepark tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een bezet nest van een weidevogel als scholekster of Kievit verstoord, beschadigd of vernield. Het nest van kleine weide- of zangvogels, die in de ruigte of op de grond nestelen, kan verstoord worden in de jongenfase, waardoor de jongen zullen sterven. Ook kan het voeren van net uitgevlogen jongen verstoord worden door de aanwezigheid van werklieden in het veld tijdens de voortplantingsfase. Als gevolg van het aanleggen van een zonnepark, gaat areaal functioneel leefgebied van weidevogels verloren.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Verwijderen laanbomen tijdens de voortplantingsperiode;
- Aanleggen zonnepark tijdens de voortplantingsperiode;
- Plaatsen zonnepanelen op agrarische cultuurgrond;

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als veldmuis, haas, vos, steenmarter en ree. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied hoofdzakelijk als foerageergebied, maar mogelijk bezetten veldmuizen er ook een vaste rust- en voortplantingsplaats. Veldmuizen kunnen een rust- en voortplantingsplaats bezetten in holen en gaten in de grond. Gelet op het gevoerde beheer, de afstand tot bos en het ontbreken van geschikte rust- en voortplantingsplaatsen zoals houtstapels, holenbomen en takkenbossen wordt het plangebied niet tot functioneel leefgebied van kleine marterachtigen beschouwd.

In de Nationale Databank Flora- en Fauna zijn ten westen van het plangebied enkele losse waarnemingen van otter opgenomen langs de oever van de Soestwetering (NDFF, 2022). Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van otters in het plangebied (sporen, uitwerpselen etc.). Tevens vormt agrarisch cultuurland ook geen optimaal leefgebied voor otters.

Door het plaatsen van de panelen op stellingen wordt mogelijk een veldmuis gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en/of voortplantingsplaats beschadigd en vernield. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor sommige grondgebonden zoogdieren af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Plaatsen zonnepanelen;
- Omzetten plangebied in zonneveld;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen potentiële rust- of voortplantingsplaatsen in het plangebied waargenomen. Potentiële vaste rust- of voortplantingsplaatsen, zoals gebouwen, andere bouwwerken en holenbomen ontbreken in het plangebied.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats verstoord, beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten

rond de laanbomen. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

Door het verwijderen van de laanbomen neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Verwijderen laanbomen;
- Vliegroue

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroue kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroue van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Amfibieën

Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen en het plangebied wordt niet beschouwd als functioneel leefgebied voor amfibieën. Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor amfibieën.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen amfibie gedood en wordt geen vaste (winter)rustplaats beschadigd en/of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Als gevolg van het verwijderen van de laanbomen tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest beschadigd en vernield. Als gevolg van het uitvoeren van de aanlegwerkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen daarom buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridische beschouwd wel plaats vinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten beschadigd/vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Verwijderen laanbomen buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);
- Aanleggen zonnepark buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of verblijfplaats beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Essentieel foerageergebied

Door het verwijderen van de laanbomen neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen af. Er wordt echter geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen.

---

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Grondgebonden zoogdieren

Mogelijk worden veldmuizen gedood en wordt een vaste rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield, als gevolg van uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Voor de veldmuizen die een vaste rust- en/of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Voor het doden van veldmuizen grondgebonden zoogdieren geldt geen vrijstelling.

Mits geen veldmuizen (opzettelijk) gedood worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Indien niet voorkomen kan worden dat veldmuizen gedood worden, dient een ontheffing van de verbodsbepalingen (doden) aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een toepasbare en goedgekeurde gedragscode. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen, mits er geen veldmuizen gedood worden;

Amfibieën

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen beschermd amfibie gedood en wordt geen vaste (winter)rustplaats beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Veldmuis	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Veldmuis	Art. 3.10 lid 1a	Geen dieren doden of ontheffing aanvragen
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Geen bezette nesten negatief beïnvloeden of ontheffing aanvragen
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Geen bezette nesten negatief beïnvloeden of ontheffing aanvragen
Vleermuizen	Rust- of voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentieel foerageergebied aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Vaste rust- plaats	Voortplan- tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer- gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij dieren gedood worden
Vogels	Nee	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij vogels gedood, bezette nesten verstoord, beschadigd of vernield worden
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

6.5 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

6.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepaling 'het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd². Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist of er dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde en toepasbare gedragscode om ze te mogen verstoren en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Voor het doden van beschermde diersoorten geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode. In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft het initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied kan op voorhand uitgesloten worden. Nader onderzoek of het opstellen van een effectbeoordeling of passende beoordeling wordt niet nodig geacht. Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen ook worden uitgesloten.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. Het plangebied wordt door beschermde diersoorten hoofdzakelijk benut als foerageergebied, maar mogelijk nestelen er vogels en bezetten veldmuizen er een vaste rust- of voortplantingsplaats. Vleermuizen bezetten geen vaste rust- of verblijfplaats in het plangebied maar benutten het wel als foerageergebied. Het plangebied vormt geen geschikt functioneel leefgebied voor amfibieën.

Van de in het plangebied nestelende vogelsoorten, is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet verstoord, beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het verstoren, beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de laanbomen verwijderd en het zonnepark aangelegd wordt tijdens de voortplantingsperiode, wordt geadviseerd vooraf een broedvogelscan uit te voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te kunnen sluiten.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk veldmuizen gedood en wordt mogelijk een vaste rust- en voortplantingsplaats van een veldmuis beschadigd of vernield. Voor de veldmuizen, die een vaste rust- en voortplantingsplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaatsen'. Er geldt geen vrijstelling voor het doden van veldmuizen. Om te voorkomen dat veldmuizen gedood worden dienen ze weggejaagd te worden of weggevangen te worden (en elders losgelaten). Indien niet voorkomen kan worden dat een veldmuis gedood wordt, dient een ontheffing aangevraagd te worden of dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde en toepasbare gedragscode.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor verschillende foeragerende diersoorten af. Dit leidt echter niet tot wettelijke consequenties.

---

²De lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, is per 1-12-2019 aangepast. Egel en kleine marterachtigen vallen vanaf die datum niet meer onder de vrijstellingsregeling van de provincie Overijssel.

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 5. Jaarrond beschermde nesten:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
dunnen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
verwijderen opslag / exoot, nazorg	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
heg afzetten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
knotten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
opsnoeien / opkronen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam wintersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
hoogstam zomersnoei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
vleermuisbomen paarplaats	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker struweel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
maaieren droog schraalgrasland	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wateren												
poel opschonen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
boomkikker wateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad kleinschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
geelbuikvuurpad grootschalig	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
winterverblijf	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het ‘nee, tenzij principe’

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan om van de onderstaande soorten de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is niet toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie		Op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen d.d. 25 april 2022												
Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	√		√5			√				√		√	√
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						√1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Haas	<i>Lepus europeus</i>	√	√	√	√		√	√	√	√	√		√	√
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	√		√5			√						√	√
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√			√	√
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						√							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√		√	√		√
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			√			√2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√		√
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	√		√5		√	√				√		√	√
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							√						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						√3							
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						√4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

Lijst met soorten waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.

wettelijke belangen:

3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.d	voorkomen onnodig lijden		√									√		
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
3.10.2.g	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	√	√	√	√		√	√		√	√	√	√	
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik					√						√		√
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs										√				

verbodsbepalingen:

art. 3.10, lid 1, onder a	doden	√**		√**		√**			√		√**	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder a	vangen	√**	√	√**	√**	√**	√**	√	√	√**	√	√	√	√
art. 3.10, lid 1, onder b	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	√	√	√**	√	√	√	√	√	√**	√	√	√	√

Legenda:

√ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

5 de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb. Deze omissie wordt rechtgezet bij de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<https://calculator.aerius.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

<https://pdokviewer.pdok.nl/>

<https://www.ndff.nl/>

Bijlage 5. Jaarrond beschermde nesten

#	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
1	Steenuil	<i>Athena noctua</i>	1
2	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
3	Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	2
4	Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	2
5	Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
6	Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	3
7	Bosuil	<i>Strix aluco</i>	3
8	Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
9	Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
10	Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
11	Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
12	Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
13	Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	3
14	Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
15	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
16	Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
17	Raaf	<i>Corvus corax</i>	4
18	Ransuil	<i>Asio otus</i>	4
19	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
20	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	4
21	Wespendief	<i>Fernis apivorus</i>	4
22	Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	4
23	Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4
24	Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	5
25	Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	5
26	Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	5
27	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	5
28	Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	5
29	Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5
30	Glanskop	<i>Parus palustris</i>	5
31	Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	5
32	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	5
33	Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	5
34	Grutto	<i>Limosa limosa</i>	5
35	Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	5
36	Kleine bonte specht	<i>Dryobates minor</i>	5
37	Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	5
38	Middelste bonte specht	<i>Dendrocoptes medius</i>	5
39	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	5
40	Ringmus	<i>Passer montanus</i>	5
41	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5
42	Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	5
43	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	5
44	Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>	5
45	Wulp	<i>Numenius arquata</i>	5
46	Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>	5
47	Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	5
48	Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	5

Categorie 1: Nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

Deze lijst met vogelsoorten maakt onderdeel uit van de beleidsregels Natuur Overijssel 2019. Kijk voor nadere informatie in de handreiking "Soortenbescherming in Overijssel; Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing" op de website <http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>

Geachte (Biedruimte),

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze digitale toets kunt u de korte procedure volgen. Het waterschap gaat akkoord met uw plan, mits u voldoet aan de uitgangspunten uit de standaard waterparagraaf, zoals hieronder is beschreven. Binnen de procedure voor het bestemmingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning kunt u deze standaard waterparagraaf toevoegen aan de toelichting van het bestemmingsplan. Wij verzoeken u op de punten waar dat wordt gevraagd de tekst te specificeren voor uw plan.

STANDAARD WATERPARAGRAAF KORTE PROCEDURE

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht ruimtelijke plannen te 'toetsen op water', de zogenaamde watertoets. De watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. Deze waterparagraaf heeft betrekking op Z onneweide Daslever Landgoed de Gelder.

Relevant beleid

Het beleid van het waterschap Drents Overijsselse Delta staat beschreven in het waterbeheerplan 2016-2021. Specifiek voor het stedelijke gebied heeft het waterschap het beleid geformuleerd in 'Water Raakt!'. Daarnaast is de Keur een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. U kunt de genoemde documenten raadplegen op onze site www.wdodelta.nl.

Invloed op de waterhuishouding

Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Binnen het bestemmingsplan worden niet meer dan tien wooneenheden gerealiseerd en de toename van het verharde oppervlak bedraagt niet meer dan 1500 m². Binnen het plangebied is geen sprake van (grond)wateroverlast.

Voor de aanleghoogte wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 cm. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en onderzijde bouwvloer. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een kleinere ontwateringsdiepte. Om wateroverlast binnen woningen en bedrijven te voorkomen adviseren wij om een drempelhoogte van 30 cm boven het straatpeil te hanteren (as van de weg). Voor lager gelegen ruimtes, zoals kelders en parkeergarages, wordt aandacht besteed aan het voorkomen van wateroverlast door bijvoorbeeld instromend hemelwater.

Voorkeursbeleid hemelwater

(Onderstaande tekst graag specificeren wat van toepassing is voor uw plan. Daarbij vragen wij u om het verbreed gemeentelijke rioleringsplan (vGRP) van de gemeente te raadplegen en rekening te houden met het hemelwaterbeleid van de gemeente. Wij vragen u om dit te beschrijven in deze waterparagraaf.)

Bij de afvoer van overtollig hemelwater moet het afstromend hemelwater ter plaatse in de bodem dan wel op het oppervlaktewater worden teruggebracht. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een mogelijkheid. Als infiltratie niet mogelijk is dan kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen of het omliggende watersysteem. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater. Bij aanleg van bedrijventerreinen, wegen met een hoge verkeersbelasting, parkeerterreinen, marktpleinen, winkelstraten en tunnels dient de mogelijkheid voor lozing van hemelwater direct op open water met het waterschap te worden afgestemd.

Watervergunning (of melding) op grond van de Keur

Het wateradvies dat is afgegeven in het kader van de watertoets is geen watervergunning of melding. Gaat u werkzaamheden verrichten in de beschermingszone van een waterstaatswerk (dus: een dijk of een watergang)? Wordt hemelwater afgevoerd op oppervlaktewater of wordt er grondwater onttrokken? Dan moet u een watervergunning aanvragen op de website www.omgevingsloket.nl of via www.wdodelta.nl. Op basis van de door u ingevulde gegevens ziet u hieronder welke watervergunning u nodig heeft. Indien hieronder geen specificatie staat, hoeft u geen watervergunning aan te vragen.

Als de activiteit die u wilt verrichten onder de Algemene regels valt en plaatsvindt in het te beschermen gebied van watergangen en dijken (zie Leggers) dan moet u deze minimaal twee weken voorafgaand aan uw activiteit melden op de website www.omgevingsloket.nl of via www.wdodelta.nl

Energiewinning

Door de energietransitie doen zich verschillende ontwikkelingen voor op het gebied van duurzame energiewinning die mogelijk ook impact hebben op de waterhuishouding. Algemeen uitgangspunt is dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een verslechtering van het watersysteem (inclusief het onderhoud ervan)..

Zonneparken op land

- Zonnepark als bouwwerk: Zonneparken op land worden getoetst als bouwwerk in verband met ligging ten opzichte van (toegang tot) watergangen, waterbergingen en onderhoudsstroken (minimaal 5 m) en (toegang tot) ten opzichte van waterkering en beschermingszones.
- Wateroverlast: Voor de gebouwen (onder andere trafo/converter-omkasting) geldt in landelijk gebied de norm is T=10. Dit betekent dat de kans op wateroverlast vanuit het watersysteem hoger is dan in het stedelijk gebied. Hier dient bij ontwerp rekening mee gehouden te worden; gevoelige objecten worden extra hoog aangelegd of waterdicht gemaakt.
- Kwaliteit afstromend hemelwater: Een goede kwaliteit van het afstromende hemelwater dient ten allen tijden gegarandeerd te zijn. De hemelwaterafvoer (HWA) van de panelen kan binnen het plangebied worden geloosd op de bodem en bij oppervlakkige afstroming op het oppervlaktewater (afhankelijk van oppervlak: reguleren om schade aan oevers te voorkomen: buisje/taludbescherming).

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Drents Overijsselse Delta geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding in ruimtelijke zin.

Deze conclusie is automatisch getrokken op basis van de ingevoerde gegevens op www.dewatertoets.nl. Het proces van de watertoets is goed doorlopen. Het waterschap Drents Overijsselse Delta gaat akkoord met het plan.

Verklaring

Dit document is een automatisch gegenereerd bestand op basis van de door u ingevulde gegevens. U bent akkoord gegaan met de door u ingevulde gegevens en heeft verklaard dat alles naar waarheid is ingevuld.

Aanvraagformulier

Aanvraag ingediend op 10-06-2022

Korte procedure in Waterschap Drents Overijsselse Delta

ALGEMENE INFORMATIE

- e-mail: niels@biedtruimte.com
  - aanvraagnummer: 00005404
  - naam aanvraag: Korte procedure
  - bevoegd gezag: Waterschap Drents Overijsselse Delta
-

OP BASIS VAN ONDERSTAANDE LOCATIE

Aanvraagformulier

VRAGEN EN ANTWOORDEN UIT DE AANVRAAG

1. Wat is de naam van het plan?
  - Zonneweide Daslever Landgoed de Gelder

2. Geef een korte omschrijving van het plan.
  - Het plan is om ruim 9,5 ha aan zonnepanelen te realiseren. Op landbouwgrond, het houdt ook die bestemming. De panelen zijn voor een periode van 25 jaar. De huidige boerderij wordt natuurinclusiever.

3. Wat is de toename aan verharding (bestrating en bebouwing) binnen het plangebied in m²?
  - 0

4. Wat is het adres van het plan?
  - Nabij daslever te Wijhe.

5. Wilt u een bijlage toevoegen van het plan?
  - Ja

6. Voeg een bijlage toe.
  - bestandsnaam: 20220607_ODIN_Natuurinclusieve boerderij en zonneweide Landgoed de Gelder.pdf

7. Wilt u nog een bijlage toevoegen?
  - Nee

Aanvraagformulier

OP BASIS VAN DE GEGEVEN ANTWOORDEN IN DE CHECK IS ONDERSTAANDE NODIG:

1. Advies overstroombaar gebied
2. korte procedure

DETAILS

1. Advies overstroombaar gebied

Uw plangebied is (deels) gelegen in een overstroombaar gebied.

Wat moet ik doen?

Het plan ligt in een overstroombaar gebied. Onder overstroombaar gebied verstaan we gebieden die normaal niet onder water staan, maar kunnen overstromen (tijdelijk onder water staan). Het gaat zowel om uiterwaarden die frequent onder water staan (buitendijks) als om beschermde gebieden achter de dijk (binnendijks). Beide vallen onder het toepassingsbereik van de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR). De provincie Overijssel verplicht initiatiefnemers een overstromingsrisicoparagraaf op te stellen ten behoeve van het ruimtelijke plan.

In de overstromingsrisicoparagraaf moet worden aangegeven hoe rekening wordt gehouden met waterveiligheid en voorzieningen voor noodsituaties (vluchtlocaties, aangepast bouwen, evacuatie routes, bescherming van vitale infrastructuur, geleiding van water naar gebieden waar het minder schade toebrengt). Als er zwaarwegende maatschappelijke belangen zijn om in deze laaggelegen gebieden nieuwe stedelijke functies toe te voegen, dient de waterveiligheid ook op langere termijn gegarandeerd te zijn, bijvoorbeeld door de technische inrichting van het gebied en/of de wijze van bouwen.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Aanvraagformulier

---

2. korte procedure

Voor uw plan moet u de korte procedure volgen.

Wat moet ik doen?

WIJ VERZOEKEN U OM IN TE LOGGEN OM DE PROCEDURE AF TE RONDEN. HIERDOOR IS UW PLAN OOK AANGEMELD BIJ HET WATERSCHAP!

Momenteel wordt de standaard waterparagraaf 'Korte procedure' nog niet meegezonden met uw aanmeldgegevens. We verzoeken u in het hoofdscherm de 'pdf' met het advies te downloaden ten behoeve van uw eigen administratie.

Geachte heer / mevrouw,

U heeft een watertoets uitgevoerd op de website www.dewatertoets.nl. Op basis van deze digitale toets kunt u de korte procedure volgen. Het waterschap gaat akkoord met uw plan, mits u voldoet aan de uitgangspunten uit de standaard waterparagraaf met bijbehorende aanvullende adviezen. Binnen de procedure voor het bestemmingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning kunt u deze teksten toevoegen aan de toelichting van het bestemmingsplan. Wij verzoeken u op de punten waar dat wordt gevraagd de tekst te specificeren voor uw plan.

STANDAARD WATERPARAGRAAF KORTE PROCEDURE

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht ruimtelijke plannen te 'toetsen op water', de zogenaamde watertoets. De watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten.

Relevant beleid

Het beleid van het waterschap Drents Overijsselse Delta staat beschreven in het waterbeheerplan 2016-2021. Specifiek voor het stedelijke gebied heeft het waterschap het beleid geformuleerd in 'Water Raakt!'. Daarnaast is de Keur een belangrijk regelstellend instrument waarmee in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden. U kunt de genoemde documenten raadplegen op onze site www.wdodelta.nl.

Invloed op de waterhuishouding

Het plan heeft geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Binnen het bestemmingsplan worden niet meer dan tien wooneenheden gerealiseerd en de toename van het verharde oppervlak bedraagt niet meer dan 1500 m². Binnen het plangebied is geen sprake van (grond)wateroverlast. Voor de aanleghoogte wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en onderzijde bouwvloer. Bij het bouwen zonder kruipruimte kan worden volstaan met een kleinere

Aanvraagformulier

---

ontwateringsdiepte. Om wateroverlast binnen woningen en bedrijven te voorkomen adviseren wij om een drempelhoogte van 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren (as van de weg). Voor lager gelegen ruimtes, zoals kelders en parkeergarages, wordt aandacht besteed aan het voorkomen van wateroverlast door bijvoorbeeld instromend hemelwater.

Voorkeursbeleid hemelwater

(Onderstaande tekst graag specificeren wat van toepassing is voor uw plan. Daarbij vragen wij u om het verbreed gemeentelijke rioleringsplan (vGRP) van de gemeente te raadplegen en rekening te houden met het hemelwaterbeleid van de gemeente. Wij vragen u om dit te beschrijven in deze waterparagraaf.)

Bij de afvoer van overtollig hemelwater moet het afstromend hemelwater ter plaatse in de bodem dan wel op het oppervlaktewater worden teruggebracht. Het waterschap heeft de voorkeur om het hemelwater, daar waar mogelijk, te infiltreren in de bodem. Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's heeft daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekragen een mogelijkheid. Als infiltratie niet mogelijk is dan kan hemelwater via een bodempassage worden geloosd op oppervlaktewater. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen of het omliggende watersysteem. Schoon hemelwater (bijvoorbeeld vanaf dakoppervlakken) kan direct worden afgevoerd naar oppervlaktewater.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

FLEXIBILITEITSNOTITIE

ZONNEPARK DASLEVER

Waarom flexibiliteit in technische uitwerking nodig is

Deze notitie geeft een toelichting op het interpreteren van de technische tekening. De tekening geeft namelijk een technische uitwerking van hoe het zonnepark er in principe uit komt te zien. Echter, kan in dit stadium van het proces niet volledig en voor ieder detail weergegeven worden hoe het zonnepark daadwerkelijk technisch wordt ingericht. Er zijn namelijk enkele aspecten die nog kunnen veranderen tussen aanvraag vergunning en inrichten van het zonnepark, door rekening te houden met de capaciteit van het stroomnet, veranderende techniek, beschikbaarheid van materialen, kostprijs fluctuaties van zonnepanelen en bodemgesteldheid en funderingsmogelijkheden. In deze notitie geven we aan welke onderdelen van de technische tekening uiteindelijk anders in uitvoering kunnen komen.

Een initiatiefnemer kan het college van B&W conform artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verzoeken om in de vergunning te bepalen dat gedetailleerde gegevens en bescheiden van het te realiseren zonnepark (inclusief fundering) uiterlijk drie weken voor aanvang van de bouw worden verstrekt. NB. hier kan ook een andere termijn dan 3 weken voor worden aangehouden indien de gemeente dat wenst.

Deze flexibiliteitsnota heeft alleen betrekking op de technische aspecten van zonnepark Daslever. Aan de landschappelijk inpassing wordt niets veranderd. Op termijn zal het zonnepark en de installaties door de hoogte van de beplanting geheel aan het zicht onttrokken zijn. Bovendien heeft de initiatiefnemer met de buurt afgesproken met elkaar in overleg te blijven. De landschappelijk inpassing (kleurgebruik, aankleding van inkoopstation en opslag) zal dan ook in overleg met de buurt worden bepaald.

Principale uitgangspunten met mogelijkheid tot flexibiliteit

In principe zal het te realiseren zonnepark circa 15 MWp aan opgewekt vermogen bedragen, zoals is weer gegeven in de technische tekening. Dit is voldoende voor ongeveer 4.000 Nederlandse huishoudens. De intentie is de panelen (inclusief constructie) in zuidopstelling te oriënteren en de stellages worden maximaal 1,85 meter hoog. De afstand tussen de panelen (de rijen) bedraagt circa 1,80 meter.

Er wordt met omvormers gewerkt. Een omvormer combineert de gelijkstroom van zonnepanelen en zet deze om naar wisselstroom. Ze worden op metalen rekken onder de zonnepanelen gemonteerd en vallen daardoor nagenoeg niet op. De kleur is wit / lichtgrijs. Overige bouwwerken zijn ook gesitueerd aan de binnenzijde van de landschappelijke inpassing. Ten behoeve van onderhoud door de netbeheerder dienen de 6 compactstations (kleur grijs/groen) eenvoudig toegankelijk te zijn. De inkoopstations komen nabij de Daslever en Hamelweg 14 en zijn toegankelijk vanaf de weg. De exacte locatie is nader te bepalen, in overleg met de exploitant en netbeheerder en op basis van de technische mogelijkheden en de voorwaarden van Enexis.

Opstelling en aantal panelen

De technische tekening gaat uit van een zuidgerichte vaste opstelling. De hoogte van de panelen is daarbij circa 1,85 meter. Deze opstelling levert in beginsel het optimale vermogen per paneel wegens deze zuidopstelling. Een kenmerk

van de opwekking van elektriciteit bij deze opstelling is een grote stroompiek (rond het middaguur), die groter is dan de netaansluiting aankan. Hierdoor zal de piek moeten worden afgevlakt. Dat betekent dat het park niet optimaal functioneert. Een oost-west opstelling voorkomt dit, maar dit is door de omgeving afgewezen.

Daarom wordt de mogelijkheid onderzocht of het mogelijk is en financieel aantrekkelijker om te werken met draaiende panelen (suntrackers). In dat geval worden de zonnepanelen bevestigd op een plateau dat met de zon meedraait. Dit betekent dat er 20% minder zonnepanelen in het park kunnen worden opgesteld. Het rendement per paneel ligt hoger dan bij een vaste opstelling. De hoogte van circa 1,85 t.o.v. maaiveld blijft ook in die variant een uitgangspunt. Met de kennis van vandaag blijft het een zuidopstelling zonder trackers.

Technische details panelen

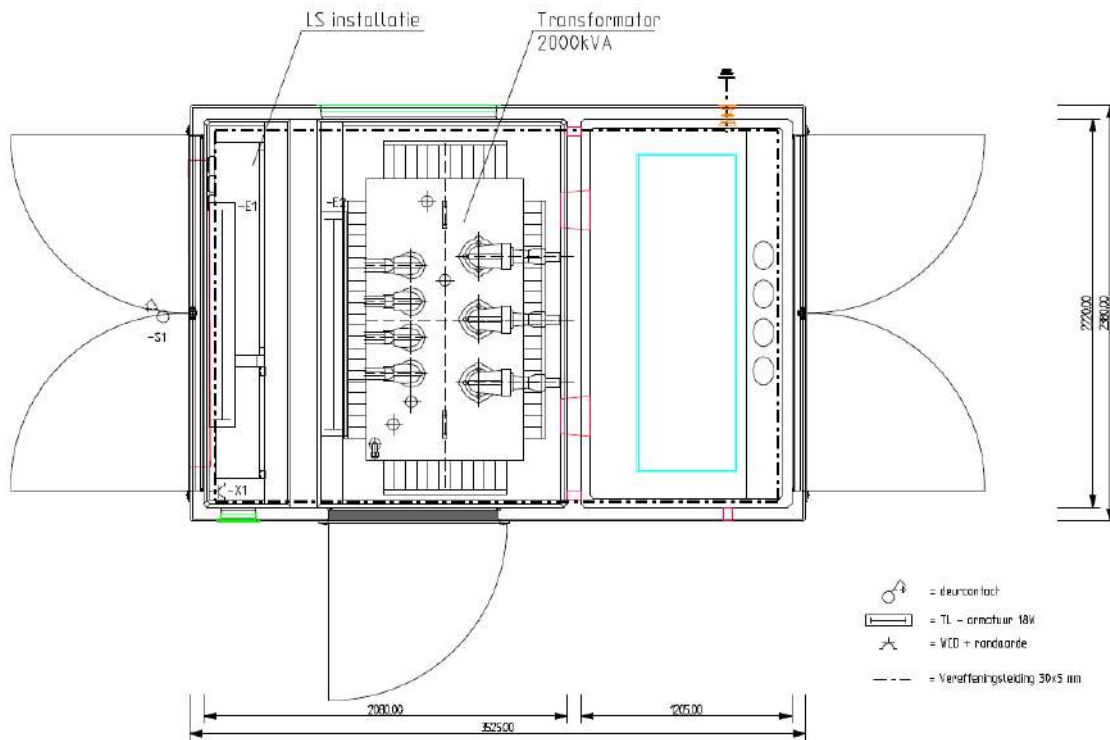
Door de nog steeds snel veranderende technieken, beschikbaarheid van materialen en fluctuaties in prijzen, kan het type en soort paneel met de daarbij behorende techniek wijzigen ten opzichte van de technische specificaties in de vergunningsaanvraag.

Transformatoren

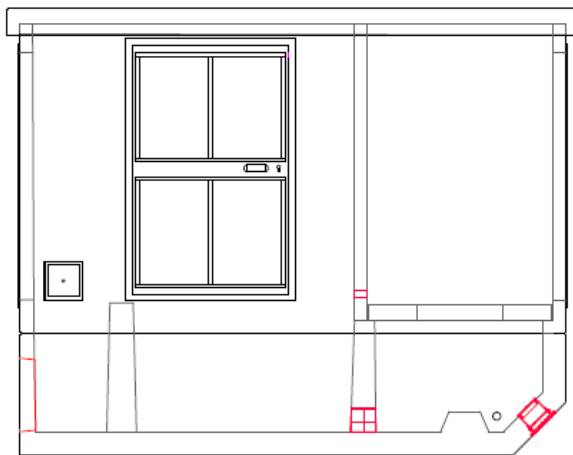
Ook is aantal transformatoren en de exacte locatie van de transformatoren is niet met zekerheid weer te geven. Dit is afhankelijk van het aantal zonnepanelen dat geplaatst wordt en de opstelling, zoals hier boven beschreven. Er wordt getracht de installatie zo efficiënt mogelijk in te richten, zodat er minder transformatoren nodig zijn. In de technische tekening is uitgegaan van 6 transformatoren. Dit is het maximum. Het aantal kan verminderen en de locaties van de transformatoren wijzigen. Uitgangspunt is plaatsing binnen het hekwerk aan de buitenrand van het park, zodat de bereikbaarheid geborgd is. Onder de hoogspanningsleiding worden geen transformatoren geplaatst.

De afmeting van een transformator is circa 3,5 - 4 meter lang en circa 2 - 3 meter breed. De hoogte zal circa 2 meter ten opzichte van maaiveld bedragen. Ook hierbij geldt dat techniek onderhevig is aan veranderingen, inzichten, voorwaarden en voorraden etc.. Mochten er minder transformatoren geplaatst worden, dan kunnen de afmetingen wijzigen. Onderstaande voorbeeld geeft een goede indicatie van een transformator op zonnepark Daslever. De afwerking van de buitenwanden zal in een lichte kleur uitgevoerd worden, om verhitting te voorkomen. Deze transformatoren kunnen eventueel voorzien worden van een additionele groene omheining. Hierbij wordt benadrukt dat het zonnepark landschappelijk ingepast wordt, waardoor zowel de panelen, de transformatoren en het hekwerk wegvallen achter de groene omheining.

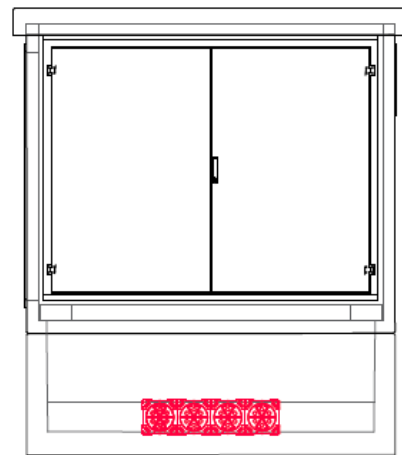

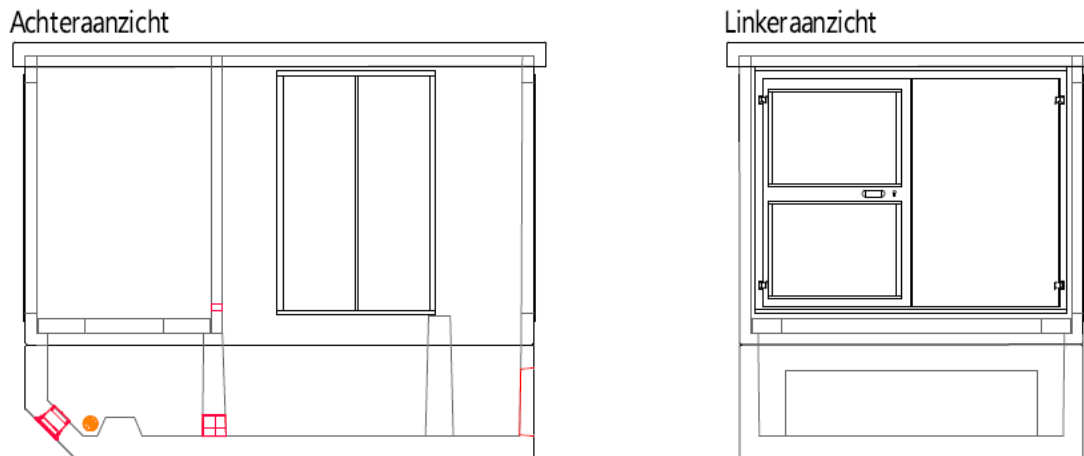

Vooranzicht

Rechteraanzicht

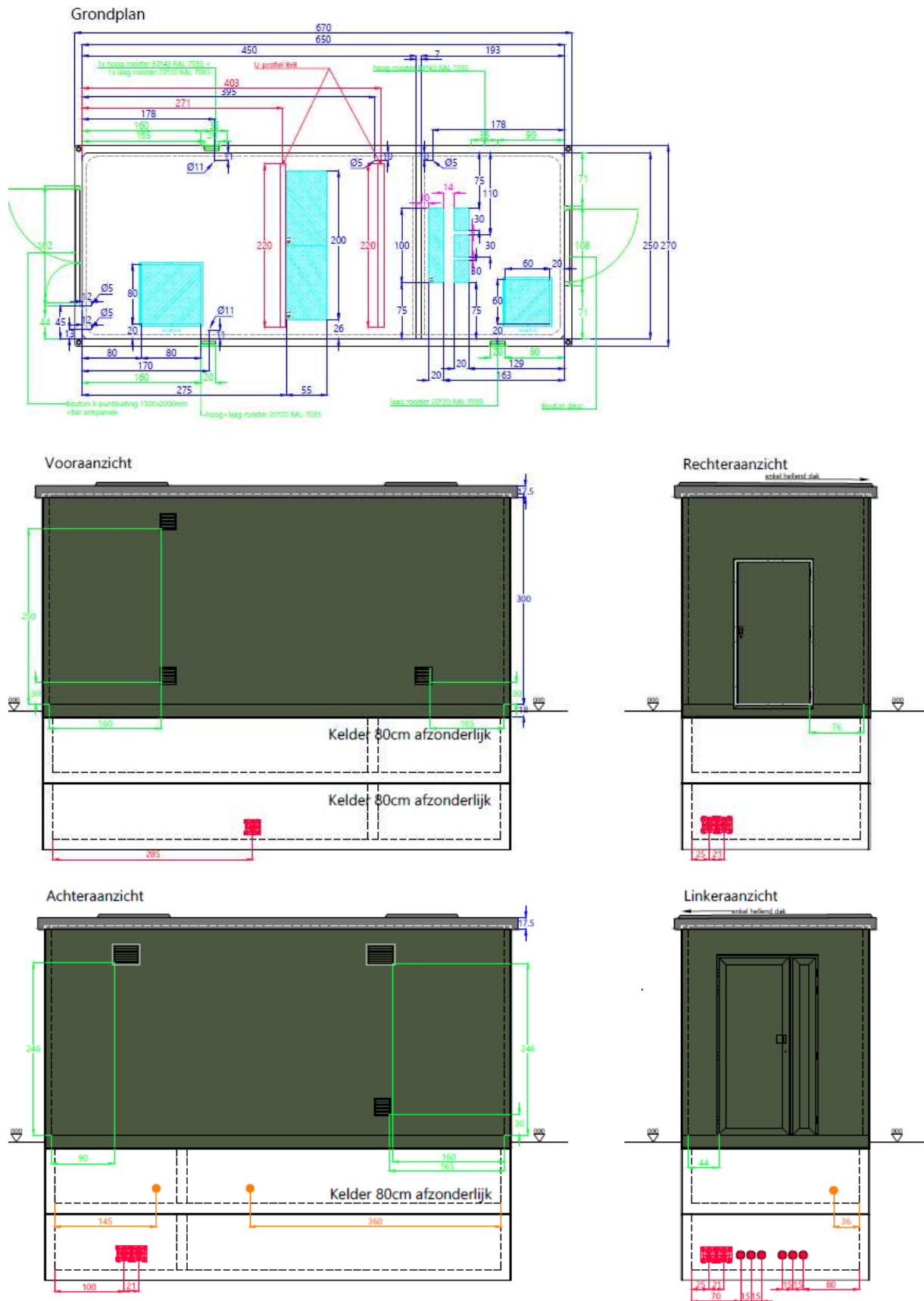

Figuur 1 Voorbeeld transformator, grondplan, aanzichten transformator Zonnepark Daslever, maten in millimeter. (Bron: Escozon)

Inkoopstations

Voor de inkoopstations is op de technische tekening nabij de Daslever en Hamelweg 14 ruimte ingepland (zoekgebied). Deze locaties zijn toegankelijk vanaf de weg. De exacte locatie is nader te bepalen, in overleg met de exploitant en de netbeheerder op basis van de technische mogelijkheden. Het kan zijn dat op beide locaties een inkoopstation wordt geplaatst (bijvoorbeeld één van 6 MVA (Daslever) en 1,75 MVA (is 1750 kVA) bij de Hamelweg). Een andere optie is 10 MVA inkoopstation op één van de locaties. Vooralsnog gaan we ervanuit dat er één inkoopstation komt. De landschappelijke inpassing wordt in overleg met de buurt besproken, dit kan een groene uitvoering worden of bekleding met baksteenstrips en een dakje. Uiteraard kan het inkoopstation ook met beplanting worden aangekleed, afhankelijk van de eisen netbeheerder omtrent toegankelijkheid. De waterlopen en groene inpassing zoals aangegeven op de technische tekening blijven behouden.

Onderstaande afbeelding is een voorbeeld van een inkoopstation wat een goed beeld geeft. Ook hier geldt dat de uitvoering iets anders kan worden omdat de eisen en voorwaarden mogelijk anders kunnen zijn voor deze locatie. De afmetingen van het inkoopstation zijn circa 7 x 3 meter en 3 meter hoog. De hoofdaansluiting van Enexis komt in de kelder binnen. Deze kelder is circa 1,5 meter diep. De afwerking van de buitenwanden zal in gedekte kleuren uitgevoerd worden (bijvoorbeeld RAL 6003 donkergroen). Bij een groter vermogen inkoopstation (10 MVA) bedraagt de afmeting circa 12 x 6 meter en 3 meter hoog.

Figuur 2 Voorbeeld grondplan en aanzichten inkoopstation Zonnepark Daslever, maatvoering in cm ((Bron: Escozon)

Opslag

Op de technische tekening is een locatie aangegeven waar voorzieningen voor energieopslag gerealiseerd worden. Deze bevindt zich aan de zuidzijde van het park, zodat deze vanaf de weg makkelijk bereikbaar is. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is welke soort opslag exact wordt gerealiseerd, is dit in de flexibiliteitsnota opgenomen. Tijdelijke opslag van de opgewekte energie in batterij systeem, past goed bij het innovatieve karakter van zowel het zonnepark als de omliggende biologisch agrarische activiteiten. De opslag van energie wordt verplicht bij de realisatie van grondgebonden zonneparken en is noodzakelijk om de business case rond te kunnen maken. Op de technische tekening is het zoekgebied aangegeven waar plaatsing van containers met accu's mogelijk is. Het zoekgebied van het batterij systeem ligt verscholen achter de landschappelijke inpassing waardoor het zoveel mogelijk voor de passant onttrokken is aan het zicht. De eventueel nog zichtbare delen kunnen landschappelijk ingepast worden met een kleur of bakstenen strips, in overleg met de buurt.

Hekwerk

Vanuit de verzekeringsmaatschappij (verzekeren is een voorwaarde van de subsidieverstrekkers en financiers) geldt de voorwaarde dat het zonnepark omheind wordt. Rondom het perceel wordt een groen hekwerk geplaatst, met op een aantal plaatsen fauna passeerbaar. Op de technische tekening is nu een hoogte van maximaal 2 meter opgenomen voor afrastering, deze hoogte is echter nader te bepalen op voorwaarden van de verzekeraar en de technische mogelijkheden die op het moment van aanleggen van de zonneweide beschikbaar zijn. De initiatiefnemer zal kiezen voor de laagst mogelijke hoogte die de verzekeraar accepteert. Op dit moment treden nog steeds verzekeraars toe met nieuwe eisen omtrent omheining.

De afrastering wordt aan de binnenzijde van de groene inpassing (hagen en singels) geplaatst en is daarmee onderdeel van de technische inrichting en vrijwel niet zichtbaar. Aan de zuidzijde bevindt zich het belangrijkste toegangshek tot het zonnepark. Dit toegangshek zal voor Tennet 24/7 toegankelijk. Ook aan de oost- en westzijde van de hoofdpaden zullen toegangshekken komen, zodat het zonnepark via verschillende kanten toegankelijk is voor beheer en onderhoud.

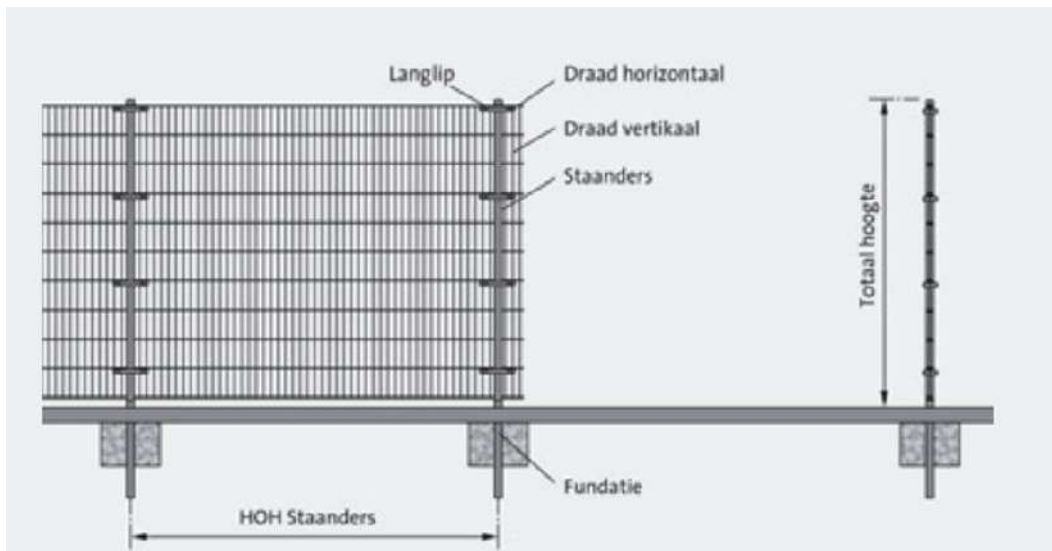
Figuur 3 Voorbeeld mogelijk toegangshek Zonnepark Daslever (Bron: Brochure ABC hekwerk)

De poort aan de zuidzijde wordt een dubbele poort van 10 meter breed, handbediend. De draaihoek waarmee de poortvleugel tot tegen het hekwerk draait, biedt maximaal gebruik van de toegangs breedte. Dit is belangrijk omdat Tennet met breed materieel toegang tot het park heeft. Het hekwerk is standaard voorzien van een puntenkam en is 2000 mm hoog. Het toegangshek aan de westzijde is 5 meter breed en beschikt over dezelfde specificaties als de hoofdtoegangspoort. De toegangspoort aan de oostzijde heeft dezelfde maatvoering als het toegangshek aan de westzijde.

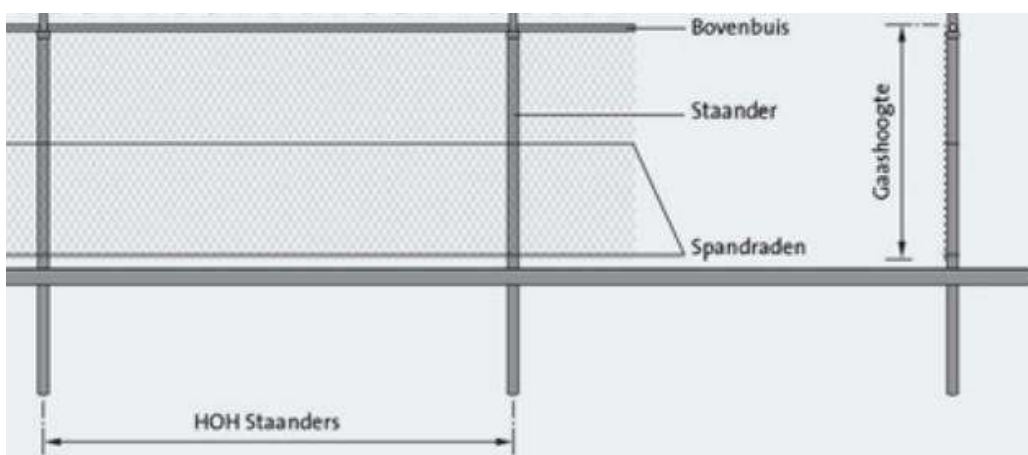
	Breedte vleugel	Breedte doorgang	Scharnier
Hoofdtoegang aan de zuidzijde	10.000 mm	10.145 mm	M20-180°
Toegangshek aan de oostzijde	5.000 mm	5.145 mm	M20-180°
Toegangshek aan de westzijde	5.000 mm	5.145 mm	M20-180°

* Maten zijn bij benadering, hieraan kunnen geen rechten ontleend worden.

Het hekwerk rondom het zonnepark gaat afhankelijk van de eisen verzekeraar uit een staafmathekwerk, harmonicagaas staaldraad of 10 cm x 10 cm vierkant gaas hekwerk bestaan, zie voorbeelden figuren 4, 5 en 6. De mazen in het hekwerk worden ook bepaald door de eisen van de verzekeraar. De staanders worden in de ongeroerde grond geheid. Voor extra stabiliteit kunnen de staanders worden voorzien of aangestort met beton voor betere verankering. Het geheel wordt uitgevoerd in groen (bijv RAL 6009 donkergroen). De hoogte zal niet meer dan 2 meter bedragen en is afhankelijk van de eisen verzekeraar. De initiatiefnemer zal kiezen voor de laagst mogelijke hoogte die de verzekeraar accepteert.

Figuur 4 Voorbeeld staafmathekwerk Zonnepark Daslever (Bron: Brochure ABC hekwerk)

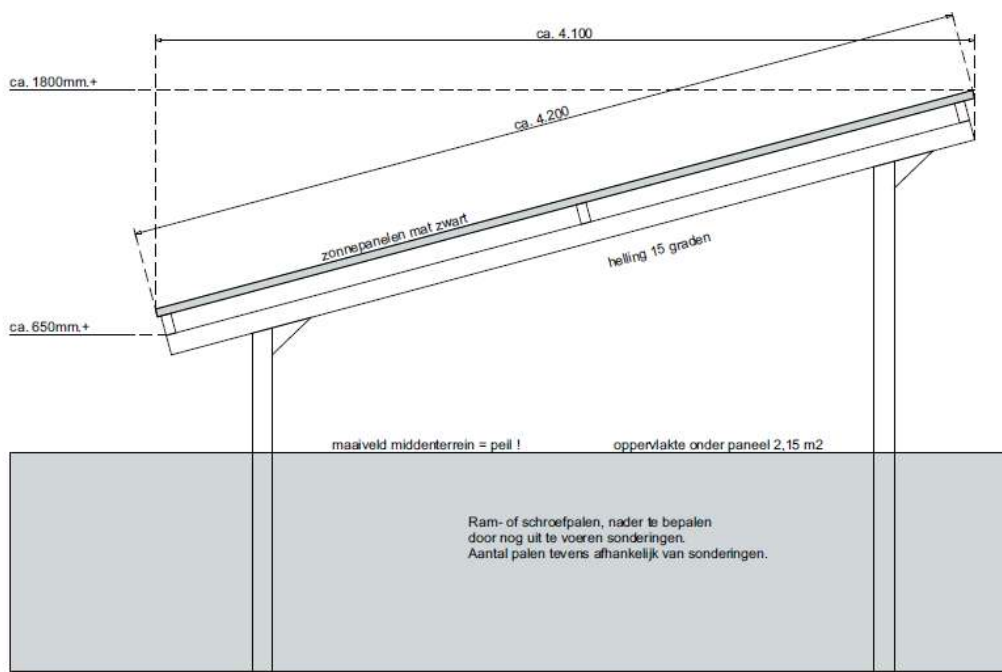
Figuur 5 Voorbeeld gaas hekwerk Zonnepark Daslever (Bron: Brochure ABC hekwerk)

Figuur 6 Voorbeeld 10 cm x 10 cm vierkant gaas hekwerk Zonnepark Daslever (Bron: Google)

Funderingspalen

De technische tekening gaat uit van 1 rij funderingspalen per 'tafel'. Afhankelijk van de keuze van zonnepaneel (technische details), sonderingen of bevestiging van de zonnepanelen op roterende plateaus, kunnen ook meer funderingspalen worden geplaatst (zie figuur 6). De keuze voor ram- of schroefpalen is ook nader te bepalen, afhankelijk van technische details zonnepanelen.

Figuur 6 Alternatieve fundering met twee rijen funderingspalen

NOTITIE

Onderwerp	Beschouwing EM-beïnvloeding zonneweide Landgoed de Gelder
Project	Onderzoek EMC-beïnvloeding Zonneweide Landgoed de Gelder
Opdrachtgever	Insinco BV
Projectcode	134160
Status	Definitief
Datum	23 december 2022
Referentie	134160/22-018.936
Auteur(s)	Ir. J.G. Tams

Gecontroleerd door	Dr.ir. H. Droogendijk
Goedgekeurd door	Ir. J.G. Tams
Paraaf	

Bijlage(n)	I Ontwerp Zonnepark Landgoed de Gelder nabij Wijhe
------------	--

Aan	Insinco BV	H. Insinger
Kopie	-	-

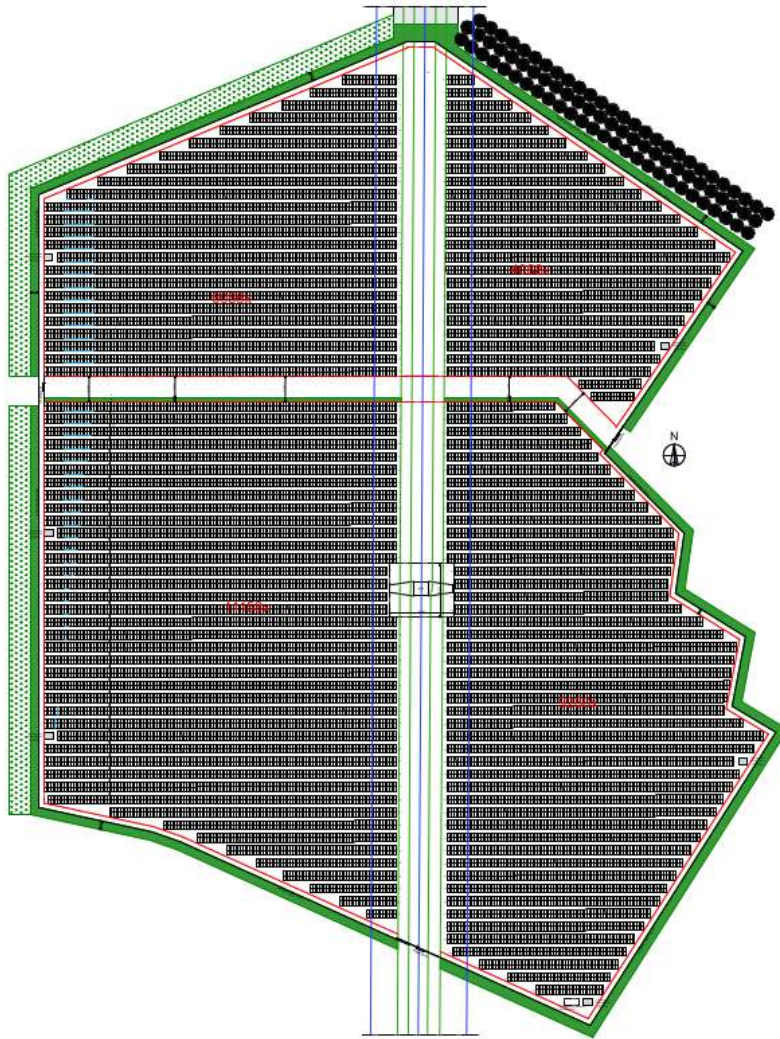
1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Insinco BV en Escozon zijn betrokken bij de voorbereiding van zonneweide Landgoed de Gelder te Wijhe (afbeelding 1.1). Hierbij wordt een zonneweide gerealiseerd in een gebied waardoorheen een bestaande hoogspanningsverbinding (110 kV Harculo-Deventer Platvoet) van TenneT loopt. In het kader van de ontwikkeling van de zonneweide dient een analyse uitgevoerd te worden op het gebied elektromagnetische beïnvloeding, waarbij tevens rekening gehouden wordt met de eisen die TenneT stelt. Hierbij geldt dat deze analyse wordt uitgevoerd op basis van de norm NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen' en de verschillende programma's van eisen van TenneT met eisen op het gebied van EMC.

Insinco BV heeft aan Witteveen+Bos gevraagd om deze analyse uit te voeren, waarbij eerst het huidige ontwerp wordt getoetst aan de NEN 3654 en de eisen van TenneT, op basis waarvan eventuele non-conformiteit inzichtelijk worden gemaakt.

Afbeelding 1.1 Ontwerp zonneweide Landgoed de Gelder nabij Wijhe

1.2 Doel

Deze notitie heeft als doel het uitvoeren van de toets van het ontwerp van de zonneweide aan NEN 3654 en de eisen van TenneT. Eventuele non-conformiteiten zijn inzichtelijk gemaakt en eventuele oplossingsrichtingen worden aangedragen.

1.3 Uitgangspunten

De toets op het gebied van EM-beïnvloeding is uitgevoerd met de volgende uitgangspunten:

- de toets wordt uitgevoerd aan de hand van stap 1 van de NEN 3654;
- de toets wordt uitgevoerd aan de hand van de volgende programma's van eisen van TenneT:
  - PVE.00.002: Planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen;
  - PVE.05.000: Lijnen;
  - PVE.07.000: EMC en aarding;
- ontwerp zonneweide Landgoed de Gelder nabij Wijhe: '22-077-01-Biedt-Ruimte-Zonneveld-DeGelder-13-12-2022.PDF';
- opstelling zonnepanelen: '22-077-02-Biedt-Ruimte-Zonneveld-DeGelder-Optie-stelling-13-12-2022.PDF';
- er wordt aangenomen dat de DC kabelverbindingen worden geaard bij de transformatoren.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de eisenanalyse voor de programma's van eisen van TenneT, waarna hoofdstuk 3 beschrijft in hoeverre aan de NEN 3654 wordt voldaan met het huidige ontwerp. Hoofdstuk 4 beschouwt de conclusies en draagt indien nodig oplossingsrichtingen aan.

2 EISEN TENNET

Aangezien zonneweide Landgoed de Gelder in de buurt van een door TenneT beheerde hoogspanningssysteem ligt, is er een raakvlak tussen de hoogspanningsverbinding en de zonneweide. Hierbij zal het ontwerp van de zonneweide moeten voldoen aan de eisen van TenneT.

De hoogspanningsverbinding van TenneT betreft de volgende verbinding:

- 110 kV Harculo - Deventer Platvoet Wit (HCL-DVTP110 W);
- 110 kV Harculo - Olst Rood (HCL-OL110 R).

De zonneweide wordt geplaatst tussen masten 39 en 41 van bovenstaande verbinding, waarbij mast 40 in het midden van de zonneweide zal komen te staan, zie bijlage I.

2.1 PVE.00.002: planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen

Vanuit TenneT PVE.02.000 'Planologische traceringsuitgangspunten en locatie-eisen' zijn twee eisen geïdentificeerd die van toepassing zijn op PV-installaties in de nabijheid van (110 kV) hoogspanningsverbindingen, namelijk:

- AM-Req-4212: Bereikbaarheid assets;
- AM-Req-4235: Zon - zonnepanelen in relatie tot bovengrondse verbindingen.

In de volgende secties zijn bovenstaande eisen uitgewerkt.

2.1.1 AM-Req-4212: beschikbaarheid assets

Eis AM-Req-4212

Bij de trasering c.q. locatiebepaling van assets dient er rekening mee te worden gehouden dat deze te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor beheer- en onderhoudswerkzaamheden, uitwisseling en/of aanvoer van materiaal.

Eisanalyse

Het ontwerp voor zonneweide Landgoed de Gelder, zie bijlage I, voorziet niet in zonnepanelen onder de hoogspanningsverbinding. Daarmee is er vrije toegang om aan de hoogspanningsverbinding te werken. Ook de toegangsweg naar de hoogspanningsverbinding wordt gerealiseerd met twee stroken van 12 meter breed. Er is dus te allen tijde ruimte om beheer- en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren, waarmee voldaan wordt aan AM-Req-4212.

2.1.2 AM-Req-4235: zon - zonnepanelen in relatie tot bovengrondse verbindingen

---

Eis AM-Req-4235

Zonnepanelen onder/nabij de bovengrondse verbindingen van TenneT zijn toegestaan mits:

- de verbindingen van TenneT altijd bereikbaar zijn en blijven voor al het benodigde materieel en mens;
  - er geen beïnvloeding is van de zonnepanelen op assets van TenneT;
-

-
- door de derde partij geaccepteerd wordt dat in sommige situaties de zonnepanelen (ongepland en te allen tijde) moeten worden afgeschakeld en dat er ook andere situaties zich kunnen voordoen die kunnen leiden tot een verminderde opbrengst;
  - de derde partij te alle tijde de (financiële) verantwoordelijkheid neemt voor het veilig uitvoeren van de werkzaamheden, enerzijds in het belang van de veiligheid van betrokken personen, anderzijds om leveringszekerheid te waarborgen en voorkomen wordt dat een VNB (voorzien niet beschikbaarheid) noodzakelijk is. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen gelden veiligheidsaanbevelingen. Deze worden op maat gemaakt en moeten worden geaccepteerd door de derde partij;
  - geborgd wordt dat TenneT niet aansprakelijk te stellen is voor schade aan de zonnepanelen als gevolg van falen van of werkzaamheden aan/nabij assets van TenneT.
-

Eisanalyse

Eis AM-Req-4235 kan worden opgedeeld in verschillende onderdelen, namelijk onderdelen die de uitvoerder van de zonneweide moet aantonen en risico's die de uitvoerder van de zonneweide moet accepteren.

Aantoonbare eisen

Onder de aantoonbare eisen vallen:

- aantonen dat te alle tijde de verbindingen van TenneT bereikbaar zijn voor al het mens en materieel:
  - deze eis komt overeen met eis AM-Req-4212, waaraan voldaan wordt. Er wordt daarom ook aan deze eis voldaan;
- aantonen dat er geen ontoelaatbare (elektromagnetische) beïnvloeding is van de zonnepanelen op de assets van TenneT:
  - voor deze eis wordt verwezen naar de EM-beïnvloedingsstudie van hoofdstuk 3.

Risico's

Naast de aantoonbare eisen dient de beheerder van zonneweide Landgoed de Gelder de volgende risico's te accepteren:

- in sommige situaties en te alle tijde kan door TenneT geëist worden dat het zonnepark afgeschakeld dient te worden. Tevens kunnen andere situaties zich voordoen die leiden tot een verminderde zonne-energieopbrengst;
- (financiële) verantwoordelijkheid voor het veilig uitvoeren van de werkzaamheden, enerzijds in het belang van de veiligheid van betrokken personen, anderzijds om leveringszekerheid te waarborgen en voorkomen wordt dat een VNB (voorzien niet beschikbaarheid) noodzakelijk is. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen gelden veiligheidsaanbevelingen:
  - bij deze eis dient gedacht te worden aan bijvoorbeeld financiële verantwoordelijkheid voor de toegang tot de hoogspanningsverbinding en/of de afschakeling van de zonneweide voor de veiligheid van beheer-/onderhoudsmedewerkers;
- TenneT is niet aansprakelijk voor schade aan de zonnepanelen als gevolg van falen van of werkzaamheden aan/nabij assets van TenneT:
  - bij dit risico wordt verwezen naar de mogelijkheid dat een hoogspanningsmast kan omvallen in extreme situaties en daarmee de in de buurt gelegen zonnepanelen en systemen beschadigd. Het risico hiervan dient door de uitvoerder van de zonneweide aantoonbaar geaccepteerd te worden.

2.2 PVE.05.000: lijnen

Vanuit TenneT PVE.05.000 'Lijnen' zijn twee eisen geïdentificeerd die van toepassing zijn op PV-installaties in de nabijheid van (110 kV) hoogspanningsverbindingen, namelijk:

- AM-Req-3870: PV-installaties onder hoogspanningslijn;
- AM-Req-1602: Bijlage D 'Opstelling veilige afstanden 110 kV bij nieuwbouw - afstand tot objecten'.

In de volgende secties zijn bovenstaande eisen uitgewerkt.

2.2.1 AM-Req-3870: PV-installaties onder hoogspanningslijn

Eis AM-Req-3870

Onder voorwaarden zijn fotovoltaïsche (PV)-installaties in de ZRO-strook van de hoogspanningslijnen toegestaan. Voor de veilige afstand van de PV-installaties tot de verbinding geldt de eis voor 'Daken (hellingen <15°). Hiervoor wordt verwezen naar onderliggende eis AM-Req-1602.

Voordat een PV-installatie in de ZRO-strook wordt geïnstalleerd of uitgebreid, moet een EM-beïnvloedingsstudie hebben aangetoond dat de inductieve-, capacatieve- en weerstandsbeïnvloeding door de hoogspanningsverbinding aan de vigerende eisen voldoet.

Eisanalyse

Eis AM-Req-3870 bestaat uit twee verschillende onderdelen. Allereerst dienen de PV-installaties te voldoen aan de door TenneT voorgeschreven 'veilige afstanden', beschreven in bijlage D van PVE.05.000 met eisnummer AM-Req-1602. Voor de analyse van de veilige afstanden wordt verwezen naar paragraaf 2.2.2.

Het tweede gedeelte van de eis stelt dat er een EM-beïnvloedingsstudie uitgevoerd dient te worden op het gebied van inductieve-, capacatieve- en weerstandsbeïnvloeding. Hierbij wordt verwacht dat een studie conform NEN 3654 wordt uitgevoerd. Deze studie is opgenomen in hoofdstuk 3.

2.2.2 AM-Req-1602: bijlage D 'Opstelling veilige afstanden 110 kV bij nieuwbouw - afstand tot objecten'

Eis AM-Req-1602

Hieronder (in tabel 2.1) is vanuit bijlage D van PVE.05.000 'Lijnen' de specifieke veilige afstand opgenomen die TenneT hanteert voor 110 kV hoogspanningsverbindingen.

Tabel 2.1 Opstelling veilige afstanden 110 kV (bijlage D van PVE.05.000 'Lijnen')

Object	Afstand volgens norm [m]	Del [m]	marge volgens PvE [m]	Extra marge [m]	Totaal inclusief marge [m]	Afgerond [m]
daken (helling <15°)	4,00	1,00	0,5	-	5,50	5,5
PV-installatie onder de lijn	4,00	1,00	0,5	-	5,50	5,5

Eisanalyse

Zoals in tabel 2.1 opgenomen dienen PV-installaties te allen tijde op een afstand van meer dan 5,5 meter verwijderd zijn van de hoogspanningsverbinding. Deze afstand geldt tot de desbetreffende hoogspanningsmasten en de hoogspanningsgeleiders van de verbinding. Zoals eis AM-Req-3870 stelt geldt dat PV-installaties die niet direct onder de hoogspanningslijn worden geplaatst, moeten voldoen aan de eisen gesteld aan daken met een helling <15°.

Aangezien er geen PV-installaties zijn opgenomen direct onder de hoogspanningsverbinding, wordt in ieder geval voldaan aan de eis dat PV-installaties onder de lijn op een afstand van meer dan 5,5 meter van de geleiders moeten hangen.

Veilige afstand PV-installatie-geleiders hoogspanningsverbinding

Om te bepalen of de PV-installaties die naast de lijnen worden geplaatst ook voldoen aan de veilige afstanden dient de afstand tussen de PV-installatie en de geleiders bepaald te worden, waarbij rekening gehouden dient te worden met de doorhang van de geleiders van de hoogspanningsverbinding.

Binnen de scope van deze analyse vallen drie verschillende hoogspanningsmasten met de volgende object-ID-nummers:

- ZLS-OLM110 39;
- ZLS-OLM110 40;
- ZLS-OLM110 41.

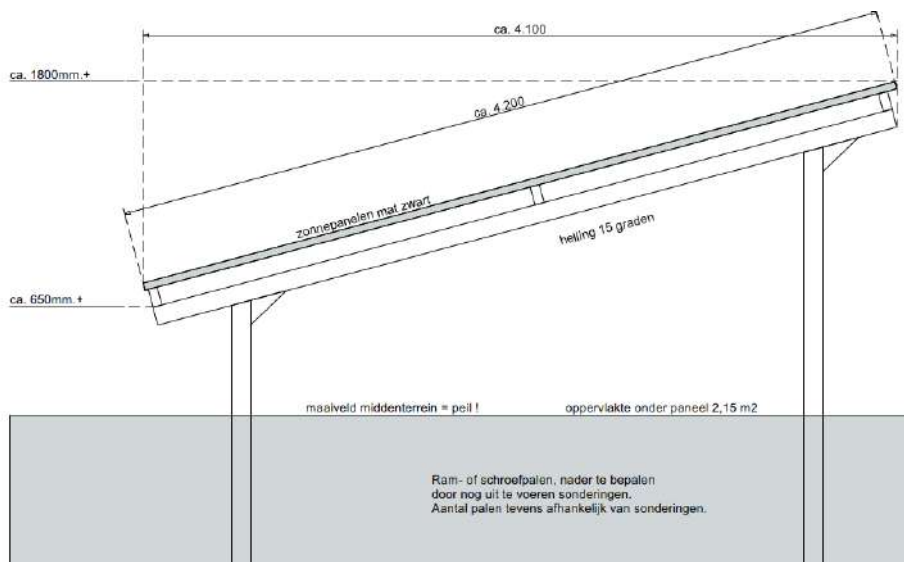
Alle drie de masten hebben hetzelfde mastbeeld, hier weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2.2 Mastbeeld SA_ZLS-OLM110

Onderwerp	Waarde
hoogte geleiders	22,2 meter
afstand buitenste geleider tot hart mast	11 meter
maximale doorhang geleiders bij 15 °C	14,3 meter

Uit bovenstaande gegevens kan worden afgeleid dat de hoogspanningsgeleiders te allen tijde 7,9 meter (geleider hoogte minus de maximale doorhang) boven de grond hangen. Uitgaande van het ontwerp van de zonnepanelen, zie afbeelding 2.1, is de maximale hoogte van de zonnepanelen 1,8 meter. Indien de zonnepanelen recht onder de geleiders worden geplaatst, is de minimale afstand tussen de geleiders en de zonnepanelen $7,9 - 1,8 = 6,1$ meter. Dit is meer dan de veilige afstand van 5,5 meter. Er wordt daarom voldaan aan de veilige afstanden conform AM-Req-1602.

Afbeelding 2.1 Ontwerp zonnepanelen

2.3 PVE.07.000: EMC en aarding

In PVE.07.000 'EMC en Aarding' zijn geen specifieke eisen opgenomen omtrent PV-installaties in de nabijheid van hoogspanningsverbindingen van TenneT. Om EMC- en aardingsrisico's uit te sluiten wordt enkel een EM-beïnvloedingsstudie geëist conform NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen'. Deze studie is uitgevoerd en beschreven in hoofdstuk 3.

3 NEN3654 'WEDERZIJDSE BEÏNVLOEDING VAN BUISLEIDINGEN EN HOOGSPANNINGSSYSTEMEN'

Meerdere eisen vanuit de PVE's van TenneT eisen een EM-beïnvloedingsstudie conform de NEN 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen'. Deze norm beschouwt verschillende elektromagnetische beïnvloedingsmechanismes die kunnen zorgen voor onveilige aanraak- of storingsspanningen op de 110 kV hoogspanningsverbinding. Tijdens het ontwerp van zonneweide Landgoed de Gelder dient daarom rekening gehouden te worden met de NEN 3654.

In dit hoofdstuk is een eerste inventarisatie uitgevoerd van de NEN 3654 en wordt inzichtelijk gemaakt voor welke aspecten van het ontwerp nog een stap gemaakt dient te worden om een veilig ontwerp op het gebied van elektromagnetische beïnvloeding te bewerkstelligen of te garanderen.

De NEN 3654 kent de volgende beïnvloedingsmechanismes die in de hierop volgende paragrafen zijn uitgewerkt:

- capacitieve beïnvloeding;
- weerstandsbeïnvloeding;
- inductieve beïnvloeding.

Het is hierbij belangrijk te vermelden dat de NEN 3654 de EM-beïnvloeding twee kanten op definieert. In het geval van zonneweide Landgoed de Gelder betekent dit dat de zonneweide de 110 kV hoogspanningsverbinding nadelig kan beïnvloeden, maar ook dat de 110 kV hoogspanningsverbinding de verschillende systemen van de zonneweide nadelig kan beïnvloeden. Beide beïnvloedingsmechanismes zijn in onderstaande paragrafen uitgewerkt.

3.1 Capacitieve beïnvloeding

Een object kan capacitief beïnvloed worden wanneer het wordt blootgesteld aan sterke elektrische velden. Wanneer het object bovengronds en geïsoleerd opgesteld staat, ontstaat er een capacitieve spanningsdeling door de capaciteit tussen het object en het hoogspanningssysteem en de capaciteit tussen het object en de aarde. Hierdoor verzamelt zich op het object een lading, waardoor het object een spanning voert.

3.1.1 Capacitieve beïnvloeding van de 110 kV hoogspanningsverbinding als gevolg van de zonneweide

De spanning voerende kabels van de zonneweide zijn ondergronds opgesteld. Daarmee zijn de kabels niet geïsoleerd opgesteld en is er geen sprake van capacitieve beïnvloeding van de zonnepanelen op de 110 kV hoogspanningsverbinding van TenneT.

3.1.2 Capacitieve beïnvloeding van de zonneweide als gevolg van de 110 kV hoogspanningsverbinding van TenneT

De 110 kV hoogspanningsverbinding van TenneT is bovengronds opgesteld en kan theoretisch enkel bovengronds geïsoleerde opgestelde objecten capacitief beïnvloeden. De bovengronds opgestelde onderdelen van zonneweide Landgoed de Gelder zijn de zonnepanelen en de daarbij behorende constructies. Deze constructies, zie afbeelding 2.1, worden met schroefpalen in de grond bevestigd. Hiermee zijn de zonnepaneel-constructies niet meer geïsoleerd van de grond opgesteld en is er conform NEN 3654 geen sprake van ontoelaatbare capacitieve beïnvloeding.

3.2 Weerstandsbeïnvloeding

Indien een stroom uit de hoogspanningsinstallatie wegvloeit naar de bodem ontstaat er in de bodem een potentiaalverloop door de eindige weerstand van de bodem. Het potentiaalverloop vormt een zogenaamde potentiaaltrechter, waarbij het gevaar bestaat dat er ontoelaatbare overbruggingsspanningen ontstaan wanneer een beïnvloedbaar object zich (deels) in de potentiaaltrechter bevindt.

Tabel 3.1 geeft het stappenplan conform NEN 3654 weer voor het bepalen van weerstandsbeïnvloeding wanneer het hoogspanningssysteem hoogspanningskabels bevat.

Tabel 3.1 Criteria voor weerstandsbeïnvloeding

Type Hoogspanningssysteem	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4
HSP-kabels	alleen in geval van afstand buisleiding tot hart kabeltracé < 30 m dan is vervolgstap noodzakelijk	alleen in geval van afstand buisleiding tot aarding kabelsysteem < 30 m dan is vervolgstap noodzakelijk	alleen in het geval van star/effactief geaard net en bekleding leiding bitumen/PE/epoxy en afstand tot aarding kabelsysteem <30 m of slecht isolerende kabelmantels en afstand tot hart kabeltracé < 10 m dan is vervolgstap noodzakelijk	gedetailleerde berekening inclusief vaststelling van de potentiaaltrechter
HSP-lijnen	alleen in geval van afstand buisleiding tot hart lijn van het tracé < 50 m dan is vervolgstap noodzakelijk	alleen in geval van afstand buisleiding tot mast <50 m dan is vervolgstap noodzakelijk	alleen in het geval van star/effactief geaard net en bekleding leiding bitumen en afstand tot mast <50 m of bekleding leiding PE/epoxy en afstand tot mast < 30 m dan vervolgstap noodzakelijk	gedetailleerde berekening inclusief vaststelling van de potentiaaltrechter

3.2.1 Weerstandsbeïnvloeding van de 110 kV hoogspanningsverbinding als gevolg van de zonneweide

De verschillende DC-kabels en AC-kabels worden eenzijdig geaard bij de transformatoren of het inkoopstation. Afbeelding 3.1 geeft de locaties weer van de verschillende transformatoren. Deze liggen allemaal op een afstand groter dan 30 meter van de hoogspanningsmast af. Conform stap 2 van tabel 3.1

voor hoogspanningskabels zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk. Het hoogspanningssysteem van TenneT wordt niet ontoelaatbaar beïnvloed door de zonneweide.

Afbeelding 3.1 Locaties transformatoren in rood en straal van 30 meter rondom de hoogspanningsmast in zwart

3.2.2 Weerstandsbeïnvloeding van de zonneweide als gevolg van de 110 kV hoogspanningsverbinding

In het ontwerp van de zonneweide worden zonnepanelen op een afstand van minder dan 50 meter van de hoogspanningsmast geplaatst. In geval van kortsluiting in de hoogspanningsmast ontstaat een potentiaaltrechter in de grond die mogelijk de zonnepanelen nadelig kan beïnvloeden.

Bij deze weerstandsbeïnvloeding wordt gekeken naar twee vormen waarin de potentiaaltrechter de zonneweide kan beïnvloeden. Allereerst is het mogelijk dat de fundatiepalen van de zonnepanelen binnen de potentiaaltrechter vallen. Hiermee kan in geval van kortsluiting van de 110 kV verbinding een spanning ontstaan op de constructie van de zonnepanelen. Aangezien deze spanning op de constructie niet wezenlijk zal verschillen van het grondpotentiaal is naar verwachting de aanraakspanning van de constructie niet dusdanig ontoelaatbaar. Verwijzend naar TenneT Eis AM-Req-4235 dient de beheerder van de zonneweide eventuele restrisico's op dit gebied te accepteren.

Anderzijds kunnen de DC- en AC-kabels die lopen van de zonnepanelen naar de transformatoren lopen door de potentiaaltrechter en eventueel de potentiaaltrechter verslepen. De kabels worden echter voorzien van een mantel die eenzijdig geaard is bij de transformatoren, zodat eventuele doorslagspanningen veilig afgevoerd worden naar aarde. De stroomvoerende kabels worden hierdoor niet beïnvloed.

3.3 Inductieve beïnvloeding

Door de elektromagnetische koppeling tussen de hoogspanningskabels (wisselspanning) en (metalen) objecten, zoals kabels en leidingen, ontstaat inductieve beïnvloeding. Door deze koppeling kunnen ontoelaatbare overbruggingsspanningen optreden op de nabijgelegen spoorbaan. Inductieve beïnvloeding speelt geen rol bij gelijkspanningsverbindingen.

Via het stappenplan beschreven in tabel 4 van norm NEN 3654, hier opgenomen in tabel 3.2, moet worden vastgesteld of er sprake is van ontoelaatbare inductieve beïnvloeding. Deze studie beperkt zich tot de eerste stap, waarbij wordt bepaald of er vervolgstappen nodig zijn om te bepalen of ontoelaatbare spanningen kunnen optreden.

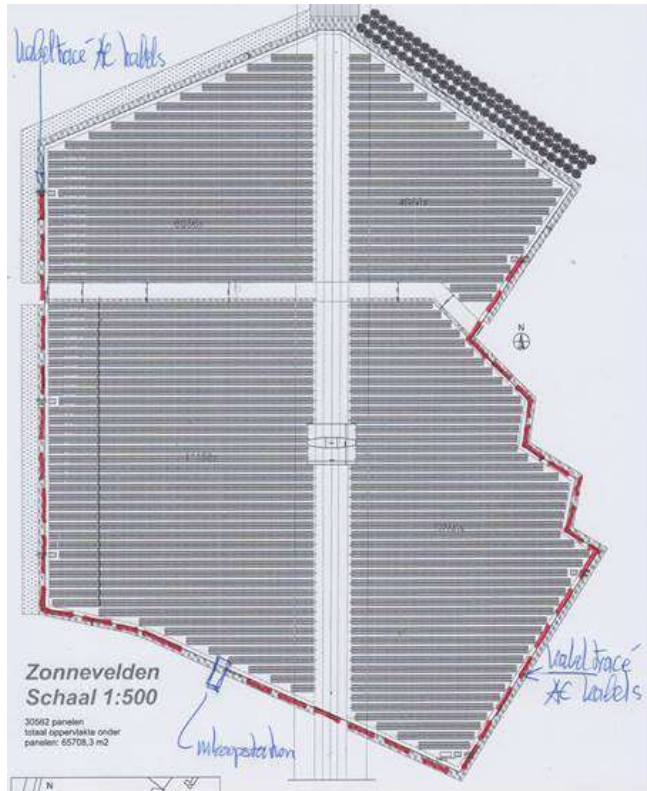
Tabel 3.2 Criteria voor inductieve beïnvloeding overgenomen uit tabel 4 van NEN 3654

	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4
HSP-kabels	alleen in geval punt zich onder de lijn in de grafiek van figuur 2 (NEN 3654) bevindt dan is de vervolgstap noodzakelijk	alleen in geval 'Unity Check' ≥ 1 dan vervolgstap noodzakelijk	studie op hoofdlijnen: resultaat 'Unity Check' bijstellen indien uitgangspunten gunstiger zijn dan aannamen in stap 2	gedetailleerde berekening inclusief vaststelling te treffen maatregelen
HSP-lijnen	alleen in geval punt zich onder de lijn in de grafiek van figuur 3 (NEN 3654) bevindt dan is de vervolgstap noodzakelijk	alleen in geval 'Unity Check' ≥ 1 dan vervolgstap noodzakelijk	studie op hoofdlijnen: resultaat 'Unity Check' bijstellen indien uitgangspunten gunstiger zijn dan aannamen in stap 2	gedetailleerde berekening inclusief vaststelling te treffen maatregelen

3.3.1 Inductieve beïnvloeding van de 110 kV hoogspanningsverbinding als gevolg van de zonneweide

Inductieve beïnvloeding kan alleen tot stand komen als gevolg van een AC-verbinding. De AC-verbindingen voor zonneweide lopen langs de terreingrenzen van de zonneweide en zijn weergegeven in afbeelding 3.2.

Afbeelding 3.2 AC kabeltracé's zonneweide Landgoed de Gelder (in rood)

Stap 1: meten parallelloop en afstand

Stap 1 bestaat uit het meten van de parallelloop van verschillende kabels en buisleidingen en de afstand hiervan tot de hoogspanningslijnen en -kabels. Deze metingen dienen vergeleken te worden met figuur 2 uit de norm NEN 3654, van waaruit geconcludeerd kan worden of een vervolgstap nodig is.

Voor het huidig ontwerp, zie afbeelding 3.2, geldt dat er twee AC-kabeltracés van belang zijn. Eén tracé aan de westkant van de 110 kV verbinding en één tracé aan de oostkant van de 110 kV verbinding. Voor beide verbindingen geldt dat de parallelloop met de hoogspanningsmast dusdanig klein is dat de hoogspanningsmast zelf niet ontoelaatbaar inductief wordt beïnvloed. De parallelloop van de AC-kabeltracés met de hoogspanningslijnen en bliksemraden zijn in de orde grootte van 150 meter tot 250 meter met een gemiddelde afstand tot de hoogspanningslijn van 150 meter. Op basis van figuur 2 van de NEN 3654 is een vervolgstap noodzakelijk en kan ontoelaatbare inductieve beïnvloeding niet uitgesloten worden. Er wordt daarom aanbevolen om de vervolgstappen vanuit de NEN 3654 uit te voeren.

3.3.2 Inductieve beïnvloeding van de zonneweide als gevolg van de 110 kV hoogspanningsverbinding

De hoogspanningsverbinding kan zowel de DC-kabels als de AC-kabels van de zonneweide negatief beïnvloeden. Echter, de DC-kabels liggen loodrecht op de hoogspanningsverbinding en hebben daarom een verwaarloosbare parallelloop met de hoogspanningsverbinding. De DC-kabels worden niet ontoelaatbaar beïnvloed door de 110 kV hoogspanningsverbinding.

Voor de AC-kabels geldt dat er een parallelloop bestaat van ongeveer 300 meter met een afstand van ongeveer 100 meter. Voor deze waarde geldt dat een vervolgstap nodig is en kan ontoelaatbare inductieve beïnvloeding niet uitgesloten worden. Er wordt daarom aanbevolen om de vervolgstappen vanuit de NEN 3654 uit te voeren.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 Conclusie eisenanalyse en EM-beïnvloeding

In deze notitie is het huidig ontwerp van zonneweide Landgoed de Gelder getoetst aan de PVE's van TenneT en de NEN 3654. In de volgende paragrafen zijn de conclusies van de toets opgenomen.

4.1.1 PVE's TenneT

De eisen vanuit de PVE's van TenneT kunnen opgedeeld worden in eisen waaraan de zonneweide moet voldoen en risico's die door de beheerder ervan geaccepteerd dienen te worden.

Eisen

De eisen van TenneT betreffen in hoofdlijn:

- eisen met betrekking tot de bereikbaarheid van assets;
- eisen met betrekking tot veilige afstanden;
- eisen met betrekking tot EM-beïnvloedingsstudies.

In het ontwerp voor zonneweide Landgoed de Gelder is rekening gehouden met zowel de bereikbaarheid van de TenneT assets in de vorm van open stroken grond voor mens en materieel. Daarnaast wordt voldaan aan de eisen omtrent veilige afstanden. Zo zijn de zonnepanelen te alle tijden op een afstand van meer dan 5,5 meter van de TenneT verbindingen geplaatst.

Op het gebied van EM-beïnvloedingsstudies is een studie uitgevoerd conform de NEN 3654. Hier komt één restpunt op het gebied van inductieve beïnvloeding naar voren. In paragraaf 4.2 is opgenomen hoe dit restpunt verholpen kan worden.

Risico's

Naast de aantoonbare eisen dient de beheerder van zonneweide Landgoed de Gelder de volgende risico's te accepteren:

- in sommige situaties en te alle tijde kan door TenneT geëist worden dat het zonnepark afgeschakeld dient te worden. Tevens kunnen andere situaties zich voordoen die leiden tot een verminderde zonne-energieopbrengst;
- (financiële) verantwoordelijkheid voor het veilig uitvoeren van de werkzaamheden, enerzijds in het belang van de veiligheid van betrokken personen, anderzijds om leveringszekerheid te waarborgen en voorkomen wordt dat een VNB (voorzien niet beschikbaar) noodzakelijk is. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen gelden veiligheidsaanbevelingen;
- TenneT is niet aansprakelijk voor schade aan de zonnepanelen als gevolg van falen van of werkzaamheden aan/nabij assets van TenneT.

4.1.2 NEN 3654

TenneT eist een EM-beïnvloedingsstudie conform de NEN 3654. Hieronder zijn de conclusies van deze studie opgenomen.

Capacitieve beïnvloeding

De hoogspanningssystemen van zonneweide Landgoed de Gelder worden ondergronds opgesteld. Er is daarmee geen sprake van wederzijdse ontoelaatbare capacatieve beïnvloeding.

Weerstandsbeïnvloeding

De aardingspunten van de AC- en DC-kabels zijn meer dan 30 meter verwijderd van de hoogspanningsmast. De hoogspanningsmast wordt daarom niet ontoelaatbaar beïnvloed op het gebied van weerstandsbeïnvloeding.

In geval van kortsluiting in de hoogspanningsverbinding van TenneT zijn de constructies van de zonnepanelen op minder dan 50 meter geplaatst van de hoogspanningsmast. Er kan daarom niet vastgesteld worden of de constructies ontoelaatbaar beïnvloed worden. Dit is een restrisico dat door de beheerder van de zonneweide geaccepteerd dient te worden.

Inductieve beïnvloeding

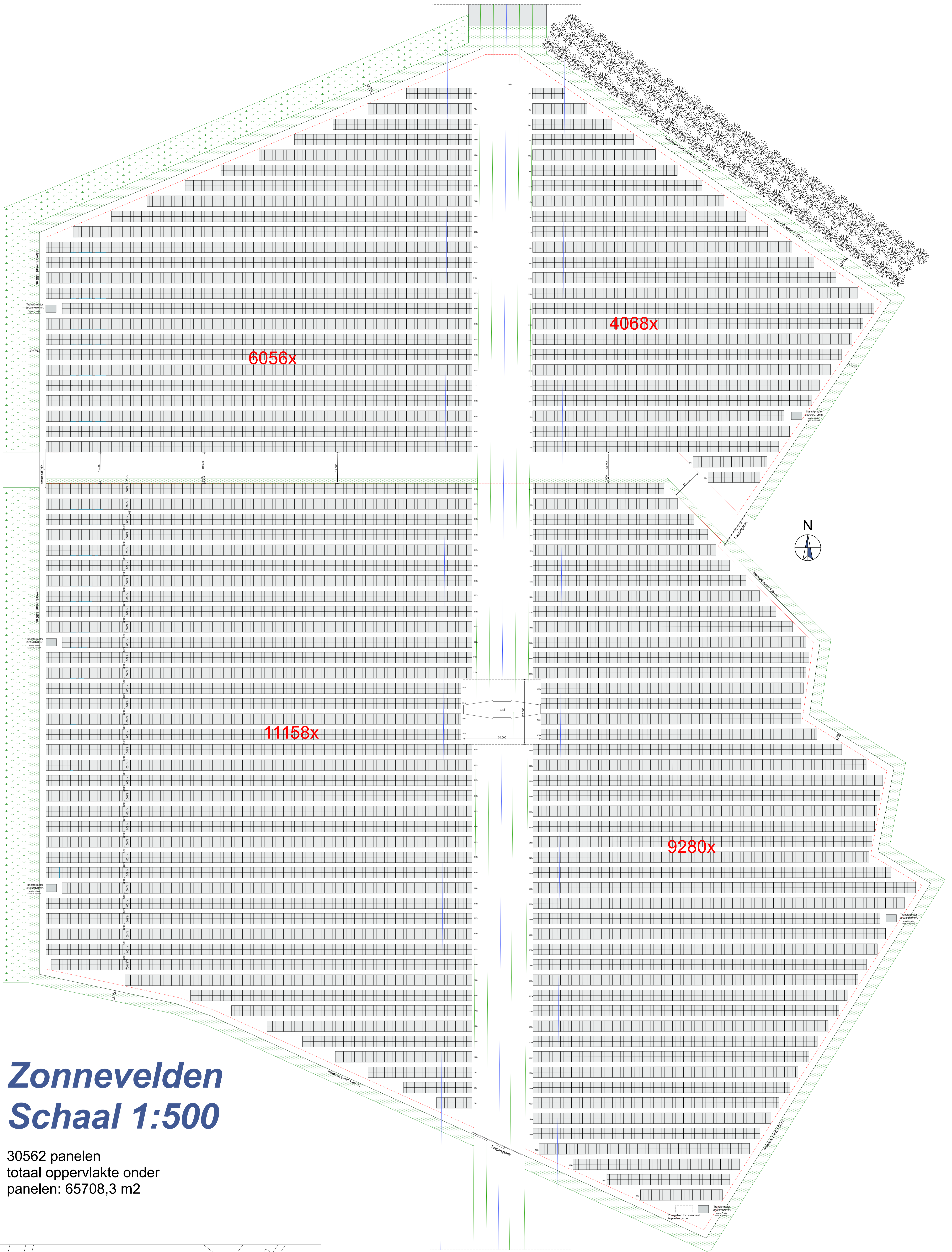
Met het huidige ontwerp kan niet uitgesloten worden of de hoogspanningsverbinding van TenneT ontoelaatbaar inductief wordt beïnvloed. Hiervoor zijn vervolgstappen vanuit de NEN 3654 benodigd.

4.2 Aanbevelingen voor het ontwerp

Om aan te kunnen tonen dat er geen ontoelaatbare inductieve beïnvloeding plaatsvindt van zowel de zonneweide op de hoogspanningsverbinding van TenneT en andersom wordt aanbevolen om de vervolgstappen vanuit de NEN 3654 uit te voeren.

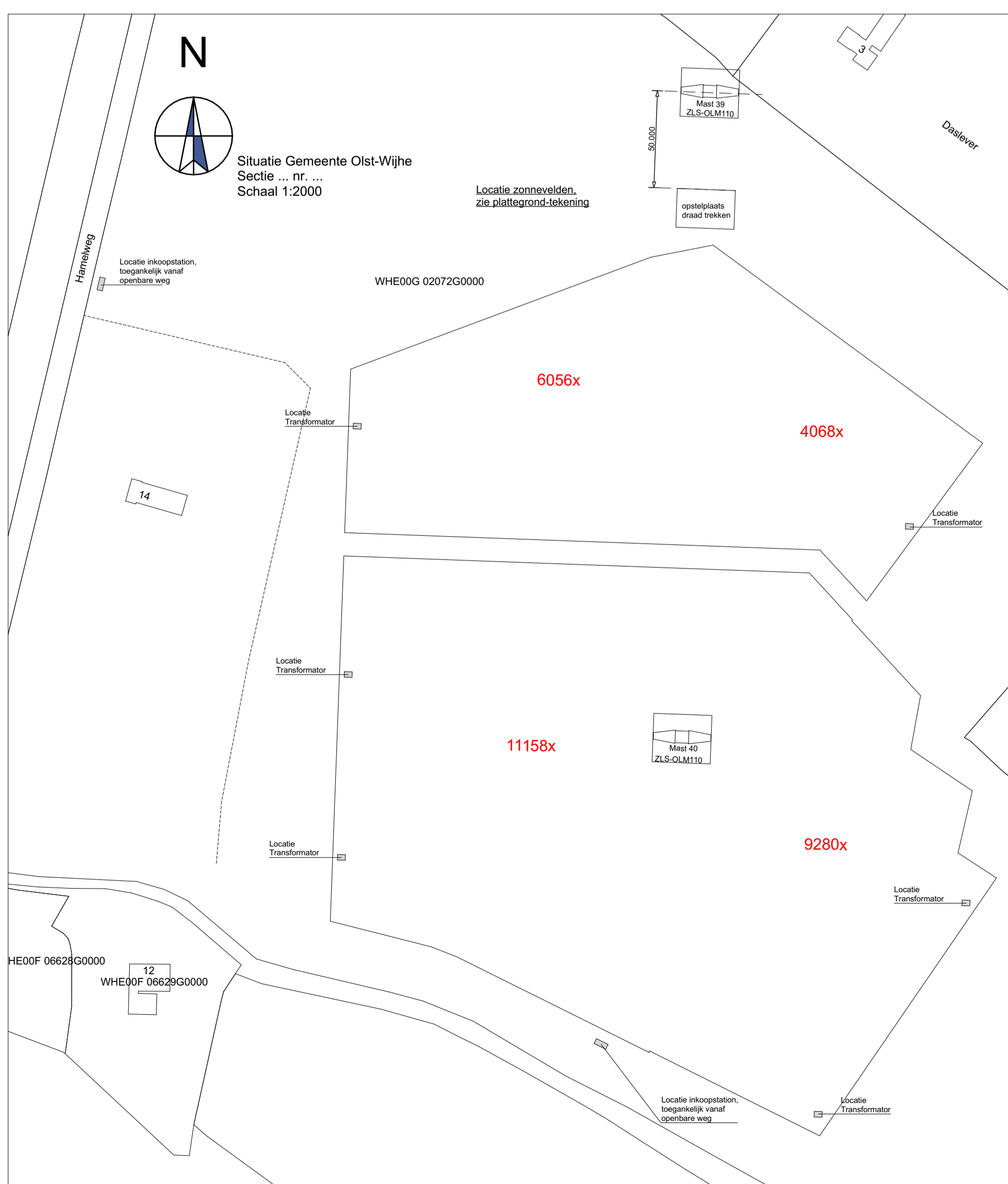

BIJLAGE: ONTWERP ZONNEWEIDE LANDGOED DE GELDER NABIJ WIJHE

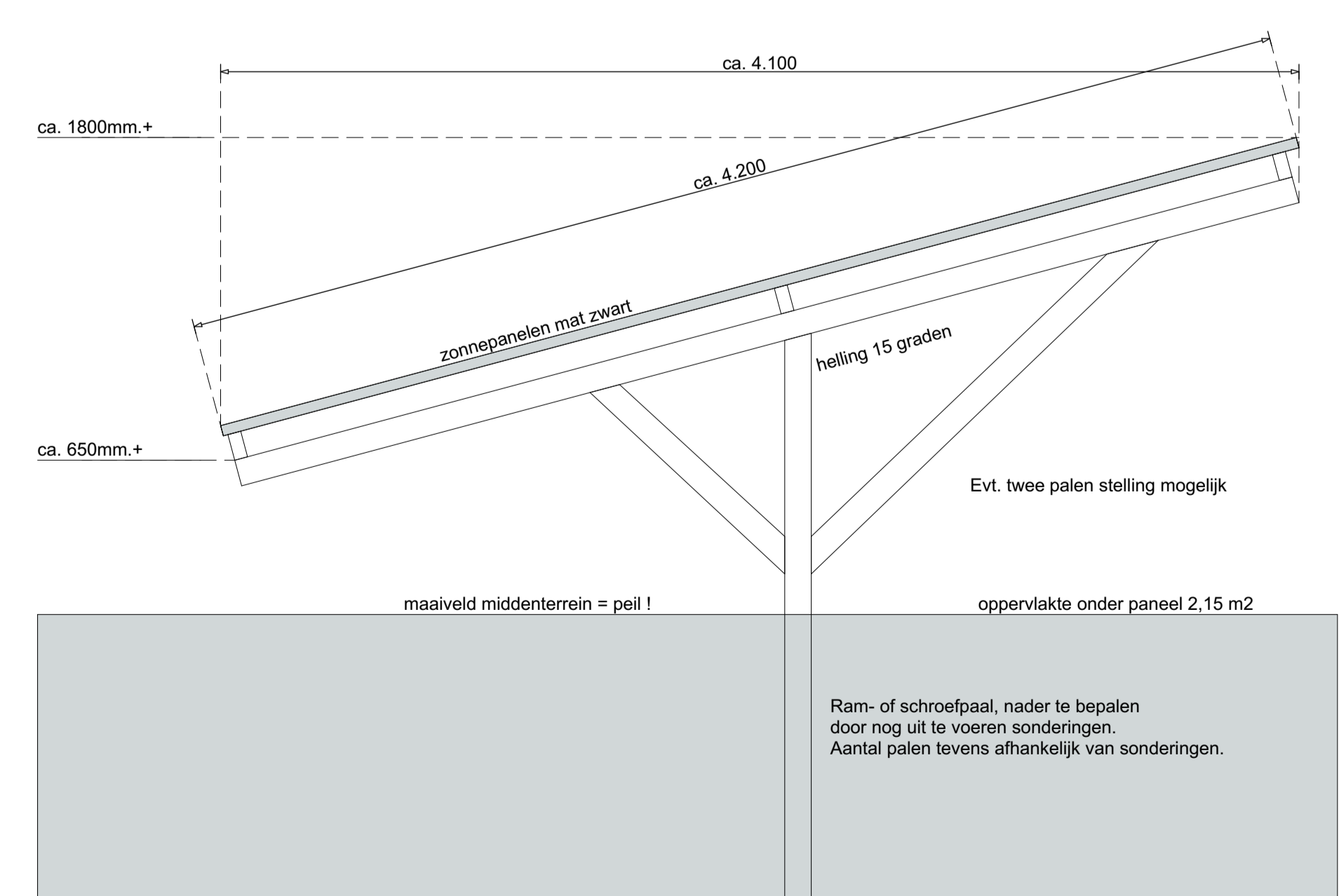

Zonnevelden Schaal 1:500

30562 panelen
totaal oppervlakte onder
panelen: 65708,3 m²

- hoogspanningskabel
- bliksemraad
- mast
- heg middenpad, ca. 1,2m. hoog, 2m. breed
- heg rondom, ca. 3m. hoog, 4m. breed
- gemengde landschappelijke singel ca. 5-8m. hoog, 10m. breed
- hoogstamfruitbomen ca. 8m. hoog

Principedetail stelling
Schaal 1 : 20

Revisie D:	13.12.2022	Gebruikelijk
Revisie F:	29.12.2022	Gebruikelijk
Revisie E:	12.11.2022	Gebruikelijk
Revisie D:	13.10.2022	Gebruikelijk
Revisie C:	06.10.2022	Gebruikelijk
Revisie B:	28.09.2022	Gebruikelijk
Revisie A:	12.08.2022	Gebruikelijk
Datum:	31.08.2022	Gebruikelijk

Project: Plaatsen zonnevelden a.d. Hamakweg in Wijhe
Opdrachtgever: BiedtRuimte Groenweg 8 8101 NB Raalte tel: 06 38642490
Werknr: 22 - 077 - 01
Schaal 1:200

OMGEVINGSOVEREENKOMST

Beoogde ZONNEPARK Daslever in de gemeente Olst - Wijhe

Definitieve versie 20230324

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Samenvatting	3
3	Lijst van afkortingen	4
4	Begrippenlijst	4
5	Statement van bewoners uit Bewonersplatform Daslever	4
6	Inleiding	4
6.1	Het proces van initiatief tot en met gunning	4
6.2	Samenhang met ontwikkeling andere zonneparken	5
6.3	Omgevingsovereenkomst.....	5
7	Overlegstructuren	6
7.1	OmgevingsAdviesRaad (OAR).....	6
7.2	Positie bewoners in OAR	6
7.3	Positie Energiecoöperatie in de OAR	7
7.4	Werkwijze van de OAR	7
7.5	Procesondersteuning en kernteam.....	9
8	Algemene afspraken	10
8.1	Positie bewoners in OAR	10
8.2	Positie van alle stakeholders	10
8.3	Onderlinge afspraken	10
8.4	Locatie van het geplande zonnepark	10
8.5	Afspraken over de tijdelijkheid van het park	10
8.6	Planschade.....	10
9.	Afspraken over de ruimtelijke effecten voor de omgeving	11
9.1	Toezegging Duurzaam Daslever b.v. naar omwonenden van natuurinclusieve boerderij en zonnepark op landgoed de Gelder	11
9.2	Landschappelijke inrichting ecologie, biodiversiteit	11
9.3	Overige toezeggingen van Duurzaam Daslever b.v.....	12
9.4	Inrichting terrein/ligging panelen/hekwerk i.r.t. opwek i.r.t. financiën	14
10	Afspraken over de financieel lokale participatie en de zeggenschap	14
10.1	Lokaal eigenaarschap	14
10.2	Gebiedsfonds	15
11.	Ondertekening	17
12.	Bijlagen	18
12.1	Ontwerp zonnepark Daslever	18
12.2	Overzicht veranderingen in ontwerp doorgevoerd door ontwikkelaar	18
12.3	Notitie Omwonenden Daslever datum 3-11-2021	18
12.4	Brief Energiecoöperatie Boerhaar datum 19-09-2022	18
12.5	Standpunt Bewonersplatform t.a.v. financiële participatie van de omgeving zonnepark Daslever	18
12.6	Memo Gebiedsfonds, de heer G. Bakema, Lokale Energie Overijssel	18
12.7	Model berekening burenregeling definitief 22 maart 2023	18
12.8	Geanonimiseerde notulen zonnepark Daslever	18

2 Samenvatting

Deze Omgevingsovereenkomst is een weergave van de afspraken die gemaakt zijn tussen de stakeholders in de OmgevingsAdviesRaad.

Het zijn de afspraken die gemaakt zijn tussen de ontwikkelaar Duurzaam Daslever b.v. van het zonnepark met de andere belanghebbenden in de omgeving. Het is tot stand gekomen vanuit het overleg binnen de OAR, waarbij de inbreng vanuit het bewonersplatform meegenomen werd.

De Omgevingsovereenkomst hoort bij het pakket aan voorwaarden zoals door de gemeenteraad is vastgesteld in het toetsingskader voor de vergunningaanvraag. De omgevingsovereenkomst is gekoppeld aan het beoogde zonnepark en bindend voor de eigena(a)r(en) van het park in welke vorm dan ook.

Hoofdstuk 5 omvat een statement van bewoners uit het bewonersplatform Daslever. Zij spreken daarin hun zorg uit over de kwaliteit van het totale gebied als de beoogde vijf zonneparken er daadwerkelijk komen.

Hoofdstuk 6 is een inleiding, waarin beschreven is wat deze Omgevingsovereenkomst inhoudt, het waarom van de komst van zonneparken en een korte beschrijving van het proces van initiatief tot en met gunning.

Hoofdstuk 7 geeft een beschrijving van de overlegstructuren, de onderwerpen die besproken zijn in de overleggen van het bewonersplatform, de vergaderingen van de omgevingsadviesraad (OAR) en van de werkgroep Financiën. Verder treft u in hoofdstuk 7 de samenstelling van de OAR, de werkgroep Financiën en het kernteam aan.

Dan volgen in hoofdstuk 8 en 9 de afspraken tot in detail die door de ontwikkelaar met de bewoners over het ontwerp van het beoogde zonnepark en over de ruimtelijke effecten voor de omgeving zijn gemaakt en de wensen van de bewoners.

In hoofdstuk 10 staan afspraken over financiële lokale participatie en zeggenschap van het beoogde zonnepark.

Hoofdstuk 11 tot slot is de ondertekening en daarna volgen bijlagen met onder andere geanonimiseerde notulen van vergaderingen van de omgevingsadviesraad.

3 Lijst van afkortingen

NLVOW	Nederlandse Vereniging Voor Omwonenden Windturbines
OAR	OmgevingsAdviesRaad
BP	Bewonersplatform

4 Begrippenlijst

Bewoners	Omwonenden van een beoogd zonnepark
Dialogotafel	Gesprek van alle deelnemende stakeholders over de onderwerpen t.b.v. het beoogde zonnepark tijdens de OAR-vergadering

5 Statement van bewoners uit Bewonersplatform Daslever

De bewoners die betrokken zijn bij de Bewonersplatforms en OAR-en van de beoogde zonneparken in de gemeente Olst-Wijhe maken zich zorgen over de kwaliteit van het totale gebied, Sallands Platteland, als de vijf beoogde zonneparken er daadwerkelijk komen.

In hun Statement geven ze het volgende aan: “De aanleg van een zonnepark heeft niet alleen invloed op de direct omwonenden, maar ook op (inwoners van) de ruimere omgeving. Wanneer er meerdere zonneparken dicht bij elkaar worden aangelegd, hebben die parken ook invloed op elkaar en hebben de effecten van de parken een versterkende invloed op het totale gebied. Dat heeft grote invloed op hoe inwoners hun leefomgeving ervaren”. De betrokken bewoners maken zich daarom zorgen over het effect op hun leefomgeving van meerdere zonneparken zo dicht op elkaar.

Zij vragen met klem aan de Raad om deze zorgen mee te nemen bij hun afweging rond de beoogde zonneparken, en daarbij het gebied als geheel te beschouwen. Daarmee bedoelen de bewoners, dat bij beslissingen over de komst van zonneparken niet alleen gekeken moet worden naar de specifieke locatie van elk zonnepark afzonderlijk, maar dat daarbij *het hele* gebied, en de effecten daarop van alle beoogde zonneparken samen, in beschouwing genomen moet worden.

6 Inleiding

Voor u ligt de Omgevingsovereenkomst waarin afspraken zijn vastgelegd voor de ontwikkeling van het beoogde zonnepark Daslever. Het is een weergave van de afspraken gemaakt tussen de stakeholders in de OmgevingsAdviesRaad (hierna OAR), o.a. de ontwikkelaar (Duurzaam Daslever b.v.) van het zonnepark, met de belanghebbenden uit de omgeving.

De Omgevingsovereenkomst is onderdeel van het pakket aan voorwaarden door de gemeenteraad vastgesteld in het gemeentelijke beleid rondom grootschalige opwek van duurzame energie door zon- en wind: De Ruimtelijke visie duurzame energie en het bijbehorende Toetsingskader zon – en wind.

De gemeente heeft met het toetsingskader¹ aangegeven wat voor haar essentiële onderdelen zijn voor een proces waarbij de omgeving op een goede en constructieve wijze wordt meegenomen bij grootschalige duurzame initiatieven. Het beschreven proces gaat verder dan in de gedragscode zon van Holland Solar is aangegeven, omdat de gemeente meer maatwerk voor haar inwoners wil dan beschreven is in de gedragscode. In het gemeentelijke beleid is ruimte gegeven voor de ontwikkeling van zonneparken. Daarbij is onder andere gekeken naar de maximale draagkracht van de verschillende landschapstypen in Olst-Wijhe. Zonnepark Daslever is beoogd in het Kommenlandschap, ook wel Sallands platteland genoemd. Het beoogde plan past binnen de randvoorwaarden van de ruimtelijke visie en daarom is het omgevingsproces opgestart.

6.1 Het proces van initiatief tot en met gunning

Het proces van initiatief tot vergunning is een dynamisch proces voor gemeente, omwonende en initiatiefnemer. In dit proces zijn twee delen te onderscheiden die met elkaar samenhangen, namelijk het participatieproces met de omgeving en het meer formele proces van besluitvorming bij de overheid (procedure voor de omgevingsvergunning).

Het participatieproces richt zich op het vooraf bepalen van verschillende kaders die de verschillende belanghebbenden met elkaar overeenkomen.

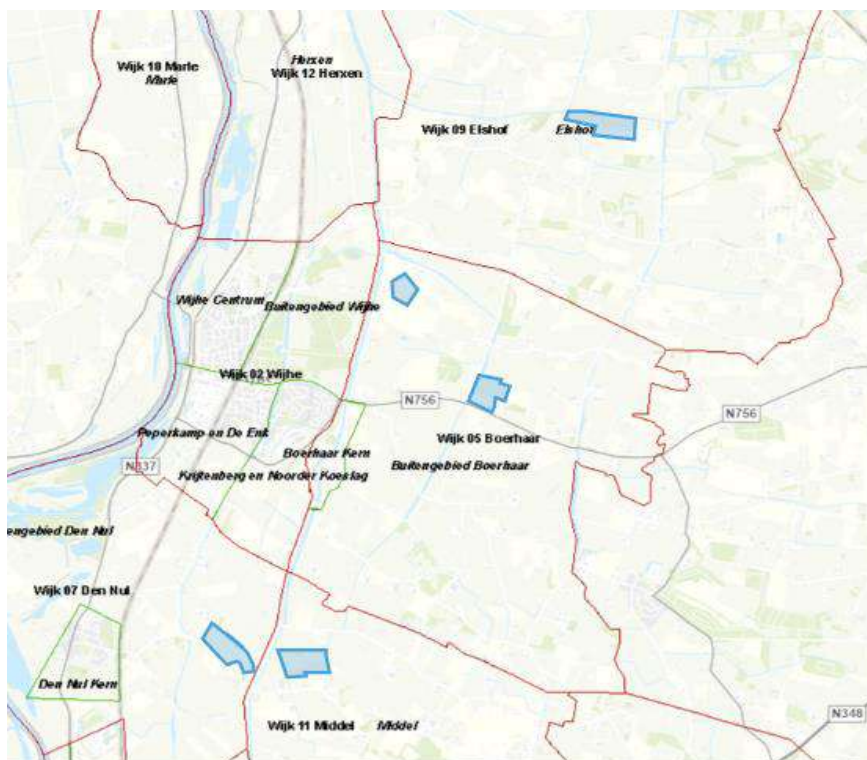
¹ Toetsingskader-zon-en-wind-Olst-Wijhe

Het college en de gemeenteraad van Olst-Wijhe hechten veel waarde aan een goed doorlopen proces met de omgeving. De gemeente heeft hierin eenzelfde rol als de andere stakeholders.

Daarnaast speelt voor de gemeente het publiekrechtelijk proces van het verlenen van de benodigde omgevingsvergunning. Deze twee processen zijn serieel aan elkaar. Voor belanghebbenden betekent dit dat zij gebruik kunnen maken van hun wettelijk recht om een initiatief proberen tegen te houden (proces omgevingsvergunning) en tegelijkertijd ook meedenken met het initiatief om mogelijk overlast te minimaliseren, voor het geval het initiatief er wel komt (participatieproces).

6.2 Samenhang met ontwikkeling andere zonneparken

Tegelijkertijd met beoogd zonnepark Daslever zijn vier andere participatieprocessen voor zonneparken in Olst-Wijhe gestart. Hoewel dit separate projecten en processen zijn, die ieder een eigen vergunningaanvraag zullen indienen, heeft er wel afstemming en kennisuitwisseling plaatsgevonden tussen alle betrokkenen bij deze vijf zonneparken. Voor de volledigheid van informatie worden daarom in dit document de vijf projecten weergegeven.

6.3 Omgevingsovereenkomst

De Omgevingsovereenkomst is de weergave van de afspraken gemaakt door de deelnemers aan de OAR ten aanzien van de realisatie en exploitatie van het zonnepark en geeft invulling aan voorwaarden gesteld door de gemeenteraad in het toetsingskader. College en gemeenteraad van Olst-Wijhe hebben in de Ruimtelijke visie en het bijbehorende toetsingskader vastgelegd dat de Omgevingsovereenkomst wordt meegewogen bij de besluitvorming over de vergunningaanvraag.

Deze Omgevingsovereenkomst geeft zicht op de afspraken met betrekking tot de volgende thema's:

- Het participatieproces tussen de stakeholders.
- De effecten van het beoogde zonnepark op de omgeving.
- Financiële participatie en zeggenschap.

Naast deze overeenkomst is er een overeenkomst tussen de gemeente en de ontwikkelaar. Dit betreft de zogenaamde anterieure overeenkomst.

7 Overlegstructuren

In de ontwikkeling van deze Omgevingsovereenkomst zijn verschillende vormen van overleg geweest die hebben bijgedragen. In dit gedeelte lichten we de kenmerkende overlegstructuren en de onderlinge verhouding toe.

In het reguliere proces van vergunningaanvraag en bestemmingsplanwijziging hebben bewoners van het gebied een hele kleine tot geen rol. De mogelijkheden voor bewoners om zich hierin te mengen zijn beperkt. Lopende het vergunningsproces is er de mogelijkheid tot inspraak bij de behandeling door de gemeenteraad en de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de omgevingsvisie, het bestemmingsplan en vergunning als deze ter inzage worden gelegd voor definitieve vaststelling door de gemeenteraad. Ook kan de bewoner bezwaar (rechter) en beroep (Raad van State) instellen tegen bestemmingsplan en vergunning, als hij het er niet mee eens is. De momenten waarop bewoners zich hierin kunnen mengen bevinden zich dus aan het einde van het traject, als het ontwerp van de plannen is afgerond.

Bij de definitieve realisatie van een project zijn er vaak wel mogelijkheden om wensen vanuit de omgeving mee te nemen. Hoe vroeger dit in de ontwikkeling van een project wordt gedaan, des te meer er mogelijk is.

Het proces zoals dat is doorlopen en in deze Omgevingsovereenkomst wijkt daar dus van af. Maar het doel daarvan is dat bewoners juist eerder in het proces de gelegenheid te geven een rol te spelen en mee te praten

7.1 OmgevingsAdviesRaad (OAR)

De OAR is de 'overlegtafel' voor de verschillende belanghebbenden rondom het beoogde zonnepark Daslever en ook enkele belangenorganisaties.

7.1.1 Samenstelling OAR

De OAR is in samenspraak samengesteld om een zo breed mogelijke vertegenwoordiging te verkrijgen van de partijen die belanghebbend zijn in het gebied waar het zonnepark is voorzien. Voor de OAR zijn hiertoe uitgenodigd dan wel hebben deelgenomen:

<i>Functie/rol/belang</i>	<i>Organisatie</i>	<i>Na(a)men</i>	<i>Participatie</i>
Ontwikkelaar	Natuur inclusieve boerderij	Duurzaam Daslever b.v.	OAR lid
Grondeigenaar	Landgoed de Gelder	Familie de Vos van Steenwijk	OAR agenda lid
Bewonersdelegatie	Bewonersplatform		OAR leden
Ondersteuning bewoners	NLVOW		Adviseur
Gemeente	Olst-Wijhe		OAR lid
Energiecoöperatie	Energiek Boerhaar		OAR agendalid
Plaatselijke Belang	Elshof		OAR agendalid
Natuur en Milieu	Instituut voor natuureducatie (IVN) de Grutto – Olst-Wijhe		via kennissessie en agendalid
Natuur en Milieu	ANV Groen Salland		geen participatie
Natuur en Milieu	Natuur Milieu Overijssel		via kennissessie en schriftelijke inbreng
Natuur en Milieu	Landschap Overijssel		via kennissessie en agendalid
Agrarische sector	Nederlandse Melkveehouders Vakbond Overijssel		OAR agendalid
Agrarische sector	LTO Salland		participatie gestaakt
Recreatie	Recron SVR		geen participatie

7.2 Positie bewoners in OAR

De deelname van de bewoners aan de OAR betekent niet dat zij en het bewonersplatform, instemmen met de komst van het zonnepark. Deze deelname kan en mag dan ook niet beoordeeld worden als onderbouwing van een eventueel "draagvlak" vanuit het gebied voor de komst van het beoogde zonnepark.

Doel is dat de bewoners in de OAR de behoeften en belangen inbrengen en afstemmen met de andere stakeholders, zodat er voor hen een duidelijk kader is waarbinnen het beoogde park, mits vergund en met deze voorwaarden, kan worden ontwikkeld en geëxploiteerd.

Hier is geen sprake van een gekozen vertegenwoordiging zoals we die politiek bestuurlijk kennen. Daarmee kan niets op enigerlei wijze uit deze Omgevingsovereenkomst hen persoonlijk toegerekend worden.

7.2.1 Bewonersplatform

Bewonersplatform zonnepark Daslever heeft regelmatig vergaderd in de periode april 2021 tot en met februari 2023. In deze vergaderingen werd iedere keer gesproken over:

- de wensen van bewoners ten aanzien van verschillende aspecten van de landschappelijke inpassing;
- de wensen van bewoners ten aanzien van verschillende aspecten van financiële participatie;
- evt. aangepaste documenten als die er waren;
- er werd teruggeblikt op kennissessie en OAR-vergadering als die waren geweest;
- de komende OAR vergadering werd inhoudelijk voorbereid;
- en werden vragen van bewoners beantwoord.

Het Bewonersplatform heeft een delegatie in de OAR van maximaal vier leden die de bewonersbelangen inbrengen. Zowel in het overleg van het Bewonersplatform als in de vergaderingen van de OAR zijn zij inhoudelijk en procesmatig ondersteund door de NLVOW.

Van de bijeenkomsten met het Bewonersplatform werden bewust geen verslagen gemaakt, om bewoners de ruimte en vrijheid te geven om van gedachten te wisselen, zich uit te spreken over hun wensen en hun vragen te kunnen stellen, zonder dat zij daarop later kunnen worden aangesproken. Het doel van de BP-bijeenkomsten was dan ook ondersteuning en hulp bij afstemming voor bewoners (om zich te laten informeren, vragen te stellen en hun mening te kunnen vormen), en niet het vastleggen en afspraken maken zoals dat in de OAR het geval was.

7.3 Positie Energiecoöperatie in de OAR

Energiecoöperatie Energiek Boerhaar ontving van iedere vergadering de agenda met bijbehorende documenten. Vertegenwoordigers van deze energiecoöperatie hebben geen van de OAR-vergaderingen bijgewoond. De voorzitter heeft aan Energiek Boerhaar gevraagd naar de reden van hun afwezigheid. Energiek Boerhaar heeft hierop geantwoord, dat zij nog niet klaar waren voor de invulling van de 51% lokaal eigenaarschap. Daarom worden zij in de samenstelling als agendalid vermeld.

Tussen de ontwikkelaar en Energiek Boerhaar zijn wel gesprekken geweest over (financiële) participatie. In september 2022 heeft Energiek Boerhaar per brief aan de OAR laten weten dat zij voor zonnepark Daslever, ook om reden van de specifieke situatie bij zonnepark Daslever, besloten hebben om af te zien van participatie. De brief van Energiecoöperatie Boerhaar van september 2022 is als bijlage 12.4 aan deze Omgevingsovereenkomst toegevoegd.

7.4 Werkwijze van de OAR

De werkwijze van de OAR kent een aantal herkenbare fases. Voor de OAR zonnepark Daslever zijn deze fases herkenbaar en per thema behandeld.

Van de OAR-vergaderingen worden notulen gemaakt, die in conceptvorm aan de OAR-leden wordt toegezonden, meestal een week na de vergadering. De OAR-leden krijgen de gelegenheid om op- of aanmerkingen, dan wel aanvullingen door te geven aan de secretaris. Dit wordt verwerkt in de notulen en in de volgende OAR-vergadering wordt de aangepaste versie van de notulen dan ongewijzigd vastgesteld.

De notulen zijn daarna geanonimiseerd. Bij de notulen is telkens een actielijst opgenomen en deze zijn met de notulen samen een vast agendapunt per vergadering. Deze notulen zijn als bijlage 12.8 aan deze Omgevingsovereenkomst toegevoegd.

- Algemeen
  - Kennismaken, inventarisatie kennisbehoefte en afspraken over samenwerken;
- Per thema
  - Informatie uitwisselen;
  - Beeldvorming;
  - Voorgenomen besluit;
  - Periode van bezinning en tekstontwikkeling voor de Omgevingsovereenkomst;
  - Reflectie per stakeholder;
  - Vaststelling in de Omgevingsovereenkomst.

Bij de volgende thema's hebben de stakeholders benoemd dat er een behoefte aan kennis was. Ze zijn daarna gebruikt als leidraad om de verschillende onderwerpen van deze overeenkomst te behandelen:

- nadere toelichting en duiding gemeentelijk beleid;
- landschappelijke inrichting ecologie, biodiversiteit;
- gezondheid, geluid, weerkaatsing, zicht;
- inrichting terrein/licging panelen/hekwerk i.r.t. opwek i.r.t. financiën;
- levering aan het energienet;

- financiën, financiële participatie en medezeggenschap van bewoners.

Het mede vormgeven van het zonnepark en de financiële standpunten daarbij in de OAR vindt plaats op basis van:

- Gezamenlijke en gedeelde kennis:
  - Er- en herkenning van verschillende standpunten in een OAR;
  - Luisteren en verdiepingsvragen stellen.
- Beeldvorming en toepassing van de kennis in relatie tot het zonnepark;
- Consensus van de OAR op het voorstel, waar er geen consensus tussen de stakeholders bestaat, geldt dat wordt vastgelegd wat de verschillende perspectieven zijn op het thema of het onderwerp;
- Bevestiging in navolgende OAR en vertaling in concept Omgevingsovereenkomst;
- Een mogelijkheid om een perspectief toe te voegen aan de concept Omgevingsovereenkomst;
- Vaststellen Omgevingsovereenkomst.

7.4.1 Kennissessies

Een belangrijk principe tijdens de OAR-vergaderingen is dat de deelnemers namens de verschillende stakeholders over een gelijke mate van informatie/kennis beschikken. Daarom zijn kennissessies georganiseerd, gericht op algemene kennisoverdracht over een thema. De thema's zijn samengesteld uit onderwerpen die de bewoners hebben ingebracht. Stakeholders, alle leden van het bewonersplatform en andere omwonenden konden hieraan deelnemen. Deze kennissessies zijn gepland in een cyclus één week voorafgaand een BP, zodat in dat BP kon worden gesproken over de informatie en hoe die van toepassing is in de specifieke situatie.

Een overzicht van de kennissessies:

<i>Datum</i>	<i>Onderwerp</i>	<i>Spreker</i>
15 september 2021	Gemeentelijk beleid rondom opwek duurzame energie	Mevr. B. Luijters – gemeente Olst-Wijhe
28 september 2021	Landschap, natuur en zonneparken	Dhr. R. Boerkamp – bestuurslid IVN de Grutto
13 oktober 2021	Ecologie en landschap	Dhr. Christiaan Teule – Natuur en Milieufederatie Drenthe Dhr. Robbert Blijleven – Landschap Overijssel
23 november 2021	Hinderbeleving en veiligheid zonneparken	Mevr. Ellen Moerman – Antea Group
28 maart 2022	Levering aan het energienet	Mevr. M. Peterson – Enexis
23 mei 2022	Financiële participatie, zeggenschap en lokaal eigendom	Werkgroep Financiën en Zeggenschap

7.4.2 Werkgroep Financiën

Tijdens de overleggen met de OAR bleek een behoefte aan een duidelijk kader en een concretisering van de gemeentelijke beleidseis van minimaal 51% lokaal eigendom. Er bleek evenzo een informatiebehoefte t.a.v. (de mogelijkheden voor) financiële participatie en ruimte om voor de vijf initiële zonneparken te werken met een financiële werkgroep. Deze heeft als opdracht vanuit de vijf OAR-en:

‘Het opdoen van kennis over de mogelijkheden op het gebied van meedelen in het rendement en het in kaart brengen van de mogelijke opties die kunnen worden toegepast bij de zonneparken. Vanuit de werkgroep zullen de voor een zonnepark mogelijke uitwerkingen worden voorgelegd aan de verschillende OAR-en (en Bewonersplatformen) om te komen tot een keuze voor het betreffende zonnepark. Dit in de vorm van een keuzemenu dat aan de verschillende stakeholders in een OAR-vergadering wordt voorgelegd nadat stakeholders en deelnemers aan de bewonersplatforms hierover geïnformeerd zijn in een kennissessie.’

7.4.2.1 Samenstelling

De samenstelling van deze overstijgende financiële werkgroep is als volgt:

- per OAR twee bewoners: een uit de bewonersdelegatie en de andere persoon bij voorkeur uit het bewonersplatform en met ondersteuning van de NLVOW;
- de lokale en betrokken energiecoöperaties;
- de ontwikkelaars;
- gemeente Olst-Wijhe.

Er is gekozen voor begeleiding van een materiekundig expert in de persoon van de heer G. Bakema. Hij heeft vanuit de provincie Overijssel een rol als Lokaal Energie-Initiatief (LEI) coach.

De werkgroep is ondersteund met een voorzitter in de persoon van de heer A. Oeseburg en secretariaat in de persoon van de heer J.H. van Burken.

7.4.2.2 Werkwijze

De werkgroep heeft een drietal sessies georganiseerd die resulteerden in een kennissessie voor alle betrokkenen. In de eerste sessie is de algemene informatie gegeven op basis van de werkwijze voor veel parken.

In de tweede sessie is de leden gevraagd de eigen gedachten vorm en inhoud te geven over lokaal zeggenschap, de positie van de omwonenden met betrekking tot zeggenschap, lokaal eigenaarschap, vormen van deelname met betrekking tot eigendom en de financiering van het lokale eigendom.

Na deze sessie is er een overleg geweest op initiatief van de omwonenden in de werkgroep met de energiecoöperaties met het doel om het onderlinge begrip over standpunten met betrekking tot bovenstaande te vergroten. De omwonenden hebben zich namelijk al na de eerste sessie verenigd zodat zij met elkaar reflectie hebben op hetgeen zich in de werkgroep aan product en proces ontwikkelt. Dit is begeleid door de heer R. Rietveld van NLVOW.

In de derde sessie is in de werkgroep een voorstel gedaan voor een aantal mogelijke scenario's die voortkomen uit de verschillen in de tweede sessie. Voorbereid door de lokaal energie-initiatief (LEI)-coach, zijn vier scenario's gepresenteerd die invulling geven aan de minimaal 51% lokaal eigendom-eis uit het gemeentelijke beleid rondom grootschalige duurzame projecten. Belangrijk kenmerk, en ook in de twee sessie al duidelijk herkenbaar, is dat de belangen van de direct omwonenden zonder (in)directe financiële participatie als vorm van zeggenschap goed geborgd dienen te zijn.

De vier scenario's zijn besproken voor zover voor de verschillende parken van toepassing, met daarbij de voor- en nadelen. Eventuele feedback en aanscherping op de voorgestelde scenario's is verwerkt en meegenomen in de presentatie van het product bij de kennissessie.

7.4.2.3 Project zonnepark Daslever

Het project Daslever is opgezet om de financiering van landgoed de Gelder en een natuurinclusieve boerderij in het gebied te versterken. Daardoor zijn er beperkte financiële middelen uit het project beschikbaar voor een Gebiedsfonds. Uit de opbrengst van het zonnepark wordt een bedrag aangewend voor de natuurinclusieve boerderij. Dit bedrag komt indirect ten goede aan de ontwikkeling van de lokale omgeving.

Door onafhankelijk expert, de heer G. Bakema, is geconstateerd dat de businesscase van zonnepark Daslever het rechtvaardigt om een afdracht van € 10.000,- per jaar aan het Gebiedsfonds te verwachten. De constatering van de heer Bakema is te lezen in bijlage 12.6, 'Memo Gebiedsfonds Daslever, de heer Bakema, Lokale Energie Overijssel'.

Een van de eisen in het Toetsingskader zon-en-wind gemeente Olst-Wijhe is een financiële participatie van 51% lokaal eigenaarschap. Het bewonersplatform van zonnepark Daslever is echter bereid om af te zien van deze vorm van participatie omdat zij geloven dat de toekomst en bestaanszekerheid van het biologisch-dynamische boerenbedrijf ten goede zal komen. En het is juist de komst van dit boerenbedrijf die maakt dat zij kunnen instemmen met de komst van het zonnepark.

De heer Bakema constateert in zijn memo dat van het brutoresultaat van zonnepark Daslever jaarlijks minstens tweederde terugvloeit naar de lokale omgeving.

7.4.3 Bilateraal overleg

Tussen de verschillende stakeholders in de OAR zonnepark Daslever hebben verschillende vormen van bilateraal overleg plaatsgevonden. Zo heeft de ontwikkelaar met direct omwonenden gesproken over de landschappelijke inpassing en de effecten daarvan voor de omgeving en de gebruikers daarvan. Deze gesprekken vonden plaats met medeweten van de overige OAR-leden en hebben een terugkoppeling gekregen in de navolgende OAR en het overleg van het Bewonersplatform.

7.5 Procesondersteuning en kernteam

Alle vijf omgevingsprocessen zijn ondersteund door een onafhankelijke voorzitter en een onafhankelijke secretaris.

Omdat in de gemeente Olst-Wijhe vijf zonneparken te gelijk gestart zijn met het proces van bewonersparticipatie is er een kernteam ontstaan. Hierin werken de volgende personen samen:

- de procesondersteuners:
  - onafhankelijke voorzitters;
  - onafhankelijke secretarissen;
- de gemeente;
- begeleiders van de bewonersplatformen

Doel van het kernteam is het afstemmen van gezamenlijke activiteiten t.b.v. processen en producten.

Het kernteam heeft gefaciliteerd in:

- agendavoering (onderwerpen en tijd);
- secretariaat (herkenbare werkwijze);
- de verschillende kennissessies;
- de werkgroep financiën;
- voorbereiding en eenduidigheid Omgevingsovereenkomst;
- veranderingen in beleid t.a.v. de geplande overleggen;
- collegiale afstemming.

Het kernteam heeft haar taak gezien en genomen als voorbereidend gremium. De werkzaamheden zijn te allen tijde bedoeld als een voorstel aan de OAR. Daar ligt het mandaat om de processen en de inhoud vorm te geven.

8 Algemene afspraken

In dit gedeelte worden de algemene afspraken uitgewerkt. Dit zijn belangrijke basisafspraken voor het overleg en de vorm waarin dit plaats vindt. Een goede duiding van de algemene afspraken maakt dit mogelijk en geeft een goed fundament voor de overeenkomst.

8.1 Positie bewoners in OAR

De deelname van de bewoners aan de OAR betekent niet dat deze mensen (en die zij eventueel vertegenwoordigen) instemmen met de komst van het zonnepark. Deze deelname van de bewoners kan en mag dan ook niet beoordeeld worden als onderbouwing van een eventueel 'draagvlak' vanuit het gebied voor de komst van het zonnepark.

8.2 Positie van alle stakeholders

Belanghebbenden hebben het wettelijke recht om initiatieven proberen tegen te houden. Dit kan door zienswijzen in te dienen tegen de gepubliceerde conceptplannen (omgevingsvergunning) en door tegen het uiteindelijke besluit van college en gemeenteraad beroep aan te tekenen bij de Raad van State. Deelname aan de omgevingsadviesraad, bewonersplatform of andere vormen van overleg betekent niet dat belanghebbenden afzien van de mogelijkheid tot bezwaar en beroep.

8.3 Onderlinge afspraken

Gedurende het afgelopen jaar hebben we in de verschillende OAR-en afspraken met elkaar gemaakt. Hieronder is een weergave van de gemaakte afspraken.

Dit traject is geen exacte wetenschap – Duurzaam Daslever b.v. kan niet alles in detail vastleggen, hoe graag Duurzaam Daslever b.v. dat ook zou willen. Het traject blijft geënt op wederzijds vertrouwen en is een basis voor langdurige samenwerking.

8.4 Locatie van het geplande zonnepark

De afspraken in deze overeenkomst betreffen natuurinclusieve boerderij en zonnepark Daslever.

Het perceel: 'Gronden Beeker' aan de Hamelweg/Daslever, kadestraal Wijhe - WHE00 - G – 2072.

Grond eigendom van: landgoed de Gelder, Familie de Vos van Steenwijk.

Ontwikkelaar: Duurzaam Daslever b.v.

Eigenaar: landgoed de Gelder (grond)/Duurzaam Daslever b.v. eventueel samen met energiecoöperatie, structuur nog in te vullen.

Exploitant: Duurzaam Daslever b.v.

8.5 Afspraken over de tijdelijkheid van het park

Het park zal vanaf het moment dat zij leveren aan het elektriciteitsnet een gebruiksduur kennen van maximaal 25 jaar. De vergunning zal voor eenzelfde termijn gegeven worden.

8.6 Planschade

Het kan gebeuren dat er door de ontwikkeling van het zonnepark planschade ontstaat bij individuele partijen. Dat wil zeggen dat er met de komst van het zonnepark in de omgeving van de belanghebbenden zodanige veranderingen zijn dat zij hierdoor benadeeld worden. Dit heeft een eventuele vermogensschade (waardevermindering van onroerende zaken) of inkomensschade tot gevolg die ontstaat na de komst van het zonnepark. Als er sprake is van planschade zullen afspraken hieromtrent tussen Duurzaam Daslever b.v. en de belanghebbenden volgens het gangbare rechtelijke verkeer afgehandeld worden.

Definitieve versie Omgevingsovereenkomst beoogd zonnepark Daslever gemeente Olst-Wijhe

9. Afspraken over de ruimtelijke effecten voor de omgeving

In dit hoofdstuk wordt weergegeven wat is overeengekomen over het beoogde zonnepark in hoofdlijnen. Eventuele verdere detaillering vindt u terug in de genoemde bijlagen. De onderwerpen per thema komen voort uit de OAR-vergaderingen van de vijf geïnitieerde parken. In een kennissessie is voor de beeldvorming het thema toegelicht, waarna vervolgens besluitvorming over dat thema in de OAR-vergadering plaatsvond. Afspraken m.b.t. de financiële participatie staan in hoofdstuk 10.

9.1 Toezegging Duurzaam Daslever b.v. naar omwonende van natuur-inclusieve boerderij en zonnepark op landgoed de Gelder

Introductie

Binnen familielandgoed de Gelder is een initiatief gestart voor een omschakeling naar biologische landbouw, een natuurinclusief landbouwbedrijf op de Daslever. Deze omschakeling kan gerealiseerd worden met een landschappelijk passend ingericht zonnepark als kostendrager.

Op de gronden van de Daslever is jarenlang intensieve landbouw gepleegd met veelvuldig gebruik van chemische middelen. Het verkrijgen van een biologisch certificaat duurt minimaal 3 jaar, het rendabel maken van biologische landbouw duurt ca. 6-13 jaar. Om dit te realiseren moeten eerst hoge kosten worden gemaakt. Het zonnepark dient daarom als drager in de kosten die gemaakt moeten worden voor langdurige verbetering van de grond.

Wel staat voorop, dat het zonnepark nooit ten koste mag gaan van natuur of landschap. Onderzoek heeft uitgewezen, dat een goed in het landschap ingepaste zonnepark een positieve invloed heeft op biodiversiteit. Er is gekozen voor een esthetisch verantwoord plan met een zuid-opstelling van de panelen met maximaal 60% bedekking, een landschappelijke inpassing en een maximale hoogte.

9.2 Landschappelijke inrichting ecologie, biodiversiteit

a. Doelstelling flora en fauna

Er wordt naar gestreefd gebruik te maken van inheemse en klimaatbestendige soorten die horen en passen bij de omgeving, bij voorkeur wintervast en bladhoudend. Als het esthetisch verantwoord is, ziet Duurzaam Daslever b.v. ruimte voor een combinatie van wintervaste en niet-wintervaste soorten. Het doel blijft een breedte en hoogte van hagen om het zonnepark, die het daardoor aan het zicht onttrekken.

De adviezen van IVN over de fauna worden zoveel mogelijk opgevolgd en gecombineerd in het ontwerp.

b. Maatregelen ter vergroting van de biodiversiteit en of de landschappelijk inpassing dan wel het verminderen van zichthinder

- i Landschappelijke inrichting langs de plangrens: groene hagen en singels die de panelen uit het zicht nemen. Toepassing van inheemse veelal wintervaste soorten, die bijdragen aan de biodiversiteit door het bieden van bescherming en bij voorkeur voor dier (en mens) eetbare vruchten geven. Mogelijke voorbeelden zijn meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, krent, gewone vlier, roos, kornoelje, wilde kamperfoelie etc.
- ii Landschappelijke inrichting binnen de plangrens: kruidenrijke grasgewassen, die vooral een prettig leefklimaat ondersteunen voor insecten maar waar grotere zoogdieren ook beschutting kunnen vinden. Ook zullen er binnen de grenzen hagen geplaatst worden tussen de paden (zie tekening bijlage 12.1). Binnen het totale plangebied zullen uitsluitend biologische agrarische activiteiten plaatsvinden. Deze zullen verder bijdragen aan de biodiversiteit. Denk aan kruiden- en bloemrijke randen, hoge gewasrotatie, groenbemesting (beplanting akkers in het winterseizoen), strook en mengteelten.
- iii Landschappelijke inrichting onder de zonnepanelen: verschillende grassen en kruidenrijke gewassen. Ook ziet Duurzaam Daslever b.v. mogelijkheden om te testen met gewassen bestemd voor menselijke consumptie. Verder wordt ook gedacht aan kippen en/of grazers.

c. Beheer afspraken m.b.t. landschappelijke elementen

- i Verantwoordelijkheden eigenaar/exploitant: bijdragen aan een prettige leefomgeving voor allen. De eindverantwoordelijkheid voor alle nodige onderhoud van de zonnepanelen, de flora en fauna en de biologische agrarische activiteiten ligt uitsluitend bij de eigenaar/exploitant van het zonnepark.
- ii Beheersplan: Duurzaam Daslever b.v. gaat akkoord met de voorkeur van omwonende om geen gebruik van zware machines te maken gedurende de natte periode in herfst/winter. Te allen tijde wordt rekening gehouden met de staat van het land en de bereikbaarheid van alle woningen. Jaarlijks zal er met de omwonende een gesprek zijn om afspraken te maken over verbeteringen. Voorop staat een goede verstandhouding tussen eigenaar/exploitant en de burens en korte lijnen in de communicatie.

- iii De eerste jaren ligt de focus op grondherstellende landbouw. Het teeltplan is een continu, intensief en interactief leerproces om te ervaren wat goed werkt. Gezocht zal worden naar graangewassen die goed gedijen. De bedoeling is te werken met meng- en strookteelt. Biologische landbouw vereist een gewasrotatie van 1 op 6.
- d. Mede en of deelgebruik
In overleg wordt onderzocht of er behoefte is aan een vorm van openstelling voor de omwonenden. Dit kan door middel van een nummerslot of distributie van sleutels. Verdere openstelling wensen de omwonenden niet en deze wens zal Duurzaam Daslever b.v. respecteren.
- e. Ongeplande beheersactiviteiten kunnen plaatsvinden in geval van technische storingen, schade aan installaties en bij eventuele veiligheidsrisico's en andere calamiteiten binnen het zonnepark.

9.3 Overige toezeggingen van Duurzaam Daslever b.v.

- a. Volwassen flora: om de zonnepanelen aan het zicht van de omgeving te onttrekken zullen waar mogelijk 'volwassen' bomen en gewassen geplant worden om zo snel mogelijk tot de wenselijke landschappelijke inrichting te komen.
Hier zal mee gestart worden zodra er zekerheid is dat het zonnepark er komt. Het onherroepelijk worden van de omgevingsvergunning, toekenning van een SDE-subsidie, het verkrijgen van netaansluiting en het verkrijgen van een financiering vormen tezamen het startpunt voor de gewenste landschappelijke inrichting zodat deze zo veel mogelijk opgegroeid is wanneer de zonnepanelen geplaatst worden.
- b. Verzekering: voor het project worden 3 typen verzekeringen afgesloten:
  - 1 *Machineschade verzekering*: schade aan zonnepanelen of andere bedrijfsmatige apparatuur.
  - 2 *Bedrijfsschade verzekering*: als de machines kapot gaan zijn de inkomsten verzekerd.
  - 3 *Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering*: als door toedoen van het bedrijf (bijv. een brand) schade wordt berokkend aan een derde, dan zijn de kosten voor derde ook verzekerd. Extreem natuurgeweld is maar tot op zekere hoogte verzekerd. Bepaalde zaken vallen onder de clause "force majeure" waartegen geen verzekering mogelijk is.
Het kan zijn dat de verzekeraar met aanvullende eisen komt die op dit moment niet gangbaar zijn en/of niet bekend zijn bij Duurzaam Daslever b.v. De eisen van de verzekeraar zijn dan leidend.
- c. Camera's/lichten: er zullen geen lichten geplaatst worden. In eerste instantie worden ook geen camera's geplaatst, ook vanuit de gedachte van het lage risico op vernieling of diefstal in de gemeente. Mocht blijken dat er toch sprake is van (aanhoudende) vernielingen of diefstal, dan zou de verzekeraar in een later stadium kunnen vragen om toch camera's te plaatsen. Als de camera's toch geplaatst dienen te worden, zullen deze zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst worden en met de lichtstraal naar het zonnepark gericht. Dit zal vanzelfsprekend in overleg met omwonenden worden afgestemd (zie ook Bouwfase).
- d. Faillissement en/of verkoop: er is geen enkele intentie om het zonnepark te verkopen, omdat het een kostendrager is in de vorm van pacht voor het landgoed en een inkomstenbron (via de verkoop van energie) voor het landbouwbedrijf. Als de energiemarkt verandert en blijkt dat het niet rendabel is, dan heeft ook een faillissementsverkoop geen zin omdat niemand een niet-rendabel bedrijf wil kopen.
In de statuten wordt een bindende clause opgenomen dat de overeenkomsten met de omgeving, inclusief het landschappelijke inpassingsplan, behouden blijven bij een zeer eventuele (faillissement) verkoop. Hoewel Duurzaam Daslever b.v. niet de intentie heeft om de gronden te verkopen, kan Duurzaam Daslever b.v. een koper niet dwingen om vast te houden aan de biologische activiteiten. De eigenaar van het zonnepark dient echter wel gehouden te worden aan de landschappelijk afspraken in de Omgevingsovereenkomst. Ook als dat niet de eigenaar van de grond is.
In geval van verkoop of faillissement dient wèl voldaan te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden. In geval van vrijwillige verkoop dienen eerst bindende afspraken met de omgeving te worden gemaakt over de landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en financiële participatie.
- e. Geen doorgang/beëindiging: in geval de biologische boerderij onverhoopt toch geen doorgang vindt of wordt beëindigd, dient wèl voldaan te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden van het zonnepark.
- f. Netcongestie: de verantwoordelijkheid voor het functioneren van het elektriciteitsnet en het kunnen afvoeren dan wel afnemen van elektriciteit ligt juridisch gezien bij de regionale netbeheerder Enexis. Met de kennis van vandaag en de gesprekken met netbeheerder Enexis is het vrijwel zeker dat het zonnepark niet lokaal maar elders (bijv. hoogspannings-/middenspanningstation Den Nul) zal worden aangesloten.

De netbeheerder mag juridisch gezien geen grote energieproducenten aansluiten, waarvan de energie niet getransporteerd kan worden (netcongestie). Het is dan ook vrijwel uitgesloten dat lokale particuliere producenten (zon op dak) lokaal, via hun directe aansluiting op het elektriciteitsnet hun geproduceerde elektriciteit niet kunnen transporteren door het aansluiten van het zonnepark. Kleine particuliere producenten leveren hun (te veel geproduceerde) elektriciteit technisch gezien sowieso lokaal. Mocht er desondanks toch sprake zijn van een lagere opbrengst van particuliere zonnepanelen ten opzichte van eerder rendement, en dit te wijten is aan zonnepark Daslever, dan neemt de ontwikkelaar/exploitant de verantwoordelijkheid voor een compensatie. Dit geldt voor particuliere zonnepanelen in een straal van 1.250 m. van het zonnepark en uiteraard enkel voor de zonnepanelen die voor het moment van aansluiting van het zonnepark geplaatst zijn.

- g. Agrarisch: de agrarische activiteiten binnen het perceel zullen op basis van normen voor biologische landbouw worden uitgevoerd. De doelstelling is om op termijn biodynamische landbouw te bedrijven. Dit is een lange termijnvisie, de weg hiernaar toe is minimaal 7 jaar. Duurzaam Daslever b.v. geeft de voorkeur aan gedegen grondbeheer en een esthetische inrichting en gewassen waar ontwikkelaar de voorkeur aan geeft. Als de grond reageert naar verwachting kan de omschakeling naar biodynamisch gemaakt worden.
- h. Sloten/watermanagement: de sloten en greppels zullen behouden blijven of worden vervangen/verplaatst/uitgediept, als dat nodig is voor de waterhuishouding of het gevolg van technische implicatie. Het watermanagementsysteem van de boerderij is defect, maar wordt gerepareerd. Als de sloten verplaatst worden buiten de 13 hectare zon en landschappelijk inpassing, zal dit binnen het plangebied van de 33 hectare zijn en zal niet ten koste gaan van de in het OAR-proces afgesproken indeling van het gebied en zal de landschappelijke inpassing gewaarborgd blijven. Het verplaatsen van de sloten is afhankelijk van o.a. eisen waterschap en gemeente.
- i. Hek: het is de vurige wens van zowel Duurzaam Daslever b.v. en de bewoners dat er geen hek geplaatst wordt. Hier kan pas in een later stadium een finale beslissing door een verzekeraar over gemaakt worden. Om het zonnepark te kunnen verzekeren (tegen diefstal en vandalisme) eisen verzekeraars een hekwerk om het park. Duurzaam Daslever b.v. zal in overleg met de verzekeraars proberen dit te buigen tot een landschappelijk passende omheining, met als beplanting een haag en een normale weide-afrastering. Als toch een hekwerk geëist wordt, dan streeft Duurzaam Daslever b.v. er naar een landschappelijk ingepast hekwerk te realiseren inclusief faunapassages. Aan de buitenzijde van het hekwerk komt begroeiing die een hoogte kan krijgen van minimaal 1.80 meter, waardoor het hekwerk snel uit het zicht zal verdwijnen. De soort begroeiing wordt in overleg met bewoners bepaald. Maar voorop staat de wens om geen hekwerk te plaatsen.
- j. Bouwfase, met omwonenden is onderstaande afgesproken:
  - 1. Er zal zorg worden gedragen dat de kleine lokale wegen geen schade ondervinden van eventuele bouwmachines. Mocht er toch schade ontstaan, dan zal deze zo snel mogelijk worden gerepareerd door de ontwikkelaar.
  - 2. De bouwfase wordt zodanig ingericht dat overlast voor de buurt wordt geminimaliseerd. Eventuele geluidsoverlast tijdens de werkzaamheden zal zo veel mogelijk beperkt worden, waarbij de daarbij geldende normen in acht genomen worden.
  - 3. Tijdens de bouw wordt regelmatig met de omgeving overlegd over hun wensen.
  - 4. Gedurende de bouw bestaat er wel een aanzienlijke kans dat er beveiligingscamera's geplaatst moeten worden. De verzekering zal bepalen of er tijdens de bouw verlichting geplaatst dient te worden maar Duurzaam Daslever b.v. zal proberen dit te vermijden. Als dit toch vereist is dan zal Duurzaam Daslever b.v. met de bewoners in gesprek gaan over hoe de lampen het best geplaatst kunnen worden om de eventuele overlast te minimaliseren.
- k. Opruimplicht: Duurzaam Daslever b.v. verplicht zich alle technische installaties op te ruimen, zowel boven als onder de grond. Het gebied wordt in de oude staat hersteld, waarbij het aangeplante groen als onderdeel van de landschappelijke inpassing aanwezig blijft. E.e.a. in goed overleg met de direct omwonenden, bijvoorbeeld in de laatste 'buurtevaluatie' zoals elders in het document besproken. Het zonnepark dient binnen 2 jaar na afloop van de vergunning opgeruimd te zijn, het streven is na 1 jaar.
- l. Communicatie: Duurzaam Daslever b.v. heeft afgesproken dat er gedurende de gehele looptijd van het zonnepark (inclusief aanlegperiode) er een jaarlijks evaluatiegesprek wordt gevoerd tussen Duurzaam Daslever b.v. en omwonenden. Een omwonende woont binnen een straal van 1.250 m. van het middelpunt van het zonnepark. Doel van dit gesprek is terug te blikken op het afgelopen jaar en afspraken te maken voor het komende jaar. Duurzaam Daslever b.v. neemt het initiatief voor dit jaarlijkse overlegmoment.

- m. Aanspreekpunt: drie bewoners zullen als aanspreekpunt fungeren voor de omgeving en voor de ontwikkelaar, voor het doorgeven van zaken en voor het organiseren van de jaarlijkse evaluatie (Ilona Wagenaar, Thomas de Vos en Frank Strijdveen).

9.4 Inrichting terrein/licging panelen/hekwerk i.r.t. opwek i.r.t. financiën

- a. Technische voorzieningen t.b.v. de exploitatie:
- i Afscheidingen en watergangen: het watermanagementsysteem inclusief sloten blijft van eenzelfde kwaliteit of wordt verbeterd. Het kan zijn dat sloten of greppels vervangen/verplaatst/uitgediept dienen te worden. Omlegging van sloten of greppels mag niet ten koste gaan van de in het OAR-proces afgesproken indeling van het gebied en de landschappelijke inpassing zal gewaarborgd blijven.
  - ii Gebouwen: er zullen 4 tot maximaal 5 compacte stations geplaatst worden met een hoogte van ca. 1.90 m, uit het zicht en in het midden van het zonnepark, waardoor er zo min mogelijk geluidsoverlast op piekmomenten optreedt. De geluidnormen in de te verkrijgen omgevingsvergunning zullen daarnaast ook bescherming tegen deze overlast bieden. Daarnaast zal een inkoopstation gerealiseerd moeten worden. De voorkeur van zowel Enexis als Duurzaam Daslever b.v. is om dit te realiseren in het gebouw van waterschap WDOD. Hierover kan pas uitsluitsel worden gegeven na verder overleg met Enexis en na toekenning van een aansluiting. Als de ruimte in het al bestaande gebouw hiervoor niet toereikend is, dan zal er een alternatieve locatie gevonden moeten worden. Als opname in het bestaande fysieke gebouw niet haalbaar blijkt, dan zal worden uitgeweken naar een locatie die zoveel mogelijk uit het zicht onttrokken is voor omwonenden, qua stijl passend bij de overige landschappelijke elementen of door landschappelijke inpassing onttrokken wordt aan het zicht. In overleg met netbeheerder Enexis zal dan in beginsel gezocht worden naar een locatie binnen het kadastrale nummer WHE00 – G – 2072.
  - iii Zonnepanelen en -tafels: alle zonnetafels zijn gelijk in hoogte en hellingshoek om een heterogeen beeld te creëren, de panelen zullen niet hoger worden dan ca. 1.85 m. De panelen zullen gestapeld geplaatst worden en met de kennis van nu worden deze tafels dan ca. 1.45 – 1.65 m. hoog. De finale grootte en hoogte van de zonnepanelen kan afwijken, doordat voor de leveranciers een tender wordt uitgeschreven om de beste kostprijs te verkrijgen. Het is daarom pas mogelijk om de definitieve hoogtes te communiceren, nadat een leverancier is geselecteerd uit de aanbiedingen. De verschillen met de hierboven genoemde hoogtes zullen echter marginaal zijn én zowel naar boven als naar beneden beperkt kunnen afwijken.
  - iv De dekkingsgraad van het landoppervlak van het zonnepark zal 50-60% zijn.
  - v Onderhoud technische voorzieningen: het onderhoud van de technische voorzieningen is volledig de verantwoordelijkheid van de exploitant.

10 Afspraken over de financieel lokale participatie en de zeggenschap

10.1 Lokaal eigenaarschap

Het bewonersplatform heeft een standpunt opgesteld ten aanzien van financiële participatie en zeggenschap bij het zonnepark Daslever. Zij zijn bereid om af te zien van het recht op 51% lokaal eigendom zoals dat wordt geëist in het gemeentelijk toetsingskader, omdat zij geloven dat dat de toekomst en bestaanszekerheid van het biologisch-dynamische boerenbedrijf ten goede zal komen.

Als tegemoetkoming voor deze positie wenst het Bewonersplatform het volgende:

1. Een extra inbreng in het Gebiedsfonds. Gebruikelijk is hierin 1-2 % van de omzet onder te brengen, waarna de omwonenden kunnen beslissen over de besteding hiervan. Het BP stelt voor dit aanzienlijk op te hogen en ziet graag een voorstel van de ontwikkelaar tegemoet.
2. De mogelijkheid voor omwonenden om obligaties te kopen met een gunstig, marktconform rendement.
3. De afspraak, opgenomen in de Omgevingsovereenkomst, zie 9.3.d., dat in geval van verkoop of faillissement wél voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden. In geval van vrijwillige verkoop dienen eerst bindende afspraken met de omgeving te worden gemaakt over de landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en financiële participatie.
4. De afspraak, opgenomen in de Omgevingsovereenkomst, zie 9.3.e, dat in geval de biologische boerderij onverhoopt toch geen doorgang vindt of wordt beëindigd, wél voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden van het zonnepark.
5. Een jaarlijkse evaluatie van de financiële participatie met de direct omwonenden (als agenda-onderdeel van Definitieve versie Omgevingsovereenkomst beoogd zonnepark Daslever gemeente Olst-Wijhe

de jaarlijkse evaluatie van de Omgevingsovereenkomst). Direct omwonenden zijn zij die binnen de burenregeling (volgens een nog te bepalen verdeelsleutel) een jaarlijks percentage uit het Gebiedsfonds verkrijgen. Doel van deze evaluatie is o.a. om te bepalen waar de overige gelden uit het Gebiedsfonds aan worden besteed. Daarnaast kan worden beoordeeld of aan de afspraken uit de Omgevingsovereenkomst wordt voldaan, en er dus grond blijft bestaan om te willen blijven afzien van de 51% lokaal eigendom.

(Zie het document 'Standpunt Bewonersplatform t.a.v. financiële participatie vd omgeving zonnepark Daslever' in bijlage 12.5). Met de ontwikkelaar is overeengekomen dat de punten 2-5 akkoord zijn. Voor punt 1, zie 10.2.

Daarnaast maken de bewoners nog twee opmerkingen bij dit onderwerp:

- A. De bewoners vinden het opmerkelijk dat er een toetsingskader is opgesteld waarin wordt geëist dat er 51% lokaal eigenaarschap wordt georganiseerd, zonder dat is onderzocht of er lokale energiecoöperaties zijn die bereid of in staat zijn om dit te realiseren. Nu blijkt de energiecoöperatie hier niet toe in staat te zijn, waardoor de 'lusten' voor de omgeving lager zijn dan beoogd en voorgespiegeld.
- B. Het bewonersplatform is niet unaniem in haar standpunt. Er zijn ook bewoners van mening dat de eis van 51% lokaal eigenaarschap moet worden gehandhaafd.

10.2 Gebiedsfonds

Hoogte van de bijdrage van de ontwikkelaar

Het Bewonersplatform heeft een voorstel gedaan voor een bijdrage van de ontwikkelaar aan het Gebiedsfonds (zie hierboven, een bijdrage aanzienlijk hoger dan 1-2% van de jaaromzet, als tegenprestatie voor hun bereidheid af te zien van 51% lokaal eigenaarschap). Dit voorstel was gebaseerd op een advies van de Werkgroep financiële participatie en zeggenschap, die stelt dat een bijdrage van 1-2% gerechtvaardigd is.

De ontwikkelaar heeft daarop een tegenvoorstel gedaan van 0,35%. De delegatie van het Bewonersplatform heeft vervolgens om advies gevraagd aan de Werkgroep financiële participatie en zeggenschap of een dergelijke afwijking van hun oorspronkelijke advies te rechtvaardigen is. De Werkgroep stelde dat de specifieke businesscase van een zonnepark een afwijking kan rechtvaardigen. Daarop is de Werkgroep gevraagd om deze businesscase te beoordelen en aan de hand daarvan een oordeel te geven over het voorstel van de ontwikkelaar. De in de Werkgroep betrokken financieel expert stelt op basis van een beoordeling van de businesscase van het zonnepark dat een jaarlijkse afdracht van € 10.000,- per jaar aan het Gebiedsfonds gevraagd kan worden. Dit komt overeen met (nagenoeg) 1% van de verwachte bruto omzet. De ontwikkelaar gaat hiermee akkoord.

De bewoners accepteren dit aanbod van de ontwikkelaar als bijdrage aan het Gebiedsfonds. Tegelijkertijd blijven zij van mening (zie hun geformuleerde standpunt, zoals beschreven in 10.1) dat hun bereidheid om af te zien van 51% lokaal eigenaarschap – om de ontwikkelaar de vrijheid en ruimte te geven zijn bedrijf te ontwikkelen – een extra bijdrage aan het Gebiedsfonds zou rechtvaardigen. De ontwikkelaar is bereid om 5-jaarlijks te beoordelen of de omzet een hogere bijdrage aan het Gebiedsfonds toelaat. Afsproken is dat dit op initiatief van de ontwikkelaar wordt besproken tijdens het jaarlijks evaluatiegesprek.

Verdeling van het gebiedsfonds Daslever

De ontwikkelaar draagt minimaal € 10.000,- per jaar af aan het gebiedsfonds. Dit bedrag wordt verdeeld onder de aan- en omwonenden volgens een bepaalde verdeling. Daarbij gelden de volgende regels en afspraken:

- Jaarlijks maakt de exploitant een overzicht van de meedelende adressen en bijbehorende bedragen. Dit wordt jaarlijks ter beoordeling voorgelegd aan de aanspreekpunten uit de omgeving. Het inventariseren welke adressen willen meedelen en het verzamelen van de precieze namen en rekeningnummers is aan de uitvoerder (de ontwikkelaar/exploitant).
- Alleen woonadressen delen mee, dus geen bedrijfspanden of grondeigenaren.
- Alleen adressen delen mee, die als woonadres zijn geregistreerd op 01 januari 2023. Huizen na die datum gebouwd, delen niet mee.
- Alleen adressen delen mee, waarvan de eigenaar geen economisch belanghebbende is (oftewel 'geen economisch voordeel heeft') van het zonnepark. Dat betekent dat bijvoorbeeld adressen in eigendom van het landgoed worden uitgesloten. Als de situatie gedurende de jaren verandert, dan wordt de verdeling daarop aangepast, d.w.z. deze adressen delen dan niet langer mee en het beschikbare bedrag wordt herverdeeld.
- De bedragen komen ten goede van de eigenaar van het betreffende woonadres.

- De direct aanwonende adressen ontvangen minimaal € 1.000,-/jaar. Dat zijn, op basis van de op dit moment beschikbare informatie:
  - Daslever 1
  - Daslever 2
  - Daslever 3
  - Daslever 5
  - Daslever 5a
  - Hamelweg 12
 (Zoals gezegd dient de exacte lijst adressen te worden opgesteld door de uitvoerder en ter beoordeling te worden voorgelegd aan de aanspreekpunten van de omgeving.)
- 2 adressen krijgen de bijdrage uit het gebiedsfonds eenmalig uitgekeerd. Zij delen daarna dus niet meer mee in de jaarlijkse verdeling, ook niet als deze wordt aangepast. Dit betreft de adressen:
  - Daslever 1
  - Daslever 3

Voor adressen die het bedrag in een keer wilden ontvangen, geldt een verdisconteringsvoet van 4% per jaar, zie hiervoor bijlage 12.6 (memo Gebiedsfonds, de heer Bakema, Lokale Energie Overijssel). Dit komt neer op 64% van het totaal te ontvangen bedrag:

- € 1.000,- * 25 jaar = € 25.000,-
- € 25.000,- * 64% = € 16.000,-

Na aftrek van deze eenmalige uitkeringen blijft een jaarlijks uit te keren bedrag van minimaal € 8.000,- over.

- Het resterende bedrag van € 8.000,- per jaar wordt verdeeld over de overige meedelende adressen volgens de 2 afstands-schillen zoals gepresenteerd in onderstaande voorbeeld-tabel.

	Deelnemer:	Afstand in m:	Te ontvangen:	Jaarlijks:	Eenmalig:
Hamelweg 12	ja	350	€ 1.000	ja	-
Daslever 5	ja	350	€ 1.000	ja	-
Daslever 3	ja	350	€ 1.000	nee	€ 16.000
Daslever 5a	ja	350	€ 1.000	ja	-
Hamelweg 14	nee	350	-	-	-
Daslever 1	ja	350	€ 1.000	nee	€ 16.000
Daslever 2	ja	350	€ 1.000	ja	-
Onder de gelder 4	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 20	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 20a	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 18a	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 18a	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 10	ja	575	€ 400	ja	-
Hamelweg 16a	ja	700	€ 200	ja	-
Kappeweg 12b	ja	700	€ 200	ja	-
Hamelweg 16	ja	700	€ 200	ja	-
Hamelweg 16b t/m 16r	nee	700	-	-	-
Hamelweg 22	ja	700	€ 200	ja	-
Onder de gelder 6	ja	700	€ 200	ja	-
Onder de gelder 6a	ja	700	€ 200	ja	-
Kappeweg 12a	ja	700	€ 200	ja	-
Kappeweg 12	ja	700	€ 200	ja	-

SOM totaal: € 10.000
 Jaarlijks over te maken: € 8.000

Omdat Daslever 1 en 3 graag eenmalig ontvangen daalt het jaarlijkse bedrag naar 8.000,- EUR

Daslever 1 en 3 ontvangen elk eenmalig 16.000,- EUR dit is de 25.000,- met een jaarlijkse verdiscontering van 4%

Zie ook bijlage 12.7 Model berekening burenregeling definitief 22 maart 2023.

De lijst is ter indicatie op basis van de nu beschikbare informatie bij de bewoners. Het opstellen van de uiteindelijke lijst van adressen die meedelen in het gebiedsfonds is aan de uitvoerder, op basis van de afspraken daarover zoals die in de Omgevingsovereenkomst staan en die dat ter beoordeling voorlegt aan de omwonenden.

Startdatum: de eerste uitkering aan het gebiedsfonds vindt een jaar na aansluiting van het park op het energienetwerk plaats. Dan worden ook de eenmalige betalingen gedaan.

11. Ondertekening

Deze OAR is samengesteld met een delegatie van direct omwonenden. Dit is geen formele vertegenwoordiging van de bewoners in het gebied. De deelnemende personen hebben zo goed als mogelijk afspraken gemaakt in het belang van alle bewoners in het gebied. Er kan echter geen formele verantwoording worden gedragen hiervoor omdat men niet via democratische weg gemandateerd is. Daarom tekent de NLVOW-begeleider van het bewonersplatform uit naam van de betrokken bewoners. De ontwikkelende partijen zijn wel formeel een partij om te tekenen voor de gemaakte afspraken.

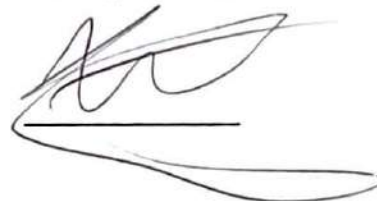
Er wordt door alle partijen waarde gehecht aan het vastleggen van de gemaakte afspraken. Hiertoe zal dit document getekend worden door partijen, als onderschrijving van de juiste weergave van de gemaakte afspraken of daarop gegeven feedback. Dit wordt bevestigd met de handtekening van de voorzitter en secretaris die onafhankelijk van posities en belangen hiermee de overeenkomst bevestigen en aan de gemeenteraad aanbieden als kader voor het behandelen van de vergunningaanvraag van het betreffende park.

Olst-Wijhe, 22 maart 2023

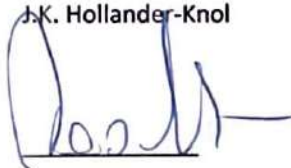
Ontwikkelaar
Duurzaam Daslever b.v.

Gemeente Olst-Wijhe
B. Luijters

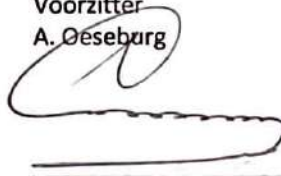
Namens de delegatie van het
Bewonersplatform Daslever
NLVOW, N. van Schie

Secretaris
J.K. Hollander-Knol

Voorzitter
A. Oeseburg

12. Bijlagen

12.1 Ontwerp zonnepark Daslever

12.2 Overzicht veranderingen in ontwerp doorgevoerd door ontwikkelaar

12.3 Notitie Omwonenden Daslever datum 3-11-2021

12.4 Brief Energiecoöperatie Boerhaar datum 19-09-2022

12.5 Standpunt Bewonersplatform t.a.v. financiële participatie v.d. omgeving zonnepark Daslever

12.6 Memo Gebiedsfonds, de heer G. Bakema, Lokale Energie Overijssel

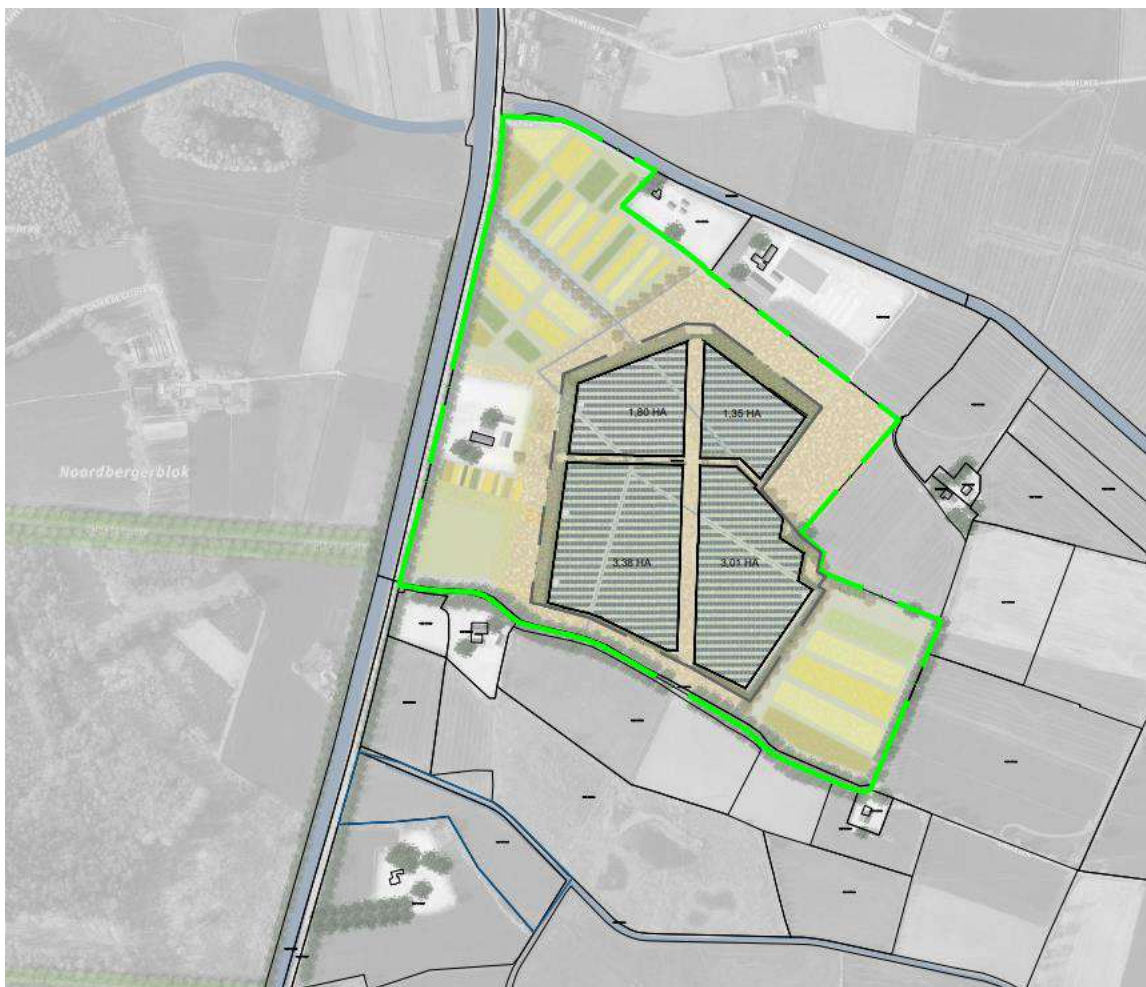
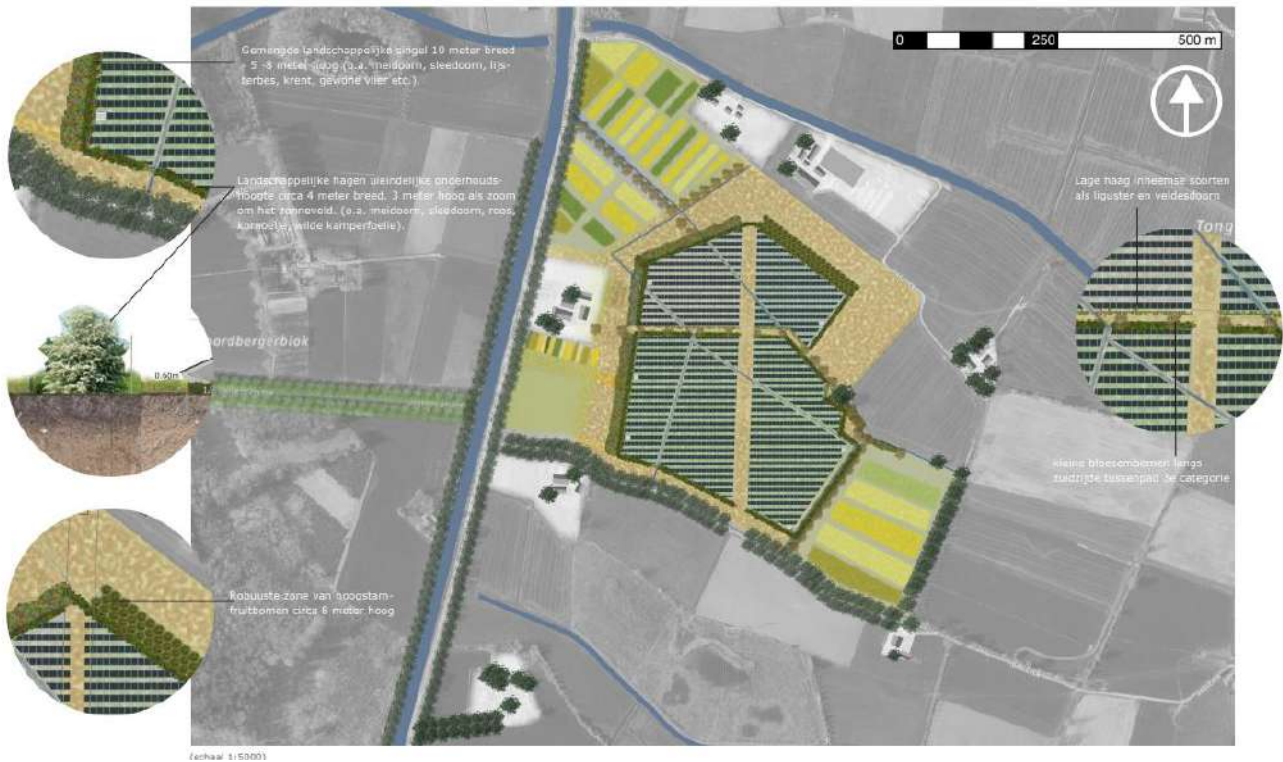
12.7 Model berekening burenregeling definitief 22 maart 2023

12.8 Geanonimiseerde notulen zonnepark Daslever

Bijlage 12.1 Ontwerp zonnepark Daslever

LANDSCHAPSPLAN DASLEVER

EEN VERSMELTING VAN BIODIVERSITEIT, TECHNOLOGIE EN TRADITIE!

Bijlage 12.2 Overzicht veranderingen in ontwerp

Overzicht veranderingen in ontwerp doorgevoerd door ontwikkelaar n.a.v. OAR vergaderingen

Project: Natuurinclusieve boerderij en zonneweide Daslever
Op Landgoed De Gelder, Wijhe

Dit document legt enkel de aanpassingen in het ontwerp vast – en **NIET** de overige afspraken zoals gemaakt met de omgeving in de OAR. Deze afspraken liggen vast in het omgevingsdocument

Intro

- Originele plannen en eerste tekeningen dateren terug tot voor de vaststelling RES
- Ook voor de RES is er altijd contact onderhouden met de omgeving
- De samenwerking met de omgeving is altijd positief en constructief geweest
- Er is altijd veelvuldig gecommuniceerd: Telefonisch, per email, whatsapp en zelfs LinkedIn. Daarnaast is er veelvuldig persoonlijk contact geweest, ook buiten de OAR's en kennisbijeenkomsten om
- In de COVID periode zijn er ook digitale OAR's geweest
- Landschappelijke inpassing heeft altijd op de eerste plaats gestaan
- De wensen van omwonenden zijn ten alle tijden gehoord en zo goed mogelijk verwerkt
- Eerste focus is altijd op tekeningen geweest in vogelvlucht daarna zijn we pas geswitched naar het interactief 3D ontwerp in de vorm van een website
- Door een positief en intensief traject zijn we gezamenlijk tot een completer plan gekomen dan de originele plannen
- Kortom: een plan waar we trots op zijn!

Overzicht aanpassingen Natuurinclusieve Boerderij en zonneweide Daslever

Ontwikkelingen door de tijd heen

Versie	Datum	Opmerkingen	Verschil	
			HA Zon	%
Ontwerp "Vogelvlucht"				
1	FEB. 2020	Orginele versie gebruikt als introductie bij de omwonende	20	100%
2	DEC. 2020	Scheiding tussen sector A en B als gevolg splitsing landgoed tussen familie leden. Mevrouw de Vos van Steenwijk eigenaresse Sector heeft aangegeven geen bezwaar te maken op de plannen en open te staan voor een eventuele samenwerking op termijn. Algemene verkleining opvlakte zon vs natuur inclusieve boerderij op verzoek (bijna) alle omwonende	14,75	73,8%
3	MAA. 2021	Aanpassing voor familie ten Have. Voor behaling financiële doelstelling onderneming gevraagd om geen verpachte HA voor dit plan te gebruiken.	14,75	74,0%
4	JUL. 2021	Opverzoek van Daslever 2 en 5 panelen weggehaald, te dicht bij huis. Hierdoor is ook zichtlijn tussen de 2 huizen bewaard gebleven	12,7	63,5%
5	JUL. 2021	Op verzoek van omwonende zichtlijnen verbeterd en/of afstand erf tot panelen voor: Daslever 1 Daslever 3 Daslever 5A Daslever 5 Om de opwek capaciteit niet te veel te verliezen 1 vlak met hogere panelen ingebouwd	10	50,0%
6	JUL. 2021	Verdere verbetering van versie 10 HA, Additioneel aan 5: Gehele zuid zijde zo'n 25m van de hamel weg geplaatst "hoek" van zonnenveld verder omhoog getrokken zodat afstand tot 12 groter is Dit plaatst het zonnenveld centraal in het veld en maakt het mogelijk om het geheel te omringen met agrarische activiteiten Ook Hamelweg 14 heeft zo een beter zicht en verder afstand tot panelen	9,5	47,5%
7	NOV. 2021	Opverzoek van verschillende omwonende vlakken met grotere paneel hoogte uit het ontwerp geschaft. Hiervoor een klein beetje meer oppervlakte terug ontvangen	9,5	47,5%
8	DEC. 2021	Finale ontwerp: Op Verzoek Daslever 5 haag verwijdering Op verzoek van Daslever 5A haag verbreding Op verzoek van Daslever 2 Landschappelijke inpassing voor uitzicht verbetering	9,5	47,5%
9	MAA. 2022	Omvormers toegevoegd en mogelijke locaties inkoopstation	9,5	47,5%
Interactieve 3D website				
10	APR. 2022	Versie 1: Op verzoek van alle omwonende een dynamisch ontwerp ontwikkeld in de vorm van een interactieve 3D website	9,5	47,5%
11	MEI. 2022	Versie 2: Op verzoek van Daslever 1 en 5 een extra functie ingebouwd waarop de "kale" panelen zichtbaar zijn	9,5	47,5%

3
voorstellen
BP

Gekozen
voor
verdere
uitwerking
OAR

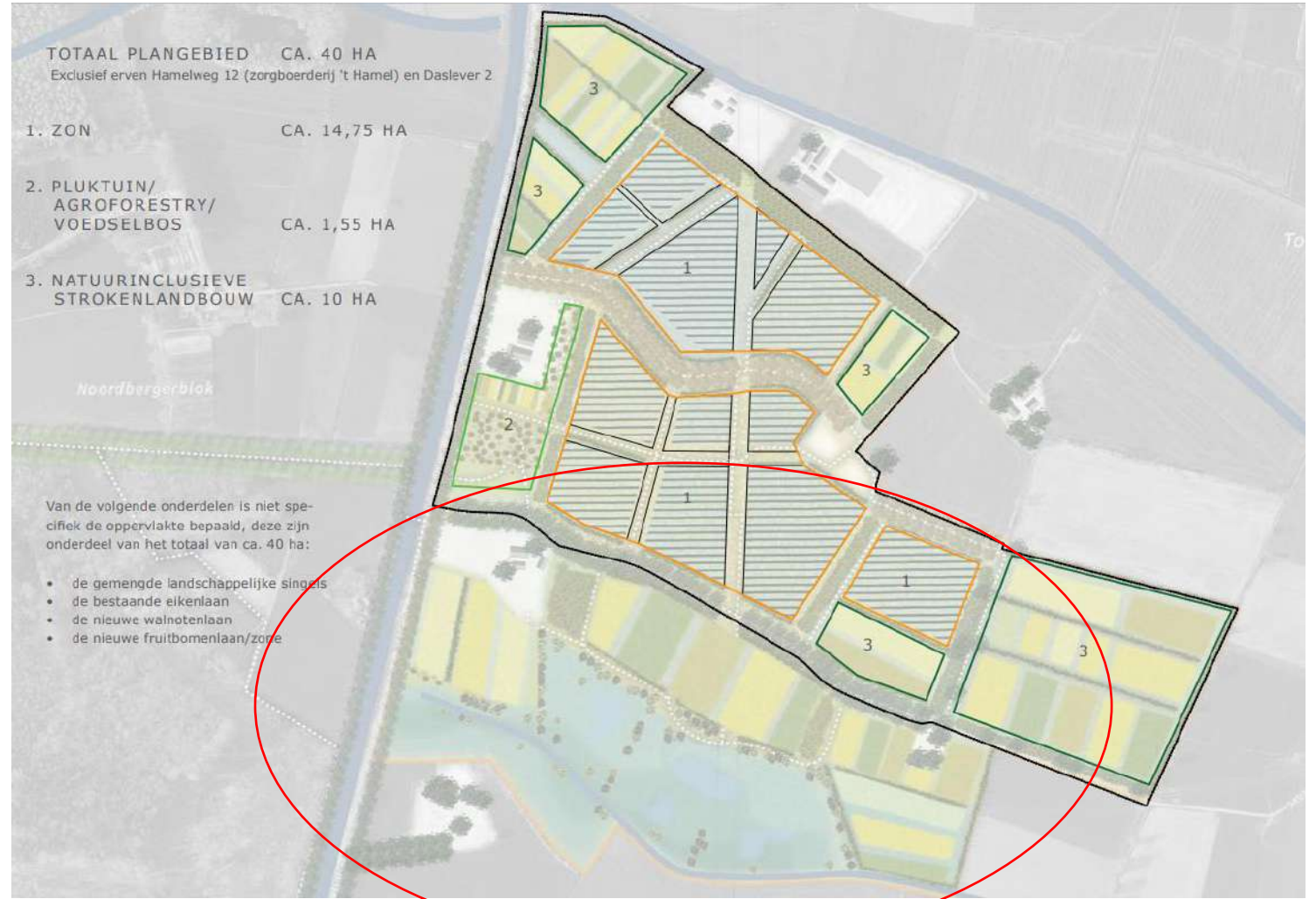
Finaal gekozen
ontwerp outline
zonneweide voor
verder uitwerking

1. Originele ontwerp feb 2020

2. Splitsing sector A en B – Dec. 2020

Scheiding tussen sector A en B als gevolg splitsing landgoed tussen familie leden. Mevrouw de Vos van Steenwijk eigenaresse Sector heeft aangegeven geen bezwaar te maken op de plannen en open te staan voor een eventuele samenwerking op termijn.

3. Verkleining totaal plan op verzoek van familie ten Have, daslever 4 – Maart 2021

De voorstellen zoals gepresenteerd tijdens het bewonersplatform op het gemeentehuis juli 2021

Destijds het start punt
14,75 HA (zie slide 6)

Voorstel 1: 12,7 HA

Voorstel 2: 10 HA

Voorstel 3: 9,5 HA

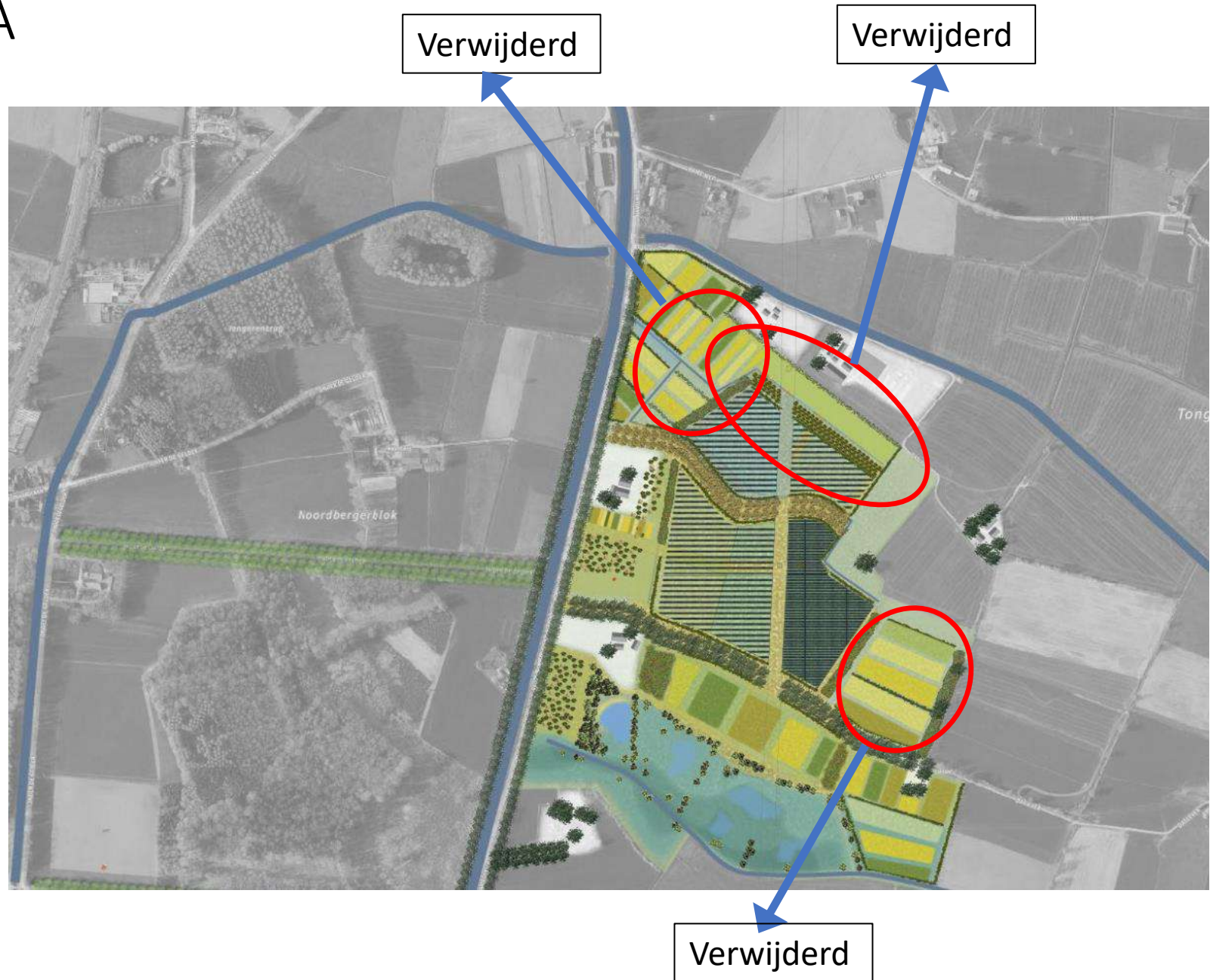
4. Voorstel 1 – 12,7 HA

- Verwijdering panelen aan Oost kant
- Verbetering zichtlijnen Daslever 2 en 5.
- Afstand tot panelen verkleint voor Daslever 5
- Paden tussen de paneelvlakken weggehaalt

5. Voorstel 2 – 10 HA

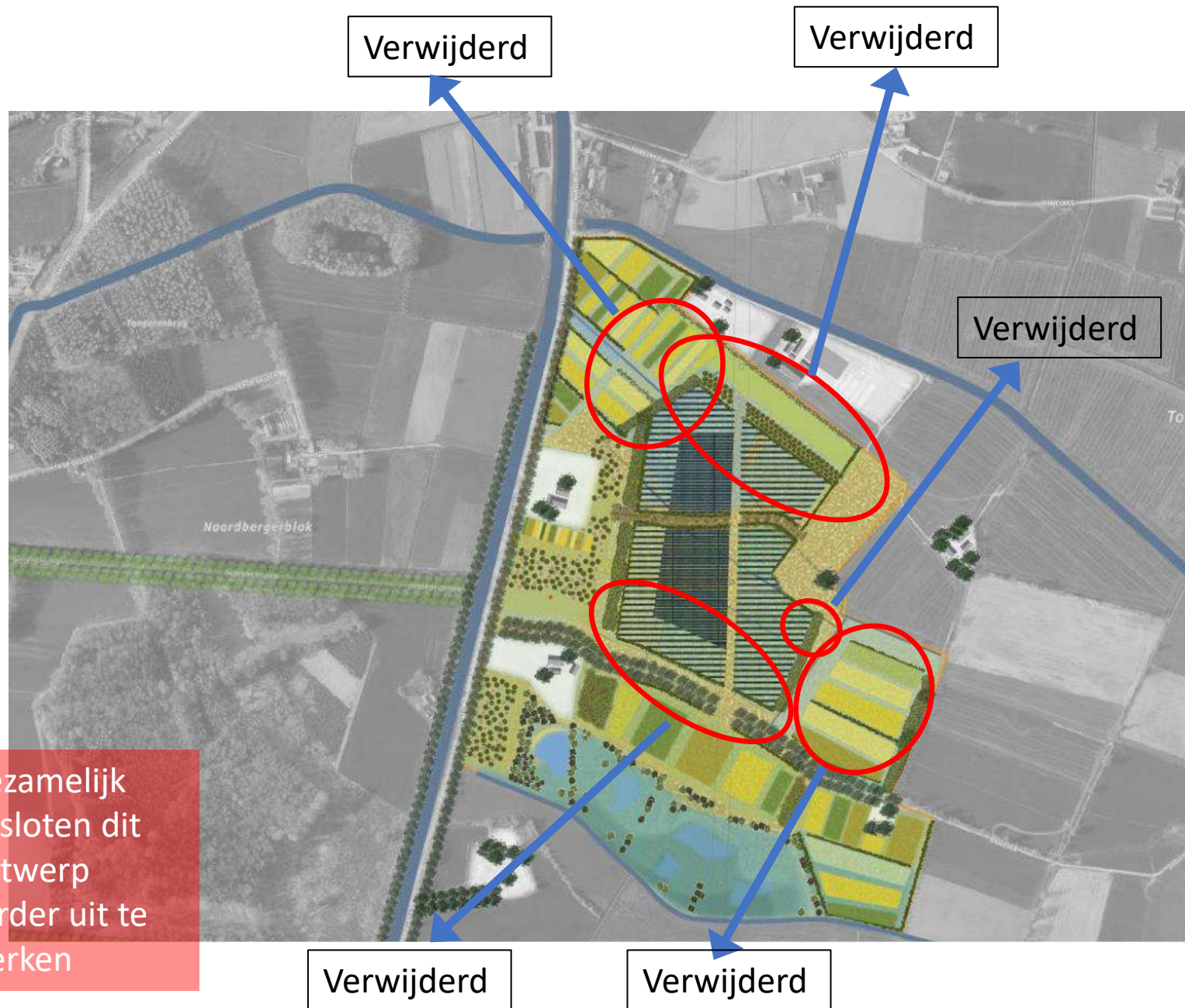
- Verwijdering panelen aan Oost zijde
- Verwijdering panelen aan Noord zijde
- Verwijdering panelen aan Noord west zijde
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 1
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 2
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 3
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 5
- Verbetering zichtlijn Daslever 1
- Verbetering zichtlijn Daslever 2
- Verbetering zichtlijn Daslever 3
- Verbetering zichtlijnen Daslever 5
- Verbetering zichtlijnen Daslever 5A
- Afstand tot panelen verkleint voor Daslever 5

6. Voorstel 3 – 9,5 HA

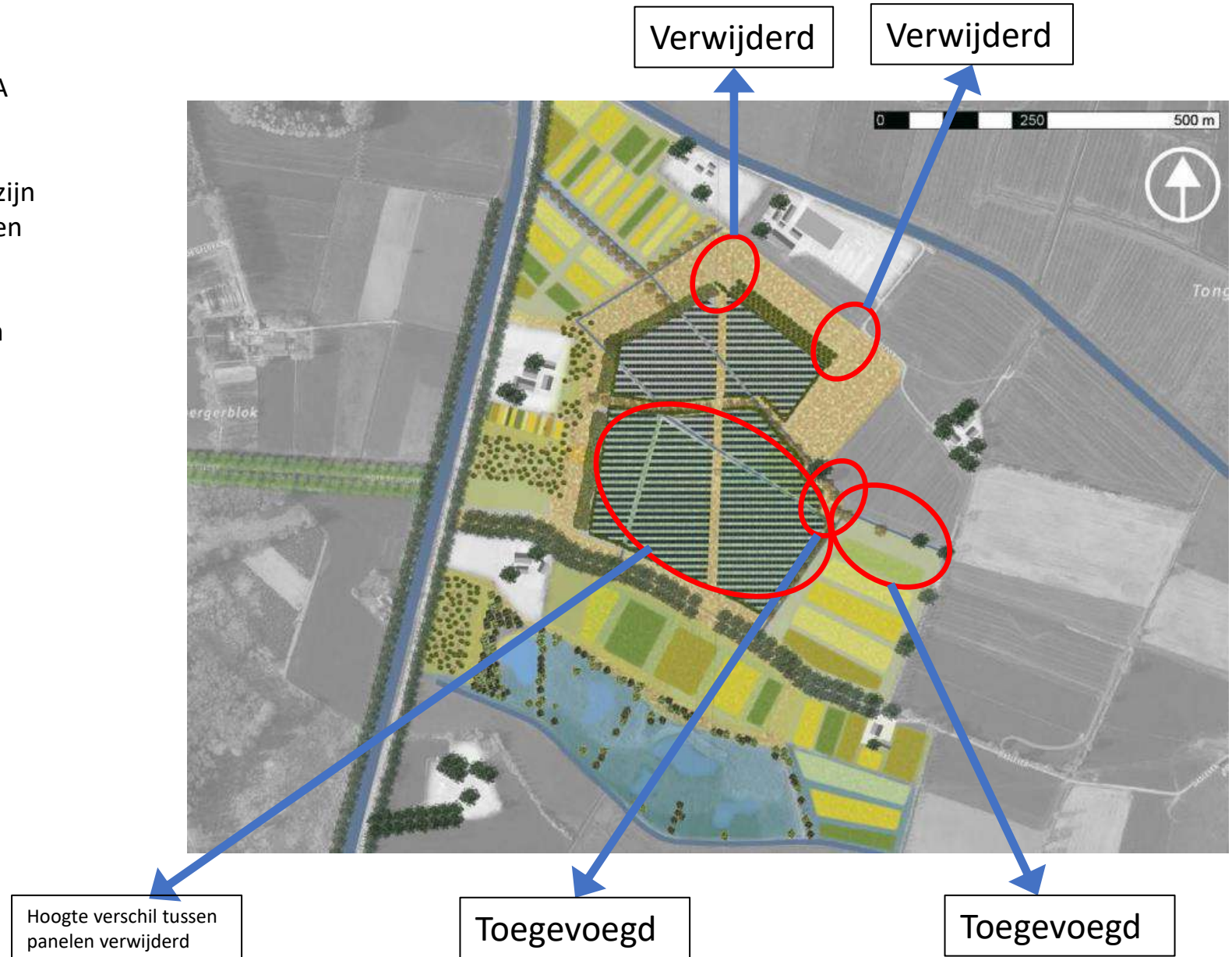
- Plaatsing van het Zonneveld in het midden van het perceel, verder verwijderd van de Zuidzijde Daslever. Hierdoor komt het geheel meer in balans en is er voldoende ruimte aan alle zijden voor agrarische activiteiten
- Verwijdering panelen aan Oost zijde (2x)
- Verwijdering panelen aan Noord zijde
- Verwijdering panelen aan Noord west zijde
- Verwijdering panelen aan Zuid zijde
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 1
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 2
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 3
- Verbetering afstand tot panelen Daslever 5
- Verbetering afstand tot panelen Hamelweg 12
- Verbetering zichtlijn Daslever 1
- Verbetering zichtlijn Daslever 2
- Verbetering zichtlijn Daslever 3
- Verbetering zichtlijnen Daslever 5
- Verbetering zichtlijnen Daslever 5A
- Verbetering zichtlijnen Hamelweg 12
- Afstand tot panelen verkleint voor Daslever 5

Gezamenlijk
besloten dit
ontwerp
verder uit te
werken

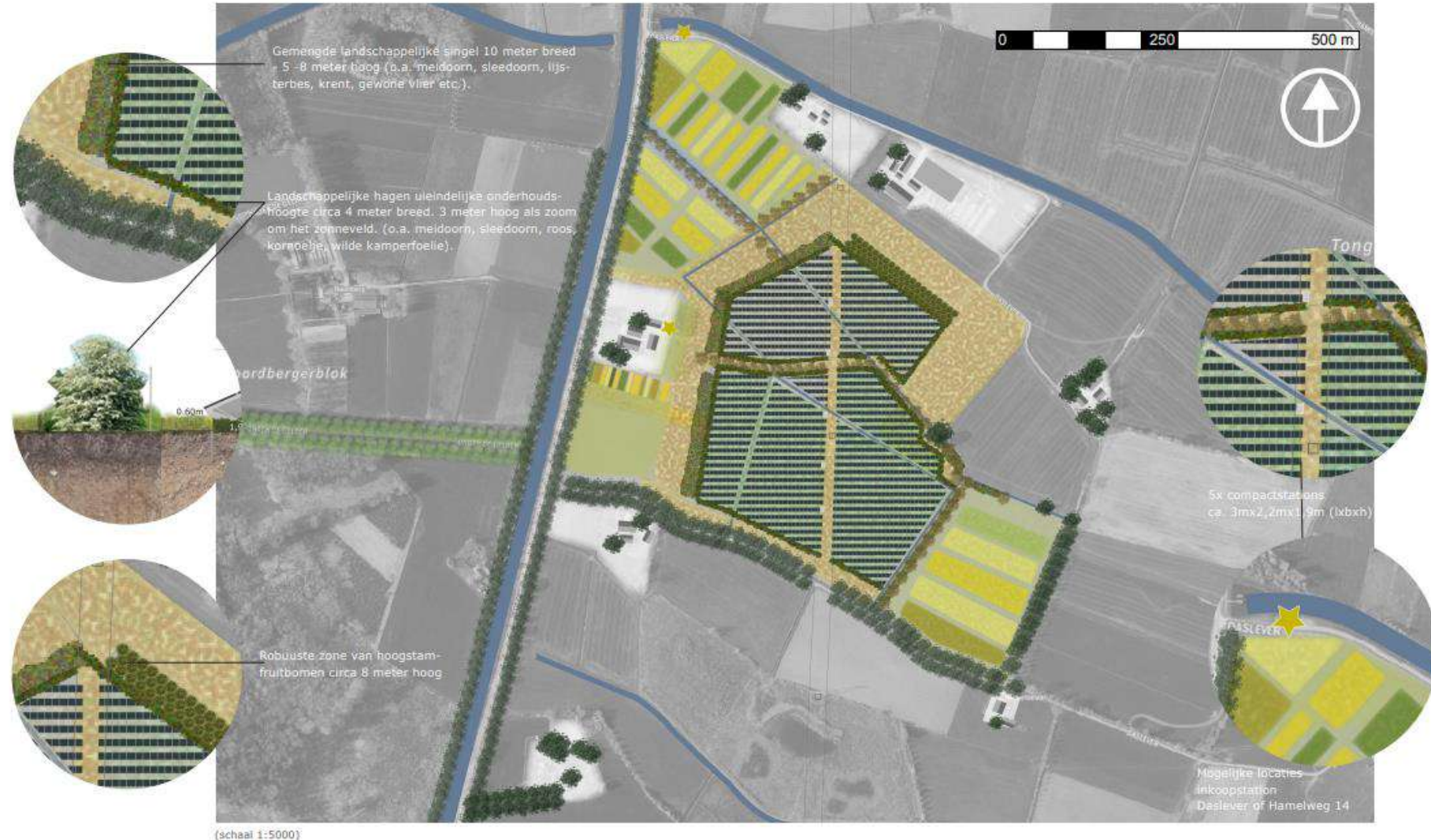
7 + 8 Verdere uitwerking van het 9.6 HA model Sept – Dec 2021

- In het OAR is besloten om het ontwerp 9.5 HA verder uit te werken
- Dit heeft nog zo'n 4 maanden geduurd, en er zijn met alle omwonenden persoonlijke gesprekken mee gevoerd
- Verwijdering hoogte verschillen in de panelen
- Landschappelijke haag verwijderd ter:
  - Verbetering zichtlijnen Daslever 5
  - Verbetering zichtlijnen Daslever 5A
- Bomen planten aan oostzijde ter verbetering:
  - Verbetering uitzicht Daslever 2
- Aanpassing in bomenrij Noord zijde:
  - Behoudt zichtlijnen daslever 3
- Kleine toevoeging panelen oostzijde

9.1: Laatste versie : Inclusief omvormers, maar nog zonder gedefinieerde locatie voor het inkoopstation – Mei 2022

- Omvormers zo ver mogelijk verwijderd van de direct omwonende
- Locatie inkoopstation nog onbekend
- Doel is om inkoopstation te plaatsen in het waternet huisje bij de wetering Enexis heeft hier al materiaal geplaatst en heeft aangegeven dit ook als mogelijkheid te zien. Maar er is nog geen uitsluitsel over
- Indien bovenstaande niet werkbaar is, is het de doelstelling om het inkoopstation te plaatsen binnen het erf van hamelweg 14. Enexis heeft op de locatie van de finale plaatsing veel invloed
- Op dit laatste ontwerp is akkoord gegeven door het OAR om de tekeningen in vogelvlucht om te zetten naar meer dynamische 3D tekeningen

9.2: Laatste versie conceptplan met oppervlaktes – mei 2022

3D Tekeningen juni 2022:

- <https://www.rom3d.nl/360/daslever/>.
- Voor de 3D tekeningen is gekozen voor een interactieve website
- Er zijn 2 versies geweest maar de website geeft vanzelfsprekend enkel de laatste versie weer:
  - Inititiele website had enkel: “na 5 jaar”
  - Versie 2 heeft 2 opties “bouw” en “na 5 jaar”

Bijlage 12.3 Notitie Omwonenden Daslever datum 3-11-2021

Notitie ter voorbereiding op OAR Daslever 3-11-2021

Toelichting:

Ter voorbereiding op de OAR Daslever van 3 november a.s. hebben we met direct-omwonenden op dinsdag 27 oktober jl. een inventarisatie gemaakt van wensen, overwegingen en de op dit moment te behandelen onderwerpen.

We willen hierbij benadrukken dat deze lijst niet volledig is (er zullen tijdens de voortgang van het proces ongetwijfeld nog nieuwe vragen en wensen ontstaan) en ook niet is opgesteld met en namens het gehele BP.

Inventarisatie wensen en to-do's

1 Zorvuldig proces

Zorgvuldigheid boven snelheid.

Alle stappen van het proces doorlopen (incl. werkgroep financiële participatie), zoals afgesproken op BP dd. 20-10 en vasthouden aan de 'verlengde' tijdlijn.

2 Hoe eerder start aanleg groenvoorzieningen, hoe beter

Uitdrukkelijke wens om zo vroeg mogelijk te starten met inrichten en planten van 'het groen' in en rondom zonnepark (hoe eerder, hoe beter).

Hoe krijgen we zekerheid/garantie dat hiermee wordt aangevangen zodra Herman zekerheid heeft over verkrijgen vergunning?

3 Andere projecten in lijn met Daslever

Hoe kan het (worden voorkomen) dat de verschillende projecten op geheel andere wijze omgaan met het landschappelijke beeld, de natuurwaarden, biodiversiteit en de inrichting van de omgeving? Kan hierin het plan voor Daslever als norm worden gesteld?

Welke bepalende rol speelt de gemeente hierin?

4 Geen hekwerk

In de Energietuin Assen-Zuid (presentatie kennissessie dd. 13-10) is gekozen voor een ontwerp zonder hekwerk. Dit was een van de nadrukkelijke wensen van de partners.

Er is gekozen voor een oplossing met beplanting in plaats van een hek (o.a. meidoorn).

Omwonenden/BP Daslever willen mogelijkheden van een uitvoering zonder hek onderzocht zien met als doel te komen tot een ontwerp zonder omheinend hekwerk.

5 Uitgewerkte ontwerpen

Wanneer ontvangen we het 'definitieve' ontwerp, met laatste aanpassingen, uiteindelijk aantal panelen en maatvoering?

Wanneer ontvangen we, zoals in een eerder stadium is toegezegd, tekeningen (3d-renders?) vanuit andere gezichtspunten dan van bovenaf? Toezegging is gedaan dat perspectief-tekeningen vanuit verschillende standpunten (uitzicht omwonenden) worden uitgewerkt.

6 Overbelasting energienet

De zorg die eerder is uitgesproken over eventuele overbelasting (en het niet terug kunnen leveren van stroom door particuliere panelenbezitters) van het energienetwerk is nog niet weggenomen.

Er is aangegeven dat er een aparte leiding van project Daslever naar Den Nul komt, hoe concreet is dit en hoe kunnen omwonenden garanties krijgen voor een niet overbelast netwerk danwel compensatie?

→

7 Financiële participatie

Er blijkt voor omwonenden nog te weinig duidelijkheid om zich uit te kunnen spreken over keuzes m.b.t. financiële participatie. Er is nadrukkelijke wens om de resultaten van de werkgroep af te wachten en men wil zich laten adviseren door een partij zonder een belang in het project.

Over een aantal punten willen omwonenden meer duidelijkheid en inzicht:

- mogelijke planschade (en de daaruit voortvloeiende gevolgen)
- mogelijkheden van tegemoetkoming van ontwikkelaar (zonder zelf te investeren)
- 'gratis' stroom voor omwonenden (x-aantal kW per jaar te verdelen onder omwonenden)

8 Vervolg procedure

Er heerst nog onduidelijkheid over de voortgang van het proces na de verlening van een eventuele vergunning. Hoe en wanneer worden alle afspraken op papier gezet?

Hoe en door wie worden alle afspraken in de uitvoering gecontroleerd?

En hoe wordt er gehandhaafd (consequenties)?

9 Duidelijkheid 51%

Er heerst nog veel onduidelijkheid over de voorwaarde van 51% lokaal 'eigenaarschap'.

Wat zijn hierin de voorwaarden van de gemeente bij verstrekken vergunning en hoe verhouden deze zich tot project Daslever met als eigenaar het Landgoed De Gelder?

Hoe gaat de gemeente hiermee om en hoe gaat de gemeente dit handhaven?

10 Bestemming

Er is terugkerende onduidelijkheid over het bestemmingsplan.

Op grond waarvan kan landbouwgrond deze bestemming houden met de 'industriële' invulling van een zonnepark of moet het bestemmingsplan toch worden gewijzigd?

Bijlage 12.4 Brief Energiecoöperatie Boerhaar datum 19-09-2022

Boerhaar 19 september 2022

Beste OAR en BP project Daslever,

Ons is door de ontwikkelaar Herman Insinger gevraagd om namens Energiek Boerhaar tekst en uitleg te geven waarom besloten is om in dit specifieke geval af te zien van participatie.

Zoals ook aangegeven in onze brief aan de gemeente van 24 juni 2022 is het contact met de initiatiefnemer van project Daslever altijd zeer goed geweest en zijn er warme banden ontwikkeld vanaf de start. Vanaf het eerste moment heeft de deur voor de coöperatie altijd opengestaan en is er open en vrij gesproken over (financiële) participatie.

Bovenstaande neemt niet weg dat project Daslever een complex project is omdat het twee op zichzelf staande projecten zijn waarbij het ene project financieel wordt ondersteund door het ander.

Ondanks het feit dat Energiek Boerhaar niet actief geparticipeerd heeft in het gebiedsproces is er op de achtergrond regelmatig overleg geweest tussen Herman en Energiek Boerhaar. Energiek Boerhaar heeft zich altijd bijzonder betrokken en verantwoordelijk gevoeld voor landschappelijke inpassing en een prettige communicatie tussen de omwonenden en de ontwikkelaar.

Duurzame inpassing met betrokkenheid van alle stakeholders is altijd prioriteit nummer 1 geweest en is belangrijker voor Energiek Boerhaar dan financiële participatie op zich. Herman heeft ruimschoots aan bovenstaande eisen voldaan. Gegeven het feit dat wij het gevoel hebben gehad dat het met de intrinsieke motivatie van de initiatiefnemer wel goed zat, het goede contact met de gemeenschap, de gewenste landschappelijke inpassing en het feit dat Energiek Boerhaar een nieuwe organisatie is die zelf ook nog moet bepalen waar het zelf staat is besloten af te zien van financiële participatie.

We zijn tevreden met de communicatie van de initiatiefnemer en het eindresultaat waar aan de belangrijkste eisen is voldaan. Wel is toegezegd door beide partijen om open te blijven staan voor een obligatiemodel als invulling van de participatie, hier kunnen we ook op een later moment verder vorm aan geven.

Met vriendelijke groet,

Namens Energiek Boerhaar,

Ton van Remmen

Bijlage 12.5 Standpunt Bewonersplatform tav financiële participatie vd omgeving zonnepark Daslever

Dit document is opgesteld door het bewonersplatform in september 2022, op basis van de hen toen beschikbare informatie en de op dat moment heersende ideeën over financiële participatie. In de periode tussen september 2022 en de afronding van het proces en de omgevingsovereenkomst, zijn de ideeën onder bewoners over de invulling van financiële participatie gewijzigd. Daardoor wijken de uiteindelijke afspraken over de invulling van de financiële participatie (zoals vastgelegd in de Omgevingsovereenkomst) licht af van de tekst zoals opgenomen in deze bijlage.

Standpunt van het BP Daslever t.a.v. financiële participatie van de omgeving in het zonnepark Daslever d.d. 12 september 2022

Het zonnepark Daslever is bedoeld als financiële basis om een biologische boerderij te starten. Vanwege dit achterliggende doel, kan het BP instemmen met de eventuele komst van het zonnepark, als de komst ervan wordt goedgekeurd door de gemeenteraad. Het BP onderkent daarnaast dat hierdoor de financiële situatie voor het zonnepark Daslever wat anders is dan bij andere zonneparken: voor de toekomst van de biologische boerderij zou het beter kunnen zijn als het eigendom niet wordt verdeeld onder ontwikkelaar en bewoners, maar volledig in handen blijft van de ontwikkelaar.

Daarom is de meerderheid van het BP eventueel bereid om af te zien van het recht op 51% lokaal eigendom, teneinde de ontwikkelaar niet te hinderen bij de ontwikkeling van zijn biologisch-dynamische boerderij. Daarmee zijn zij dus bereid om af te wijken van het gemeentelijk Toetsingskader. De reden is dat zij denken dat daardoor de kans van slagen van de biologisch-dynamische boerderij groter wordt, en het is juist de komst van die boerderij die maakt dat de bewoners kunnen instemmen met de komst van het zonnepark.

Hieraan stellen de bewoners 3 voorwaarden:

- I. Om hiertoe bereid te zijn, verwachten de bewoners dat de ontwikkelaar (schriftelijk) uitlegt dat het zonnepark noodzakelijk is voor uitvoering van de biologische boerderij.
- II. Het BP is niet unaniem in deze positie; een aantal bewoners heeft zich uitgesproken tegen dit voorstel. Zij zijn van mening dat de eis van 51% lokaal eigenaarschap moet worden gehandhaafd. De tweede voorwaarde is daarom dat de ontwikkelaar uitlegt hoe hij geprobeerd heeft om met de energie coöperaties tot samenwerking te komen.
- III. Ten derde, als tegemoetkoming voor deze positie, wensen de bewoners het volgende:
  1. Een extra inbreng in het Gebiedsfonds. Gebruikelijk is hierin 1-2 % van de omzet onder te brengen, waarna de omwonenden kunnen beslissen over de besteding hiervan. Het BP stelt voor dit aanzienlijk op te hogen en ziet graag een voorstel van de ontwikkelaar tegemoet. Het BP zal dit geld tussen 2 doelen verdelen:
    - a. 75% gaat naar de 'burenregeling' en wordt verdeeld onder direct aanwonenden binnen een bepaalde afstand (bijv. 500m, en aangevuld met omwonenden op grotere afstand die direct zicht op het zonnepark hebben); dit wordt verdeeld volgens een nader te bepalen verdeelsleutel.
    - b. 25% gaat naar het 'omgevingsfonds' en wordt besteed aan een doel naar keuze van de omwonenden in de omgeving; dit kan bijv. de aanleg van een speeltuin zijn, een bankje, wandelpad, of een gift t.b.v. het zwembad, een stichting zoals IVN, etc.....
  2. De mogelijkheid voor omwonenden om obligaties te kopen met een gunstig, marktconform rendement.
  3. De afspraak, opgenomen in de omgevingsovereenkomst, dat in geval van verkoop of faillissement wél voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden.

In geval van vrijwillige verkoop dienen eerst bindende afspraken met de omgeving te worden gemaakt over de landschappelijke inpassing, lokaal eigenaarschap en financiële participatie.

4. De afspraak, opgenomen in de omgevingsovereenkomst, dat in geval de biologische boerderij onverhoopt toch geen doorgang vindt of wordt beëindigd, wèl voldaan dient te worden aan de gemeentelijke eis van 51% lokaal eigendom van de omgeving (omwonenden en/of een coöperatie), waarbij de omgeving het eerste recht krijgt om alsnog voor 51% eigenaar te worden van het zonnepark.
5. Een jaarlijkse evaluatie van de financiële participatie met de direct aanwonenden (als agenda-onderdeel van de jaarlijkse evaluatie van de Omgevingsovereenkomst). Direct aanwonenden zijn zij die binnen de burenregeling (volgens een nog te bepalen verdeelsleutel) een jaarlijks percentage uit het Gebiedsfonds verkrijgen. Doel van deze evaluatie is o.a. om te bepalen waar de overige gelden uit het Gebiedsfonds aan worden besteed. Daarnaast kan worden beoordeeld of aan de afspraken uit de omgevingsovereenkomst wordt voldaan, en er dus grond blijft bestaan om te willen blijven afzien van de 51% lokaal eigendom.

Bijlage 12.6 Memo Gebiedsfonds, de heer Bakema, Lokale Energie Overijssel

M e m o

Aan: Omgevingsadviesraad Olst-Wijhe, Project Daslever
Van: G. Bakema, namens WG Financiën
Betreft: Gebiedsgebonden bijdrage Daslever
Datum: 26 oktober 2022

1. Inleiding

Op 24 oktober 2022 heeft een gesprek plaatsgevonden in het gemeentehuis Olst-Wijhe met de initiatiefnemer van project Daslever en zijn adviseur. In het gesprek stond de gepresenteerde Businesscase van het project centraal.

2. Businesscase Project Daslever

De verschillende posten in de BC (Businesscase) zijn met de initiatiefnemer besproken en vergeleken met de standaardkosten m.b.t. investering en exploitatie, zoals die door het PBL voor zonne-energie¹ worden gehanteerd. Daarbij is in aanmerking genomen dat de kosten voor Zon-PV sinds de publicatie van dit rapport door externe factoren aanmerkelijk zijn gestegen. In overleg zijn een aantal posten in de BC ter vergadering bijgesteld. Al met al leidt dit tot een beperkte toename van het jaarlijkse resultaat van het project.

3. Lokaal

In de BC worden een aantal posten expliciet benoemd, die niet (direct) ten bate komen van de investeerder, maar lokaal worden aangewend:

- In de investeringsbegroting is een post opgenomen voor de inpassing van het project en de versterking van het landschap.
- In de exploitatiebegroting wordt uitgegaan van een jaarlijkse pachtsom. Dit bedrag gaat naar de eigenaren van de gronden (totaal ca. 55 ha). Volgens de initiatiefnemer komt 72% van dit bedrag ten goede aan de langdurige instandhouding van het opengestelde Landgoed de Gelder.
- Uit de opbrengst van het zonnepark wordt een bedrag aangewend voor de natuur-inclusieve boerderij. Dit bedrag komt indirect ten goede aan de ontwikkeling van de lokale omgeving.
- Daarnaast is het project Daslever bereid een bedrag ter beschikking te stellen aan een Gebiedsfonds (zie ook aanbeveling verderop). Dit bedrag komt overeen met circa 1% van de bruto omzet.

4. Project rendement en Lokaal eigendom

De achterliggende gedachte bij Lokaal eigendom is dat niet alleen de lasten lokaal neerslaan, maar dat ook de lusten van het project lokaal worden ervaren. Van het brutoresultaat van het project Daslever vloeit jaarlijks minstens twee-derde terug naar de lokale omgeving.

---

¹ PBL, Conceptadvies SDE++ 2022 Zonne-energie; 22 april 2021

5. Conclusies en aanbevelingen

- Het Project Daslever is opgezet om de financiering van het Landgoed de Gelder en een natuur-inclusieve boerderij in het gebied te versterken. Daardoor zijn er beperkte financiële middelen uit het project beschikbaar voor een Gebiedsfonds. Immers: 'de taart kan maar één keer worden verdeeld'.
- De initiatiefnemer heeft een jaarlijks bedrag van € 10.000 voor een Gebiedsfonds toegezegd. Dit komt overeen met (nagenoeg) 1% van de verwachte bruto omzet.
- Het verdient overweging het Gebiedsfonds in één keer aan het begin van het project af te kopen. Met een gebruikelijke disconteringsvoet van 4% komt dit neer op een éénmalige bijdrage aan het Gebiedsfonds van € 160.000. Het nadeel van een éénmalige bijdrage is dat het gevoel van 'meedelen' verdwijnt na het eerste jaar en dit model ook niet doorwerkt voor nieuwe omwonenden. Bovendien vervalt de mogelijkheid wanneer het Gebiedsfonds éénmaal is afgekocht om - als er op enig moment meer financiële ruimte in het project blijkt te ontstaan - de bijdrage aan het Gebiedsfonds te verhogen.
- Het is aan de OAR vast te stellen hoe het Gebiedsfonds lokaal wordt verdeeld.
- De specifieke aanpak van dit project past in de bedoeling van lokaal eigendom. De verwachting is dat circa 60% - 90% (afhankelijk van het exploitatiejaar) van de jaarlijkse opbrengst terugvloeit naar (de versterking van) de lokale omgeving.
- In een anterieure overeenkomst worden de afspraken tussen de gemeente en de initiatiefnemer vastgelegd. Het verdient aanbeveling daarin te laten opnemen dat wanneer het project is gerealiseerd de oorspronkelijke uitgangspunten van de BC worden vergeleken met het uiteindelijke resultaat. Daarbij kan worden aangegeven hoe wordt gehandeld, wanneer een substantieel verschil wordt geconstateerd.

Bijlage 12.7 Model berekening burenregeling definitief 22 maart 2023

Adres	Doet mee	Afstand (*)	Uitkomst
Hamelweg 12	ja	350	€ 1.000
Daslever 5	ja	350	€ 1.000
Daslever 3 (**)	ja	350	€ 1.000
Daslever 5a	ja	350	€ 1.000
Hamelweg 14	nee	350	€ -
Daslever 1 (**)	ja	350	€ 1.000
Daslever 2	ja	350	€ 1.000
Onder de Gelder 4	ja	575	€ 400
Hamelweg 20	ja	575	€ 400
Hamelweg 20a	ja	575	€ 400
Hamelweg 18a	ja	575	€ 400
Hamelweg 18	ja	575	€ 400
Hamelweg 10	ja	575	€ 400
Hamelweg 16a	ja	700	€ 200
Kappeweg 12b	ja	700	€ 200
Hamelweg 16	ja	700	€ 200
Hamelweg 16b t/m 16r	nee	700	€ -
Hamelweg 22	ja	700	€ 200
Onder de Gelder 6	ja	700	€ 200
Onder de Gelder 6a	ja	700	€ 200
Kappeweg 12a	ja	700	€ 200
Kappeweg 12	ja	700	€ 200
Totaal			€ 10.000

Toelichting tabel & verdeling:

Als eerste uitgangspunt zijn die adressen meegenomen, die binnen een straal van max. 800 meter ten opzichte van het middelpunt van het zonnepark vallen.

(*) Afronding/groepering in 3 groepen om daarmee 'discussie' over kleine verschillen te voorkomen.

(**) 2 adressen krijgen de bijdrage uit het gebiedsfonds eenmalig uitgekeerd. Zij delen daarna dus niet meer mee in de jaarlijkse verdeling, ook niet als deze wordt aangepast.

Alleen adressen delen mee, die als woonadres zijn geregistreerd op 01-01-2023. Huizen na die datum gebouwd, delen niet mee.

Alleen woonadressen delen mee, dus geen bedrijfspanden of grondeigenaren.

Alleen adressen delen mee, waarvan de eigenaar geen economisch belanghebbende is (oftewel geen economisch voordeel heeft van) het zonnepark. Dat betekent dat bijvoorbeeld adressen in eigendom van het landgoed worden uitgesloten.

Als de situatie gedurende de jaren verandert, dan wordt de verdeling daarop aangepast, d.w.z. deze adressen delen dan niet langer mee en het beschikbare bedrag wordt herverdeeld.

Bovenstaande verdeling (inclusief uitsluitingen) is gebaseerd op de op dat moment voor betrokkenen beschikbare informatie. Voor aanvang van een een (eerste) betaling dient nog per adres te worden vastgesteld in hoeverre deze (nog) voldoen aan de geformuleerde uitgangspunten.

22032023 Voorstel verdeling burensregeling Zonnepark Daslever

Bijlage 12.8 Notulen vergadering OAR zonnepark Daslever

Goedgekeurde notulen

OAR Daslever

Notulen van de OAR bijeenkomst, gehouden woensdag 19 mei 2021, aanvang 19.30

Welkom & korte kennismaking deelnemers

Spelregels dialoogtafel: gezamenlijk bepalen hoe we willen samenwerken.

- We luisteren naar elkaar
- Mensen laten uitpraten, met respect
- Openheid betrachten
- Volwassen dialoog
- Gesprek wordt opgenomen
- We Tutoyeren elkaar
- Presentaties, notities worden door het secretariaat gedeeld rondgemaild en worden in Dropbox gezet waar de deelnemers van het bewonersplatform toegang tot hebben.

Omgevingsraad/OAR als dialoogtafel (NLVOW)

De presentatie is heel verhelderend voor iedereen. Deze presentatie wordt nog onder alle OAR leden gedeeld.

Bepalen agenda

- Fysieke bijeenkomsten i.p.v. digitaal
Tijdens de startbijeenkomst kwam naar voren dat er een sterke voorkeur uit gaat naar fysieke bijeenkomsten. Daarom wordt daar ook nu weer om gevraagd door het bewonersplatform. Gemeente vraagt aan een medewerker van het coronateam van de gemeenten Olst-Wijhe of het is toegestaan. Die geeft, in afstemming met de veiligheidsregio, aan dat het voor nu nog niet is toegestaan. We blijven hier bovenop zitten en wanneer het mogelijk is wordt dit via het secretariaat gedeeld.
(NOOT: sinds 20 mei is er een nieuwe routekaart gekomen. Deze laat zien dat vanaf 9 juni 2021 bijeenkomsten met 30 personen weer zijn toegestaan. Op 1 juni 2021 staat hier de besluitvorming voor gepland.)
- Tijdsplanning
Gemeente heeft een belangrijke mededeling vanuit te college. De SDE-aanvraag voor energieprojecten is naar verwachting in sept/okt 2022. Het college vindt het redelijk dat een initiatiefnemer deze aanvraag moet kunnen halen en dat bepaalt dan ook de deadline. De ruimtelijke procedure vraagt ongeveer 26 weken tijd. Reken daarbij de zomervakantie waarin je geen stukken ter inzage kan/mag leggen. Dat betekent dat, om de SDE te halen, er een aanvraag in januari 2022 bij de gemeente moet liggen. Dit proces is dan ook op deze tijdsplanning gebaseerd. Deze tijdsplanning geldt voor alle zonneparkprojecten. Data van de komende bijeenkomsten zijn 16 juni, 8 september en 6 oktober.

Deelnemers van het bewonersplatform maken hun zorgen kenbaar over deze tijdsplanning. De ontwikkelaar geeft aan dat het tijdsplanning gelijk loopt aan hun tijdsplanning. We gaan uit dat het tijdsplanning haalbaar is en zetten in op regulier proces. De voorzitter meldt dat de OAR niet wordt gedwongen. Op 16 juni gaan we per datum agendapunten verdelen en kijken dan of er extra data ingepland met worden. We moeten ons flexibel opstellen zodat ook een 4^e bijeenkomst mogelijk moet zijn. Daarbij moeten we rekening houden met de bijeenkomsten van het bewonersplatform. Zij komen bij elkaar om samen (de deelnemers van de OAR en hun achterban) de uitkomst van de OAR te bespreken en te bepalen wat er wordt meegenomen naar de volgende OAR.

Stand van zaken en ontwikkeling van het plan (door de initiatiefnemer)

Er volgt een presentatie van de ontwikkelaars. Deze presentatie in een PowerPoint en concept ontwerp is op 20 mei 2021 naar iedereen gemaild. Deze presentatie was al eerder gezien door het bewonersplatform. Zij hebben de ontwikkelaar maar ook de gemeente een notitie gestuurd. Deze is op 19 mei 2021 gedeeld met alle OAR leden. Gemeente zal in een memo reageren, zo mogelijk voor de volgende bijeenkomst van het bewonersplatform maar in ieder geval voor de volgende OAR.

Ontwikkelaar geeft in het overleg aan dat een 'blanco' start van het project wat hem betreft mogelijk is. Het uitgangspunt is dan dat 'er nog geen plan is'. Tijdens het overleg geven bewoners aan dat dit uitgangspunt voor hen niet werkt. Er is behoefte aan een basis om te bespreken. De voorzitter stelt voor om het eerste ontwerp van ontwikkelaar te delen met alle deelnemers van de OAR en deze als uitgangspunt te gebruiken tijdens de volgende OAR, zodat bewoners een begin hebben om hun wensen/kaders duidelijk te krijgen. Dit plan is gedeeld op 20 mei 2021. Ook gezien de tijdsplanning is het gewenst om vanuit deze basis te gaan werken. Daarbij geeft ontwikkelaar aan dat het eerste ontwerp niet meer het ontwerp is zoals hij dat wil voortzetten. Onder andere op het gebied van techniek zijn ontwikkelingen die het plan beïnvloeden. De afspraak is dat het ontwerp volledig open staat om van opmerkingen en commentaar te voorzien. Dit vormt dan de basis voor de volgende vergadering om meer verdieping

te krijgen in het project. Het voorstel om dan een landschapsontwerper uit te nodigen om zo de geopperde ideeën te visualiseren wordt door iedereen omarmt. Een fysieke bijeenkomst is dan gewenst, maar wanneer dit niet mogelijk is dan zal de landschapsontwerper de input van bewoners proberen te vertalen naar schetsen. Deze schetsen worden dan besproken tijdens het volgende overleg. (NOOT: ontwikkelaar vraagt of het ontwerp bureau hierin kan voorzien op 16 juni en voor wanneer opmerkingen moeten worden aangeleverd om nog te verwerken in schetsen)

Inventarisatie overige relevante vragen bewoners

Zoals eerder al op tafel is gekomen is er een notitie opgesteld door de bewoners. De reactie van gemeente wordt in een memo teruggekoppeld. (NOOT: hierover is geen afspraak met de ontwikkelaar gemaakt, maar logisch is om dit hetzelfde te doen) Het memo wordt bij de volgende bijeenkomst besproken.

Lijst met agendapunten:

- Lokaal eigenaarschap
- Grondruil
- Landschappelijke inrichting
- Financiële inrichting
- Flora/fauna in het project (dit staat los van de toets die bij de vergunningaanvraag moet worden gedaan)
- Invulling biodynamische landbouw
- Participatie
- Memo gemeente op notitie van het bewonersplatform
- Memo ontwikkelaar op notitie van het bewonersplatform
- Verdelen van vragen /agendapunten over de komende bijeenkomsten?
- Hoe loopt het vergaderschema van ander parken?
- Evaluatie tijdsplanning, moet er nog een extra overleg ingepland worden?

Actielijst:

Bewoners:

- zij geven aan het IVN aan wat zij van het IVN verwachten tijdens dit proces.

Voorzitter:

- zorgt dat LTO een document ontvangt waarin aangegeven wordt hoe gemeente aan deze locaties zijn gekomen
- houdt vinger aan de pols om te kijken wat mogelijk is om fysiek bij elkaar te komen

NLVOW:

- deelt presentatie met secretariaat

Ontwikkelaar:

- deelt presentatie, oude plan met secretariaat
- benaderd Odin om aan te schuiven bij volgende bijeenkomst
- gaat in een andere bijeenkomst dieper in wat het voor de bodem doet wanneer je geen oost-wet opstelling plaatst

Secretariaat:

- deelt notitie van bewoners en de presentaties van Nienke en Herman onder OAR

Besluitenlijst:

Nog geen besluiten vastgesteld.

Bijlage Vragen / opmerking en antwoord

BP = bewonersplatform
 ON = ontwikkelaar
 OON = ondersteuner ontwikkelaar
 VZ = voorzitter
 GM = gemeente
 ECEB = energie coöperatie Energiek Boerhaar

Kennismaking:

Vraag / opmerking	antwoord
BP: wat is nu precies de Rol van Energie-coöperatie Energiek Boerhaar	ECEB: die rol staat nog niet helemaal vast maar , behartigd bewoners en levert bijdrage aan verduurzaming

Spelregels:

Vraag / opmerking	antwoord
VZ: stelt de volgende spelregels voor: <ul style="list-style-type: none"> - We luisteren naar elkaar - Mensen laten uitpraten, met respect - Openheid betrachten - Volwassen dialoog 	Aanvulling: BP: Tutoyeren en delen van alle documentatie GM: toestemming voor opname voor gebruik verslaglegging. Beide akkoord

Proces:

Tijdspad

Vraag / opmerking	antwoord
BP: geldt deze planning alleen voor ons project of voor alle zonnepark projecten?	GM: dat is de deadline van alle zonnevelden en ook andere projecten waar we nog geen weet van hebben.
IVN: wil graag aan de initiatiefnemer meedelen dat voor de aanvraag een flora en fauna onderzoek gedaan moeten worden en dat onderzoek kan soms wel een jaar in beslag nemen. Dit zal de initiatiefnemer zelf in de gaten moeten houden. Hierbij wil █████ benadrukken dat de inbreng van het IVN los staat van de formele processen die gevolgd moeten worden voor de flora en fauna	
IVN: graag hoort hij van de bewoners wat zij verwachten van het IVN zodat hij dat kan terugkoppelen aan het bestuur.	
BP: kan het project uitlopen? En voor wie is dit nadelig?	GM: dat is voor de gemeente en de ontwikkelaar nadelig, maar voor de gemeente niet onoverkomelijk. De doelstelling halen is gericht op 2030. Dat lijkt ver, maar voordat een project draait ben je een paar jaar verder. Ook gaat de SDE stapsgewijs omlaag. Dan wordt het voor initiatiefnemers lastiger om projecten te realiseren en dus voor de gemeente om de doelstelling te halen. Daar komt bij dat de SDE nog maar 1x per jaar is aan te vragen. Dus de ronde van september missen betekent een jaar later
BP: kunnen we niet nu al extra data inplannen	VZ: we gaan uit dat het haalbaar is en zetten in op regulier proces. Maar OAR wordt niet gedwongen. Op 16 juni gaan we per datum agendapunten verdelen en kijken dan of er extra data ingepland met worden.
VZ: sluit het tijdspad van de ontwikkelaar aan bij het tijdspad zoals wij deze nu hebben staan.	ON: tijdspad sluit aan bij tijdspad waarop zij doelen. Dat wil niet zeggen dat er gelijk in 2020

	kan beginnen met bouwen. Dat kan nog opgerekt worden tot 2026.
LTO: Liggen de locaties al vast of is dit nog bespreekbaar? Vanuit landbouw is het wenselijk dat er zonneparken komen op de minst vruchtbare grond. En is er ook een integrale afweging gemaakt waarbij alle energietransities in kaart worden. Beter eerst alles integraal afwegen in plaats van later spijt te hebben dat het zonnepark beter op en nadere locatie gesitueerd had moeten worden.	VZ: Deze vraag wordt apart geagendeerd. De ontwikkelaar kan tijdens zijn presentatie ingaan waarom juist daar een zonneveld. Maar deze vraag is al wel eerder gesteld. Vz. gaat bij de gemeente navraag doen hoe we aan deze locaties zijn gekomen. En dan wordt ook aan de orde gesteld of er aan grondruil nog gesleuteld kan worden

Fysieke bijeenkomsten in plaats van digitaal

Vraag /opmerking	antwoord
BP: ziet wel mogelijkheden om fysiek bij elkaar te komen. Zakelijk gezien mag je met dit aantal mensen gewoon al vergaderen. Vind de verhouding 2 digitaal en 2 fysiek niet acceptabel.	Vz: dit is ook zo nadrukkelijk bij de gemeente neergelegd en die zijn tot een andere conclusie gekomen. Er wordt hierover contact gehouden met de gemeentemedewerker van het coronavraagbaak team die de ontwikkelingen Routekaart Corona op de voet volgt. GM: Tot op heden is vanuit het coronateam van de gemeente, die hierover overleg heeft gehad met de Veiligheidsregio, de terugkoppeling gekomen dat fysieke bijeenkomsten nog niet mogelijk zijn. De routekaart geeft nu 7 juli aan wanneer bijeenkomsten tot 30 personen weer zijn toegestaan. Ook heeft gemeente contact gezocht met locaties die groepen kunnen huisvesten en ook zij geven aan nog gesloten te zijn. Dus vanuit de routekaart, ruimte en veiligheidsregio komt het bericht dat het nog niet kan. Daar wil de gemeente zich aan houden.
BP: is het niet eens met het standpunt welke het coronateam van de gemeente geeft. In zijn beleving is het binnen de coronamatregelen wel mogelijk.	VZ: laten we afspreken dat het thema actueel blijft en dat voor de bewonersplatform het via Rob loopt en Arie houdt het voor de OAR in de gaten.
BP: Wil nogmaals benadrukken dat tijdens één van de eerste bijeenkomsten met de bewonersplatform iedereen, zowel bewoners als ontwikkelaar, heeft uitgesproken dat er de wens was om fysiek bij elkaar aanwezig te zijn. En is het met bewoner eens. Waar een wil is, is een weg. En dat dat binnen de regels moet lukken om bij elkaar te komen. Er zijn grote tuinen, we kunnen naar de ████████ Het hoeft geen zaaltjes te zijn uit het professionele circuit.	VZ: neemt contact met de andere onafhankelijk voorzitter en met NLVOW om te kijken wat mogelijk is. Voor nu kunnen we dat niet veranderen. Maar vz. houdt vinger aan de pols en mocht er iets wijzigen dat hoort iedereen dat direct. Met deze afspraak stemt iedereen mee in.

presentatie ontwikkelaar

Vraag / opmerking	antwoord
BP: Ziet graag een plan met wat scenario's betreft financiële ruimte, ruimte opstellingen zoals ook gesteld in de notitie.	VZ: niet iedereen heeft de notitie gezien. BP geeft toestemming om deze onder de onder de OAR leden te delen?
VZ: geeft aan dat bewoners deze presentatie al eerder hebben gezien en al een vragenlijst hebben opgesteld naar de ontwikkelaar en gemeente. Geeft aan dat een blanco start van het	Iedereen gaat akkoord.

project hij een probleem ziet in het tijdpad. Stelt voor originele plan te gebruiken als uitgangspunt	
LTO: benieuwd wat de gespreide opstelling van de zonnepanelen, geen oost-west opstelling, doet voor de gezondheid van de bodem.	
BP: Wil graag de kaders zien. De uitnodigen staat om het samen in te vullen maar er zijn wel degelijk kaders, zoals het financiële plaatje. Op basis van deze kaders zijn wel scenario's te schetsen. Staat het aantal hectare al vast nu er een SDE aangevraagd moet worden waarvan we de hoogte nog niet weten?	<p>ON: De hoogte van de SDE subsidie heeft geen effect op het aantal hectare. De SDE heeft een maximumeffect van 1 hectare op jaarbasis.</p> <p>BP: Dit is precies de informatie waar het bewonersplatform naar zoeken. Kaders met denkbare scenario's. Graag balans zien van meest gunstigste haalbare en minst haalbare en wat zijn de effecten op beschikbare oppervlakte welke je dan nodig hebt in combinatie met landschappelijk neerzetten.</p> <p>VZ: Dit staat ook zo in de notitie. Afspraak: oude plan komt weer terug op tafel. Dit vormt de basis om scenario's op te stellen en zo een vertaalslag te maken naar wat willen we dan. Dit wordt de volgende bijeenkomst het centrale agendapunt.</p>

Volgende bijeenkomsten

Vraag / opmerking	antwoord
BP: Suggestie: graag volgende bijeenkomst, waarbij we verschillende scenario's gaan bespreken aan de hand van het oude plan met alle tekeningen, fysiek te doen. Mogelijk datum op schuiven tot we elkaar fysiek wel mogen zien.	VZ: we wachten de reactie van de gemeente nog even af of fysieke bijeenkomst mogelijk is. We laten de datum van 16 juni vooralsnog staan.
ON: Idee is om originele plan te verspreid zodat iedereen daar een beeld bij kan vormen. Met kanttekening dat dit originele plan niet meer het plan is zoals zij dat nu willen ontwikkelen. Wanneer er dan ook een landschapsonwerpen van ODIN uitnodigen wordt die dan ter plaatse grove schetsen kan maken van alle suggesties van de bewoners kan dat mogelijk het proces wel versnellen. Kunnen we elkaar nog niet fysiek zien dan kan de landschapsonwerpen voorafgaand aan de volgende digitale bijeenkomst van te voren schetsen maken. Dat doet hij dan op basis van de reactie welke het bewonersplatform dan heeft opgesteld.	<p>Iedereen stemt in met dit voorstel.</p> <p>VZ: Die komt zo op de agenda te staan voor 16 juni</p> <p>Odin wordt benaderd of ze kunnen aanschuiven.</p>
OON: Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen het landschappelijke inrichten van het plan en het financieel inrichten van het plan. Doe dit niet op 1 avond	VZ: komt apart van elkaar als agendapunt.

1. Welkom

VZ: vraagt aan SE of er nog afmeldingen zijn.

SE: IVN heeft aangegeven graag 1 x een presentatie te geven m.b.t. standpunt & inzichten vanuit het IVN (als vertegenwoordiger van de natuur in dit verhaal). Hoe en wanneer is nog de vraag, maar wordt in de planning opgenomen. Het IVN hoeft niet bij alle avonden aanwezig te zijn. Wel kijken zij graag mee met de uiteindelijke plannen. Daarbij de opmerkingen dat uiteindelijk de gemeenteraad de natuurcriteria toetst. Als er vragen zijn vanuit omwonenden m.b.t. natuur & biodiversiteit, dan zijn zij altijd bereid die te beantwoorden. Zij hebben een goed beeld van de flora & fauna rondom en in de vijf projectgebieden. Daarbij moet het flora & fauna onderzoek m.b.t. de vergunning door de ontwikkelaar wel uitgevoerd worden. Vragen aan het IVN kunnen gemaïld worden naar: .....Er zijn nog wel vragen hoe een presentatie van het IVN er dan uit gaat zien. De zonneparken zijn voor 80% gelijk maar er zijn ook verschillen

Van het LTO en de energie-coöperatie energiek Boerhaar hebben we geen afmelding, maar zij zijn vanavond niet aanwezig.

Naast de IVN zijn er meerdere stakeholders die niet alle bijeenkomsten kunnen bijwonen. Hoe komen we aan die informatie? Voorzitter gaat dit overleggen met het kernteam en komt hier op terug. Misschien eerst een informatieavond voor de 80 % overlap en naar aanleiding daarvan afstemmen hoe om te gaan met specifieke vragen. BP vindt het een risico dat deze stakeholders ontbreken tijdens de bijeenkomst van de OAR. De OAR is ook bedoelt om met iedereen in gesprek te gaan. De stakeholders zijn nu minder betrokken in het proces.

BP legt uit waarom zij hebben aangegeven bij deze bijeenkomst nog geen architect te willen. Dat was nog te vroeg in het stadium. Bij de laatste bijeenkomst van de BP, waar zo'n 30 omwonende aanwezig zijn, werd duidelijk dat er meer tijd nodig is om te proces te begrijpen. Nu meteen de diepte in te gaan met een architect is nog te vroeg. Maar daar meer over tijdens de planning. Het BP heeft tijd nodig om alle informatie vanuit de OAR te delen met achterban en ook weer op te halen voor een volgende OAR bijeenkomst. De voorzitter geeft aan dat inderdaad goed is om dit te bespreken bij punt 4 planning. En had alleen de OAR datum naar voren willen schuiven wanneer iedereen daarmee akkoord ging.

De ON geeft aan geen presentatie voorbereid te hebben maar het meer als een vraag moment te willen insteken en een moment om met elkaar in gesprek te gaan.

2. Notulen vaststellen

Voorzitter vraagt of de concept notulen definitief gemaakt mag worden. Deze zal dan op de gemeentesite komen.

GM geeft aan graag de documentatie te willen met de opsomming die vorige keer is genoemd van de kaders welke de ON heeft, bijvoorbeeld kaders rondom de pacht. Graag dit bijvoegen aan notulen van deze bijeenkomst.

BP gaat akkoord met het vaststellen, maar wil wel een opmerking plaatsen. Door manier van opschrijven ontbreekt soms de stelligheid. Zo heeft het BP duidelijk aangegeven dat de gemeente het niet juist had betreft het niet mogen vergaderen met 30 personen en dat was in de notulen niet duidelijk naar voren gekomen. Ook willen ze het belang benadrukken van een onafhankelijke voorzitter en dat hierover kritische vragen in het BP zijn gesteld. Voorzitter geeft aan dat hij onafhankelijk zijn rol als voorzitter zal vervullen en dat hij inderdaad bekend is bij de gemeente. Wanneer er bij het BP het gevoel ontstaat dat hij zijn rol niet onafhankelijk doet wil hij dat graag direct horen en zal dan stoppen als voorzitter. Ook ziet het BP graag antwoorden op hun vragen in zijn originele vorm. Nu is er een Excel bestand gedeeld met antwoorden van de gemeente en de ontwikkelaar. Daarmee haal je de originaliteit weg. Nu lijkt het net of de GM en OM samen aan tafel hebben gezeten om de vragen te beantwoorden. Dit is niet transparant. Het Excel bestand mag blijven bestaan maar BP wil het originele bestand met antwoorden ontvangen van de GM en van de ON apart. NL bevestigt dat het nu heel overkoepeld is benaderd. De antwoorden worden los van elkaar gedeeld. Alle vraag en antwoorden blijven via het secretariaat lopen. (actiepunten: vragen en antwoorden GM en OM apart opnemen bij de notulen).

3. Kader OAR

Voorzitter komt terug op de notitie van NLVOW over de rol van een OAR. Het is een kans voor de omwonende en stakeholders om mee te praten en mee te sturen aan het plan. Dat is toch echt anders dan wanneer je alleen maar gelegenheid hebt via een bezwaar te reageren op het plan. Er is dan alleen contact met de gemeente. Ook is dit een kans voor de ontwikkelaar om te weten wat er speelt bij de wonende en stakeholders. Belangrijke opmerking hierbij is dat omwonende en stakeholders altijd in gesprek kunnen gaan met gemeenteraadsleden of bezwaar mogen maken op het ingediende plan. Ook al ben je het niet eens met het plan, blijf dan wel meepraten. Er kan een parallel

spoor zijn. Meepraten om het plan zo gunstig mogelijk bij te sturen en later bezwaar maken op het plan welke is ontstaan n.a.v. de OAR bijeenkomsten. De gemeente heeft een toetsingskader. Is deze bekend? Hierin staat ook het verhaal over de financiële participatie. Gemeente zet in op participatie. Dit is een kans voor omwonende, voor de ontwikkelaar is het een verplichting om ruimte te geven voor participatie. Het zonnepark en zo ook het onderdeel financiële participatie is iets waar de omwonende geen kennis van hebben. Meer sturing waar de kennis te vinden is maar ook het leveren van kennis is nodig. En dat graag ruim voordat het onderwerp wordt besproken tijdens een OAR bijeenkomst. Iedere bewoner moet ruimte krijgen om een onderwerp eigen te maken en daar ook een mening over te kunnen vormen. Wanneer je geen grip hebt op het onderwerp dan is meedenken en praten niet mogelijk en blijft alleen een onderbuikgevoel over. Voorzitter is het eens dat de basisinformatie gedeeld moet zijn voor een OAR. Bij de planning moeten we dit even terugpakken. Kennis opdoen en planning van de OAR bijten elkaar. Zo is er deze avond ook een RES informatieavond van de provincie. Daar zo mogelijk rekening mee houden. De gemeente heeft er erg de snelheid in en dat komt het proces niet ten goede. De ontwikkelaar geeft aan dat zij graag zien dat de omwonende mee participeren, misschien zelfs wel in het agrarische deel van hun plan. Maar wil wel benadrukken dat het niet juridische afdwingbaar is. Ontwikkelaar staat open voor vragen en wil tijd beschikbaar stellen om meer kennis over te dragen maar wil wijzen op de persoonlijke verantwoordelijkheid van de bewoners zelf om kennis op te doen, er is een hoop te vinden via het internet. Wanneer je een megastal gaat bouwen heb je als boer niet eerst informatieavonden met de omwonende. Deze opmerking valt verkeert bij de omwonende. Dat is geen vergelijking. Er moet bij de OAR niet een situatie zijn waarbij het de omwonende een gevoel moeten hebben dat ze blij mogen zijn aan tafel te mogen zitten. De vraag om meer kennis te delen was ook meer gericht naar de gemeente en niet direct naar de ontwikkelaar. Willen graag van de gemeente horen hoe dat zit met de verhouding aan tafel. Gemeente geeft aan dat het participeren een recht is voor de omwonende en voor de ON is het een inspanningsverplichting. In dit stadium wordt er nog veel kennis gedeeld om zo een mening te kunnen vormen, en vervolgens ook tot planvorming te komen en een eindresultaat. Nu is het misschien nog een stap te ver, maar als bewoners kan je in deze fase een volwaardige bijdrage leveren in dit proces. BP geeft aan de houding om kennis te delen te waarderen en stelt voor dit ook te doen zodat het goede gesprek zo snel mogelijk gehouden kan worden. Dus laten we info delen en ieder doet ook een eigen inspanning. We moeten het elkaar makkelijk maken en daarbij moet het BP gefaciliteerd worden. ON geeft nogmaals aan altijd bereikbaar te zijn, niet alleen tijdens een OAR bijeenkomst. Vraag als je vragen hebt en hij deelt graag kennis. Krijgt graag de kans om lasten te verlichten. De ondersteuner van de ontwikkelaar geeft aan dat een energietransitie erg complex is en er versnipperd op internet informatie te vinden is. Hij kan zeker helpen sturing te geven waar je welke informatie kan vinden die passend zijn bij dit project. Hij hoop dat hij daarbij het vertrouwen te krijgen dat hij met zijn tips geen sturing wil geven aan de beeldvorming van de omwonende. Voorzitter sluit dit agenda punt af met de opmerking dat er bereidheid is om elkaar te faciliteren.

4. Planning

BP heeft hier graag als eerste het woord. Na de vorige BP-bijeenkomst is duidelijk geworden dat het tempo erg hoog ligt voor alle omwonende en dat er eerst duidelijk moet komen waar ze nu staan om vervolgens inhoudelijk te kunnen meepraten. Dat is gelukkig wel helder geworden afgelopen BP bijeenkomst. Daaraan gekoppeld hebben wij ook een andere planning gemaakt t.o.v. de voorgesteld planning van de gemeente. Ze willen zich nog steeds committeren aan de deadline van eind december maar zien wel graag 6 OAR bijeenkomsten. Dat is nodig om uiteindelijk te komen tot een eindresultaat zonder open eindjes en om de druk eraf te halen. Omwonende ervaren nu een hoge druk en dat bevordert het proces niet. Vraag wordt gesteld of iedereen daarin kan meegaan. VZ geeft aan dat akkoord te vinden en vraag GM en ON. ON en GM willen meegaan in 6 bijeenkomsten. GM maakt wel de opmerking dat er is nagedacht over de planning en volgorde daarvan. Niet alle onderwerpen moeten tot in detail besproken zijn in een OAR voordat de aanvraag gedaan kan worden door de ON. Maar er zijn ook onderwerpen die wel gepasseerd moeten zijn, denk aan landschapsinrichting. Er kunnen dus nog steeds OAR-bijeenkomsten zijn in 2022. OON vraagt zich af of er een bewuste keus is gemaakt om voor en na een OAR als BP bij elkaar te komen. Zo blijft de ON een fictief persoon voor alle omwonende. BP is het eens dat soms het aansluitingen van de ON en OON goed zal zijn bij een BP-bijeenkomst, afhankelijk van het onderwerp. De ON geeft nog wel mee dat zij graag het SDE-aanvraag in 2022 willen halen. Als er meer afspraken nodig zijn prima, maar zij willen het proces dan ook echt afronden. Op dit moment is de situatie bij Daslever dat alleen ON –OON-GM en BP aan tafel zitten tijdens de OAR-bijeenkomsten. NL geeft ook aan dat normaliter er meer stakeholders aan tafel zitten en als de groep zo blijft er wel verandering van opzet mogelijk is. BP vindt het en gemis dat de andere stakeholders niet aansluiten en ook het feit dat niet elke stakeholder benaderbaar is. Op dit moment weet de Energie-coöperatie nog niet welke bijdrage ze kunnen leveren aan deze OAR. GM geeft aan dat Landschap Overijssel moeite heeft met tijd en inzet in dit proces.

Zijn gewend om te reageren op plannen, op papier binnen een RO procedure. Nu gaat het om een daadwerkelijke inbreng in het plan. NL geeft aan dat de vraag waarschijnlijk ook te veel is voor de andere stakeholders. BP geeft aan hier zorgen over te hebben.

Voorzitter vraagt BP om de 6 thema's:

Bijeenkomst 1. Juridische thema's.

Welke processen zijn er? Is participatie een recht of kans? Het raamwerk moet helder zijn. Welke kaders zijn er om de processen te kunnen volgen. Denk aan een aanvraag op zich en de procedure, omwoners weten daar niks van. Welke kaders zijn er nu precies? Waar gaat het nu om? Wat is er relevant en wat kan het betekenen? Dat moet allemaal eerst duidelijk zijn voordat er over de inhoud van het plan gesproken kan worden. GM vraagt of ze ook de kaders van provincie en het rijk willen of alleen de gemeente? BP geeft aan graag een complete kapstok te zien. Wat betekenen al die voorwaarden? Kortom, eerst alle kaders weten, waar zit ruimte om vervolgens te kunnen verdiepen en het met elkaar hierover te hebben

Als het thema landschapsinrichting aan bod is dat zullen eerst de kaders bekend moeten zijn, en moet dat thema goed ingeleid worden.

Bijeenkomst 2. landschap en natuur versus ruimtelijke inrichting

Eerst alle bewoners voorzien van de juiste informatie, inzicht geven hoe het eruit kan komen te zien, welke ideeën zijn er, hoe zit de ruimtelijk opstelling eruit. Omwonende moeten daar een visueel beeld van krijgen.

Hoe gaat de impact eruit zien voor omgeving en omwonende. De presentatie met een landschapsarchitect zou een mooie vorm zijn. Maar dit moet van te voren goed ingelijfd worden. Het doel van deze bijeenkomst is inhoud en grip krijgen bij het plan. De omwonende komen van te voren met een lijst met vragen waar de ON samen met Odin antwoorden op kunnen geven. Er moet een visueel uitwerking komen voor dit zonnepark. Wat ziet de omwonende daadwerkelijk in de zomer en winter. Dit is een bijeenkomst waarbij graag alle deelnemers uit het BP aanwezig zijn. Hier aan gekoppeld is onderzoek alternatieven. Welke alternatieven zijn er? Hoe ga je om met innovatie in techniek?

ON vraagt BP of zij samen een plan willen maken of dat BP wil reageren op plan van de ON? BP wil graag vragen stellen waarop de ON kan reageren. Over die antwoorden kunnen we in gesprek en zo een plan samenstellen. ON voelen een hoop wantrouwen. Wanneer er meer vertrouwen is dan zullen er minder vragen nodig zijn. GM geeft aan dat zij de kaders aangeven bij het BP, iedereen moet weten welke ruimte er wel en niet meer is.

ON spreekt uit dat zij wantrouwen voelen vanuit de omwonende. Ze willen waken dat uit elke bijeenkomst vele vragen komen die weer zullen lijden tot nog meer vragen. Dan heb je aan 6 bijeenkomsten niet genoeg.

BP: realiseert zich wat nodig is om alles te laten landen. Hebben inzicht nodig waar de knoppen zitten waaraan gedraaid kan worden om van het wantrouwen af te komen. En daar is spreiding van thema's over 6 bijeenkomsten nodig en een goede voorbereiding op de bijeenkomst.

Voorzitter vindt dat BP dit nu redelijk concreet maakt en daarbij is nog steeds voor iedereen de deadline 1 januari. Iedereen heeft daar nu het vertrouwen in. Concrete vragen kunnen concreet beantwoord worden. NL bevestigt dat het doel moet zijn om per bijeenkomst een onderwerp af te ronden. We moeten zorgen dat het constructief blijft en met argumenten onderbouwd. Bij alle thema's wordt afgesproken dat het BP een lijst opstelt met opmerkingen en vragen en deze deelt.

Bijeenkomst 3. Participatie

Voor de eerste twee bijeenkomsten is de volgorde belangrijk. Daarna is een andere volgorde bespreekbaar.

Participatie vraagt wel tijd, want veel varianten. Proces en project participatie. GM vindt deze bijeenkomst snel op 2 volgen, mogelijk is nog een sessie nodig voor het ontwerp. Er komen namelijk varianten uit sessie 2. Wanneer deze varianten zijn geland bij de omwonende en stakeholders kunnen er vragen zijn. Een derde sessie kan nodig zijn om dit met elkaar te bespreken. Voorzitter benadrukt dat bij stap 2 ook bezig bent met procesparticipatie en wat dat betreft hangt participatie boven elk agendapunt. ON benadrukt dat dit wel in verschillende vormen is. Participatie zoals we hier zitten en deelnemen maar ook in opbrengsten en in wat voor vorm landen die in je omgeving, denk aan omgevingsfonds of een vergoeding aan elke bewoner. Dat hangt erg samen met thema 2 want elke scenario heeft een ander effect op de opbrengsten. Je komt in een bewegend proces waaruit je elkaar in de beste variant vindt.

Een derde bijeenkomst kan heel goed een variabele bijeenkomst zijn.

Bijeenkomst 4 effect op gezondheid

Welke gevolgen zijn er, positief en negatief op gezondheid.

Bijeenkomst 5. Ecologie

Welke gevolgen zijn er, positief en negatief op ecologische gebied. Of gezondheid en ecologische eerst komt is afhankelijk van partijen die moeten aanhaken. In beide bijeenkomsten worden deze thema's gehangen aan de varianten die naar voren zijn gekomen n.a.v. sessie 2/3. NL vult aan dat op elk punt je weer moet terugkijken welke effect dat heeft op het plan. Je hebt dan deel 1 van een bijeenkomst, helderheid over het hoofthema en deel 2 de vraag wat is het effect op de varianten.

Bijeenkomst 6 . afronden open eindjes.

Zijn er nog vragen dan is deze bijeenkomst om dat te verwerken. Terugkomend op de effecten op de varianten stelt OON voor omdat na elke sessie ook een scenario af te laten afvallen. Op het eind maak je een keus uit overgebleven scenario's. Hij heeft hier ook ervaring mee bij een ander project. Dit is een mooie stap voor de laatste bijeenkomst. Thema's blijven hetzelfde maar de bijeenkomst wordt verdeeld in deel 1 inhoudelijk en deel 2 wat betekend dat voor de varianten.

Resumé: Eerst de kaders, dan ruimtelijke inrichting. Bij die discussie ontstaan er scenario's die beïnvloed kunnen worden met wat we in de andere overleggen met elkaar overleggen, bespreken en concluderen. Het wordt dan een dynamisch document. Uiteindelijk komt je bij een meest optimale scenario. GM vult aan dat dit een scenario is die vanuit de OAR is onderbouwd maar staat het Herman wel vrij om een plan in te dienen die afwijkt van het scenario welke uit de OAR naar voren is gekomen als beste plan. Niemand hoopt dat dit de situatie wordt naar feitelijk kan dat wel. NL vult wel aan dat de aanvraag wordt beoordeeld met in het achterhoofd hoe het participatie traject eruit heeft gezien. Voorzitter benadrukt dat het daarom is het zo belangrijk dat er een goed onderbouwde uitkomst komt vanuit de OAR. Argumenten zijn belangrijk! Je kunt altijd van mening verschillen maar dan zijn wel alle inspanning erop gericht om tot een overeenstemming te komen. Het moet op basis van argumenten en niet op basis van onderbuikgevoel.

5. Doorlopen vragen/V&A

VZ geeft aan dat vragen zijn beantwoord door GM en ON. BP geeft aan dat de antwoorden heel summier zijn, maar dat de meeste vragen weer terugkomen bij een volgende OAR bijeenkomst. VZ stelt voor dat het V&A een onderliggend document wordt dat elke bijeenkomst weer terugkomt.

6. Presentatie en verhaal ontwikkelaar

Deze is komen ter vervallen na vaststelling van de nieuwe opzet van 6 bijeenkomsten. NL geeft nog aan dat ze er nu vanuit gaat dat die presentatie van de ON gegeven zal worden met alle omwonende erbij. Over de vorm moet nog goed over nagedacht worden door iedereen.

7. wvttk

BP wil graag data weten van de bijeenkomsten. VZ zal dit neerleggen bij het kernteam bestaande uit NLVOW, Gemeente, voorzitters en secretariaat en komen vanuit het kernteam met een voorstel. De volgende bijeenkomst staat voor 8 september. Graag op kort termijn afstemming hierover. Proberen in juli een volgende te plannen.

Voorzitter sluit de vergadering.

Vraag en antwoord tijdens OAR

wie	Vraag	wie	antwoord
BP	Waarom zijn er geen stakeholders aan tafel?	GM	Niet bij allemaal gekend maar gebrek aan tijd en onwennigheid hoe ze hun rol moeten vervullen zijn wel genoemd. Dit proces is echt nieuw en heel wat anders dan alleen procederen.
BP	Hoe ziet de presentatie van het IVN eruit?	GM	Dat moet nog vorm krijgen maar dat zal voor alle zonneparken zijn.
BP	Niet alle zonneparken zijn gelijk, hoe gaat dat met de 20 % wat specifiek is voor elk park?	GM	Ook dat wordt meegenomen in welke de vorm de presentatie gegeven zal worden.
BP	Wat is nu precies langschappelijk inrichting?	VZ	Deze vraag komt later aan bod
VZ	Mag concept agenda van 16 juni definitief?	BP	Ja maar: <ul style="list-style-type: none"> - met opmerking over de manier van opschrijven. Er mist stelligheid. - willen nogmaals benadrukken dat zij erg kritische blijven over de onafhankelijke rol van de voorzitter. - Wanneer vragen gesteld worden aan GM en ON dan afzonderlijk van elkaar antwoorden en deze antwoorden in originele vorm doorzetten naar BP
BP	Kan gemeente vertellen wat de voor en nadelen zijn van financiële participatie?	GM	Er wordt gewerkt aan een kennissessie. Deze zal in september zijn.
		OON	Kan ook helpen om te wijzen naar informatiebronnen die passen bij dit zonnepark.
		ON	Ook bij ON kunnen ze vanuit de BP vragen stellen.
BP	Vraagt of iedereen wil meegaan met 6 bijeenkomsten?	GM	Wil wel mee maar er is wel over de volgorde nagedacht. De ruimtelijke aspecten moet je wel duidelijk hebben en daar wil de GM wel mee beginnen. Ook hoeft niet alles voor 1 januari besproken te zijn.
		ON	akkoord
		OON	akkoord
		VZ	akkoord

Actielijst

No.	Datum OAR	Wat	Wie	status
1	19 mei	IVN aangeven wat er van hen verwacht wordt tijdens proces	BP	Volt een presentatie van IVN
2	19 mei	LTO ontvangt een document waarin aangegeven wordt hoe gemeente aan deze locaties komt	GM	Afgehandeld
3	19 mei	Kijken of bijeenkomst niet fysiek kan	GM	Afgehandeld
4.	19 mei	Delen presentatie	NLVOW	Afgehandeld
5.	19 mei	Delen presentatie en oude plan	ON	Afgehandeld

6.	19 mei	landschapsarchitect van ODIN benaderen om aan te schuiven bij volgende bijeenkomst	ON	Bijeenkomst van 16 juli
7.	19 mei	Bij een volgende presentatie dieper ingaan wat het effect is op de bodem wanneer je geen oost-west opstelling doet	ON	
8.	19 mei	Delen van notitie bewoners en presentatie NLVOW en ON	SE	afgehandeld
9.	16 juni	Document met kaders aanleveren vanuit de landeigenaar	ON	
10.	16 juni	Antwoorden op notitie	GM	
11.	16 juni	Antwoorden op notitie	ON	
12.	16 juni	RES presentatie provincie delen binnen de OAR	GM	
13.	16 juni	Met bewoners delen welke processen en kaders er zijn zodat duidelijk wordt aan welke knoppen ze wel en niet kunnen draaien	GM	
14.	16 juni	Met bewoners delen welke processen en kaders er zijn zodat duidelijk wordt aan welke knoppen ze wel en niet kunnen draaien.	ON	
15.	16 juni	Nieuwe data voor de komende 6 bijeenkomsten	SE	
16.	16 juni	Bewoners komen met vragenlijst voor bijeenkomst 2 landschap en natuur versus ruimtelijke inrichting	BP	

besluitenlijst

No.	datum	besluit
1.	16 juni	Er volgen na deze OAR nog 6 OAR bijeenkomsten

Goedgekeurde notulen

OAR Daslever

Notulen van de OAR bijeenkomst, gehouden woensdag 14 Juli 2021, aanvang 19.30 uur, raadszaal Wijhe.

Welkom & huishoudelijke mededelingen

██████████ is vanavond aanwezig om mee te luisteren. Zij werkt binnen het team Communicatie en is betrokken bij het participatiebeleid van de gemeente.

Agenda

1. Vaststellen van de notulen van 16 juni
De notulen worden vastgesteld, met daarbij de aangepaste volgorde van de thema-avonden.

2. Presentatie Initiatief Daslever
De presentatie wordt naderhand met u gedeeld en toegevoegd aan de agenda voor de volgende OAR.

(nieuw) scenario 1:
12,5 ha, geen openstelling, volledig uit het zicht.

(nieuw) scenario 2:
Compacte opstelling, geen gewassen ertussen verbouwen, wel kruiden en grassen.
Deze opstelling heeft geen gevolgen voor de bodem/is nog voldoende open voor licht en regen.
Minimaal nodig om het project financieel in balans te houden. Panelen onttrokken aan het zicht, vergelijkbaar met wat er van de panelen te zien is bij De Kwekerij. Eromheen is dan agrarische teelt.

Vraag: is het percentage 35% zonnepanelen vergelijkbaar met de Kwekerij?
Antwoord: de Kwekerij heeft een bezetting van 40%, de ideeën voor de Daslever zijn nog meer 'open'.

Vraag: is de compacte zuid opstelling te vergelijken met de opstelling zoals we dat in Hengelo gezien hebben? Of is dat nog compacter.
Antwoord: Inderdaad is de 'compacte opstelling' zoals dat in de presentatie is opgenomen vergelijkbaar met de opstelling die in Hengelo/Bronckhorst te zien is. Dat betekent dus dat er kruid en hoger gras tussen de panelen groeit. Dat zou dus ook in het compactere deel groeien. Terwijl je bij de open opstelling gewassen kan verbouwen. De hoogte blijft identiek, het is de afstand tussen de panelen die in een open of compacte opstelling wisselt.

Vraag: kan je een voorbeeld van teelt noemen tussen de panelen.
Antwoord: geen mais of olifantgras, maar lagere gewassen waar nu mee wordt geëxperimenteerd. Granen, sla, kruiden, etc. Schapen kunnen ook, mits er geen honden loslopen.

Optie 3/ scenario 3.
Tijdens de presentatie wordt een derde optie geopperd voor een deel compacte opstelling van 50% (nu heeft scenario 2: 25%) en een deel open opstelling. Dan moet opnieuw een berekening worden gemaakt omdat er minder verbouwd wordt tussen de panelen, maar er kruiden en grassen groeien tussen de opstelling. Tijdens het overleg is aangegeven dat er een optie 3 kan worden uitgewerkt. Het doel van optie 3 is een aantal ha minder zon, maar wel met behoud van hetzelfde aantal panelen. Dus binnen het oppervlakte zon wordt gekeken naar een groter deel in een compactere opstelling. Dit wordt toegezegd door ontwikkelaar.

Vraag: Op de dag dat de SDE wordt toegezegd, houdt dan het pachtcontract op?
Antwoord: nee, de pachtcontracten lopen van januari tot januari. Wel is de pachter op de hoogte van de ontwikkelingen en dat de pacht tijdelijk is. Huidige boeren worden op de hoogte gehouden van ontwikkelingen. De verwachting is dat de pacht 2023 zal eindigen. Zodra de SDE subsidie is toegekend wordt wel gestart met de biologisch dynamische landbouwactiviteiten, want dan weten we met genoeg zekerheid dat de panelen en de aansluiting er komt.

Vraag: kan het zijn dat als ja na 2022 subsidie wilt aanvragen, dat er geen SDE subsidie meer is?
Antwoord: nee, een vorm van subsidie blijft bestaan, maar loopt wel af, wordt steeds lager.

Vraag: de wegen en het gebied liggen hoger/lager ten opzichte van elkaar, zodat je mogelijk op sommige plekken hoger staat, en over de begroeiing heen kijkt.

Antwoord: inderdaad is er hoogteverschil met bijvoorbeeld de Hamelweg. De voorgestelde haaglijnen zijn opgenomen in het plan, waarbij het zo is aangegeven dat op ooghoogte de panelen zijn afgeschermd.

Gezamenlijk moeten we kijken op welke plek, op welke hoogte het struweel gewenst is.

Vraag; waarom mogen er in dit plan geen panelen onder hoogspanningslijnen?

Antwoord: de hoogspanningslijnen in het gebied zijn 110 KV en die lijnen hangen relatief laag. Bijvoorbeeld in Zwolle staan de panelen onder de hoogspanning, maar daar hangen de lijnen hoger.

3. Vragen na afloop van de presentatie

De vragen worden aan de hand van de vragenlijst van de bewoners langsgelopen. Deze vragenlijst is met iedereen gedeeld en ook toegevoegd aan de agenda van 14 juli.

De beantwoording van de vragen is door ontwikkelaar 12 juli verzonden en gedeeld. Deze beantwoording wordt ook bij de eerstvolgende OAR aan de agenda toegevoegd. Hieronder volgt geen herhaling van de vragen of antwoorden, maar alleen een aanvulling of toevoeging hierop wanneer daar tijdens de bijeenkomst sprake van is.

Vraag: n.a.v. de presentatie. Er staan nu bomenrijen in het landschap. Worden er bomen weggehaald, want die staan niet op de kaart?

Antwoord: ja inderdaad. De bomenrij die niet op de kaart staat in het plan is nog niet zo lang geleden aangeplant. Het zijn Eiken. Er zit geen variatie in die bomenrij. De bedoeling is dat deze beplanting onderdeel gaat uitmaken van het Agroforestry deel. Er gaan dus Eiken weg en er komen andere soorten voor in de plaats.

Vraag; worden er sloten aangepast of dichtgegooid? Mijn percelen zijn aanliggend en wateren ook af op de bestaande sloten.

Antwoord: sloten blijven gehandhaafd, er verandert niks aan de sloten, watergangen of waterberging. Misschien dat er waterberging wordt toegevoegd om water vast te houden dat in het gebied valt. U, als buurman en het waterschap als beheerder van de watergangen worden uiteraard op de hoogte gebracht van de plannen.

Bespreken van de eerder gestelde vragen (zijn gemaald)

Vraag 1. Over SDE subsidie

Vraag: er is een bandbreedte in het aantal ha met panelen en er is een minimum. Maar er kan geen totale openheid gegeven worden over de berekening. Dat is jammer, want aan de andere kant krijgen we verderop in het proces het effect van minder ha zonnepanelen terug, bijvoorbeeld bij de gesprekken over participatie in het project, omdat dit financieel niet uit kan. Het is lastig om hierover verder te praten.

NLVOW vult aan: wat bewoners willen weten is wat de consequenties zijn van minder hectares en dus minder opbrengst, dus de consequenties van dit scenario (3) voor inpassing of andere zaken die bewoners zouden willen. Kan je daar iets over vertellen.

Antwoord:

In de gestelde twee scenario's hebben de veranderingen ten opzichte van het eerste plan nog geen consequenties, maar schroef je het aantal ha zon verder terug, dan wel.

NLVOW: dus de derde variant waar we eerder over spraken zou de consequentie hebben, namelijk dat er minder compensatie of inpassing voor bewoners mogelijk is.

Antwoord: dan zou je moeten beginnen met kijken waar je nog wel of niet iets kan doen, bijvoorbeeld in een tegemoetkoming, of collectieve zonnepanelen, of andere compensatie. Landschappelijke inpassing is de volgende stap, maar die is voor het plan van essentieel belang, dus dat is niet waar we in eerste instantie aan willen schaven.

Vz.: afgesproken is in de OAR dat de consequenties van wensen en aanpassingen die worden aangebracht in beeld worden gebracht. En dat we gezamenlijk kijken wat nu de reactie daarop is, accepteren we die consequenties, of toch niet. Dus de vraag hoeft nu niet direct te worden beantwoord, maar kan op een later moment wel in beeld worden gebracht.

Vraag: wat dan wel in beeld moet zijn is dan wat de nul-situatie is, en wat dan de effecten zijn op het plan.

Antwoord: dat is erg complex en er zijn meer stakeholders en knoppen om aan te draaien. Een 'openboek' calculatie is niet mogelijk. Duidelijk is dat de hogere kostenposten niet zit in bijvoorbeeld de beplanting. Die past wel binnen het plan, en er hoeven dus ook geen zorgen te zijn dat er geen financiële ruimte meer is om wensen over de landschappelijke inpassing te realiseren.

Vraag: hoe zit het bij dit project met 51% lokale financiële participatie, en is er ruimte voor bewoners om deel te nemen. Wat wordt daar nu mee bedoelt.

Antwoord: Deze vraag komt terug tijdens de bijeenkomst over financiële participatie, en ook tijdens het webinar.

Vraag: wat is de reden van de huidige locatie waar de panelen in het plan zijn geschetst

Antwoord: dat heeft twee redenen. Ten eerste is aan de bewoner in het plangebied, het dichtstbij, gevraagd waar de percelen met zon geplekt moeten worden. Daarbij is aangegeven dat dan het laaggelegen gebied het beste is. Ten tweede is waar nu de panelen zijn geschetst, in het midden van het plangebied, ook de 'slechtste' grond ligt, nat en minst bruikbaar voor teelt.

Vraag 2. Concentratie

De optie van een derde scenario is toegezegd.

Vraag 3. Visuele impact

Het geconcentreerde deel groter 50%, per saldo minder ha minder. Aantal panelen blijft gelijk
Ontwikkelaar komt terug op de vraag hoe de visualisaties vanuit de woningen wordt opgepakt.

Vraag 4. Zomer / winter visualisatie

Akkoord met beantwoording

Vraag 5. Leeftijd / 'volwassen' groen

Akkoord met beantwoording

Vraag 6. Eerdere aanplant en volwassen groen

Beantwoord in de presentatie van het plan

Vraag 7. Hogere ligging Hamelweg

De laatste variant van 10 Ha is een goed vertrekpunt om vanuit verschillende zichtpunten duidelijk te maken hoe je tegen het plan aankijkt. Dan kunnen beelden worden gemaakt. En met een programma kan ook het beeld na 2 jaar aanplant worden getoond.

Vraag: is het belangrijk dat je het zonneveld niet ziet vanaf de weg?

Antwoord vanuit bewoners: misschien is de Hamelweg niet het belangrijkste punt, maar is het belangrijker om te kijken vanuit de woningen eromheen.

Vz.: er ligt al een toezegging om zichtpunten ook uit te werken als er hoogteverschillen zijn.

Vraag 8. Toekomstig grondgebruik:

Akkoord, het beeld van het plan komt overeen met de cijfers van de opp. die gegeven zijn.

Vraag 9. Verhoudingen oppervlakten

akkoord

Vraag 10. Grond onder en tussen de panelen

Informatie kan gedeeld worden als er interesse is in innovatieve landbouw

Vraag 11. Toegevoegde elementen

In het plan staan elementen toegevoegd waarvan nog onduidelijk is of die er komen, zoals een uitkijkpost.

Graag duidelijk in het plan aangeven of dat ook een 'knop' is om aan te draaien.

Vraag 12.

Akkoord met de beantwoording

Vraag 13. Tegenvallers

Tegenvallers zullen nauwelijks van invloed zijn op het zonneveld. Risico op faillissement is klein.

Ontwikkelaar zegt toe te onderzoeken of in de statuten opgenomen kan worden dat in geval van faillissement de omgeving beschermt wordt.

Vraag 14. Innovatieve ontwikkelingen

Er zijn veel innovaties en ontwikkelingen gaande, maar niet bewezen technieken zijn ook een risico. Een samenwerking met een onderzoeksinstituut, zoals WUR is een optie.

Vraag 15. Belangrijke landschappelijke elementen

Akkoord met beantwoording

Vraag 16. Inheemse soorten

Deze hebben de voorkeur.

Vraag 17. Wandelpaden

De mate van openstelling graag als bespreekpunt houden. Een zekere mate van openheid is bespreekbaar, maar niet vanzelfsprekend.

Vraag 18. Brand

Dat is verzekerd, is niet erfgebonden, maar geldt voor heel Nederland. Verzekeringsafspraken zijn te delen als dat nodig is.

Vraag 19. Watergangen

Sloten verdwijnen niet en waterberging wordt onderzocht. Het waterschap wordt betrokken bij vragen rondom afwatering of waterberging. Informatie over de grondwaterstand en of die worden beïnvloed wordt opgenomen in het plan (de vraag is opgeschreven)

Vraag 20. Onderdeel landbouw

Dit proces, het bewonersplatform en OAR, praten mee over het deel zonne-energie, niet over het onderdeel biologische landbouw of BD-landbouw. Omdat hier nog niet alle inhoudelijke antwoorden op te geven zijn, maar ook omdat het BD-landbouw deel geen gevolgen heeft voor het zon deel.

Vraag 21. Infrastructuur

Akkoord met beantwoording

Vraag 22. Afrastering

Een afrastering staat aan de binnenzijde van de haag.

Vraag: is er verlichting noodzakelijk op het park

Ontwikkelaar vraag dit na.

4. Afronding en sluiten van de vergadering

GOEDGEKEURDE NOTULEN OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever

Datum en tijd : 8 september 2021, 20.00 – 22.20 uur

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter verwelkomt de aanwezigen. Hij meldt dat LTO Salland zich uit alle OAR-en terugtrekt. De reden is dat zij tegen zonneparken zijn. Het platteland heeft een agrarische bestemming en die moet behouden worden.

De brief is ter informatie meegestuurd met deze notulen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Goedkeuring aanstelling secretaris

Secretaris stelt zich voor. Desgevraagd stemt de vergadering in met haar aanstelling als secretaris van OAR Daslever.

De secretaris meldt dat zij van iedere vergadering een geluidsopname maakt die ter ondersteuning dient van de uitwerking van de notulen. Na vaststelling van de notulen verwijdt zij de geluidsopname.

3. Mededelingen

a. Voorbereiden vorming werkgroep financiën/financiële participatie

Ter voorbereiding op het onderwerp financiën en financiële participatie van bewoners wordt vanuit het kernteam voorgesteld om één werkgroep uit alle OAR-en te vormen. Deze werkgroep bereidt de financiële participatie voor en brengt de voorstellen in bij elke OAR. Per OAR wordt een besluit genomen daarover.

De gedachte is dat vanuit iedere OAR een bewoner en een deelnemer aanhaakt. Ook kan het BP iemand erbij betrekken die financieel onderlegd is. NLVOW heeft aangeboden om de bewoners te begeleiden.

Vanuit het kernteam is en wordt nagedacht over toevoeging aan de werkgroep van een persoon die zorgt voor inbreng van juridische en financiële kennis. Gedacht wordt aan [REDACTED] of iemand van Energie Coöperatie Endona uit Heeten.

Vanuit de vergadering wordt Blauwvinger Energie uit Zwolle genoemd. De ontwikkelaar biedt aan om op zijn kosten een consultant te betrekken bij deze werkgroep.

Gewenste start is over ongeveer 4 weken. Het kernteam verwacht dat 2 á 3 bijeenkomsten voldoende is.

De vorming van deze werkgroep wordt positief ontvangen. Het voorstel wordt over twee weken met de bewoners besproken. Namen van de deelnemers kunnen doorgegeven worden aan de secretaris (**actiepunt BP**).

De notitie 'opzet werkgroep financiële participatie & meedelen in de lusten' is meegestuurd met deze notulen.

b. Mededeling vanuit de gemeente

Er is een ambitieus tijdsplan opgesteld. Dit vraagt veel van BP en OAR, maar als daar geen vertraging in komt, is er voor de initiatiefnemer en ontwikkelaar ook geen reden om te vertragen. Gemeente doet de oproep om tijdig een mogelijke vertraging te melden.

BP Daslever geeft aan, dat het tijdsplan besproken is en de keus is gemaakt zich eraan te conformeren.

Maar het krappe tijdsplan geeft wel de nodige tijdsdruk en levert beperkingen op voor de kwaliteit van het proces en het eindresultaat.

In het verlengde hiervan komt de brief van een aantal bewoners van BP Morgenlanden ter sprake. De brief is bekend bij BP Daslever. Zij geven aan, dat er begrip is voor de inhoud van deze brief. Zij volgen

met grote zorg de gehele gang van zaken bij de andere initiatieven.

BP Daslever vraagt in het verlengde hiervan ook om een focus op het behoud van de landschappelijke waarde van het Sallandse platteland bij de inpassing van zonneparken. Het BP vraagt om ervoor te zorgen dat het landschap door inpassing van zonneparken niet verkwanseld wordt.

Ook meldt de voorzitter, dat er maandag 13 november 2021 een gesprek van raadsleden, voorzitters OAR-en en procesbegeleider gepland staat. De brief van BP Morgenlanden komt daar ook de orde en de raadsleden worden geïnformeerd over het verloop van het proces.

- c. Uitnodiging van Coöperatie Goed veur mekare om Zonnepark Noordmanshoek te bezichtigen op zaterdag 11 september.
N.B.: de uitnodiging is op 9 september 2021 doorgestuurd aan OAR Daslever.

4. **Onderwerp ter bespreking**

Voor deze vergadering staat het bespreekpunt landschappelijke inpassing op de agenda.

In de vorige vergadering is gevraagd om een 3^e scenario voor het zonnepark. De ontwikkelaar presenteert dit en geeft nadere uitleg over de inrichting van het zonnepark en het agrarische deel, waar de biologisch dynamische methode en strokenteelt toegepast gaat worden. De vormen van financiële participatie worden ook globaal benoemd. Ook geeft hij aan, dat dit scenario wel de ondergrens is van mogelijkheden voor zonnepark Daslever. De bebouwing om het zonnepark blijft zoals het nu is, daar mag in principe ook niets in gewijzigd worden.

Met het oog op diefstal vraagt het BP naar de plaats van het hekwerk. De ontwikkelaar antwoordt dat die aan de binnenkant van de haag komt. Gemeente merkt op dat zonnepark Hambroekplas bij Borculo niet omheind is met een hek, maar met een watergang. Zonnepark Daslever zal grotendeels omheind worden door begroeiing, waardoor het resterende deel afgesloten zou kunnen worden met hekwerk. Voorwaarden van de verzekering spelen een rol bij het 'hoe' van de omheining. Verlichting is niet verplicht. Ook hebben de bewoners aangegeven dat het zonnepark geen vrij wandelgebied mag worden. Bezichtiging is wel mogelijk. Optie is dat bij volledige omheining met een hekwerk, bewoners een toegangscode krijgen om het terrein te betreden.

Het BP vraagt naar een verklaring voor de 0,6 ha netto minder oppervlakte die dit scenario geeft t.o.v. een eerder scenario. De ontwikkelaar zal uitzoeken hoe dit zit (**actie ontwikkelaar**).

Op een van de sheets staat een 'meetlatje'. Dat geeft een duidelijke indicatie van de afstand. Vanuit het BP wordt gevraagd of dit ook op andere sheets toegepast kan worden (**actie ontwikkelaar**).

De voorzitter vraagt of het gepresenteerde scenario voldoet aan de verwachtingen. Het BP antwoordt dat zij dit scenario als basis ervaren, die verder besproken kan worden met de omwonenden. Het vraagt ook nog om input van de directe aanwonenden. De ontwikkelaar doet de toezegging dat hij dit oppakt. Ook komt er op korte termijn nog een moment waarop de ontwikkelaar het nu getoonde scenario inclusief de vormen van financiële participatie zal presenteren aan de bewoners. De datum hiervoor wordt afgestemd tussen bewoners en ontwikkelaar (**actie BP en ontwikkelaar**).

De presentatie is meegestuurd met de notulen.

5. **Planning webinars en bijeenkomsten OAR**

a. *Webinars:*

De webinars starten om 19.30 uur en duren ongeveer twee uur. NLVOW begeleidt de webinars. Per webinar kunnen vooraf vragen worden gesteld, maar ook tijdens het webinar zelf via de chat. NLVOW bewaakt de binnenkomende vragen.

Het Excel-overzicht bevat al veel vragen. Deze zullen ook bij het betreffende webinar gebruikt worden. Vragen voor het webinar op 15 september kunnen rechtstreeks gemaïld worden naar

Afgesproken wordt, dat de secretaris 2 á 3 dagen voor het webinar de Zoomlink toestuurt. Het webinar wordt opgenomen, zodat het mogelijk is om op een later tijdstip alsnog/nogmaals het webinar te volgen.

b. *Bijeenkomsten OAR*

Zoals al aangegeven ervaart BP Daslever wel de tijdsdruk van het tijdsplan, maar accepteert dit.

6. Notulen en actielijst

De vergadering gaat akkoord met de voorstelde werkwijze om de conceptnotulen ongeveer een week na de vergadering toe te sturen met het verzoek om op-/aanmerkingen door te geven aan de secretaris.

De notulen van 14 juli 2021 worden nogmaals toegestuurd met het verzoek eventuele op-/aanmerkingen door te geven aan de secretaris, uiterlijk dinsdag 14 september 2021, 09.00 uur. De vaststelling van deze notulen wordt 6 oktober 2021 gedaan.

N.B.: er zijn geen op-/aanmerkingen op de notulen van 14 juli 2021 ontvangen.

De ontwikkelaar geeft naar aanleiding van de notulen nog de volgende opmerkingen:

- a. verplichte verlichting – is niet aan de orde;
- b. vraag van bewoner over mogelijke gevolgen voor de waterstand bij boeren die werken volgende de biologische methode – het heeft geen impact op het grondwaterniveau, vaak is het wel zo, dat grond waar al langer volgens de biologisch/biologisch dynamische methode gewerkt wordt meer water aan kan.
Gemeente merkt op, dat gesprekken met het waterschap over de watergang/-berging per zonnepark nog op de planning staan. Van het omleggen van sloten is geen sprake.
- c. vraag van omwonenden die nu al zonnepanelen hebben en terug leveren aan het energienet. Zij zijn bezorgd voor een daling van de opbrengst van hun zonnepanelen – die zorg is ongegrond, zonnepanelen op het dak zijn direct aangesloten op het energienet. Zonnepark Daslever wordt ergens anders op het energienet aangesloten. Mocht toch sprake zijn van een lagere opbrengst t.o.v. eerder rendement, dan is de ontwikkelaar bereid tot compensatie.

Ten aanzien van vraag 13 uit de notulen van 14 juli 2021 vermeldt de ontwikkelaar dat het klopt dat dit in de statuten opgenomen kan worden.

7. Rondvraag

Bewoner vraagt of de vragenlijst na 14 juli 2021 nog is uitgebreid. Hierop wordt negatief geantwoord. Verder vraagt hij of visualisatie van een van sheets mogelijk is. De ontwikkelaar antwoord positief, maar dan moet hij eerst weten voor welke omwonenden daaraan behoefte is.

8. W.v.t.t. en afsluiting

Voorzitter sluit de vergadering om 22.20 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
1.	20210916 agendapunt 3a	Namen deelnemers aan werkgroep Financiën aan secretaris doorgeven.	BP	Afgehandeld
2.	20210916 agendapunt 4	Verklaring voor de 0,6 ha netto minder oppervlakte die dit scenario geeft t.o.v. een eerder scenario.	Ontwikkelaar	Afgehandeld

3.	20210916 agendapunt 4	Toepassen van 'meetlatje' op andere sheets	Ontwikkelaar	Open
4.	20210916 agendapunt 4	Datum voor presentatie 3 ^e scenario aan bewoners afstemmen	BP en ontwikkelaar	In behandeling

GOEDGEKEURDE NOTULEN OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 6 oktober 2021, 20.00 – 22.10 uur

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris meldt dat zij van deze vergadering weer een geluidsopname maakt die ter ondersteuning dient van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijdt zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

Met toevoeging van agendapunt 7c, SDE Wierden-Enter wordt de agenda vastgesteld.

3. Notulen en actielijst

De notulen van 14 juli 2021 worden zonder verdere op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Notulen 8 september 2021

Agendapunt 3b: de secretaris geeft aan, dat de tekst tweemaal n.a.v. de opmerkingen van de bewonersdelegatie is aangepast.

De bewonersdelegatie merkt ter vergadering nog op, dat de uitgangssituatie bij zonnepark Daslever anders ligt dan bij de andere zonneparken. Ook vraagt de bewonersdelegatie om ervoor te zorgen dat het landschap door inpassing van zonneparken niet verkwanseld wordt.

Met toevoeging van deze tekst worden de notulen van 8 september 2021 goedgekeurd.

Actielijst 8 september 2021:

Punt 1: Is afgehandeld.

Er is nu een groep van 7 personen, de namen van deelnemers van Morgenlanden ontbreken nog. De eerste bijeenkomst zal binnenkort plaatsvinden. NLVOW begeleidt de werkgroep en [REDACTED], ervaren op dit vlak en LEI-coach, brengt de gewenste expertise in.

Punt 2: Is afgehandeld – wijziging in de tekst van deze actie: het netto minder moet *netto meer* zijn.

Ontwikkelaar geeft aan dat met de kennis van vandaag, met inbegrip van de 0,6 ha meer, deze oppervlakte nodig is voor een gewenste opbrengst, maar het blijft een grijs gebied. De tekeningen die getoond zijn, zijn van twee jaar terug en de techniek van zonnepanelen is in die tijd ook verbeterd. Het verschil van de 0,6 ha is ontstaan door een communicatiefout tussen ontwikkelaar en tekenaar.

In het verlengde van dit actiepunt meldt ontwikkelaar dat hij [REDACTED] heeft bezocht. Op basis daarvan wordt het ontwerp iets aangepast, wat tot gevolg heeft dat de zonnepanelen vanuit hun woning gezien, iets verder weg geplaatst worden. Maar ook contact met andere direct omwonenden kan hier en daar nog iets verandering geven.

Ook geeft ontwikkelaar aan, dat de totale financiële puzzel van het zonnepark pas gelegd kan worden als de bouwkosten bekend zijn. [REDACTED] adviseert om de aanvraag in de omgevingsvergunning ruimer te houden, zodat de bouwer van het park flexibiliteit heeft om qua materiaal zo voordelig mogelijk te bouwen. Herman merkt op, dat de inrichting van het zonnepark niet meer gaat veranderen. Hij wil vasthouden aan de filosofie. De omlijning ligt vast, de opstelling van de panelen blijft zoals aangegeven op de ontwerpschets, alleen de hoogte kan nog iets wijzigen. Als de omgevingsvergunning gedaan wordt is het goed om nog weer te contacten.

Geconcludeerd wordt, dat mocht het ontwerp bijvoorbeeld met het oog op de financiën nog wijzigingen geven, dat de belanghebbenden daarbij aan tafel zitten en dus hun reactie/mening direct kunnen inbrengen. Verrassingen zullen niet zonder goedkeuring van de bewoners worden doorgevoerd.

Punt 3: Staat open – wordt nog toegepast.

Punt 4: Staat open – de presentatie van het 3^e scenario kan plaatsvinden in het overleg BP op 17 november.

4. Ingekomen post/mededelingen

- a. Standpunten NMV, wordt voor kennisgeving aangenomen.
- b. Flyer Energietuinen, wordt eveneens voor kennisgeving aangenomen. Energietuinen is een thema van de kennissessie op 13 oktober. De uitnodiging hiervoor wordt donderdag 7 oktober toegestuurd.

5. Planning bijeenkomsten OAR

De bewonersdelegatie geeft de voorkeur aan de oorspronkelijke planning. Maar met de vereiste dat de werkgroep financiële participatie zijn werk uiterlijk 31 december 2021 heeft beëindigd en er een keus gemaakt kan worden voor de financiering, zodat de bewonersdelegatie een 'go' kan geven.

De voorzitter constateert dat het traject tussen ontwikkelaar en bewoners goed verloopt. Begin december zou inzichtelijk moeten zijn of het traject voor zonnepark Daslever per 1 januari 2022 afgerond kan worden en daarmee de deadline van indienen van de aanvraag per 1 februari 2022 gehaald kan worden.

Mocht begin december toch blijken dat er iets meer tijd nodig is, dan is dat ook mogelijk.

Vooralsnog blijft de oorspronkelijke planning gehandhaafd voor zonnepark Daslever.

Wel wordt afgesproken, om met bewoners, ontwikkelaar en NLVOW alvast het gesprek over financiële participatie te starten, zodat bewoners al geïnformeerd worden waar ze voor kunnen gaan tekenen. Ontwikkelaar en bewoner prikken hiervoor een datum en sluiten dit kort met NLVOW. De voorzitter geeft aan, dat hij de datum ook graag wil weten.

6. Terugblik op de kennissessies

- a. Landschap, natuur en zonneparken

De bewonersdelegatie vindt dat de voorzitter van de kennissessie zijn rol niet pakte omdat hij niet ingreep bij vragen die niet direct betrekking hadden op het onderwerp.

De bewonersdelegatie vraagt of zonnepark Daslever met het ontwerp van het zonnepark een goede stimulans kan geven aan de biodiversiteit. De ontwikkelaar geeft aan dat vrijwilliger IVN positief heeft gereageerd op het ontwerp en dat het past binnen het gedachtengoed van IVN.

Vervolgens vraagt de bewonersdelegatie of de gemeente het ontwerp van zonnepark Daslever niet als voorbeeld voor de andere zonneparken kan aanwijzen. Dat zou een uniforme landschappelijke kwaliteit van de vijf zonneparken geven.

Een andere vraag van de bewonersdelegatie is, hoe geborgd kan worden dat de voorgestelde houtwal ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt in plaats van slechts een magere uitvoering ervan. Gemeente antwoordt, dat dergelijke zaken in de vergunning geborgd worden en het afgedwongen kan worden met een (hoge) dwangsom. Ook het eigenaar-/de zeggenschap kan ingezet worden bij een correcte uitvoering van het ontwerp.

Voorgesteld wordt om met alle BP-en een afscherming af te spreken die past in het landschap.

Gemeente heeft er vertrouwen in, dat bij de andere zonneparken ook oog is voor de biodiversiteit, maar er kunnen afspraken gemaakt worden over een afscherming per zonnepark die past in het landschap.

- b. Kennissessie gemeentelijk beleid

Gemeente meldt dat er nog een paar vragen zijn overgebleven, waarvan de beantwoording bijna is afgerond. Het zal nog weer als Q&A worden toegestuurd aan alle deelnemers OAR- en BP-en.

7. Inventarisatie ter voorbereiding op de komende kennissessies en SDE Wierden-Enter

- i Kennissessie Ecologie en zonneparken.
- ii Kennissessie Hinderbeleving, veiligheid zonneparken.

Voor beide kennissessies geldt, dat vragen op voorhand ingediend kunnen worden bij de secretaris.

- iii [REDACTED] toont een filmpje over zonnepark De Groene Weuste (degroeneweuste.nl en <https://duurzaamwierdenenenter.nl>), een inwonersinitiatief met lokaal eigenaarschap. Stichting Duurzame Energie Wierden-Enter heeft acht bestuursleden en de exploitatie van het zonnepark in eigen beheer. Onder de stichting hangen een b.v. en de investeerder. De zeggenschap ligt bij de stichting. Het park is gebouwd door lokale bedrijven met medewerking van werkzoekenden, stathouder, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en vrijwilligers.

Het verdienmodel is de coöperatie, een vorm die grote betrokkenheid geeft. Alle inwoners van de gemeente kunnen via crowdfunding participeren en krijgen korting op de Wierdense groene stroom. De gemeentegrens is de grens daarvoor. De opbrengst van het zonnepark gaat in een maatschappelijk fonds en wordt ingezet voor projecten en doelen in de gemeente. Ook het energieloket wordt er mee gefinancierd.

Het zonnepark ligt aan de rand van een industrieterrein en heeft geen omwonenden. Het perceel was in eigendom van de gemeente, die er bomen wilde planten. Inwoners hebben toen voorgesteld om er een zonnepark van te maken. Het was akkerland en sinds het een zonnepark is, heeft de biodiversiteit zich goed ontwikkeld. De grootte is 4,6 ha, waarvan netto 2,4 ha panelen wat goed is voor 5,5 megawatt. De bewaking wordt gedaan via camera's, die niet permanent aanstaan, maar er zijn geen lichtmasten.

De bewonersdelegatie vraagt of een dergelijk initiatief voor de gemeente Olst-Wijhe mogelijk is. Gemeente antwoordt, dat dat er is met Stichting Noordmanshoek. Verder heeft de gemeente geen grond in eigendom waar een dergelijk initiatief zou kunnen worden ontplooid.

8. Rondvraag

Niemand maakt gebruik van de rondvraag.

9. W.v.t.t. en afsluiting

Voorzitter sluit de vergadering om 22.10 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
3.	20210916 agendapunt 4	Toepassen van 'meetlatje' op andere sheets	Ontwikkelaar	In behandeling
4.	20210916 agendapunt 4	Datum voor presentatie 3 ^e scenario aan bewoners afstemmen	BP en ontwikkelaar	In behandeling
5.	20211006 agendapunt 5	Datum voor start gesprek met BP over financiële participatie en de voorzitter informeren over deze datum	Ontwikkelaar en bewoner	
6.	20211006 agendapunt 6b	Q&A n.a.v. kennissessie gemeentelijk beleid naar OAR Daslever sturen	Gemeente/secretaris	
5.	20211006 agendapunt 7bii	Mogelijke vragen t.b.v. komende kennissessie sturen naar secretaris	BP	

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 3 november 2021, 20.00 – 23.00 uur

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris meldt dat zij van deze vergadering weer een geluidsopname maakt die ter ondersteuning dient van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijdt zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

Bijlage ter bespreking is de e-mail bewoner, van 28 oktober 2021.

De voorzitter stelt voor om punt 1 (Notulen algemeen) uit deze e-mail te bespreken bij agendapunt 3 en punt 3 (Planning) bij agendapunt 5.

Met betrekking tot agendapunt 2 (Agenda), duidelijker op de agenda aangeven wat de bedoeling van het agendapunt is, geeft de voorzitter aan, dat daar met deze en volgende agenda's rekening mee wordt gehouden door het doel van het punt te benoemen.

Met deze aanpassing wordt de agenda vastgesteld.

3. Notulen en actielijst

Punt 1 e-mail bewoner: de voorzitter geeft aan, dat opmerking over de notulen en onjuistheden, altijd gemeld kunnen worden bij de secretaris. Bij twijfel is op dat moment nog de opname beschikbaar (NB: de opname wordt gewist na goedkeuring van de notulen).

De naar-aanleiding-van-punten kunnen tijdens de bespreking van het agendapunt Notulen besproken worden. NLVOW geeft aan, dat de bewoners zich niet herkennen in het geheel van sfeer en inkleuring door de verwoording in de notulen. Het is lastig om dat in precieze, woordelijke aanpassingen aan de tekst door te geven.

De voorzitter geeft aan dat ook de bewonersdelegatie altijd de optie heeft om een toevoeging aan de notulen te doen of aan te geven dat zij een standpuntbepaling opgenomen willen zien.

Notulen 6 oktober 2021

- Agendapunt 3, notulen 8 september 2021: De zin: 'Ook vraagt het BP om ervoor te waken dat het landschap door inpassing van zonneparken verkwanseld wordt', wordt aangepast in die notulen in ...'Ook vraagt de bewonersdelegatie ervoor te zorgen dat het landschap..... niet verkwanseld wordt'
- Agendapunt 5: De bewonersdelegatie geeft de voorkeur aan de oorspronkelijke planning en niet zoals in die zin geschreven is 'het BP'.

De secretaris zal de notulen van 6 oktober 2021 nalopen op een juiste toepassing van BP en bewonersdelegatie.

Er zijn per e-mail geen opmerkingen op de notulen ontvangen.

Met deze aanpassingen worden de notulen van 6 oktober goedgekeurd.

Actielijst 6 oktober 2021:

De actielijst wordt doorgenomen en bijgewerkt.

4. Ingekomen post/mededelingen

1. Artikel Boerderij, is ter informatie.
2. Notitie van de bewonersdelegatie ter voorbereiding op OAR Daslever 3 november 2021. Dit is een inventarisatie van wensen en to-do's van de direct omwonenden en de bewonersdelegatie. Zij hopen dat dit richting geeft, ook voor de ontwikkelaar, in wat er nog te doen is.
  1. Zorgvuldig proces -> De bewonersdelegatie vindt zorgvuldigheid in het proces belangrijker dan het halen van de planning. De voorzitter merkt op, dat wat in het BP wordt besproken, tijdens de OAR-vergadering op tafel kan komen.

2. Hoe eerder starten met aanleg groenvoorziening, hoe beter -> Gemeente merkt op, dat deze wens als afspraak kan worden opgenomen in de gebiedsovereenkomst, de omgevingsovereenkomst en het beheerplan. Handhaving wordt gedaan door de gemeente, de gemeente kan daarop aangesproken worden.
De voorzitter merkt aanvullend op, dat door het kernteam wordt gewerkt aan een omgevingsovereenkomst. Als dit document in concept gereed is, volgt bespreking in de OAR.
3. Andere projecten in lijn met Daslever -> De bewonersdelegatie benadrukt dat zij willen dat de andere zonneparken in Olst-Wijhe in lijn zijn met de ontwerpschets van Daslever. Zij horen over de andere zonneparken, dat de ontwikkelaars minder zorgvuldig omgaan met het landschappelijke beeld en maken zich daar ongerust over. De delegatie is zeer te spreken over hoe de ontwikkelaar het landschappelijke beeld voor zonnepark Daslever invult.

Gemeente brengt in, dat veel informatie over het ontwerpen van een zonnepark door de OAR-en onderling al wordt gedeeld. Delegatielid vraagt zich af hoe zuinig de gemeente is op de leefomgeving. Gemeente merkt op dat de discussie daarover thuishoort in een Raadsvergadering. NLVOW geeft aan, dat de zorg over de kwaliteit van het landschap in de ruimere regio concreet verwoord kan worden in de omgevingsovereenkomst.

De voorzitter merkt op, dat het niet in alle gebieden op dezelfde manier gedaan hoeft te worden. Hij stelt voor om na goedkeuring van deze notulen het zorgpunt over samenhang qua ontwerp tussen de vijf zonneparken expliciet te delen met de voorzitters met het doel dit ook in te brengen bij andere OAR-en.

Gemeente haalt uit de kennissessie aan, dat in Assen gekozen is voor een natuurthema per zonnepark. Dit zou een optie kunnen zijn voor de zonneparken Olst-Wijhe, waarmee ook ingespeeld zou kunnen worden op het nog te vormen gebiedsfonds.

De gebiedsvisie van de gemeente Olst-Wijhe, waarvan de zonneparken onderdeel zijn, is tot stand gekomen met participatie van o.a. bewoners, waarop vervolgens het beleid van de gemeente is gebaseerd. De Raad heeft eind 2020 deze plannen vastgesteld.

De voorzitter stelt voor dat er vanuit alle bewonersdelegaties een overkoepelend advies over het landschappelijk beeld komt als een gemeenschappelijk advies of boodschap aan de Raad. Dit advies kan ook toegevoegd worden aan de omgevingsovereenkomst. Maar de bewonersdelegatie Daslever kan ook zonder de andere bewonersdelegaties dat advies bij de Raad inbrengen.

Desgevraagd antwoordt gemeente dat de zorg van de bewonersdelegatie Daslever over het landschappelijk beeld ook bij de andere bewonersdelegaties leeft.

De voorzitter merkt op, dat het beter is om (en je sterker staat als je) opmerkingen, in dit geval over het landschappelijke beeld tijdig in het proces bij de Raad onder de aandacht te brengen in plaats van aan het eind. De stappen in het ambtelijk proces zijn:

1. de ontwikkelaar dient plan in;
2. het wordt voorgelegd aan de Raad voor een verklaring van geen bedenkingen;
3. de inspraakperiode: opmerkingen en zienswijzen kunnen worden ingediend;
4. het plan wordt aangepast en
5. gaat weer naar de Raad voor een verklaring van geen bedenkingen;
6. daarna gaat het plan naar het College die de vergunning verleend;
7. hierna gaat de beroepstermijn lopen.

Gemeente legt vervolgens uit hoe de vier ingrediënten ecologie, lokaal eigenaarschap, energieopbrengst en landschap van invloed zijn bij keuzes rond het ontwerp van een zonnepark en hoe er 'geschoven' kan worden met die ingrediënten. Een OAR heeft ruimte om daarin keuzes te maken, zoals bij de zonneparken Olst-Wijhe waar sprake is van 51% eigenaarschap.

Uiteindelijk wordt afgesproken dat het bewonersplatform Daslever een document opstelt over hun zorg over het landschappelijk beeld. Dit document komt bij de andere OAR-en terecht om te

bespreken. Die bewonersdelegaties kunnen zich daarover dan uitspreken en een reactie sturen waarmee een gezamenlijk document kan ontstaan. Lukt een gezamenlijk document van alle/meerdere bewonersdelegaties niet, dan kan bewonersdelegatie Daslever ook zelf dit document toevoegen aan de omgevingsovereenkomst.

NLVOW geeft aan, dat zij deze werkwijze in het kernteam zal delen.

4. Geen hekwerk -> dit heeft ook de voorkeur van de ontwikkelaar. Hij zal met de betreffende verzekeraar nog in contact treden hierover.
5. Uitgewerkte onderwerpen -> is toegepast op de voorliggende agenda en wordt toegepast op volgende agenda's.
6. Overbelasting energienet -> gemeente geeft aan, dat Enexis daar iets over kan zeggen. Olst-Wijhe zit qua overbelasting in 'geel' gebied, wat betekent dat er nog ruimte op het net is. Enexis heeft (recent) niet bij de gemeente aan de bel getrokken dat de zonneparken niet zouden kunnen worden aangesloten. De gemeente heeft 4x per jaar contact met Enexis. Ontwikkelaar meldt, dat hij binnenkort een afspraak heeft staan met Enexis. Hij merkt op, dat hij compensatie aanbiedt in geval van overbelasting waardoor bewoners de door hen opgewekte zonne-energie niet kunnen leveren aan het net. Dit aanbod kan in de omgevingsovereenkomst worden opgenomen.
7. Financiële participatie -> Afgesproken wordt, dat zowel punt 7 als 9 aan de orde komen in de werkgroep Financiële Participatie en het dan weer terug komt in de OAR om te bespreken.
8. Vervolg procedure -> zie ook punt 3. Het kernteam werkt nog aan de omgevingsovereenkomst. Iedere OAR heeft de ruimte om daarin ook bepaalde, ter zake doende afspraken op te nemen.
9. Duidelijkheid over 51% lokaal eigenaarschap. Zie 7.
10. Bestemming -> Gemeente geeft aan, dat de oorspronkelijke bestemming landbouwgrond blijft, maar dat voor de duur van 25 jaar een tijdelijke ontheffing is gegeven en het voor die periode bestemming industrieel heeft gekregen. Na die 25 jaar valt de bestemming terug op de oorspronkelijke bestemming landbouwgrond.

De vraag over de bestemming komt voort uit een opmerking van [REDACTED] en gaat in de kern over het recht op planschade. De voorzitter geeft aan, dat alle planschade voor rekening van de ontwikkelaar komt.

Uitgezocht zal worden of op voorhand planschade is uitgesloten. Ontwikkelaar geeft aan, dat planschade inderdaad voor zijn rekening is, maar zegt toe dat hij nog uitzoekt hoe het precies zit.

3. Verzoek aan OAR-en

De energiecoöperaties Elshof, Energiek Boerhaar en Goed Veur Mekare vragen aan de OAR om hun steun uit te spreken voor de randvoorwaarden/uitgangspunten voor samenwerking lokaal eigenaarschap, zoals verwoordt in hun verzoek en namens de ontwikkelaar met voorstellen te komen.

Gemeente merkt op, dat de randvoorwaarden van de energiecoöperaties overeenkomen met het toetsingskader.

De bewonersdelegatie vraagt zich wel af hoe dit zich verhoudt tot het proces waar zonnepark Daslever zich in bevindt. Ook is de vraag hoe dit voorstel zich verhoudt tot de werkgroep Financiële Participatie. De energiecoöperaties nemen ook deel aan deze werkgroep. De duidelijkheid over de 51% zal via deze werkgroep komen.

De bewonersdelegatie kan zich erin vinden als door de andere zonneparken hun steun wordt uitgesproken, maar houdt voor zichzelf graag ruimte om af te wijken voor wat de financiële participatie van zonnepark Daslever betreft.

Vervolgens meldt de voorzitter als ingekomen post nog de reactie van Stichting VDLOW. Eerder had de VDLOW aangegeven ook als stakeholder te willen aanschuiven bij de OAR-en. Een van de voorzitters heeft contact opgenomen met de VDLOW, waar de VDLOW onlangs pas op reageerde. Schuiven ze nu nog aan, dan is er kennisachterstand, waardoor ze vragen kunnen stellen die al beantwoord zijn. De doelstelling van VDLOW sluit wel aan bij de zorg voor de landschapsinpassing. Een van de voorzitters OAR heeft nog een gesprek met deze vereniging, waar ook het punt van

kennisachterstand besproken wordt. Optie is om de VDLOW een reactie te vragen aan het eind van het proces op de ontwerpen.

De bewonersdelegatie vraagt zich af of deelname van VDLOW nog veel zal kunnen toevoegen, maar wachten voor een definitief oordeel af wat het gesprek voorzitter OAR – VDLOW oplevert.

5. Planning

De bewonersdelegatie heeft in de vorige vergadering een randvoorwaarde gesteld aan het vasthouden aan de oude planning. Deze randvoorwaarde is dat de werkgroep Financiële Participatie eind 2021 haar werk heeft afgerond en er voorstellen liggen voor die participatie. De werkgroep is echter nog niet gestart, maar in afstemming met de deelnemers van deze werkgroep moet de startdatum nog worden bepaald. Daarnaast wordt door het kernteam nog gewerkt aan de opdracht die deze werkgroep krijgt.

Op de vraag van de voorzitter of de bewonersdelegatie nu kiest voor de ruimere planning, antwoordt de bewonersdelegatie dat zij inderdaad kiezen voor de ruimere planning. Maar als het realistisch is toch om de oude planning te behalen, dan horen ze graag wat daarvoor nog nodig is.

Ontwikkelaar stelt als nadrukkelijk verzoek voor, en niet als voorwaarde, dat hij de financiële participatie voor zonnepark Daslever uitwerkt en door een onafhankelijke derde partij laat beoordelen.

De bewonersdelegatie gaat met deze vraag terug naar de bewoners. Het blijft nu nog lastig om in te schatten hoe het financieel voor de bewoners zal uitpakken. NLVOW adviseert ontwikkelaar om deze derde partij te kiezen samen met of in samenspraak met de bewoners; deze beoordeling van een onafhankelijke partij heeft alleen zin als de betreffende partij ook het vertrouwen heeft van de bewoners.

Ook heeft de bewonersdelegatie behoefte aan de concept omgevingsovereenkomst om meer zicht te krijgen op de afspraken die er al min of meer liggen. De voorzitter is verantwoordelijk voor die overeenkomst.

Ook adviseert NLVOW aan ontwikkelaar om de bewoners duidelijkheid te geven over de '51% eigenaarschap'; gaat dit over eigenaarschap of zeggenschap en wat zijn de bijbehorende verantwoordelijkheden en/of aansprakelijkheden van deelnemers. Ontwikkelaar zegt toe, dat hij met een concreet voorstel komt.

Vooralsnog kiest de bewonersdelegatie voor de nieuwe planning.

6. Ontwerp landschapsinpassing zonnepark Daslever

Ontwikkelaar mag met akkoord van de bewonersdelegatie ook het aangepaste landschappelijke inpassingsplan presenteren.

In de ontwerpschets (versie 5) presenteert hij de aanpassingen die uit de gesprekken met de omwonenden zijn gekomen die in dit ontwerp zijn verwerkt. Deze gesprekken zijn gevoerd in de periode september/oktober. Deze aanpassingen zijn nog niet gedeeld met de omwonenden zelf.

Belangrijkste verschil in versie 5 is een gewijzigde opstelling (nu zonder hoogteverschil), maar het verlies aan opbrengst zal minimaal zijn, maar het zal nog doorgerekend worden.

Gemeente raadt aan toch een bandbreedte aan te houden. Een bandbreedte biedt ruimte tot maximaal uitnutten en de extra opbrengst ervan te gebruiken voor een gebiedsfonds. Ontwikkelaar geeft aan dat in dit ontwerp wel flexibiliteit zit, waardoor hij het aanhouden van een bandbreedte niet nodig vindt. Hij verwacht hooguit een paar centimeter verschil per paneel.

De voorzitter vraagt of dit het ontwerp is dat besproken is met de aanwonenden en hoe de instemming verkregen kan worden. Het blijkt nog niet te zijn gedeeld met de omwonenden. 'Instemming' vereist een individuele instemmende reactie van aanwonenden en schriftelijke vastlegging van de individuele afspraken die gemaakt zijn met de ontwikkelaar. Dit kan bij de notulen worden gevoegd. De schriftelijke vastlegging is een actie voor de ontwikkelaar.

Het bewonersplatform heeft aangegeven, dat de beslissing over het finale ontwerp bij de direct aanwonenden ligt. Naast het vastleggen van de individuele afspraken kunnen algemene afspraken vastgelegd worden in de omgevingsovereenkomst.

Op de vraag van de bewonersdelegatie of er een 3D tekening van de ontwerpschets gemaakt kan worden, antwoordt ontwikkelaar, dat zoiets een paar duizend euro's kost. De bewonersdelegatie stelt echter wel prijs op een beeld om meer beleving bij de ontwerpschets te krijgen. De ontwikkelaar komt hiervoor nog met een oplossing.

Ook de financiële participatie is aangepast.

Ontwikkelaar houdt vast aan zijn 51% zeggenschap, omdat het zijn eigen bedrijf is. Om de omwonenden voor de resterende % ook zeggenschap te geven, stelt hij voor een STAK op te richten. Een STAK neemt de aandelen over en geeft obligaties uit. Deze werkwijze wordt vaak toegepast.

Hij vraagt de aanwonenden na te denken over:

- 51% van de zeggenschap ligt bij de ontwikkelaar;
- de tijdslijn om wel gebruikt te kunnen maken van de SDE 2022.

7. Terugblik op de kennissessies Ecologie en zonneparken

Wordt niet besproken.

8. Inventarisatieronde ter voorbereiding op de kennissessie Hinderbeleving, veiligheid zonneparken

De datum voor deze kennissessie is 23 november 2021. Vragen met betrekking tot het onderwerp kunnen uiterlijk 13 november 2021 doorgegeven worden aan [REDACTED].

9. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

10. W.v.t.t. en afsluiting

Voorzitter sluit de vergadering om 23.00 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
6.	20211006 agendapunt 6b	Q&A n.a.v. kennissessie gemeentelijk beleid naar OAR Daslever sturen	gemeente/ secretaris	open
7.	20211006 agendapunt 7bii	Mogelijke vragen t.b.v. komende kennissessie sturen naar secretaris	BP	open
8.	20211103 agendapunt 4.3 (op blad 3)	Opstellen document voor de Raad over zorg landschappelijk beeld	bewonersdelegatie	
9.	20211103 agendapunt 4.3 (op blad 3)	Hoe document van actiepunten 8 delen met andere OAR-en	Nienke/kernteam	
10.	20211103 agendapunt 4.4	Zienswijze verzekering met oog op geen hekwerk	Ontwikkelaar	
11.	20211103 agendapunt 4.6	Aanbod ontwikkelaar van compensatie bij overbelasting energienet opnemen in omgevingsovereenkomst	voorzitter/ secretaris/ ontwikkelaar	
12.	20211103 agendapunt 4.7	Wensen m.b.t. bewoners Daslever financiële participatie inbrengen bij wg. Fin. Participatie	ontwikkelaar	
13.	20211103 agendapunt 4.10	Hoe zit het met planschade?	ontwikkelaar	
14.	20211103 agendapunt 5	Concreet voorstel over zeggenschap/eigenaarschap en verantwoordelijkheid	ontwikkelaar	
15.	20211103 agendapunt 6	Wijze van vastlegging van individuele afspraken en instemming van aanwonenden bepalen	ontwikkelaar	
16.	20211103 agendapunt 6	Ontwerpschets met meer beleving	ontwikkelaar	

Vastgestelde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 22 december 2021, 19.30 – 21.30 uur
Locatie : online

Aanwezig – bewoners; ontwikkelaar/grondeigenaar; gemeente Olst-Wijhe; NLVOW en voorzitter en secretaris OAR Daslever

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Notulen en actielijst

De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd.

N.a.v. de notulen vraagt bewoner naar de Omgevingsovereenkomst. De voorzitter antwoordt dat de bewonersdelegatie de conceptversie in de eerste helft van januari 2022 zullen ontvangen.

Actielijst:

De actiepunten 6 t/m 9 zijn afgehandeld.

De actiepunten 12 en 14 schuift door naar agendapunt 7b.

Actiepunt 13 – Planschade: planschaderegeling hoort thuis in de anterieure overeenkomst. In de OAR-vergadering van 3 november 2021 heeft de ontwikkelaar toegezegd, dat hij zou uitzoeken hoe dit precies zit. Op actiepunt 13 is geen antwoord gekomen, geconstateerd wordt dat planschade voor rekening van de ontwikkelaar komt. Dit was 3 november 2021 al bevestigd door de ontwikkelaar.

Actiepunt 15 – De voorzitter dringt er bij de ontwikkelaar op aan om dit punt af te ronden en individuele afspraken met bewoners/aanwonenden schriftelijk vast te leggen op te nemen in het plan van de ontwikkelaar. De afspraken en toezeggingen met de omgeving moeten worden vastgelegd in de Omgevingsovereenkomst.

Actiepunt 16 – Aanwonenden hebben de laatste versie van de ontwerpschets nog niet ontvangen van de ontwikkelaar. Hier blijkt sprake te zijn van miscommunicatie tussen ontwikkelaar en aanwonenden. De bewonersdelegatie geeft aan, dat zij in dit geval geen doorgeefluik zijn naar bewoners; Het zijn de aanwonenden zelf waarmee de gesprekken worden gevoerd en zij dienen ook zelf hun goedkeuring te geven aan het finale ontwerp. Het BP/de delegatie geeft daarover geen inhoudelijk oordeel. Ook geeft de bewonersdelegatie aan dat zij graag een 3D-tekening van de ontwerpschets ontvangen. De ontwikkelaar zegt toe, dat hij versie 5 van de ontwerpschets en een 3D-tekening naar de direct aanwonenden zal sturen, waarop zij hun akkoord kunnen geven en dit schriftelijk wordt vastgelegd.

Afgesproken wordt, dat actiepunt 15 en 16 voor 1 februari 2022 afgehandeld worden.

4. Mededelingen

- a) Er komt een Kerst-/eindejaarsgroet aan OAR-en en bewonersplatforms – wordt voor kennisgeving aangenomen.
- b) Memo wethouder Kamphuis – vervalt, betreft alleen zonnepark Morgenlanden.
- c) Planning werkgroep Financiële Participatie, vergaderdatums en kennissessie.
Bewoners vertegenwoordigen bewonersdelegatie Daslever in deze werkgroep. De werkgroepvergaderingen zijn gepland op 18 januari, 19 februari en 7 maart en op 6 april een kennissessie. Na de kennissessie kiest elke OAR uit de voorstellen een vorm van financiële participatie.
- d) Vergaderingen online of live: door de aangescherpte regelgeving rond Corona is het zeker tot 14 januari 2022 niet mogelijk om 's avonds live te vergaderen. Bewonersdelegatie Daslever heeft een voorkeur

voor fysiek vergaderen. Half januari zal er meer zicht op de dan geldende maatregelen rond het coronavirus en wordt met de delegatie contact opgenomen over de mogelijkheden.

5. Ingekomen post

a) Advies aan OAR inzake verzoek VDLOW

De bewonersdelegatie nemen het 1^e advies, geen toegevoegde waarde voor deelname aan de OAR, over. Wat het 2^e advies betreft stellen zij voor dat VDLOW ruim voor 18 januari 2022 schriftelijk aangeeft welke meerwaarde zij zien in deelname aan de werkgroep Financiële Participatie. Bij een positief besluit daarop door de werkgroep kan VDLOW dan vanaf 18 januari al deelnemen.

b) Brief IVN Grutto Wijhe-Olst – wordt voor kennisgeving aangenomen.

c) V&A naar aanleiding van kennissessie Gemeentelijk beleid, 15 september – wordt eveneens voor kennisgeving aangenomen.

6. Vanuit de ontwikkelaar

De ontwikkelaar zegt toe dat hij de afspraken zal meesturen met de laatste update van de ontwerpschets. Beide stuurt hij begin januari naar het BP.

7. Vanuit de bewonersdelegatie

a) Statement van bewoners m.b.t. kwaliteit van gebied.

Het statement is een oproep aan de gemeenteraad om met betrekking tot de landschappelijke kwaliteit goed de vinger aan de pols te houden

NLVOW geeft aan, dat de onderliggende boodschap van dit statement aan de gemeenteraad is, dat de bewonersdelegatie vindt dat het gaat om de ontwikkelingen in het hele gebied en niet 5x een afzonderlijke afweging. Vijf afzonderlijk afwegingen zullen grotere consequenties hebben voor de uitstraling van het hele gebied. De bewoners hechten eraan om dit zo op te nemen in de omgevingsovereenkomst en zij willen dit statement ook onder de aandacht brengen van de andere BP-en. Als deze boodschap in alle omgevingsovereenkomsten wordt opgenomen, versterkt dat de boodschap aanzienlijk.

De gemeente spreekt haar waardering uit voor de kernachtige tekst die de zorg die daarin is verwoord. Zij geeft de bewonersdelegatie mee om bijvoorbeeld een toekomstige ontwikkeling aan het statement toe te voegen, waarmee de landschappelijke ontwikkeling nog versterkt en verstevigd wordt.

De voorzitter stelt voor dit statement via het kernteam te delen met de andere OAR-en, maar ook Landschap Overijssel te vragen om vanuit hun expertise een aanvulling te geven, waarmee de zorg voor het landschap beter onderbouwd wordt. Het statement wordt opgenomen in de Omgevingsovereenkomst Daslever.

b) Vragen aan ontwikkelaar:

- Aangepaste versie landschappelijke inpassing. Zie verslaglegging bij *Actielijst*, punt 15 en 16.

- Aangepaste versie mogelijkheden financiële participatie.

Voor die mogelijkheden wordt nu aangesloten bij het tijdspad van de werkgroep Financiële participatie. De ontwikkelaar merkt op dat hij met energiecoöperatie 'Goed veur mekare' gewerkt heeft aan een financieel model, dat door de energiecoöperatie positief is beoordeeld. Dit model zal ingebracht worden bij de werkgroep Financiële participatie.

De voorzitter en NLVOW merken op dat de ontwikkelaar met deze stap geen opvolging heeft gegeven aan het advies uit de vorige OAR-vergadering om in samenspraak met de bewoners een 3^e onafhankelijke partij in te schakelen om het financieel model te beoordelen.

- Rol een van de ontwikkelaars bij de Sallands Energietransitie Initiatief (SEI).

De bewonersdelegatie is nieuwsgierig naar de rol die een van de ontwikkelaars bij SEI vervult. Deze persoon, dat hij tijdelijk secretaris is, dit onbezoldigd en zonder belang doet, maar zijn kennis en netwerk inbrengt om dit initiatief in goede banen te leiden.

Bewoner merkt op dat hij de onbekendheid van de rol van SEI in het geheel van de energietransitie Olst-Wijhe als zorgpunt ervaart. Betreffende ontwikkelaar herkent dit punt en afgesproken wordt, dat hij een tekstvoorstel maakt, waarin de bewonersdelegatie aangeeft dat zij

beter geïnformeerd wil worden over SEI en hun rol in het geheel. Na akkoord van de bewonersdelegatie stuurt Betreffende ontwikkelaar dit bericht naar het bestuur van SEI.

- Locaties en omvang van de omvormers en inkoopstation op het zonnepark. Deze staan nog niet ingetekend.

De ontwikkelaar zegt toe, dat de omvormers en inkoopstation nog ingetekend zullen worden. Ze worden ingetekend op locaties waarvan aanwonenden weinig tot geen geluidsoverlast zullen hebben. NLVOW benadrukt dat de bewoners graag een bevestiging willen zien van deze afspraak, die bevestiging ontvangen zij met de ontwerpschets.

Gevraagd wordt naar het gesprek met Enexis. De ontwikkelaar antwoordt dat Enexis heeft aangegeven, dat het zonnepark uiterlijk 2027 aangesloten zal worden. 1 april 2022 komt er mogelijk meer duidelijkheid over de netpositie van zonnepark Daslever. De verwachting is wel dat de netcapaciteit beschikbaar komt, maar Enexis pakt dit pas op als de vergunningaanvraag er is.

- c) Vraag algemeen: Kan er in het project aandacht worden besteed aan de daling van WOZ-waarde/ woningwaarde als gevolg van de aanwezigheid van een zonnepark in de nabijheid? Mogelijk kan een expert/partij meer vertellen over de verwachte gevolgen en bijv. de mogelijkheden voor het ontvangen van planschade.

In de V&A staat over de WOZ-waarde een antwoord. De gemeente merkt op, dat planschade uitgaat van de huidige WOZ-waarde. NLVOW brengt in, dat de bewoner moet aantonen dat er sprake is van planschade en dat bewoners vragen hebben over de mogelijkheden die er zijn voor planschade en wat de aanvrager daarvoor moet doen.

De vraag over deskundige informatie ten aanzien van de WOZ-waarde en planschade wordt meegenomen naar het kernteam. Het gaat erom dat bewoners onafhankelijk en deskundig inzicht krijgen op de invloed van huizenwaarde voor en na de komst van een daadwerkelijk zonnepark.

- d) Planning: hebben we alle geplande bijeenkomsten nog nodig? Wat moet er inhoudelijk nog gedaan en besproken worden op die bijeenkomsten.

De voorzitter zegt toe, in een overleg van het kernteam te zullen bespreken welke inhoudelijke onderwerpen nog aan de orde zouden moeten komen. De bewonersdelegatie worden hiervan z.s.m. op de hoogte worden gesteld.

8. Terugblik op kennissessie Hinderbeleving en veiligheid zonneparken 23 november 2021

De gemeente raadt de ontwikkelaar en bewonersdelegatie aan om een alternatieve locatie van het inkoopstation achter de hand te hebben.

De voorzitter stelt daarop voor om tijdens de volgende vergadering ook een alternatieve locatie voor het inkoopstation te bespreken voor het geval Enexis niet akkoord gaat met de ingetekende locatie.

9. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

10. W.v.t.t.k. en sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.30 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
10.	20211103 agendapunt 4.4	Zienswijze verzekering met oog op geen hekwerk	Ontwikkelaar	Open
11.	20211103 agendapunt 4.6	Aanbod ontwikkelaar van compensatie bij overbelasting energienet opnemen in omgevingsovereenkomst	voorzitter/ secretaris/ ontwikkelaar	Aanbod vastleggen in Omgevingsovereenkomst
15.	20211103 agendapunt 6	Schriftelijke vastlegging van individuele afspraken met aanwonenden	ontwikkelaar	Afhandeling voor 1 februari 2022
16.	20211103 agendapunt 6	Ontwerpschets met meer beleving	ontwikkelaar	Afhandeling voor 1 februari 2022
17.	20211222 agendapunt 4d	Mogelijkheden voor vergadering i.v.m. maatregelen coronavirus	Voorzitter/ secretaris	Medio januari 2022
18.	20211222 agendapunt 6	Gemaakte afspraken en versie 5 ontwerpschets inclusief ingetekende omvormers en inkoopstation naar OAR	Ontwikkelaar	7 januari 2022
19.	20211222 agendapunt 7a	Statement via kernteam delen met andere OAR-en	Voorzitter/ secretaris	6 januari 2022
20.	20211222 agendapunt 7a	Statement in Omgevingsovereenkomst Daslever	Secretaris	Opnemen in Omgevingsovereenkomst
20.	20211222 agendapunt 7b	Onbekendheid rol SEI bij BP kenbaar maken	Een vd ontwikkelaars/ bewonersdelegatie	Begin januari 2022
21.	20211222 agendapunt 7c	Deskundig advies inwinnen m.b.t. WOZ-waarde bij zonnepark bespreken in kernteam	Gemeente/ secretaris	6 januari 2022
22.	20211222 agendapunt 7d	Planning inhoudelijke onderwerpen in OAR bespreken in kernteam	Voorzitter/ secretaris	6 januari 2022
23.	20211222 agendapunt 8	Agenderen bespreking alternatieve locatie inkoopstation	Secretaris/ ontwikkelaar	2 februari 2022

Vastgestelde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 23 maart 2022, 19.30 – 21.30 uur

Aanwezig – bewoners, ontwikkelaar/grondeigenaar, gemeente Olst-Wijhe, NLVOW, voorzitter en secretaris OAR Daslever.

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Notulen en actiepunten

De notulen van de vergadering van 22 december 2021 worden ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten

Nr. 10.: status blijft open. De zienswijze van de ontwikkelaar en bewoners is geen hek om het zonnepark. De verzekering kan echter wel een hek verplichten. Hierover komt in een later stadium pas duidelijkheid.

Nr. 15.: de datum van afhandeling wordt opgeschoven in de tijd. De ontwikkelaar heeft individuele afspraken met aanwonenden nog niet schriftelijk vastgelegd. De gemeente wijst erop, dat met schriftelijke vastlegging van de afspraken naar de gemeenteraad toe aantoonbaar is, hoe de ontwikkelaar is tegemoetgekomen aan wensen van omwonenden. Ook de voorzitter benadrukt het belang van bewijs, waaruit blijkt dat er met omwonenden is gesproken.

Nr. 16.: status wordt afhandeling z.s.m. De ontwikkelaar en bewonersdelegatie verschillen op dit actiepunt van mening. De ontwikkelaar wil eerst schriftelijk akkoord van de aanwonenden op ontwerpschets 5, voordat hij een ontwerpschets met meer beleving laat maken. Hij heeft van aanwonenden geen opmerkingen meer ontvangen over ontwerpschets 5, maar wacht al langere tijd op akkoord van een bewoner. De bewonersdelegatie geeft echter aan, dat zij eerst een ontwerpschets met meer beleving willen zien om gevoel te krijgen bij het aanzicht van het zonnepark en dan zullen zij hun definitieve akkoord geven. De voorzitter stelt voor om te inventariseren hoe bij de andere zonneparken een akkoord op de ontwerpschets wordt verkregen. De ontwikkelaar krijgt op basis daarvan een aantal suggesties aangereikt hoe hij dit kan aanpakken. De ontwikkelaar is gaandeweg akkoord om het zo te doen.

Ook zal de ontwikkelaar de betreffende bewoner nu nogmaals per e-mail benaderen om akkoord te krijgen op de ontwerpschets. Aangeraden wordt in dit e-mailbericht een deadline te vermelden en dat bij niet reageren uitgegaan wordt van akkoord.

Ter vergadering wordt nogmaals door de vier delegatieleden mondeling akkoord op ontwerpschets 5 gegeven, waarbij een delegatielid expliciet vermeldt dat het onder voorbehoud is.

Nr. 19 en 20.: is afgehandeld. Ook de vier andere OAR-en nemen het statement op in hun Omgevingsovereenkomst.

Nr. 21. Status is afgehandeld. Gemeente geeft aan dat er geen specifieke informatie is. Uit de algemene informatie maakt zij op, dat er niet echt iets over gezegd kan worden. De bewonersdelegatie vraagt wat te doen als blijkt dat er daadwerkelijk sprake is van waardedaling van de woning. De voorzitter raadt aan om vanuit de gemeente regelmatig een taxateur te polsen over waardeontwikkeling van woningen als er in de directe omgeving een zonnepark is.

4. Mededelingen

- a) Reactie aan VDLOW van 29 december 2021 – wordt voor kennisgeving aangenomen.
- b) Stand van zaken OAR Morgenlanden – bij OAR Morgenlanden is geconcludeerd dat het bewonersplatform niet constructief deelnam. Na een aantal gesprekken, waarbij ook PB Elshof betrokken was, heeft dit geleid tot het besluit om het anders aan te pakken, zodat direct

aanwonenden wel hun inbreng kunnen hebben en toch wordt voldaan aan het toetsingskader. Er zijn bewoners die om een bepaalde dynamiek geen deel wilden uitmaken van BP Morgenlanden. De inbreng van bewoners zal nu georganiseerd worden in de vorm van keukentafelgesprekken met een klein aantal bewoners. PB Elshof heeft nog gesprekken gehad met het 'oude' bewonersplatform, maar concludeerde uiteindelijk ook dat er geen constructieve bijdrage te verwachten valt van deze groep bewoners.

Bewoner woont in de buurt van locatie zonnepark Morgenlanden. Afgesproken wordt dat bewoner met gemeente in contact zal treden over hoe hij geïnformeerd kan blijven over dit zonnepark.

- c) Richtlijnen beleid biodiversiteit en zonneparken Olst-Wijhe – de gemeente sluit aan bij het provinciaal beleid voor zonneparken, nl. de 80-20 referentie: 80% ruimte voor het panelenveld en 20% ruimte voor groen en/of water. De secretaris zal de richtlijn doorsturen naar de OAR-leden.
- d) Toezicht en Handhaving van bouw en werking van de zonneparken – Toezicht en Handhaving tijdens de bouw van het zonnepark en in de jaren daarna en handhaven op de afspraken uit de Omgevingsvergunning ligt bij de gemeente.
- e) Werkgroep Financiën – de kennissessie die was gepland op 6 april kan niet doorgaan. Dit heeft te maken met de afwezigheid van de deskundige i.v.m. een medische ingreep en irritatie tussen ontwikkelaar en energiecoöperatie die eerst uitgesproken moet worden. Zodra de nieuwe datum definitief is worden OAR-en daarover ingelicht.
- f) Webinar Enexis – dit staat gepland op maandagavond 28 maart 2022 om 19.30 uur.

5. Vanuit de ontwikkelaar

- a) Bespreken aangepaste tekening. De ontwikkelaar presenteert de ontwerpschets op A0 formaat. Er worden twee locaties voor het inkoopstation genoemd: voorkeursoptie is het bestaande (lege) pompstation en als alternatief op het woonerf dicht tegen het zonnepark aan. De vergadering stelt als voorwaarden voor de behuizing van het inkoopstation, dat het een kwalitatief aanvaardbaar bouwwerk en uit het zicht moet zijn.
Met Enexis zijn nu geen afspraken te maken, dat wil Enexis pas als de vergunning voor het zonnepark is afgegeven.
De voorkeur is geen hekwerk. Als de verzekering een hekwerk wel verplicht, dan gaat de voorkeur uit naar een minimale omvang met een onderdoorgang voor klein wild, van natuurlijk materiaal en geplaatst aan de binnenkant van de haag.
- b) Alternatieve locatie inkoopstation
Gemeente adviseert de ontwikkelaar om wel een alternatieve locatie in te tekenen en dat zou op een erf kunnen zijn. Ook merkt zij op, dat een inkoopstation op piekmomenten in de zomerperiode te horen kan zijn, daarbuiten valt het mee.

6. Opzet Omgevingsovereenkomst

Bijlage 6b, Omgevingsovereenkomst – afgesproken wordt dat de secretaris de tekst van het document draft 2^e versie van de ontwikkelaar al opneemt in de Omgevingsovereenkomst en de overeenkomst daarna doorstuurt naar NLVOW, zodat het besproken kan worden met het bewonersplatform.

Bijlage 6c, 2^e versie draft ontwikkelaar – de bewonersdelegatie merkt op, dat een aantal bewoordingen nogal vaag zijn. Zij hebben behoefte aan concrete omschrijvingen in de tekst en heldere afspraken. De ontwikkelaar geeft aan, dat een aantal zaken nog niet concreet omschreven kan worden, maar zowel gemeente als de voorzitter raden de ontwikkelaar aan om in alle gevallen doelstellingen zo duidelijk mogelijk te omschrijven, zodat ze controleerbaar zijn en ook factoren die een rol spelen of kunnen spelen, uit te leggen. Heldere en concrete omschrijvingen en uitleg zijn van belang voor de gemeenteraad en is ook in het voordeel van de ontwikkelaar.

Verder raadt de gemeente aan om in het ontwerp van het zonnepark marges aan te houden. Daarmee kan sneller en beter ingespeeld worden op ontwikkelingen in de markt op bijvoorbeeld het gebied van zonnepanelen. Het aanhouden van marges kan voor participanten van een zonnepark ook in het voordeel zijn.

Bijlage 6d, feedback bewoners op 1^e draft ontwikkelaar – de beantwoording van de ontwikkelaar op de feedback van bewoners zal besproken worden op 13 april in het bewonersplatform. De ontwikkelaar schrijft nog een verbeterde versie van zijn feedback en stuurt die tijdig (uiterlijk 6 april) naar NLVOW.

7. Rondvraag

Bewoner vraagt of energieopbrengsten een variabele zijn voor een zonnepark? De ontwikkelaar antwoordt dat de businesscase is gebaseerd op de SDE. De voorzitter merkt op, dat hij de vraag zal meenemen naar de supportgroep werkgroep Financiën.

8. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.20 uur

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
10.	20211103 agendapunt 4.4	Zienswijze verzekering met oog op geen hekwerk	Ontwikkelaar	Open
11.	20211103 agendapunt 4.6	Aanbod ontwikkelaar van compensatie bij overbelasting energienet opnemen in omgevingsovereenkomst	voorzitter/ secretaris/ ontwikkelaar	Aanbod vastleggen in Omgevingsovereenkomst
15.	20211103 agendapunt 6	Schriftelijke vastlegging van individuele afspraken met aanwonenden	ontwikkelaar	Afhandeling uiterlijk 13 april 2022
16.	20211103 agendapunt 6 20220323 agendapunt 3/nr.16	Ontwerpschets met meer beleving Informereren bij andere zonneparken hoe akkoord van bewoners op de ontwerpschets is verkregen	Ontwikkelaar voorzitter	Afhandeling z.s.m. Afhandeling z.s.m.
20.	20211222 agendapunt 7b	Onbekendheid rol SEI bij BP kenbaar maken	ontwikkelaar bewonersdelegatie	open
24.	20220323 agendapunt 3/nr.21	Met regelmaat informeren bij taxateur over waardeontwikkeling woning bij zonnepark in directe omgeving	Gemeente	open
25.	20220323 agendapunt 4b	Blijvend geïnformeerd worden over de ontwikkeling van zonnepark Morgenlanden	Gemeente/bewoner	open
26.	20220323 agendapunt 4e	OAR-leden informeren over nieuwe datum kennissessie Financiën	Secretaris	Als datum bekend is
27.	20220323 agendapunt 5b	Intekenen van alternatief inkoopstation	Ontwikkelaar	Afhandeling z.s.m.
28.	20220323 agendapunt 6	- 2 ^e versie Draft invoegen in Omgevingsovereenkomst - Verbeterde versie feedback op 1 ^e draft t.b.v. BP	Secretaris Ontwikkelaar	6 april 2022

Vastgestelde geanonimiseerde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 11 mei 2022, 19.30 – 21.30 uur
Locatie : 't Langhuus, Langstraat 29, Wijhe

Aanwezig – bewoners; ontwikkelaar/grondeigenaar; gemeente Olst-Wijhe; NLVOW en voorzitter en secretaris OAR Daslever

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

11 mei 2022 is een e-mail met vragen uit het bewonersplatform ingestuurd. Het BP heeft behoefte aan antwoorden op deze vragen vóór de kennissessie Financiële participatie op 23 mei 2022. Afsproken wordt dat deze vragen via de voorzitter bij de werkgroep Financiële participatie worden neergelegd.

3. Notulen en actielijst

De notulen van de vergadering van 23 maart 2022 worden met een kleine aanpassing (blz. 2: BP Elshof m.z. PB Elshof) goedgekeurd.

Actielijst:

De actiepunten 11, 16, 26, 27 en 28 zijn afgehandeld/staan op de voorliggende agenda.

Actiepunt 15: de zes direct aanwonenden hebben per e-mail akkoord gegeven op de schets landschappelijke inpassing. De ontwikkelaar maakt nog een beschrijving van de veranderingen/aanpassingen die in de opvolgende versies van de ontwerptekeningen naar aanleiding van wensen van aanwonenden zijn gemaakt. Actiepunt 20: dit punt kan meegenomen worden in de kennissessie Financiële participatie op 23 mei 2022.

4. Mededelingen

- a) Kennissessie werkgroep Financiën en zeggenschap 23 mei 2022. De uitnodiging is verstuurd naar deelnemers OAR en BP. Afsproken wordt de uitnodiging nogmaals te versturen, waarbij benadrukt wordt dat alle deelnemers OAR en BP welkom zijn.
- b) Voorstel aanpassing planning: 1 juni 2022 wordt een overleg BP en op 22 juni wordt een extra vergadering OAR gehouden. Dit voorstel is akkoord. Locatie 't Langhuus is al gereserveerd voor beide datums.

5. Vanuit de ontwikkelaar

- a) Presentatie 3D tekening van zonnepark Daslever

De ontwikkelaar presenteert een 3D-tekening van het aanzicht van het zonnepark vanuit verschillende hoeken. Alle direct aanwonenden hebben de 3D-beelden ontvangen. Hij ontving daarop een paar positieve reacties van omwonenden, maar een deel van de direct aanwonenden heeft nog niet gereageerd.

Ter vergadering zijn de aanwezigen positief over de 3D-beelden. Wel wordt geconstateerd, dat de situatie te rooskleurig wordt gepresenteerd: beelden van de huidige situatie in de vroege lente als alles nog kaal is, worden gezet naast een toekomstig zonnepark met volle begroeiing, uitgelopen groen en alles in bloei.

De deelnemers BP kennen deze 3D-beelden nog niet. Afsproken wordt, dat bewoner aan de direct aanwonenden vraagt of het akkoord is om deze beelden te delen met het BP. Zij geeft het antwoord door aan NLVOW. Alleen als alle aanwonenden akkoord zijn, zal NLVOW de 3D-beelden doorsturen naar het voltallige BP.

N.B.: inmiddels is bekend dat niet alle bewoners daarmee akkoord gaan.

b) Alternatieve locatie inkoopstation

De ontwikkelaar heeft zich laten informeren over landschappelijke inpassing van een inkoopstation. De mogelijkheden die er zijn, waarborgen naar zijn mening een goede inpassing in het geheel van de omgeving, zowel bij Hamelweg 14 als bij het bestaande pompstation Waterschap.

De voorkeurslocatie is bij het pompstation Waterschap, in het bestaande gebouw. De alternatieve locatie is, voor het geval de voorkeurslocatie niet kan, het bouwvak Hamelweg 14, dit is met akkoord van Landgoed De Gelder. Voor beide locaties geldt dat het landschappelijk verantwoord ingepast moet zijn en dus past in de omgeving. De locatie en alternatieve locatie worden ook zo vastgelegd in de omgevingsovereenkomst.

c) Voorstel gebiedsfonds als onderdeel van Financiën en zeggenschap zonnepark Daslever

In de supportgroep Financiën is benoemd dat de buurt, om het even om welke zonnepark in Olst-Wijhe het gaat, niet zit te wachten op financiële participatie in een zonnepark. Financiële participatie kan gezien worden 'de lusten' m.b.t. een zonnepark. Voorkeur van de gemeente is wel 51% participatie door de omgeving. Wat onder 'omgeving' verstaan moet worden, is overigens nog niet bepaald.

Een gebiedsfonds kan ook invulling geven aan 'de lusten' voor bewoners in de omgeving van zonnepark. De voorzitter heeft daarom aan de ontwikkelaar gevraagd om een voorstel voor bijdrage aan een gebiedsfonds te doen uit de opbrengst van zonnepark Daslever. De voorliggende bijlage is een voorzet van de ontwikkelaar daarvoor. Het gebiedsfonds is ook een van de onderwerpen tijdens de kennissessie op 23 mei 2022 over Financiën en zeggenschap.

Een vraag ingebracht door het bewonersplatform, is welke concessie(s) er gedaan moeten worden aan de biologische boerderij als de 51% participatie door de omgeving wordt gehaald. Het zonnepark wordt namelijk geaccepteerd door bewoners, omdat er ook een biologische boerderij komt. Zij willen niet dat een bepaalde eigenaarsconstructie van het zonneveld de komst van de biologische boerderij in gevaar brengt.

De bewoners willen weten wat de consequenties zijn voor doorgang van de biologische boerderij als niet het gehele financieel eigendom bij de ontwikkelaar ligt (maar bijvoorbeeld deels bij de energiecoöperatie). Dit is een van de vragen uit de e-mail die 11 mei is ingestuurd (zie verslaglegging bij agendapunt 2).

De ontwikkelaar merkt op, dat participatie van de energiecoöperatie geen gevolgen heeft voor het ontwerp van zonnepark Daslever zoals dat er nu ligt. De energiecoöperatie kan in dat ontwerp geen veranderingen in aanbrengen.

NLVOW licht toe, dat het de bewoners op dit punt niet gaat om de landschappelijke inpassing. De vraag is of de eigenaarsconstructie (en de betrokkenheid van de energiecoöperatie daarbij) invloed heeft op het al dan niet volledig uitvoeren van het plan voor de biologische boerderij zoals dat er nu ligt.

6. Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever

a) Versie 3 draft Raamovereenkomst

Versie 3 is een aangepaste tekst ten behoeve van de Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever. De ontwikkelaar heeft naar aanleiding van vragen/opmerkingen van de bewoners tekstuele aanpassingen en aanscherping gedaan. Deze versie is naar het BP en OAR gestuurd en wordt in ieder geval besproken op 1 juni 2022, wanneer het BP weer een overleg heeft.

Bewoner vindt, dat de ontwikkelaar serieus is omgegaan met de wensen van omwonenden. Zij waardeert dat en voelt zich als direct aanwonende gehoord.

b) Besluit over ontwerp zonnepark Daslever

Er wordt nu nog geen finaal besluit over het ontwerp genomen. De voorzitter concludeert wel, dat de 3D presentatie van zonnepark Daslever positief is ontvangen. Maar samen met de afspraken met de ontwikkelaar en het advies voor een model van financiële participatie zal het besluit over het zonnepark definitief worden vastgelegd in de Omgevingsovereenkomst.

Vervolgens vraagt de bewonersdelegatie zich af of de energiecoöperatie wel in ieder zonnepark zal willen participeren. De voorzitter refereert aan de gesprekken tussen ontwikkelaars en energiecoöperaties; deze gesprekken lopen niet bij alle ontwikkelaars goed en hij geeft aan, dat ontwikkelaar en energiecoöperatie met elkaar in overleg moeten treden. Theoretisch kan het plan voor het zonnepark dan niet doorgaan, maar de gemeenteraad zou op basis van andere argumenten een andere afweging kunnen gaan maken.

7. Rondvraag

Bewoner merkt op, dat zij de vergaderdocumenten twee keer ontvangt, namelijk van de secretaris OAR en van de begeleider van het BP en vraagt of dit anders kan. Aangegeven wordt, dat het om twee verschillende groepen gaat, namelijk het bewonersplatform en de OAR (waar een delegatie van het BP onderdeel van is). NLVOW voegt toe, dat vanuit beide groepen, alle relevante betrokkenen op de hoogte worden gehouden. In de titel van de e-mails staat altijd voor welke groep het bericht bedoeld is. De delegatieleden van het BP blijven zo op de hoogte van alle communicatie.

De voorzitter informeert de bewoners over het feit, dat de Omgevingsovereenkomst vergezeld zal gaan van een aanbiedingsbrief, gericht aan het College. Die brief schrijven de drie voorzitters OAR gezamenlijk. Hij merkt op, dat die brief nog ter kennisgeving wordt geagendeerd voor de OAR.

8. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.20 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
10.	20211103/4.4	Zienswijze verzekering met oog op geen hekwerk	Ontwikkelaar	Open
15.	20211103/6 20220511/3	Schriftelijke vastlegging van individuele afspraken met aanwonenden	Ontwikkelaar	open
20.	20211222/7b 20220511/3	Onbekendheid rol SEI bij BP kenbaar maken	Tijd. Secr. SEI/ gemeente	23 mei 2022
24.	20220323/3- nr.21	Met regelmaat informeren bij taxateur over waardeontwikkeling woning bij zonnepark in directe omgeving	Gemeente	open
25.	20220323/4b	Blijvend geïnformeerd worden over ontwikkeling zonnepark Morgenlanden	Gemeente/bewoner	open
26.	20220511/2	Vragen uit e-mail BP van 11 mei 2022 inbrengen bij werkgroep Financiële participatie	Voorzitter	z.s.m.
28.	20220511/7	Aanbiedingsbrief voorzitters bij Omgevingsovereenkomst t.k. agenderen voor OAR	Voorzitter/secretaris	Volgt nog

Vastgestelde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 22 juni 2022, 19.30 – 21.00 uur
Locatie : 't Langhuus, Langstraat 29, Wijhe

Aanwezig – bewoners; ontwikkelaar/grondeigenaar; gemeente Olst-Wijhe; NLVOW; voorzitter en secretaris
OAR Daslever

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter vraagt hoe de kennissessie Financiën en zeggenschap is ervaren. De bewonersdelegatie merkt op, dat het om een bijeenkomst voor bewoners ging en opmerkingen van ontwikkelaars en van de jurist van Chint Solar als storende inbreng zijn ervaren.

3. Notulen en actielijst

De aangepaste versie notulen OAR-vergadering van 11 mei 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van:

Agendapunt 5a, het delen van de 3D-beelden van het ontwerp met BP. Afgesproken wordt, dat mocht in een later stadium wel behoefte zijn aan het delen van deze beelden, de beelden vanaf het woonhuis van een directe aanwonende niet gedeeld worden.

Actielijst:

Actiepunt 10: is afgehandeld – is opgenomen in de Omgevingsovereenkomst.

Actiepunt 15: is afgehandeld – de ontwikkelaar heeft de gemaakte afspraken met de bijbehorende verschillende tekeningen van het ontwerp van het zonnepark schriftelijk vastgelegd. Het is een overzicht van wijzigingen in het zonnepark-ontwerp die naar aanleiding van wensen van aanwonenden zijn doorgevoerd. Ter vergadering geeft de bewonersdelegatie aan dat het overzicht correct is en zij akkoord gaan met dit overzicht. Dit document wordt met datum van vastlegging op 20 juni 2022 als bijlage toegevoegd aan de Omgevingsovereenkomst. De ontwikkelaar zal dit document nog aanvullen met een overzicht van direct aanwonenden die akkoord hebben gegeven op het document.

Actiepunt 20: is afgehandeld – ter vergadering wordt geconstateerd dat dit actiepunt geen urgentie meer heeft.

Actiepunt 24: is afgehandeld – blijft een aandachtspunt voor de gemeente. Verder merkt de voorzitter op, dat het onderwerp planschade is opgenomen in de Omgevingsovereenkomst.

Actiepunt 25: is afgehandeld – ter vergadering meldt de gemeente, dat het gesprek met direct omwonenden weer gaande is en het zonnepark-ontwerp besproken is en de veranderingen vastgelegd zijn. Het proces loopt t.o.v. andere zonneparken iets achter, het zit nu in de fase van ontwerp naar beheerplan.

Actiepunt 26: is afgehandeld – de voorzitter heeft de antwoorden doorgestuurd naar bewonersdelegatie.

4. Mededelingen

Door het kernteam is geconstateerd, dat er nog extra vergaderingen nodig zijn.

De voorzitter merkt op dat, als het vanavond lukt om de landschappelijk inpassing af te handelen, alleen het onderwerp financiële zeggenschap nog om afhandeling vraagt.

Er zijn geen vergaderingen meer gepland, het voorstel vanuit het kernteam is:

- Vergadering OAR op 14 september 2022, 19.30 uur.

Agendapunten afronding definitieve tekst Omgevingsovereenkomst exclusief financiële participatie en bespreken voorstel bewonersdelegatie zonnepark Daslever t.a.v. financiële participatie en gebiedsfonds.

- Vergadering Bewonersplatform op 21 september 2022, 19.30 uur.
Informeren bewoners over de conclusie van de OAR-vergadering t.a.v. financiële participatie en gebiedsfonds.

Of daarna nog een vergadering OAR dan wel BP nodig is, is nu nog niet in te schatten.

Het bewonersplatform kan de zomerperiode gebruiken om te komen tot een keus voor de wijze van financiële participatie en zeggenschap. De voorzitter geeft aan, dat leden van de werkgroep financiën beschikbaar zijn voor een rol bij eventuele onderhandelingen met de energiecoöperaties.

Ook heeft de bewonersdelegatie in de zomerperiode de gelegenheid om een anonieme stemming te houden onder de deelnemers van het BP. Met deze stemming wordt gepeild hoe het draagvlak voor 51% lokaal eigenaarschap bij zonnepark Daslever zal liggen.

N.B.: Inmiddels is afgesproken, dat er geen anonieme stemming zal worden gehouden, maar NLVOW zal via e-mail de deelnemers aan het bewonersplatform om een reactie vragen.

5. Ontwerp zonnepark Daslever

Voorligt de raamovereenkomst project Daslever met datum 22 juni 2022, toegestuurd aan de leden OAR op 20 juni 2022. In deze versie zijn opmerkingen verwerkt, die gemaakt zijn door deelnemers bewonersplatform. Deze raamovereenkomst is de beschrijving van de landschappelijk inpassing van het zonnepark. Het document wordt puntsgewijs doorgenomen en dit leidt niet meer tot aanpassingen.

Ten aanzien van een hek om het zonnepark merkt de ontwikkelaar desgevraagd op, dat de doelstelling blijft om geen hek te plaatsten, maar de kans dat er een hek moet komen/komt is groter dan dat het er niet komt. Dit heeft te maken met eisen van een verzekeraar. De ontwikkelaar verzekert de bewoners dat, in het geval er wel een hek moet komen, het een landschappelijk ingepast hekwerk wordt met een brede haag eromheen.

De voorzitter concludeert dat de landschappelijke inpassing versie 4 met daarin afspraken over de ruimtelijke effecten voor de omgeving, toezeggingen van de ontwikkelaar, landschappelijke inrichting ecologie en biodiversiteit, beheer, aanleg, onderhoud, contact hiermee is afgerond. Dit wordt bevestigd met een applaus van alle aanwezigen. De afspraken worden opgenomen in de Omgevingsovereenkomst.

6. Rondvraag

Niemand maakt gebruik van de rondvraag.

7. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 21.00 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
28.	20220511/7	Aanbiedingsbrief voorzitters bij Omgevingsovereenkomst t.k. agenderen voor OAR	Voorzitter/ secretaris	Najaar 2022

Vastgestelde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 14 september 2022, 19.30 – 22.15 uur
Locatie : 't Langhuus, Langstraat 29, Wijhe

Aanwezig – bewoners; ontwikkelaar/grondeigenaar; gemeente Olst-Wijhe; NLVOW en voorzitter en secretaris OAR Daslever

---

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Notulen en actielijst

De notulen OAR-vergadering 22 juni 2022, versie 2 worden ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunt 28 blijft staan.

4. Ingekomen post

Er is een brief ontvangen van de energiecoöperaties (EC) De Elshof en Goed veur Mekare. De brief informeert over de stand van zaken bij de EC en van de gesprekken met de ontwikkelaars van Holstweg, Middelerstraat en Elshof. Ook verwacht de EC dat huidige marktontwikkelingen en verkrijging van financiering tot gevolg heeft dat na het verkrijgen van de vergunning, de bouw van het zonnepark 1-2 jaar uitgesteld moet worden. Omdat bij zonnepark Daslever geen gebruik wordt gemaakt van 51% lokaal eigenaarschap, maar het eigenaarschap voor 100% bij de ontwikkelaar ligt, is deze brief ter informatie geagendeerd.

De ontwikkelaar heeft wel contact gehad met Energiek Boerhaar, maar dat heeft niet geleid tot samenwerking, ook omdat deze energiecoöperatie inzet op zon op dak. Ook zijn er gesprekken geweest met EC De Elshof/Goed veur Mekare, maar dat heeft evenmin tot samenwerking geleid en in het huidige stadium van het proces vindt de ontwikkelaar het te laat om nogmaals te zoeken naar samenwerking met deze EC. Desgevraagd antwoordt de ontwikkelaar dat hij de verwachting die de EC heeft over de huidige marktontwikkelingen herkent, maar doorgaat met het proces naar vergunningaanvraag. Wel geeft hij aan dat het kan zijn dat door hoge grondstofprijzen en het aanbod van Enexis de bouw van het zonnepark uitgesteld moet worden. Ook de verkrijging van langetermijn financiering speelt een rol.

De gemeente merkt op, dat zonnepark Daslever inclusief het biologisch-dynamisch landbouwbedrijf een totaalplan is en dat financiële zekerheid een rol zal spelen bij de realisatie ervan. Omwonenden en gemeente zijn gebaat bij die financiële zekerheid voor het zonnepark omdat zij geen gebruik maken van 51% lokaal eigenaarschap.

5. Raamovereenkomst als onderdeel van de Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever

De bewonersdelegatie geeft aan, dat in de voorliggende raamovereenkomst niet zichtbaar is welke tekstwijzigingen zijn gedaan. Ook is er tekst die op het eerste gezicht inhoudelijk anders is dan de tekst waarop in de vergadering van 22 juni 2022 akkoord is gegeven.

Een van de bewoners merkt op dat er steeds sprake was van het gegeven dat met de opbrengst van het zonnepark de biologisch-dynamische boerderij gefinancierd kon worden. In hoofdstuk 9.1 wordt nu ook benoemd dat de pachtopbrengst bedoeld is voor instandhouding van het gehele landgoed. Bewoner ervaart dat als nieuw argument voor de komst van het zonnepark, omdat dit niet eerder zo is benoemd.

De ontwikkelaar geeft aan dat dit inderdaad is toegevoegd, omdat vanuit de eigenaar, Landgoed de Gelder, werd aangegeven dat dit punt in de Omgevingsovereenkomst onderbelicht was. Ook het noemen van de

natuurschoonwet (NSW) is niet eerder vermeld en is een wens van de eigenaar. Deze vermelding betekent alleen openstelling van het landgoed voor een bepaald percentage en belastingvoordeel voor de eigenaar. De bewonersdelegatie vraagt naar de relevantie hiervan voor de Omgevingsovereenkomst. Geconstateerd wordt dat die relevantie er niet is. Ook is de vermelding van pachtopbrengst voor instandhouding van het gehele landgoed niet van belang voor de Omgevingsovereenkomst. De voorzitter stelt voor om in de Omgevingsovereenkomst als achtergrondinformatie op te nemen: 'De ontwikkeling van zonnepark Daslever zal gebeuren op grond, die in eigendom is van Landgoed de Gelder. De exploitant van de boerderij en zonnepark betaalt daarvoor een pachtprijs aan Landgoed de Gelder'. Daarmee ligt de nadruk op het zonnepark.

Secretaris en voorzitter zullen nagaan welke tekstwijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van de tekst waarop 22 juni 2022 akkoord is gegeven en als het beter is, dan wordt teruggerepen op de tekst van de 22^e. Vervolgens wordt ter afronding en voor akkoord de raamovereenkomst per e-mail voorgelegd. Daarna wordt het als definitieve tekst opgenomen in de Omgevingsovereenkomst.

De gemeente stelt nog voor, ook na overleg met de afdeling Ruimtelijke Ordening, dat de ontwikkelaar bij de ruimtelijke onderbouwing een zekerheid voor de bewoners inbouwt, door als voorwaardelijke verplichting op te nemen dat er binnen drie jaar na vergunningverlening gestart is met het biologische landbouwbedrijf. Als dat niet is gerealiseerd, dan wordt opnieuw met de bewoners in de Omgevingsadvies gesproken over het 'wat nu'.

Met deze zinnen in de ruimtelijke onderbouwing wordt dan tegelijk de verbinding gelegd tussen zonnepark en biologische landbouwbedrijf.

6. Voorstel bewonersplatform voor invulling van de financiële participatie

Het voorliggende voorstel voor invulling van de financiële participatie is opgesteld door bewonersplatform en wordt nu doorgenomen.

Het bewonersplatform stelt voor om af te zien van 51% lokaal eigenaarschap, maar onder voorwaarde van de komst van een biologisch-dynamisch boerderij. De voorzitter constateert dat het afzien van 51% lokaal eigenaarschap afwijkt van het toetsingskader en dat het aan de gemeenteraad is om daar iets van te vinden. Ook constateert hij dat een meerderheid daarvan afziet; maar de voorkeur kan uiteraard ook aan de stem van de minderheid gegeven worden.

NLVOW legt uit, dat in juni 2022 het bewonersplatform een toelichting heeft gekregen op de mogelijkheden voor financiële participatie. 10 bewoners waren aanwezig en daarna is met hen een eerste opzet voor een voorstel gemaakt. Die opzet is verstuurd naar 34 e-mailadressen, met de vraag of zij achter het voorstel kunnen staan, opmerkingen of aanvullingen hebben. Van 8 adressen is een reactie ontvangen, 5 gaven akkoord met het voorstel en 3 wilden wat kleine aanpassingen.

Dat is verwerkt en die versie ligt nu voor. Die sluit aan bij de ideeën van de meerderheid van de bewoners. De minderheid die vasthoudt aan de 51% lokaal eigenaarschap verwacht geen voorstel van de ontwikkelaar. Maar wens van de minderheid is vermeld om aan de gemeenteraad duidelijk te maken dat er geen unaniem besluit is ten aanzien van de invulling van de financiële participatie. Het is niet bekend waarom deze minderheid vasthoudt aan de eis van 51% lokaal eigenaarschap en het is evenmin wenselijk om in een percentage de verhouding tegen- en voorstemmen uit te drukken.

De meerderheid die wel afziet van 51% lokaal eigenaarschap, kiest daarvoor omdat het door de ontwikkelaar is voorgesteld en bewoners denken dat het afzien van die 51% lokaal eigenaarschap bijdraagt aan een hogere kans van slagen van de boerderij en dat daarop de focus ligt.

Los daarvan is er wel de wens van een gebiedsfonds als onderdeel in deze financiële participatie.

Het bewonersplatform creëert, gezien vanuit de voorwaarden in het toetsingskader, met dit voorstel een uitzonderingspositie. Aan de bewonersdelegatie wordt geadviseerd om, ten aanzien van de 51% lokaal eigenaarschap, de argumenten van de meerderheid en van de minderheid duidelijk aan te geven in de definitieve versie om daarmee een duidelijke lijn zichtbaar te laten zijn de gemeenteraad.

Ook aan de ontwikkelaar wordt geadviseerd met het oog op de gemeenteraad, te beschrijven wat de contactmomenten met de energiecoöperaties hebben opgeleverd en waarom samenwerking niet

gerealiseerd is. En daarnaast ook om een goede onderbouwing te geven van zijn wens voor 100% eigenaarschap als exploitant.

NLVOW merkt op, dat de uitleg van de ontwikkelaar over zijn inzet om tot samenwerking te komen met energiecoöperaties naar de bewoners toe meer dan voldoende duidelijkheid daarover geeft. Voor de bewoners was het tot nu toe een groot vraagteken waarom samenwerking niet lukte. De voorzitter merkt op, dat de energiecoöperaties ook nog in een te pril stadium van organisatie zaten om die samenwerking op te kunnen pakken.

Het doornemen van het document geeft verder aan, dat er tussen bewoners en ontwikkelaar verschil van mening is over de percentages die in het voorstel worden genoemd bij het Gebiedsfonds. NLVOW en de voorzitter geven aan, dat deze percentages zijn aangegeven vanuit de werkgroep Financiën. Ook wordt gesproken over de zorg van de omgeving als het tot een mogelijke verkoop of faillissement komt, hoe het dan gaat met de boerderij. De voorzitter stelt voor, dat de gemeente met hun jurist bekijkt wat hierover geborgd kan worden en hoe, zodat die zorg tot tevredenheid van beide partijen goed is verwoord en vastgelegd.

N.B.: De borging wordt geregeld in de anterieure overeenkomst.

Afgesproken wordt, dat de voorzitter contact opneemt met de werkgroep Financiën om duidelijkheid te krijgen over de percentages voor het Gebiedsfonds. Als dat antwoord er is wordt het meegenomen in de bespreking met het bewonersplatform, als de reactie van de ontwikkelaar op het voorstel ook wordt besproken.

Het bewonersplatform staat gepland op 21 september 2022. Bekeken wordt nog of deze datum haalbaar.

N.B.: Inmiddels is bekend dat 21 september niet haalbaar is omdat de werkgroep Financiën op zo korte termijn geen gelegenheid heeft om bij elkaar te komen. Zodra die datum bekend is, wordt een nieuwe datum voor het bewonersplatform geprikt.

7. Communicatie

- a) De volgende OAR is voorlopig gepland op woensdag 12 oktober 2022 om 19.30 uur. Mocht het nodig zijn, dat kan tussendoor nog een Teams-meeting gepland worden. Het streven is om dan de Omgevingsovereenkomst inclusief de hoofdstukken 8 en 9 en de financiële participatie af te ronden en vast te stellen.
- b) De bewonersdelegatie stelt voor het verdere verloop van het proces prijs op een nieuwsbrief van de ontwikkelaar om op de hoogte te worden gehouden. De ontwikkelaar en gemeente bespreken samen wie de nieuwsbrief ontvangt en hoe het gedaan wordt.

8. Rondvraag

Niemand maakt gebruik van de rondvraag.

9. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.15 uur met dank voor ieders inbreng.

Actielijst

Nr.	Vergadering	Wat	Wie	Status
28.	20220511/7	Aanbiedingsbrief voorzitters bij Omgevingsovereenkomst t.k. agenderen voor OAR	Voorzitter/ secretaris	Najaar 2022

Vastgestelde notulen OmgevingsAdviesRaad gemeente Olst-Wijhe Zonneparken

Vergadering : OAR Zonnepark Daslever
Datum en tijd : 23 november 2022, 19.30 – 22.15 uur
Locatie : 't Langhuus, Langstraat 29, Wijhe

Aanwezig – bewoners; ontwikkelaar/grondeigenaar; gemeente Olst-Wijhe; NLVOW en voorzitter en secretaris OAR Daslever.

---

13 januari 2023, secretaris:

Omdat de vergadering van 23 november 2022 de laatste OAR-vergadering zonnepark Daslever is, zijn deze notulen via twee e-mailrondes voorgelegd aan de deelnemers met het verzoek aanvulling dan wel op- of aanmerkingen te geven. Na de eerste ronde is vervolgens een versie definitief concept voorgelegd. Daarop zijn geen op- of aanmerkingen ontvangen en zijn deze notulen hiermee vastgesteld.

1. Opening en welkom door de voorzitter

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

De secretaris maakt van deze vergadering weer een geluidsopname ter ondersteuning van de uitwerking van de notulen. Na goedkeuring van de notulen verwijderd zij de geluidsopname.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen post

Brief Energiek Boerhaar (EB), gedateerd 19 september 2022.

De brief is ter kennisgeving en wordt onderdeel van het totaal aan bijlagen in de Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever.

Bewoner vindt dat de brief een te rooskleurig beeld schetst over het verloop van het proces. Bewoner vindt het jammer dat EB nooit als deelnemer is aangeschoven bij OAR Daslever ondanks dat EB voor iedere OAR-vergadering agenda en bijbehorende documenten ontving.

De voorzitter merkt op, dat hij in zijn aanbiedingsbrief bij de Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever de afwezigheid van partijen (waarvan EB er een is) aan de dialogotafel Daslever heeft benoemd.

Naar aanleiding van de brief van EB brengt een andere bewoner een punt in met betrekking tot de eis in het toetsingskader van 51% lokaal eigenaarschap. Het bewonersplatform heeft namelijk, mede door de brief van EB, de indruk dat de eis van 51% lokaal eigenaarschap een niet realistisch scenario is gebleken.

Ook stelt deze bewoner, dat het toewijzen van een energiecoöperatie door de gemeente aan een bepaald zonnepark blijkbaar ook belemmerend heeft gewerkt om de 51% lokaal eigenaarschap in te vullen. Ook merkt bewoner op dat het de bewonersdelegatie zelf aan kennis en capaciteit ontbreekt om een eigen energiecoöperatie op te richten.

De gemeente spreekt echter tegen, dat vanuit de gemeente bewust is aangestuurd op het toewijzen van een energiecoöperatie aan een zonnepark. NLVOW reageert dat dit volgens haar wel zo is gecommuniceerd en ook zo door de energie coöperatie(s) is begrepen, zoals blijkt uit de brief van EB van juni.

Bewoner zegt dat de delegatie het opmerkelijk vindt dat de gemeente een toetsingskader heeft opgesteld waarin 51% lokaal eigenaarschap wordt geëist om voordeel voor de omgeving te realiseren, zonder dat is onderzocht of de lokale EC's hiertoe bereid of in staat zijn. Doordat nu in de praktijk blijkt dat lokale EC's niet in staat zijn om lokaal eigenaarschap te realiseren, zal het voordeel voor de omgeving als compensatie voor nadelige gevolgen minder zijn dan werd beoogd met het toetsingskader. Bewoners voelen zich hierin niet zorgvuldig geïnformeerd.

De voorzitter merkt op, dat hij contact heeft gehad met EB en gevraagd heeft waarom zij niet deelnamen aan de dialogotafel OAR Daslever. EB heeft geantwoord dat zij nog niet klaar waren voor invulling van de 51% lokaal eigenaarschap. De voorzitter benoemt vervolgens, dat de gemeente deze eis/constructie van tevoren bedacht had, zonder rekening te houden met een mogelijke onervarenheid van alle stakeholders bij de invulling ervan.

Besloten wordt om over het gevoel van de bewonersdelegatie zoals hierboven verwoord een tekst op te nemen in de Omgevingsovereenkomst, maar ook de intentie van de gemeente over de samenwerkende/samen invullende rol bij de zonneparken die de gemeente had toebedacht aan de energiecoöperatie daarbij te verwoorden.

De voorzitter merkt daarna nog op dat het punt dat bewoner inbrengt over het feit dat de energiecoöperaties een rol is toebedacht die ze niet konden invullen, niet alleen geldt voor zonnepark Daslever, maar ook de andere vier zonneparken raakt.

4. Notulen en actielijst

Naar aanleiding van:

- agendapunt 4, 5^e regel van boven en laatste zin bij dit agendapunt: de verwoording met 'afzien' in deze zinnen is te stellig en verwoordt niet correct de bedoeling van de omwonenden. Dit stellige wordt eruit gehaald door de zinnen aan te passen met 'maken geen gebruik van'. Ook wordt de laatste zin aangepast, om duidelijk te maken dat omwonenden en gemeente gebaat zijn bij financiële zekerheid voor het zonnepark.
- agendapunt 5, blad 2, de zin vanaf de 3^e regel van boven wordt 'Geconstateerd wordt dat die relevantie er niet is. Ook is de vermelding van pachtopbrengst voor ..... de Omgevingsovereenkomst.'
- agendapunt 6, 1^e zin: ...'en bewoners samen'..... wordt verwijderd. De opstelling is gebeurd door alleen het bewonersplatform.
- agendapunt 6, 6^e regel boven de witregel: 'haalbaar' wordt vervangen door 'wenselijk'.
- agendapunt 6, blad 3, waar staat dat de voorzitter voorstelt dat de gemeente met hun jurist bekijkt wat geborgd kan worden met betrekking tot de boerderij als het tot een mogelijke verkoop of faillissement komt. De gemeente merkt op, dat de borging wordt geregeld in de anterieure overeenkomst. Deze overeenkomst is een private overeenkomst met afspraken tussen gemeente en ontwikkelaar.

Met deze correcties en aanvullingen zijn de notulen van de OAR-vergadering van 14 september 2022 vastgesteld.

Ten aanzien van actiepunt 28 wordt geconstateerd dat dit is afgehandeld.

5. Raamovereenkomst als onderdeel van de Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever

De raamovereenkomst betreft de hoofdstukken 8 en 9 van deze omgevingsovereenkomst.

Aanpassingen die zullen worden doorgevoerd in de tekst van hoofdstuk 9:

- 9.2d: 'verder opstelling' wordt gewijzigd in 'verdere openstelling';
- 9.3e: de straal wordt ter vergadering met de bewonersdelegatie bepaald op 'een straal van 1.250 meter van het zonnepark';
- 9.3f, laatste zin: 'verwachten' wordt gewijzigd in 'verwachting';
- 9.3l: de straal hier eveneens aanpassen in 'een straal van 1.250 meter van het middelpunt van het zonnepark';
- De benaming aanwonenden (2x) en omwonenden (9x) wordt door elkaar gebruikt. Omwonenden heeft de voorkeur en de benaming zal daarop worden aangepast.

Met inbegrip van deze aanpassingen worden hoofdstuk 8 en 9 (zijnde de raamovereenkomst) vastgesteld.

6. Gebiedsgebonden bijdrage Duurzaam Daslever b.v.

Vanuit het bewonersplatform is in een eerder stadium aangegeven dat zij bereid zijn om af te zien van 51% lokaal eigenaarschap om de natuurinclusieve boerderij daardoor een hogere kans van slagen te geven. Zij vragen daartegenover een extra bijdrage aan het gebiedsfonds. Daarna is gekeken naar de invulling van deze bijdrage.

Het eerste voorstel van de ontwikkelaar is in de OAR-vergadering op 15 september 2022 besproken, wat in die vergadering leidde tot de afspraak dat de voorzitter de werkgroep Financiën om een reactie zou vragen omdat de bewonersdelegatie twijfel had over de juistheid van de genoemde percentages (de ontwikkelaar bood 0,??% maar de werkgroep financiën had 1 tot 2% geadviseerd,) voor afdracht aan een gebiedsfonds. De werkgroep Financiën heeft toen geconstateerd dat een specifieke situatie reden zou kunnen zijn om af te wijken van het eerdere advies van werkgroep voor de 1 á 2% afdracht aan het gebiedsfonds. Dit zou kunnen worden beoordeeld aan de hand van de business case. Daarom heeft de extern adviseur van de werkgroep Financiën vervolgens met de ontwikkelaar de businesscase van zonnepark Daslever doorgenomen. De heer Bakema, LEI-coach en extern adviseur van de werkgroep Financiën, is daarna gevraagd om zijn beoordeling op de businesscase van de ontwikkelaar te geven en dat is weer teruggelegd bij de voorzitter van de werkgroep Financiën. Daarna is er op het gemeentehuis in Wijhe en in aanwezigheid van de gemeente nog weer een gesprek geweest met de ontwikkelaar om te checken of de heer Bakema in zijn beoordeling is uitgegaan van de juiste aannames. Dit alles heeft geleid tot het voorliggende aangepaste voorstel van de ontwikkelaar voor een bijdrage aan het gebiedsfonds van € 10.000,- per jaar, met de mogelijkheid van afkoop in een keer.

Bewoner is van mening dat de tot standkoming van het document erg lang heeft geduurd en ook achter gesloten deuren heeft plaatsgevonden. Ook is het geluid van het bewonersplatform niet meegenomen in het voorliggende voorstel.

Lange tijd wordt hierover met elkaar gesproken. De bewonersdelegatie blijft van mening dat zij hierbij betrokken zouden moeten zijn geweest omdat een delegatie van bewoners ook onderdeel vormt van de werkgroep, maar de voorzitter stelt dat het proces is gegaan zoals was afgesproken, namelijk dat het voorstel van de ontwikkelaar besproken zou worden door de werkgroep Financiën en met een uitspraak zou komen.

Ook is de bewonersdelegatie van mening dat er een hogere bijdrage aan het gebiedsfonds gerechtvaardigd zou zijn omdat het bewonersplatform afziet van 51% lokaal eigenaarschap. Daarnaast zou er in de toekomst sprake kunnen zijn van meer financiële ruimte voor een hogere bijdrage aan het gebiedsfonds.

Een unanieme overeenstemming over het voorliggende voorstel wordt niet gegeven door de OAR, omdat de bewonersdelegatie stelt dat het bewonersplatform geen akkoord zal geven op een jaarlijkse bijdrage van € 10.000,-; het BP heeft in haar eerdere standpunt al aangegeven dat zij een hogere bijdrage verwachten als tegenprestatie voor de bereidheid om af te zien van 51% lokaal eigenaarschap. De bewonersdelegatie accepteert het voorstel, waarbij voorlopig wordt uitgegaan van een jaarlijkse bijdrage van € 10.000,- per jaar.

Daarnaast wordt de afspraak gemaakt dat na 5 jaar wordt geëvalueerd om te bepalen of de hoogte van de bijdrage aan het gebiedsfonds naar boven bijgesteld kan worden als rechtvaardiging voor het feit dat het bewonersplatform afziet van 51% lokaal eigenaarschap.

Deze tekst zal opgenomen worden in de Omgevingsovereenkomst.

De inhoudelijke tekst over de hoogte van het gebiedsfonds wordt opgenomen in de Omgevingsovereenkomst en het voorstel wordt als bijlage toegevoegd aan de Omgevingsovereenkomst.

7. Omgevingsovereenkomst zonnepark Daslever en aanbiedingsbrief

Omgevingsovereenkomst

Aanpassingen:

- hoofdstuk 7.1.1: aan de hand van het startdocument wordt gecheckt of de samenstelling van de OAR correct is weergegeven en waar nodig verwijderd in dit overzicht;
- hoofdstuk 7.1.1: toevoeging bij OAR-lid Nederlandse Melkveehouders Vakbond Overijssel, dat ze zich om redenen hebben afgemeld als deelnemer aan de dialoogtafel;
- hoofdstuk 7.2.1: krijgt nog een aanvulling;

- hoofdstuk 9.3 j1 aanvullen, waarmee dit overeenkomt met pacht- en anterieure overeenkomst: 'Er zal zorg worden gedragen dat de kleine lokale wegen geen schade ondervinden van eventuele bouwmachines. Indien dit wel gebeurt, dient dit gerepareerd te worden.'
- hoofdstuk 10.3 wordt verwijderd;
- hoofdstuk 11: Grondeigenaar, Plaatselijk Belang en Energiecoöperatie verwijderen als ondertekenaar en NLVOW toevoegen. Deze ondertekent namens de bewonersdelegatie.

Aanbiedingsbrief:

De zin 'Daarmee wordt ..... randvoorwaarden' wordt verwijderd uit deze brief.

De Omgevingsovereenkomst wordt nog volledig nagelopen en waar nodig aangepast, waarbij gebruik wordt gemaakt van 'wijzigingen bijhouden'. Die versie (met wijzigingen bijgehouden) wordt nogmaals aan de OAR-leden toegestuurd om te kunnen vaststellen dat deze versie de definitieve tekst gaat worden.

8. Rondvraag en afsluiting

De voorzitter constateert dat deze vergadering heeft geleid tot een voorlopig resultaat voor zonnepark Daslever en de Omgevingsovereenkomst verder opgesteld kan worden. Die overeenkomst wordt aangeboden aan de gemeente en gaat vandaar naar de gemeenteraad om kennis te nemen van de afspraken.

De bewonersdelegatie moet nog bepalen hoe om te gaan met het gebiedsfonds, hoe dit organiseren en welke spelregels. Rob Rietveld kan daarvoor nog informatie aanreiken.

Het bewonersplatform zal nog een keer bij elkaar komen om geïnformeerd te worden over het resultaat. Daarna krijgen OAR en BP beide een slapend bestaan tot het moment van definitieve afronding van het proces is bereikt en de OAR opgeheven kan worden.

De notulen van deze vergadering en de Omgevingsovereenkomst worden nog toegestuurd voor akkoord met de tekst.

De voorzitter bedankt hierna de bewonersdelegatie voor hun kritische maar gewaardeerde bijdrage en de andere OAR-leden. Hij constateert dat met elkaar een bijzonder proces is doorlopen.

Ook de voorzitter wordt bedankt voor zijn manier van voorzitten en het leiden van de vergaderingen.